

Nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Omgevingsvisie 'Mijn Zwolle van Morgen 2030'

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Inhoud

1	Terinzagelegging	4
1.1	Procedure terinzagelegging	4
1.2	Kort overzicht van zienswijzen	4
1.3	Juridische status van deze nota	4
2	Beantwoording zienswijzen	5
	Inleiding	5
	Veel voorkomende zienswijzen	5
2.1 t/m 2.122	Beantwoording zienswijzen nummer 1 tot en met 122	9
3	Ambtshalve wijzigingen	204
3.1	Inleiding	204
3.2	Tekstuele wijzigingen	204
	Bijlage: overzicht van indieners	213

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

1 Terinzagelegging

1.1 Procedure terinzagelegging

Van 17 juli tot 28 augustus 2020 lag de ontwerp-omgevingsvisie en het omgevingseffectrapport (OER) ter inzage. Tijdens deze periode kon één ieder een zienswijze indienen gericht op (onderdelen van) de ontwerp-omgevingsvisie of gericht op (onderdelen van) de ontwerp OER. Deze zienswijzennota beantwoordt de ingekomen zienswijzen op de ontwerp-omgevingsvisie en het OER.

De stukken hebben ter inzage gelegen via:

- de landelijke website: www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/?planidn=NL.IMRO.0193.SVZwolle20003-0002(externe link).
- een computer op het stadskantoor.

Het indienen van een zienswijze was mogelijk op één van de volgende manieren:

- Via het mailadres omgevingsvisie@zwolle.nl
- Via de post gericht aan de gemeenteraad van de gemeente Zwolle
- Door het telefonisch indienen van een mondelinge zienswijze.

1.2 Kort overzicht van zienswijzen

Binnen de inzagetermijn heeft de gemeente 115 zienswijzen ontvangen. 6 daarvan waren pro-forma en hebben na de inzagetermijn een inhoudelijke zienswijze gestuurd. Na de inzagetermijn zijn nog 7 zienswijzen ontvangen. Dat maakt een totaal van 122 zienswijzen. 121 daarvan waren schriftelijk, 1 mondeling. De bijlage van deze nota bevat een overzicht van indieners ingedeeld naar categorie. De oorspronkelijk ingediende zienswijzen zijn terug te vinden op de website van de gemeente Zwolle: <https://www.zwolle.nl/sites/default/files/overzicht-ingekomen-zienswijzen.pdf>

of via www.zwolle.nl/omgevingsvisie

Alle binnengekomen zienswijzen zijn beantwoord, ook die na de inzagetermijn zijn ingediend. In de ontvangstbevestiging van zienswijzen is een passage opgenomen over het algemene karakter van zienswijzen. Men is erop gewezen dat zij kunnen verzoeken een zienswijze anoniem te houden door hierom te verzoeken. Op deze manier is rekening gehouden met de bescherming van persoonsgegevens. Van de mogelijkheid een zienswijze te anonimiseren is geen gebruik gemaakt.

1.3 Juridische status van deze nota

De gemeenteraad stelt uiteindelijk de omgevingsvisie vast, inclusief de zienswijzennota. Tegen het besluit van de gemeenteraad is geen beroep mogelijk.

2 Beantwoording zienswijzen

Inleiding

De ingekomen zienswijzen zijn puntsgewijs samengevat, voorzien van een reactie en een conclusie over eventuele aanpassingen van de omgevingsvisie. Een aantal thema's komt in meerdere zienswijzen terug. Deze beantwoorden we (in blauw) in de volgende paragraaf. In de individuele beantwoording verwijzen we hiernaar.

Veel voorkomende zienswijzen

1. Waarom moet Zwolle groeien?

Veel indieners geven aan dat wat hun betreft Zwolle niet hoeft te groeien. Ze houden van Zwolle juist omdat het niet zo groot is: hier heerst nog de menselijke maat en is het groen altijd dichtbij. Een grote groei van Zwolle mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid, klimaatbestendigheid en de identiteit van de stad. Waarom gaat de omgevingsvisie uit van groei?

Periode tot 2030

Zwolle staat niet stil. De woningbehoefte is groot. Zwolle kent zo ongeveer de grootste krapte op de woningmarkt in heel Nederland. Ook de komende jaren voorzien we een groot woningtekort. We gaan dit tekort weg werken en daarvoor tot 2030 jaarlijks 1000 woningen bijbouwen. Dat voornemen hebben we vastgelegd in de Ontwikkelstrategie wonen. De gemeenteraad stelde deze in oktober 2019 vast. In de omgevingsvisie is dit besluit het uitgangspunt. Er komen dus woningen bij in Zwolle, vooral in Stadshagen en in een aantal grote ontwikkelprojecten in de bestaande stad, zoals de transformatie van de spoorzone. Het waardevolle buitengebied koesteren we met alle bestaande waarden.

Meer woningen, betekent automatisch meer inwoners, meer Zwollenaren. Het is daarbij logisch dat er ook meer behoefte ontstaat aan allerlei voorzieningen, van recreatie tot winkelen en van sport tot cultuur. Daarom laten we centrumgebied bijvoorbeeld meegroeien, verandert onze invulling van mobiliteit en bereikbaarheid en willen we nieuwe parken creëren. Zwolle groeit daarmee in alle opzichten.

We willen de (autonome) groei in goede banen te leiden, juist zodat de Zwolse identiteit en leefbaarheid behouden blijft. De groei van Zwolle maakt het bovendien ook (financieel) mogelijk om de stad leefbaarder en duurzamer te maken en een inclusieve stad te blijven waarin het prettig wonen is voor iedereen, van jong tot oud.

Periode na 2030: Samenhang met verstedelijkingsstudie

We maken in deze omgevingsvisie geen keuzes over de periode na 2030. De gemeenten binnen de regio Zwolle voeren momenteel samen met Rijk, provincie en waterschap een regionaal onderzoek uit naar de verdere ontwikkeling van de regio. Daarbij wordt ook gekeken naar de periode na 2030. In 2021 komen naar verwachting de resultaten beschikbaar. Wij gaan met deze

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

uitkomsten vervolgens weer aan de slag om de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle na 2030 te verkennen. Dit zal leiden tot nieuwe keuzes voor een leefbare, klimaatbestendige gemeente. Deze keuzes leggen we vast in een volgende omgevingsvisie.

Wat is in de definitieve omgevingsvisie aangepast ten opzichte van het ontwerp?

We hebben groei en leefbaarheid meer met elkaar in balans gebracht. In de eerste hoofdstukken is meer aandacht besteed aan leefbaarheid, het menselijk kapitaal en de ruimtelijke kwaliteiten van Zwolle. We doen geen uitspraken over woningbouw na 2030. We hebben nadrukkelijk(er) benoemd dat de Zwolse raamwerken de kaders vormen waarbinnen ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden.

2. Waarom is hoogbouw in Zwolle nodig?

In de omgevingsvisie staan teksten en afbeeldingen over hoogbouw. Veel indieners van zienswijzen willen geen hoogbouw, of willen hoogbouw op andere plaatsen dan de suggesties die de omgevingsvisie doet. Waarom moet er in Zwolle hoogbouw komen?

De omgevingsvisie geeft de beleidskaders voor hoogbouw in de stad. Het geeft aan waar en hoe hoge bebouwing in de stad mogelijk is. Het volgt daarmee het bestaande beleid voor hoogbouw op. Dit beleid scherpen we aan: de maximale hoogtegrens brengen we terug van 100 naar 70 meter. Ook wordt voor nieuwe gebouwen hoger dan 25 meter een hoogbouweffectrapportage verplicht. Hierin kijken we bijvoorbeeld naar schaduwwerking, windval, sociale veiligheid, effecten op het landschap en de invloed op het omliggende gebied. Zo zorgen we dat plannen voor hoge bebouwing optimaal passen in hun omgeving. Dat kan lang niet overal. Het gaat om een paar specifieke plekken rondom de binnenstad en/of in de Stadsruit. Het zijn altijd plekken op knooppunten in de stad met (kansen voor) clustering van voorzieningen, goed ontsloten voor verschillende vormen van vervoer, waar kansen liggen om de bestaande ruimtelijke structuren te versterken.

Verdichting blijft nodig om binnen de beperkte ruimte die de stad biedt voldoende woningen te bouwen voor verschillende doelgroepen. De ruimte is beperkt omdat we ook ruimte nodig hebben voor meer groen, de aanpak van hittestress, de energietransitie, meer water en plekken om te spelen en te verblijven. Naast de ruimte voor verkeer, fietsers en voetgangers. In het zoeken naar plaatsen voor meer woningen en behoud van leefbaarheid speelt verdichting daarom een belangrijke rol. Hoogbouw kan daar onderdeel van zijn.

Wat is in de definitieve omgevingsvisie aangepast ten opzichte van het ontwerp?

In de definitieve omgevingsvisie benoemen we nadrukkelijk dat hoogbouw niet alleen gaat over de maximale hoogtemaat. We stellen kwalitatieve voorwaarden (eisen) waaraan hoogbouwlocaties moeten voldoen. De hoogbouweffectrapportage was al onderdeel van de ontwerp-omgevingsvisie.

3. Waarom houdt de omgevingsvisie geen rekening met Covid-19?

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

De omgevingsvisie werd in de zomer van 2020 gepubliceerd. De 'eerste golf' en eerste lockdown-maatregelen waren toen al achter de rug. Veel organisaties en inwoners realiseerden zich dat de samenleving blijvend moet veranderen, of al veranderd is. Het vele thuiswerken en de mogelijk blijvende gevolgen voor de kantorenmarkt zijn voorbeelden. In de omgevingsvisie lijkt hier nog helemaal geen rekening mee gehouden. Waarom niet?

De gevolgen van Covid-19 op onze samenleving en onze stad zijn onzeker, vooral op de langere termijn. De omgevingsvisie is geen momentopname, maar een document dat ver in de toekomst kijkt. Het geeft een indruk van wat voor gemeente we in 2030 of 2040 willen zijn, zodat we komende jaren onze keuzes hieraan kunnen toetsen. Het is daarom onverstandig om in de omgevingsvisie in te gaan op de actualiteit van Covid-19.

4. Waarom werd de omgevingsvisie in de zomervakantie gepubliceerd?

In veel zienswijzen werd genoemd dat de tijd om te reageren erg kort was vanwege de zomervakantie. Juist omdat de omgevingsvisie zo'n belangrijk document is, is dit als storend ervaren.

De periode om zienswijzen in te dienen viel deels in en deels na de zomervakantie. Dit was inderdaad ongelukkig gekozen. Een volgende keer doen we dit anders. Hier is naderhand over gesproken met de gemeenteraad. Daarna hebben we belanghebbenden verschillende nieuwe mogelijkheden geboden om op de omgevingsvisie te reageren: via gesprekken, via de website en natuurlijk telefoon en e-mail. Nagekomen en pro-forma ingediende zienswijzen zijn op dezelfde manier behandeld als de overige zienswijzen. Meer hierover leest u in de participatienota (bijlage omgevingsvisie).

5. Waarom is de omgevingsvisie zo weinig concreet?

Indieners gaven soms aan dat de omgevingsvisie lastig leesbaar is. Ook is er behoefte aan concretere keuzes over de toekomst van de stad.

De omgevingsvisie beschrijft doelen en ambities voor de hele gemeente over ongeveer alle onderwerpen van onze leefomgeving. Deze geeft richting bij latere keuzes over ruimtelijke ontwikkelingen, behoud en bescherming van belangrijke Zwolse kwaliteiten. Na de omgevingsvisie volgt het Omgevingsplan. Dat bevat concrete regels en zal de komende jaren de bestemmingsplannen gaan vervangen.

De omgevingsvisie beschrijft geen praktische maatregelen voor straten of wijken. Door alle reacties zijn we ons bewust geworden dat we juist op het niveau van wijken, gebieden of dorpen visies en gebiedsprogramma's moeten maken. Daar gaan we de komende jaren met bewoners en belanghebbenden concreet mee aan de slag. Uiteraard neemt de gemeenteraad daarin ook de besluiten.

Wat is in de definitieve omgevingsvisie aangepast ten opzichte van het ontwerp?

We vinden het belangrijk dat zoveel mogelijk mensen een goed idee krijgen voor welke ontwikkelingen Zwolle staat. We nemen alle reacties op de leesbaarheid daarom ter harte. De tekst van de omgevingsvisie is op veel plekken vereenvoudigd. Bovendien is een leeswijzer toegevoegd.

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

6. Betrokkenheid van belanghebbenden

Veel organisaties en inwoners geven aan dat ze betrokken willen zijn bij het beleid van de gemeente. Sommigen voelen zich te laat betrokken of gepasseerd. Anderen kijken naar de toekomst en reiken de gemeente de hand.

Wij waarderen deze betrokkenheid van de samenleving. De omgevingsvisie is geen stuk van de gemeente, maar een stuk van en voor ons allemaal. Om die reden hebben wij in het najaar van 2020 al gesproken met allerlei bewoners, ondernemers en organisaties die bij de stad, dorpen en buurtschappen betrokken zijn. De participatienota bevat hierover meer informatie. Wij betreuren het dat sommigen zich gepasseerd voelen. Hier gaan wij bij de individuele zienswijzen verder op in. Zoals hierboven al benoemd, willen we de komende jaren nog meer gebiedsgericht aan de slag. Er zijn nog veel grote en kleine keuzes te maken voor de verdere ontwikkeling van onze stad, de dorpen, buurtschappen en het landelijk gebied. We willen daarin vanzelfsprekend ook de Zwollenaren betrekken.

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

2.1 Zienswijze nummer 1

Samenvatting zienswijze:

1. De indiener van de zienswijze verbaast zich over het moment van terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsvisie en ontwerp-Omgevingseffectrapportage. Hierdoor krijgen burgers van Zwolle geen eerlijke kans om hun inbreng te geven.
2. De zienswijze benoemt diverse argumenten waarom het niet verstandig is om de mogelijkheid te bieden om woongebouwen even hoog te bouwen als de Peperbus. De leefomgeving heeft volgens de indiener van de zienswijze een grote invloed op het welbevinden van mensen. Behoud daarom de Peperbus als vast oriëntatiepunt in de stad en voorkom te veel verstedelijking. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en kwaliteit van verblijfsruimten. Een voorstel wordt gedaan voor maximale bouwhoogten per strategische ontwikkelzone.

Zienswijze heeft betrekking op:

Ontwerp-omgevingsvisie en ontwerp-omgevingseffectrapportage

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle.
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 2: Hoogbouw.

2.2 Zienswijze nummer 2

Samenvatting zienswijze:

1. De indiener van de zienswijze verbaast zich over het moment van terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsvisie en ontwerp-Omgevingseffectrapportage.
2. Op pagina 79 staan in zwart gedrukt de 'voorgestelde' aansluitingen op de stadsring. Waarom is de Hortensiastraat als stippellijn weergegeven?
3. De indiener wil weten of de tunnel bij de hoge spoorbrug in de toekomst vanuit twee richtingen toegankelijk wordt voor autoverkeer. Er wordt gewezen op het gevaar van sluipverkeer op de Hortensiastraat als verbinding tussen de IJsselallee en de Oosterenk.

Zienswijze heeft betrekking op:

Ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode.
2. De rode wegen vormen samen de zogenaamde 'Buitenring'. In het kader van de StadsRuit willen we onderzoeken of het instellen van een verkeerssysteem van kwadrantontsluiting leidt tot minder (doorgaand) autoverkeer rondom het centrum. Om de leefbaarheid langs de Hortensiastraat te waarborgen is deze weg niet aangewezen als onderdeel van de kwadrantontsluiting. De Hortensiastraat is wel belangrijk voor bereikbaarheid en ontsluiting van

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Assendorp en de Pierik. Daarom is deze weg als stippellijn afgedrukt. Dit stond nog niet op de legenda van de kaart. Dit passen wij aan. Ook bovenstaande toelichting voegen we toe.

3. De tunnel is nu tijdelijk open. We onderzoeken of dit in de toekomst permanent open kan. Mogelijk is dit gunstig voor de verkeerssituatie en verblijfskwaliteit rond het centrum. Dit onderzoek herhalen we een aantal keer om de invloed op de verkeersstromen en verkeersveiligheid goed in beeld te hebben. Effecten zoals sluipverkeer op de Hortensiastraat nemen we hierin mee. Pas als het onderzoek is afgerond besluit de gemeenteraad of de tunnel open blijft of weer wordt gesloten voor autoverkeer.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

- We lichten toe (tekstueel en op kaart) wat de functie is van de Hortensiastraat in de bereikbaarheid en ontsluiting van het centrumgebied van Zwolle.

2.3 Zienswijze nummer 3

Samenvatting zienswijze:

In de ontwerp-omgevingsvisie wordt op pagina 108 een opsomming gegeven van de buurtschappen. Deze opsomming is onvolledig. De kernen Windesheim en Wijthmen en buurtschappen Schelle en Haerst worden gemist.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

In de opsomming op pagina 108 ontbreken inderdaad een aantal namen. Deze hebben we toegevoegd. De kernen Windesheim en Wijthmen zijn wel benoemd in de ontwerp-omgevingsvisie, namelijk bij het gebiedsprofiel '(kleine) kernen in het buitengebied van Zwolle'. De toevoeging 'kleine' bij dit gebiedsprofiel is verwarrend. Deze schrappen we. De kernen maken namelijk onderdeel uit van het gebiedsprofiel 'Gemengd landelijke gebied en buurtschappen'

Wat betekent dit voor de visie/OER?

- We voegen de buurtschappen Schelle en Haerst toe aan de betreffende opsomming van buurtschappen. Ook op de kaart met de gebiedsprofielen voegen we deze toe.
- We schrappen het woord 'kleine' uit de titel van het gebiedsprofiel '(kleine) kernen in het buitengebied'.

2.4 Zienswijze nummer 4

Samenvatting zienswijze:

De indiener van de zienswijze is voorstander van hoogbouw aan de rand van Zwolle, in de buitenwijken van de stad. Dit geeft een ruimtelijk effect en is een goede oplossing voor de te bouwen woningen. Hoogbouw hoort niet thuis in het mooie centrum van Zwolle.

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Wij sluiten niet uit dat verdichting aan de randen van de stad kan plaatsvinden. Daarbij vinden we een zorgvuldige overgang naar het landschap belangrijk. Daar past hoogbouw niet bij. Daarom geldt in de buitenwijken een maximale bouwhoogte van 25 meter. Zie voor meer informatie onze beantwoording van veel voorkomende zienswijze nummer 2: Hoogbouw.

2.5 Zienswijze nummer 5

Samenvatting zienswijze:

Wat zijn de plannen voor de herontwikkeling van de voormalige IJsselcentrale (IJsselcentraleweg)?

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Op dit terrein is woningbouw voorzien. In de omgevingsvisie verwijzen we hiernaar met de titel 'Harculo'. Dit staat in het Ontwikkelprogramma Wonen 2019-2024.

De indiener van de zienswijze is uitgenodigd voor één van de vijf participatieavonden (webinars) over Harculo. Deze werden gehouden in het najaar van 2020. Omwonenden zijn geïnformeerd over het raamwerk van de gebiedsvisie. Ook konden vragen gesteld worden aan de initiatiefnemers en de gemeente.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De ingediende zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.6 Zienswijze nummer 6

Samenvatting zienswijze:

Volgens de indiener van de zienswijze is de hoofdgroenstructuur niet volledig in de omgevingsvisie opgenomen. Het gaat om het gebied tussen de Van Karnebeektunnel, Schellerpad, Forelkolk, Arsenaultplantsoen en het landgoed Schellerberg.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

De indiener van de zienswijze merkt terecht op dat de hoofdgroenstructuur in de ontwerp-omgevingsvisie voor dit gebied nog niet helemaal correct is. We nemen het gehele Arsenaultplantsoen op in de hoofdgroenstructuur (was eerst wijkgroenstructuur), aansluitend op de Schellerallee.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De kaart van de hoofdgroenstructuur is aangepast. Het Arsenaultplantsoen is toegevoegd aan de hoofdgroenstructuur.

2.7 Zienswijze nummer 7

Samenvatting zienswijze:

1. De indiener van de zienswijze vindt dat de gemeente Zwolle weer groenstad moet worden, door
 - a. minder bomen te kappen en meer aanplant van verschillende soorten bomen. Onder andere vruchtdragende bomen, die een toename van biodiversiteit stimuleren. Ook is er de wens om meer nestkasten op te hangen.
 - b. Stimuleer bewoners om geen verharding in tuinen aan te leggen met schuttingen. Dat zorgt voor een betere ruimtelijke kwaliteit, minder wateroverlast en meer interactie tussen bewoners.
 - c. Leg waterpunten aan in de stad, zodat de behoefte aan plastic flesjes of blikjes afneemt. Dat bespaart afval en is beter voor de natuur.
2. Er wordt geconstateerd dat de druk op de Zwolse woningmarkt hoog is. De wachttijd voor een woning is groot.
3. Stel een verplichting in voor het plaatsen van zonnepanelen op daken die daarvoor geschikt zijn. Stimuleer dit met subsidies en goedkope leningen. Verplicht om de huidige bitumen daken te vervangen voor groendaken, bijvoorbeeld met sedumachtige planten. Stimuleer dit met subsidies en goedkope leningen.
4. Het ontwikkelen van biomassacentrales is ongewenst.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zwolle Groenstad:
 - a. We onderschrijven de suggesties in de zienswijze. In ons beleid hebben we aandacht voor biodiversiteit. Voorbeelden zijn het maaibeeld, de aanplant van diverse soorten bomen. Het kappen van bomen beperken we zo veel mogelijk met onze bomenverordening. Bij nieuwe plannen gaan we uit van fatsoenlijke boommaten. Soms laten we zelfs grotere bomen planten dan gebruikelijk. Voorbeelden zijn de reconstructies van de Schellerenkweg en de Harm Smeengekade. De Zwolse omgevingsvisie biedt ruimte voor dergelijke ontwikkelingen. Behoud en ontwikkeling van de Zwolse hoofdgroenstructuur, het versterken van biodiversiteit en meer groen om in te spelen op klimaatadaptatie zijn ambities die in de omgevingsvisie zijn opgenomen.
 - b. Zie onder a.
 - c. Bedankt voor uw suggestie om meer waterpunten aan te leggen. Wij nemen dit mee bij ons beleid voor hittestress en klimaatadaptatie.
2. De druk op de Zwolse woningmarkt is inderdaad hoog. Daarom willen we voldoende woningen op de goede plek realiseren om deze druk te verlichten. Dit stond eerder in het 'ontwikkelprogramma wonen 2019-2024'. Deze omgevingsvisie bevestigt dit en gaat uit van een jaarlijkse bouw van 1000 woningen tot en met 2030.
3. Het opwekken van energie via zonnepanelen op daken is onderdeel van de Zwolse strategie om energiedoelstellingen in 2030 en 2050 te halen. We kijken

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

hierbij vooral naar panelen op daken van bedrijven en particulieren, boven parkeerterreinen (als zonnedak) en in (geluids)wallen. Ook kijken we naar systemen op de grond en in het water. We zoeken samenwerking met de provincie om zonnepanelen op daken te stimuleren.

Particulieren kunnen bij het gemeentelijk energieloket terecht voor informatie en advies over hoe te isoleren. Ook geeft het Energieloket advies over de subsidiemogelijkheden en financiering (zie <https://verbeterenbespaar.nl>).

4. We volgen de discussie rondom biomassacentrales op de voet. We volgen hierbij vooralsnog het kabinetsstandpunt. Het nieuwe kabinet gaat dit nader uitwerken.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.8 Zienswijze nummer 8

Samenvatting zienswijze:

1. De ontwerp-omgevingsvisie is slecht leesbaar. Dit zorgt bij de indiener van de zienswijze voor onrust en onzekerheid over de toekomst van zijn leefomgeving.
2. Zorgen bestaan over de woningbouw in de omgeving van de Veerallee, Spoorzone en Willemsvaart. Dat betekent een extra druk op de leefomgeving. Indiener is bang dat de panden aan de Willemsvaart 12-15 moeten worden gesloopt vanwege woningbouwontwikkeling of in het niet vallen bij omliggende flats. De indiener wijst op het historische karakter van de panden en de investeringen die in het verleden zijn gedaan om de panden te behouden. Als deze panden worden gesloopt of slecht worden ingepast in nieuwe plannen gaat waardevolle cultuurhistorie van Zwolle verloren.
3. De visie op hoogbouw past niet bij het karakter en identiteit van Zwolle als Hanzestad met de fraaie binnenstad. Slechte voorbeelden zijn de flats aan de Palestrinalaan, de hoogbouw in Aa-landen en de kantoorstoren langs de A28. Het gebied tussen het Ittersumsebos met de aansluiting op het Engelse Werk kenmerkt zich nu met laagbouw en heeft een recreatief karakter met de mogelijkheid om er te wandelen en te fietsen. De aanloop naar dit gebied bebouwen met te hoge bebouwing zorgt voor een ongewenste harde overgang naar het gebied. Dat leidt tot horizonvervuiling ten opzichte van het Engelse Werk. De indiener van de zienswijze pleit in dit gebied voor een zachtere aanloop met laagbouw en middelhoogbouw (max 6 verdiepingen) en minder/geen hoogbouw in het gehele plan. Behoud het karakter van Zwolle als stad met een belangrijke functie voor de regio en de noordelijke provincies.
4. Het voorgenomen beleid, zoals verwoord in de ontwerp-omgevingsvisie leidt tot een grote toename van het aantal verkeersbewegingen op de IJsselallee, de Nieuwe Veerallee en de Willemsvaart. Een groot verkeersinfarct wordt voorzien, omdat de druk op deze wegen in de huidige situatie als groot is tijdens spitsmomenten. De verkeersdruk neemt ook toe door het voornemen om de tunnel onder het spoor te verbreden en het aanleggen van een groot aantal extra parkeerplaatsen in Hanzeland.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 5: Mate van concreetheid en leesbaarheid.
2. Het klopt dat er in de omgeving van de Veerallee diverse woningbouwplannen bestaan. We willen deze woningbouw zorgvuldig inpassen in de directe omgeving. De omgevingsvisie geldt daarbij als overkoepelend kader. Onder andere de 'hoofdgroenstructuur' moet ervoor zorgen dat Zwolle een leefbare stad blijft. De woningen langs de Willemvaart vallen binnen het plangebied van de Spoorzone. In dit gebied gaat veel gebeuren. Daarom is voor dit gebied een ontwikkelkader vastgesteld (<https://www.zwolle.nl/sites/default/files/ontwikkelkader-spoorzone-def.pdf>). Hierin is preciezer aangegeven in welke richting de gemeente en initiatiefnemers de Spoorzone willen ontwikkelen. In het kader van de Spoorzone krijgen inwoners en belangstellenden regelmatig gelegenheid om mee te denken en te praten, onder andere in Spoorcafés. Hier kunt u uw belang bij de direct betrokken medewerkers kenbaar maken.
3. Het verdichten van de bestaande stad vraagt om een zorgvuldige architectuur dat de menselijke maat als uitgangspunt heeft. Dat past bij Zwolle en doet recht aan de leefbaarheid in de stad, de stedenbouwkundige opzet van gebieden, en de wensen van diverse belanghebbenden. De omgevingsvisie voorziet in een zorgvuldige overgang van stad naar buitengebied. Bovendien voorzien we slechts op een paar plaatsen nieuwe hoogbouw. Zie hiervoor de beantwoording van de veel voorkomende zienswijze nummer 2: Hoogbouw.
4. Het verkeer in Zwolle mag niet vastlopen. Bij nieuwe plannen voor de stad kijken we daarom goed naar de effecten op het verkeer. De omgevingsvisie bevat veel plannen voor woningbouw binnen de stadsring. Dit leidt inderdaad tot meer verkeer, ook al gaan we werken met het STOP-principe (meer aandacht voor wandelen en fietsen) en lagere parkeernormen. Daarom starten we een onderzoek naar het veranderen van de verkeersstructuur voor het gebied binnen de ring (Veerallee, Centrum Dieze, Wipstrik, Assendorp, Pierik, Hanzeland).

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.9 Zienswijze nummer 9

Samenvatting zienswijze:

1. Deze omgevingsvisie heeft weinig ambities wat betreft de ontwikkeling van de stad en zijn ligging als strategisch OV-knooppunt (internationale treinverbindingen) en voor de toekomstige industrieën die zich hier willen vestigen.
2. De visie focust te veel op inbreiding binnen de bestaande stad. Het ontbreekt aan een visie op het overige grondgebied van de gemeente (Zwolle zuid en het terrein van de voormalige IJsselcentrale ontbreken). Een ontwikkelperspectief hiervoor wordt gemist.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

3. Het prettige woonklimaat rond de stadskern wordt verstoord met het toestaan van gebouwen tot 45 meter hoog. Ook het toevoegen van gebouwen tot 25 meter in bestaande woonwijken is onwenselijk. Het effect hiervan op de verblijfs- en leefkwaliteit is negatief. De coronacrisis leert dat voldoende leefruimte nodig is om prettig te kunnen wonen.
4. De omgevingsvisie speelt nog onvoldoende in op de effecten van recente maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de Coronapandemie.
5. De gemeenteraad heeft in het verleden als uitgangspunten bepaald voor hoogbouw in de Spoorzone en het type bebouwing dat hier geplaatst kan worden. Dit ook in relatie tot het ruimtelijke effect op de wijk Assendorp. Die uitgangspunten horen ook in de omgevingsvisie terug te komen. Dat is nu niet het geval.
6. Het gebied van de voormalige IJsselcentrale moet een plek krijgen in de Zwolse omgevingsvisie. De plek is geschikt voor woningbouw (hoogbouw) in combinatie een extra brug over de IJssel aan de zuidkant van de stad Zwolle. Met een extra brug is het mogelijk de verkeersstromen rond Zwolle beter te spreiden. Zo kan de verkeersdruk op de A18 en de IJsselallee ontlast worden.
7. De indiener van de zienswijze vindt dat de communicatie tussen gemeente en betrokken bewoners beter moet.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. De strategische ligging van Zwolle aan het spoor vinden we erg belangrijk. Dat komt op diverse plekken terug in de omgevingsvisie. Bijvoorbeeld in het raamwerk mobiliteit. We kiezen ervoor de Spoorzone van Zwolle verder te ontwikkelen met wonen en economische functies. De directe nabijheid van het station is hiervoor erg belangrijk. Ook andere plannen voor de stad verbinden we op een goede wijze met het openbaar vervoer. Komende jaren wordt in Europees (EuregioRail-)verband gewerkt aan een grensoverschrijdende treinverbinding Zwolle – Enschede – Münster. Hiermee wordt (regio) Zwolle beter met Duitsland verbonden. Verder is in de omgevingsvisie genoemd dat we gaan onderzoeken of in de toekomst behoefte is aan een regionale spoorterminal bij Hessenpoort.
2. Het klopt dat in de omgevingsvisie veel wordt gesproken over woningbouw in de bestaande stad. We vinden het belangrijk dat de omgevingsvisie hieraan veel aandacht besteedt om dit goede banen te leiden. Toch is er ook ruimte voor uitbreiding aan de randen van de stad. Het gaat vooral om Stadshagen en de locatie Harculo (terrein voormalige IJsselcentrale). Onze visie op Zwolle-Zuid is uitgewerkt in de verschillende gebiedsprofielen voor het gebied. Zie ook beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: groei Zwolle.
3. Bij nieuwe ontwikkelingen kijken we goed naar effecten op het woon- en leefklimaat. Als er sprake is van hoogbouw voeren we een hoogbouweffectrapportage uit, waarin we dit in beeld brengen. Zie verder de beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 2: Hoogbouw.
4. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 3: Effecten van Covid-19.

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

5. De destijds opgestelde uitgangspunten voor het ontwikkelkader spoorzone zijn overgenomen in de omgevingsvisie. Hierin is ook de relatie met Assendorp genoemd. Deze uitgangspunten zijn dus onveranderd.
6. Het gebied van de voormalige IJsselcentrale staat in de omgevingsvisie benoemd als een mogelijke woningbouwlocatie. Momenteel wordt er door de terreineigenaren en de gemeente gewerkt aan een visie voor het gebied. Woningbouw zal één van de nieuwe functies in het gebied zijn. Hoogbouw op deze plaats sluit niet aan bij de uitgangspunten voor hoogbouw uit de omgevingsvisie (zie ook beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 2: Hoogbouw). Gezien de landschappelijke ligging van de locatie vinden wij deze plek meer geschikt voor (suburbane) woningbouw in lagere dichtheden. Een nieuwe brug is niet noodzakelijk, gezien de ambities zoals die nu in de Ontwerp-omgevingsvisie zijn opgenomen.
7. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 6: Betrokkenheid belanghebbenden

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.10 **Zienswijze nummer 10**

Samenvatting zienswijze:

De indiener van de zienswijze heeft waardering voor de inhoud van de Zwolse omgevingsvisie. De analyse en de belangrijkste trends en ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit worden herkend. Deze is in lijn met de eerder door de gemeente vastgestelde Mobiliteitsvisie. De Indiener ondersteunt de structurele investeringen in knooppunten en het verder stimuleren van het fietsgebruik. De indiener onderschrijft de gestelde ambities in de omgevingsvisie over de ontwikkeling van de spoorzone in Zwolle.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

We zijn blij dat de indiener onze visie waardeert en op genoemde punten onderschrijft.

Wat betekent dit voor de visie?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.11 **Zienswijze nummer 11**

Samenvatting zienswijze:

De voorgestelde inhoud van de omgevingsvisie heeft een negatief effect op de toekomstige ontwikkeling van Zwolle. Het aantal toeristen dat Zwolle bezoekt neemt af. Dit gaat ten koste van de winkelbranche in de binnenstad. Toeristen en inwoners van Zwolle gaan uitwijken naar andere plekken voor het doen van boodschappen. Dit zijn plekken die wel goed bereikbaar zijn.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

De ambitie in de Ontwerp-omgevingsvisie is niet om de binnenring autovrij te maken, maar autoluw. Door de parkeergarages of mobiliteithubs aan de randen van de binnenstad te realiseren kunnen bezoekers van de stad snel, gemakkelijk en comfortabel naar de parkeergarage rijden. Door daarnaast ook goede langzaam verkeerverbindingen tussen de garages (of hubs) naar de historische binnenstad te waarborgen blijft de stad aantrekkelijk en toegankelijk. Een goed voorbeeld hiervan is de huidige Katwolderpleingarage. Automobilisten staan in een paar minuten vanaf de A28 in de garage en van daaruit wederom een paar wandelminuten in het centrum van Zwolle. Voor bewoners of bezoekers die wel met de auto in het centrum moeten zijn blijft dit nog wel mogelijk. Door de auto in dit deel van de stad niet meer centraal te stellen ontstaat er ook meer ruimte om andere ambities, zoals klimaatadaptatie, verduurzaming en vergroening te realiseren.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.12

Zienswijze nummer 12

Samenvatting zienswijze:

1. De indiener van de zienswijze verbaast zich over het moment van ter inzage legging van de ontwerp-omgevingsvisie en ontwerp-Omgevingseffectrapportage.
2. In uw omgevingseffectrapportage staat dat er dat er in de Spoorzone wateroverlast kan optreden bij een bui van 67mm water in 1 uur. Assendorp heeft nu bij zo'n bui al last van wateroverlast. Dit komt vooral doordat er te veel verharding in Assendorp aanwezig is. Door het gebied aan de Deventerstraatweg vol te bouwen zal de overlast alleen nog maar toenemen. Het beter om deze zone alleen maar te gebruiken voor een waterbekken.
3. De omgevingseffectrapportage maakt een vergelijking met een zevental referentiewijken, waarvan er vijf in Amsterdam liggen. Het is onwenselijk om Zwolle in dergelijke mate te vergelijken met Amsterdam.
4. In de omgevingseffectrapportage staat dat er in de Spoorzone veel last is van geluidshinder. Bij eventuele nieuwbouw in dit gebied kan dit toch hogere negatieve gezondheidseffecten leiden. Voor die woningen moeten voldoende geluidswerend maatregelen genomen worden om de geluidsbelasting tot een gezond/acceptabel niveau te brengen. De indiener van de zienswijze vraagt aandacht voor de bestaande woonwijk Assendorp in relatie tot geluidshinder van spoorbewegingen.
5. De omgevingsvisie is niet eenduidig over de ambitie om het centrum autoluw te maken. Het openstellen van de Van Karnebeek tunnel bevordert het autoverkeer.
6. Het toestaan van hoogbouw in de spoorzone tot maximaal 70 meter heeft negatieve effecten op de aangrenzende wijk Assendorp. Zonlicht bereikt de

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

bestaande woningen in Assendorp niet meer en het vrije uitzicht verdwijnt.

Daarnaast zijn er meer argumenten tegen hoogbouw:

- a. Assendorp heeft geen hoogbouw, waardoor deze wijze van bouwen niet in het totaalbeeld van de wijk past;
 - b. De bouwstijl komt niet overeen met de huidige historische stijl(en) die in de wijk voorkomen
 - c. Het aanzien van Assendorp raakt beschadigd: de ingang naar de wijk geeft een beeld dat niet overeenkomt met de sfeer en uitstraling van de rest van de wijk;
 - d. Verlies van het al weinig aanwezige groen.
 - e. Overlast als gevolg van het parkeren door grote toename van het aantal bewoners.
7. Het ontbreekt aan voldoende groen in Assendorp. Dit gaat verloren door verdere verstedelijking in of aangrenzend aan Assendorp.

Zienswijze heeft betrekking op:

ontwerp-omgevingsvisie en ontwerp-Omgevingseffectrapportage

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode
2. Klimaatadaptatie is een belangrijk onderdeel van de Zwolse omgevingsvisie en is hierin als raamwerk nader uitgewerkt. De groen/blauwe structuur is een belangrijk raamwerk waar aandacht om onder andere wateroverlast en hitte tegen te gaan. Zoals in de omgevingsvisie vermeldt is Assendorp één van de aandachtsgebieden bij de uitwerking van deze groenblauwe structuur. Een nadere uitwerking volgt. Ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving moeten zich voegen binnen de kaders die in de raamwerken zijn geformuleerd.
3. Zwolle verschilt in veel opzichten van Amsterdam. De vergelijkingen die zijn gemaakt, gaan vooral over de klimaatproblematiek. Daarin zijn de getoonde wijken van Amsterdam op veel punten vergelijkbaar met Zwolle.
4. Bij de uitwerking van de omgevingsvisie zal rekening worden gehouden met een eventuele toename van de geluidbelasting op bestaande woningen. Hierbij zijn we sowieso gebonden aan de wettelijke kaders, maar kijken we ook naar de (lagere) normen die de wereldgezondheidsorganisatie (WHO) stelt. Om bestaande knelpunten op te lossen hebben we eerder een actieplan geluid vastgesteld. Dit actualiseren we regelmatig. In de aanvulling omgevingseffectrapportage leest u hier meer over.
5. De tunnel is nu tijdelijk open. We onderzoeken of dit in de toekomst permanent open kan. Mogelijk is dit gunstig voor de verkeerssituatie en verblijfskwaliteit rond het centrum. Dit onderzoek herhalen we een aantal keer om de invloed op de verkeersstromen en verkeersveiligheid goed in beeld te hebben. Effecten zoals sluipverkeer rond Assendorp nemen we hierin mee. Pas als het onderzoek is afgerond besluit de gemeenteraad of de tunnel open blijft of weer wordt gesloten voor autoverkeer.
6. U uit uw zorg over de effecten van eventuele nieuwe hoogbouw voor de wijk Assendorp. Deze begrijpen wij. In de omgevingsvisie zijn de uitgangspunten uit het ontwikkelkader Spoorzone overgenomen. Deze uitgangspunten zijn nog onveranderd. Bij het opstellen van dit ontwikkelkader zijn ook de effecten voor

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Assendorp in beeld gebracht. Hierbij is geconcludeerd dat hoogbouw zich moet voegen naar de omgeving. Als dit niet kan dan is hoogbouw niet wenselijk. In de stad zal daarom slechts op een paar plekken plaats zijn voor hoogbouw. Zie hierover de beantwoording van de veel voorkomende zienswijze nummer 2: hoogbouw.

7. We onderkennen dat het groen in Assendorp beperkt is. Het is een opgave een wijk als Assendorp in de toekomst meer te vergroenen. Bijvoorbeeld om hittestress tegen te gaan als gevolg van klimaatveranderingen. Verstedelijking is in onze ogen meer dan het bouwen van woningen. Die ontwikkeling moet hand in hand gaan met het versterken van leefbaarheid en kwaliteit van gebieden. Het behouden en ontwikkelen van de Zwolse hoofdgroenstructuur hoort daarbij. We hebben de Zwolse hoofdgroenstructuur als raamwerk beschermd in de omgevingsvisie. Ook benoemen we plekken waar nieuwe parken komen.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

In de nota van aanvulling op de Omgevingseffectrapportage (OER) is aanvullende informatie over geluidhinder (gezondheid) opgenomen.

2.13 Zienswijze nummer 13

Samenvatting zienswijze:

Bij de uitwerking van ingrepen in de fysieke leefomgeving verzoekt de indiener van de zienswijze om rekening te houden met:

- voor het aspect externe veiligheid in relatie tot railverkeer gebruik te maken van de meest recente gegevens via 'Basisnet'.
- voor het aspect geluid in relatie tot railverkeer gebruik te maken van de meest recente gegevens via 'geluidproductieplafonds'.
- Trillinghinder kan ontstaan voor gebruikers/bewoners dicht bij het spoor als gevolg van treinverkeer. Hiervoor bestaan geen wettelijke verplichtingen. De indiener van de zienswijze vindt het belangrijk dat bij ruimtelijke planvorming hier desondanks wel aandacht voor is. Het advies is om dit onderwerp mee te wegen bij het opstellen van de Zwolse omgevingsvisie en ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving nabij het spoor. Hiervoor is een handreiking opgesteld.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Wij zullen bij de uitwerking van de omgevingsvisie en de vertaling naar het omgevingsplan rekening houden met de meest recente gegevens voor de aspecten externe veiligheid en geluid.

Het aspect trillingen nemen we mee voor plannen met gevoelige functies en gebouwen die binnen 200 meter van het spoor liggen en trillinggevoelige functies en gebouwen mogelijk maken.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

2.14 Zienswijze nummer 14

Samenvatting zienswijze:

1. De ambitie is om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Dat betekent een kapitaalvernietiging voor overheden en particulieren.
2. Sta geen hoogbouw toe, waarbij het woongenot van omwonenden in het geding komt.
3. De indiener van de zienswijze onderschrijft de wens om te komen tot een autoluwe binnenstad.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Vanuit het klimaatakkoord heeft de gemeente de opdracht om toe te werken naar een Energieneutraal Zwolle in 2050. Deze ambitie is verwoord in het door de raad vastgestelde document "Zwolle geeft je energie! Ambitiedocument Energietransitie – juni 2017". De eerste stap is het energiezuiniger maken van onze gebouwen en woningen door deze te isoleren. Dit beschouwen wij niet als kapitaalvernietiging, maar als toevoeging van waarde aan gebouwen. Daarnaast onderzoeken we hoe we gebouwen anders kunnen verwarmen dan met aardgas. Hierover heeft de gemeenteraad de "transitievisie warmte" vastgesteld. De transitie zal meerdere jaren in beslag nemen. Daardoor kunnen we kapitaalvernietiging zo veel mogelijk voorkómen. Door op logische momenten de juiste stappen te nemen kunnen we de warmtetransitie haalbaar en betaalbaar vormgeven.
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 2: Hoogbouw
3. We nemen kennis van uw zienswijze op dit onderdeel.

Wat betekent dit voor de visie?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.15 Zienswijze nummer 15

Samenvatting zienswijze:

1. De indiener van de zienswijze onderschrijft de aandacht die de omgevingsvisie geeft aan de leefomgeving, bomen, parken, natuur, goede fietspaden, recreatiemogelijkheden en kunst en cultuur. Dit maakt dat het leefklimaat fijn is.
2. Het uitgangspunt dat hoogbouw zichtbaar bijdraagt aan de ambitie en trots van Zwolle is een onbegrijpelijk en slecht uitgangspunt. Hoogbouw is geen toegevoegde waarde voor biodiversiteit. Het vermindert dit juist. De huidige hoogbouw draagt bij het binnenrijden van Zwolle niet bij aan een trots gevoel. Hoogbouw is horizonvervuiling, verhoogt hittestress en is een aanslag op de leefkwaliteit. Maak gebruik van andere mogelijkheden om de biodiversiteit in Zwolle te vergroten (in combinatie met woningbouw). Bijvoorbeeld door de ontwikkeling van tiny houses in een groene omgeving voor studenten en starters.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

3. Het is een goede ambitie van Zwolle om te zoeken naar mogelijkheden voor voldoende woonruimte. Hoogbouw past daar niet bij. Bewoners zijn op zoek naar een huis met een tuin of een appartement die voldoende binding heeft met het leven op straat. Het toevoegen van woningen in Zwolle kent zijn grenzen. Realiseer extra woningen in Nederland waar het voorzieningenniveau onder druk staat. Draag zorg voor meer werkgelegenheid en woonruimte in de regio en ontwikkel goede OV-verbindingen met Zwolle.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. We nemen kennis van uw zienswijze op dit onderdeel.
2. Onze algemene reactie over hoogbouw leest u in onze beantwoording van veel voorkomende zienswijze nummer 2: Hoogbouw.
Aanvullend hierop: wij zien hoogbouw niet als iets symbolisch. Dit voor de stad nooit een doel op zich, maar een middel om zorgvuldig in de woningbehoefte te voorzien en tegelijk de leefbaarheid van de stad te behouden en vergroten. Door op een paar plaatsen te verdichten kunnen andere plaatsen in de stad groen blijven. Dat beperkt effecten op hittestress en biodiversiteit. Met behulp van de hoogbouweffectrapportage brengen we dit per project gedetailleerd in beeld.
3. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.16 Zienswijze nummer 16

Samenvatting zienswijze:

De indiener van de zienswijze wil dat het weer veilig wonen en leven is in de Zwolle. Tegenwoordig gedogen we te veel, kijken we te veel weg, handhaving is onvoldoende en de straffen zijn te laag. Dit met alle negatieve gevolgen van dien. Een sociale ontwrichting en een grotere zorgvraag horen daar bij met de bijkomende financiële kosten voor de samenleving.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

De ruimtelijke inrichting van onze gemeente kan bijdragen aan (een gevoel van) veiligheid in de openbare ruimte. Bij nieuwe plannen en projecten houden we hier rekening mee. Het beleid over veiligheid op straat en handhaving van de openbare orde wordt niet beïnvloed door deze omgevingsvisie. Dit verloopt via landelijke regelgeving, en/of de algemene plaatselijke verordening (APV). Het strafrecht is landelijk geregeld. Hiervoor kunt u zich wenden tot de politie en/of de landelijke politiek.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

2.17 Zienswijze nummer 17

Samenvatting zienswijze:

Een toename van de groei van Zwolle met hoogbouw is volgens de indiener van de zienswijze ongewenst. Hoogbouw betekent namelijk meer mensen op een kleiner oppervlakte en grotere kans op anonimiteit. Ook is de kans groter op minder interactie met burens dan bijvoorbeeld in een straat met rijtjeswoningen. Verdergaande hoogbouw zorgt volgens mij dan ook voor meer drukte op wegen en Randstedelijke problematiek. Hoogbouw is in de wijk Holtenbroek vervangen door rijtjes woningen om voorgaande problematiek tegen de gaan.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 2: Hoogbouw

2.18 Zienswijze nummer 18

Samenvatting zienswijze:

1. Windesheim wil dorp blijven. Dat is uitgesproken door het dorp in het toekomstscenario 'Windesheim 2030'. Dat is een spannende situatie met een ambitieuze, gezonde en sterk groeiende stad Zwolle als grote buur. Wij lezen in de ontwerp-omgevingsvisie een mooie beschrijving over ons dorp en ons gebied en waarderen de opvattingen over Windesheim. Windesheim is een fijn dorp in, in woorden van het college, een waardevol, historisch gebied met belangrijke natuurwaarden en landbouw.
2. Wij constateren dat de ontwerp-omgevingsvisie géén invulling geeft aan de opgave van de omgevingsvisie deel 1: 'waar' en 'hoe' de opgaven in Zwolle landen. De ontwerp-omgevingsvisie besteedt geen aandacht aan de essentiële, bepalende factoren, zoals de realisatie van de grootschalige woonopgave, hoe om te gaan met mobiliteit/infrastructuur en de opwek van duurzame energie. Daarentegen heeft het college wel een heldere visie op de groenblauwe structuren. Het college schetst in deze ontwerp-omgevingsvisie een vertekend beeld van de toekomst van Zwolle. De ontwerp-omgevingsvisie zet in op een stevige groei met inclusiviteit als belangrijk begrip. Ook is groei in balans met behoud van waarden een uitgangspunt. De omgevingsvisie maakt niet duidelijk hoe de groeiambities gerealiseerd moeten worden. Daarmee staan de kwaliteiten van stad en land op het spel.
3. Het is volgens de indiener van de zienswijze onduidelijk wat de kaders zijn voor nieuwe ruimtelijke initiatieven in het buitengebied. Het gaat dan vooral om initiatieven op het gebied van zonnevelden, windturbines, woningen, bedrijvigheid en wegen.
4. De uitkomsten van de op 19 juni 2019 georganiseerde bewonersbijeenkomst zijn op een onjuiste wijze opgenomen in de ontwerp-omgevingsvisie.
 - a. Het verzoek is om de kaart met uitbreidingslocaties aan te passen, overeenkomstig de uitkomst van de bewonersbijeenkomst.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

- b. Het ontbreekt in de ontwerp-omgevingsvisie aan een kader voor de grootschalige opwek van duurzame energie. De in de ontwerp-omgevingsvisie opgenomen kaart over zonnenvelden biedt dat kader niet. Het ontbreekt in zijn geheel aan uitgangspunten over het plaatsen van windturbines;
 - c. Er wordt aandacht gevraagd voor de effecten van provinciale wegen, voor de kern Windesheim betreft het de N337. Hier rijden dagelijks 12.000 voertuigen. Dat gaat niet zonder overlast (geluid, verkeersveiligheid). Verkeersveiligheid, zowel binnen als buiten de bebouwde kom, vindt het college geen item in de omgevingsvisie. Maar verkeersveiligheid raakt alle inwoners van Zwolle. Wij verzoeken u uw visie op verkeersveiligheid kenbaar te maken in de omgevingsvisie. De indiener van de zienswijze voert in Windesheim het gesprek over het verbeteren van de verkeersveiligheid met gemeente Zwolle, provincie Overijssel en ROV.
5. De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat de gevolgen zijn van het mogelijk intensiever gebruik van het spoor tussen Zwolle en Deventer en hoe de gemeente met de gezondheid en leefbaarheid in Windesheim denkt om te gaan. Deze spoorlijn passeert niet alleen Zwolle-Zuid maar ook Windesheim. Ook de visie van de gemeente op het openbaar vervoer per bus is relevant voor Windesheim. Het verzoek is dit op te nemen in de omgevingsvisie.
6. Landbouw is een belangrijke grondgebruiker in het gebied. Het vormt een bron van inkomsten, maar is ook een belangrijke landschappelijke drager en grenst aan gebieden met hoge natuurwaarden. Een duidelijk perspectief voor de landbouw ontbreekt. Tijdens de bewonersbijeenkomst hebben gemeente Zwolle, Plaatselijk Belang Windesheim en Landschapsbelangen geconcludeerd dat maatschappelijke en privébelangen (van agrariërs) de discussie over windturbines verwarren. Deze conclusie is niet uitgewerkt in de omgevingsvisie. Welk perspectief biedt de gemeente de landbouw in dit deel van Zwolle? En wat wil gemeente Zwolle doen om agrariërs ondersteunen bij overgang naar circulaire landbouw en boeren met goede bodem, zoals staat in de ontwerp-omgevingsvisie? Welke effecten gaan de mogelijke groenblauwe structuren en waterbergingsgebieden hebben in de omgeving van Windesheim op de landbouw?
7. Participatie biedt ons gelegenheid om in vroeg stadium mee te denken met de ontwikkeling van ons gebied. De gemeenteraad hecht hier groot belang aan. Wij hebben ook prettig samengewerkt met het ambtelijk apparaat van gemeente Zwolle, waarvoor wij ook onze dank willen uitspreken. Het gesprek met de gemeente loopt om dit najaar in Windesheim een bewonersbijeenkomst te organiseren, waarin de gemeente Zwolle de ontwerp-omgevingsvisie kan toelichten en inbreng van bewoners kan ophalen. Maar dat uiteindelijk zo selectief met onze inbreng wordt omgegaan en dat wij ons genoodzaakt zien deze zienswijze in te dienen, valt ons zwaar. De gemeenteraad wordt uitgenodigd voor een gesprek dit najaar in Windesheim. Doel is om beter te begrijpen waarom deze zienswijze is ingediend en om zorgen kenbaar te maken over een aantal ontwikkelingen die in de ontwerp-omgevingsvisie zijn aanstipt of duidelijk worden geambieerd. Een rechtstreeks gesprek draagt in ieder geval bij aan democratische legitimatie van het proces, met als enige

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

goede uitkomst dat er meer tijd is om de ontwerp-omgevingsvisie ingrijpend aan te passen.

8. Windesheim is een dorp, een van de weinige dorpjes binnen gemeente Zwolle die nog over zijn. Windesheim wil net als de stad ook vooruit en ondernemen. Er is hier ook saamhorigheid en vrijheid. Maar Windesheim wil ook een herkenbaar, toekomstbestendig dorp blijven, omringd door waardevol gebied. Zwolle in het klein.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. We nemen de constatering voor kennisgeving aan over de beschrijving van het dorp Windesheim en omgeving in de omgevingsvisie.
2. De ambities rondom de ontwikkeling van de stad zijn beter in balans gebracht met aandacht voor de leefomgeving. Zie hiervoor ons antwoord op veel voorkomende zienswijze nummer 1: groei. Op diverse onderwerpen maken we in de omgevingsvisie keuzes op hoofdlijnen. Voorbeelden zijn de woningbouw (waar en hoeveel, in het verlengde van ontwikkelstrategie wonen 2019-2024), keuzes over de energietransitie, waarbij de focus op het gebied Tolhuislanden ligt. We bieden geen ruimte voor grote windmolens in het gebied Windesheim en omgeving. Het gebied ten westen van het spoor Zwolle-Deventer en enkele gebieden rondom de kern Windesheim zijn uitgesloten voor de opwek van duurzame energie uit zon op maaiveldniveau. Ten westen van het hiervoor genoemde spoortracé is een gebied tussen Windesheim en de stad Zwolle aangewezen als beperkt kansrijk de opwek van duurzame energie op maaiveldniveau. Een praktische uitwerking van deze keuzes ontbreekt, maar deze hoort ook niet thuis in een omgevingsvisie. Zie hiervoor onze reactie op veelvoorkomende zienswijze nummer 5: mate van concreetheid en leesbaarheid. We beschrijven op hoofdlijnen de randvoorwaarden die horen bij nieuwe initiatieven op het gebied van de opwek van duurzame energie uit zon op maaiveldniveau in het beperkt kansrijke gebied. Dan gaat het om een ruime en goede landschappelijke inpassing én een extra investering in de landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische waarden die het gebied rijk is. De tekst in de ontwerp-omgevingsvisie benoemde op dit punt vooral het 'parklandschap Herfte-Wijthmen' en ging niet in op Windesheim en omgeving. Dit passen we aan in de definitieve omgevingsvisie. Het gebied Windesheim en omgeving is landschappelijk waardevol, vanwege de stroomruggen en weteningen als onderdeel van een agrarisch landschap.
3. Zie onder 2.
4. Verwerking uitkomsten gebiedsbijeenkomst 19 januari 2019:
 - a. In de ontwerp-omgevingsvisie staan twee mogelijke locaties genoemd voor woningbouw bij de kern Windesheim. We schrappen die locaties van de kaart, omdat de dialoog over woningbouw in de kern Windesheim nader gevoerd moet worden. Nader behoefteonderzoek is ook nodig over type en aantal woningen. Het nu al benoemen van locaties leidt tot onduidelijkheid en creëert onwenselijke verwachtingen. In de definitieve omgevingsvisie benoemen we wel dat kleinschalige woningbouw wenselijk is ten behoeve van kleine, autonome groei van

- Windesheim. Een goede mix tussen jong-oud, goedkoop-hoger segment is belangrijk. Dit voor mensen uit Windesheim maar ook van daarbuiten. Dit was één van de uitkomsten van een bewonersbijeenkomst in het voorjaar van 2019 over de omgevingsvisie.
- b. De omgevingsvisie bevat een duidelijk uitgangspunt voor windturbines. De omgevingsvisie is aangescherpt als het gaat om de mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie op maaiveldniveau (o.a. agrarische gronden en water). We benoemen hiervoor kansrijke, beperkt kansrijke en uitgesloten gebieden, inclusief daarbij behorende voorwaarden.
 - c. Verkeersveiligheid is een doorlopend aandachtspunt in Zwolle in het algemeen en ook voor de kern Windesheim in het bijzonder. In de Ontwerp-omgevingsvisie is hiertoe specifiek voor Windesheim het volgende opgenomen: *"Door toenemende drukte op de N337 staat de verkeersveiligheid bij aansluitingen naar Windesheim en Harculo onder druk. Ook de steeds groter wordende landbouwvoertuigen die door de kern Windesheim rijden zorgen voor verkeersonveilige situaties. We gaan op zoek naar maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren"*. Zoals opgenomen in de in december 2019 vastgestelde Mobiliteitsvisie conformeren wij ons aan het landelijke streven naar 0 verkeersslachtoffers in 2030. De impact van dit thema op de fysieke leefomgeving is echter niet concreet te duiden. Vaak is dit maatwerk per locatie. In de komende maanden willen we komen met een Actieplan Verkeersveiligheid waarin concrete acties ten aanzien van verkeersveiligheid worden opgenomen. Het streven naar 0 verkeersslachtoffers in 2030 voegen we toe aan de omgevingsvisie.
- 5. Er is nog geen onderzoek gedaan naar het effect van een mogelijk intensiever gebruik van het spoor Zwolle – Deventer. Als planvorming hiervoor concreter wordt vragen we hier aandacht voor. De ontwerp-omgevingsvisie benoemde in dat kader alleen de wijk Zwolle-zuid. In de definitieve omgevingsvisie zijn Windesheim en omgeving hieraan toegevoegd. Uitspraken over het openbaar busvervoer doen we bij het gebiedsprofiel dat over Windesheim gaat.
 - 6. In algemene zin wordt landbouw meer belicht in de definitieve omgevingsvisie. Waar het gaat om de opwek van Zonne-energie op maaiveld is het kader in omgevingsvisie reeds uitgewerkt in het raamwerk over energie. Landbouwbeleid is in de basis een Rijks- en provinciale aangelegenheid.
 - 7. We hebben in het najaar van 2020 en voorjaar van 2021 aanvullende gesprekken met elkaar gevoerd om elkaar beter te begrijpen en te onderzoeken hoe u het beste uw inbreng kunt geven op gemeentelijk beleid. Zie verder onze reactie op veelvoorkomende zienswijze nummer 6: participatie. De definitieve omgevingsvisie is inderdaad aangepast. Het uitgangspunt van groei is beter is verhouding gebracht met het aspect leefbaarheid.
 - 8. Wij herkennen de opgave voor Windesheim. Behoud van het dorpse karakter, maar ook aandacht voor het ondernemende karakter van het dorp en kleinschalige groei. We proberen dit voortdurend met elkaar in balans te brengen en te houden en waarderen uw inbreng en visie hierop.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie.

- Het streven naar 0 verkeerslachtoffers in 2030 is toegevoegd.
- Windesheim en omgeving is benoemd in de passage over planvorming over het spoor Zwolle-Deventer
- We schrappen de op kaart aangegeven woningbouwlocaties rondom de kern Windesheim. De ambities om woningen te realiseren bij Windesheim blijft wel overeind en vraagt een nadere dialoog. Onder andere over de locatie en het type en aantal woningen.
- We geven een betere uitleg over de opwek van duurzame energie op maaiveldniveau uit zon in het beperkt kansrijke gebied tussen de stad Zwolle en de kern Windesheim

2.19 Zienswijze nummer 19

Samenvatting zienswijze:

1. De indiener van de zienswijze stelt de vraag waarom Zwolle nog meer moet groeien. Het is nu overal te druk. Het is zonde natuur op te offeren voor de bouw van woningen of andere ontwikkelingen, zoals zonneparken. De ruimte om te wandelen en fietsen verdwijnt;
2. In Zwolle worden te weinig betaalbare woningen gebouwd voor senioren en middeninkomens. Een voorbeeld is het niet doorgaan van de realisatie van seniorenwoningen achter de Bierton. De ontwikkeling van woningbouwplannen op de Hanzebadlocatie en in Wijthmen duren te lang. De invloed van projectontwikkelaars is te groot als het gaat om het bepalen van het type woningaanbod. De prijzen van woningen worden opgedreven door kopers van woningen uit het westen van Nederland;
3. Voorkom realisatie van zonneparken in een weiland, maar benut bestaande parkeerterreinen daarvoor. Dan staan auto's in de schaduw, waarmee je hittestress tegengaat.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle
2. De druk op de woningmarkt in Zwolle is groot. Daarom kiezen we ervoor om tot 2030 10.000 woningen te bouwen. Het woningbouwprogramma bestaat voor 30% uit goedkope woningen, 40% uit middeldure en 30% uit dure woningen. Hiermee beogen we een gevarieerd woonaanbod, zodat voor iedere inkomenscategorie een passende woning is te vinden; een ongedeelde stad voor iedereen. In de overspannen woningmarkt is het van belang strak te sturen op deze leidraad, zodat niet alleen voldoende sociale huur en goedkope koop wordt toegevoegd in Zwolle, maar ook voldoende middeldure woningen.
3. De omgevingsvisie biedt ruimte voor het benutten van daken (van zowel woningen, als voorzieningen en bedrijven) voor het opwekken van zonne-energie. De kansen voor het overkappen van parkeerplaatsen met zonnepanelen zijn in de omgevingsvisie benoemd. Toch zal deze inspanning niet voldoende zijn om ons waardevolle buitengebied en agrarische gronden volledig te ontzien. In de omgevingsvisie hebben we daarom voor zonneparken

kansrijke, beperkt kansrijke en uitgesloten gebieden aangewezen. Landschappelijke, ecologische en recreatieve kwaliteiten van het gebied zijn hierbij onder andere bepalend. Door aanwijzing van deze gebieden voorkomen we dat er later willekeur ontstaat.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.20 Zienswijze nummer 20

Samenvatting zienswijze:

1. De omgevingsvisie is een verbetering in vergelijking met de oude bestemmingsplannen en visie door meer integrale aanpak. Een positieve visie voor Zwolle is geformuleerd.
2. Om balans te brengen in woningbouw en leefomgeving: zijn SMART doelstellingen nodig (specifiek, meetbaar, realistisch, actie gericht & tijdsgebonden) voor leefomgeving en daarnaast toetsing/handhaving van deze leefomgeving doelstellingen. Concrete doelstellingen voor leefbaarheid in Zwolle moeten niet per wijk of in onderliggende omgevingsplannen gedefinieerd worden, maar vragen gemeente regie op strategische niveau vanuit de omgevingsvisie voor geheel Zwolle. Dit vraagt ook om multidisciplinaire toetsingscommissies die een omgevingsplan beoordeelt en bekijkt of dit past in zowel woningbouw als leefbaarheidsdoelstellingen.
3. De ambitie voor realisatie van 1000 woningen per jaar tot 2030 en 25 000 woningen extra per 2040 heeft een negatief effect op de leefbaarheid in de stad, indien er geen concrete uitwerkingen en doelstellingen voor leefbaarheidsonderdelen geformuleerd worden om dit te voorkomen.
 - a. Zo lijkt de aandacht voor natuur in de ontwerp-omgevingsvisie heel beperkt te zijn. Aanbeveling is om de openbare ruimte zodanig in te richten dat dit de biodiversiteit bevordert. Leg bloemstroken aan in plaats van alleen gras. Mogelijk ook gecombineerd met kinderspeelplaatsen onder de noemen van 'natuurlijk spelen';
 - b. Het verdient aanbeveling per 2030 ook de realisatie van de Natura 2000 en NNN-gronden doelstellingen te halen naast de bouw van woningen. Qua biodiversiteit kunnen doelstellingen ook helpen: verbetering van 50% per 2025, en verbetering van 100% in 2030 (soorten aantallen), dit vraagt om concrete metingen en actieplannen.
 - c. Er is een concretisering nodig hoe bij verdichting in de stad de kwaliteit van de openbare ruimte verbetert voor wandelen, fietsen en sporten. Ook is er aandacht nodig voor stadsparken en speelplekken.
 - d. De ontwerp-omgevingsvisie stelt de 'Zwolle gezond' als leidend principe centraal voor een toekomstbestendig Zwolle. Hiervandaan zoeken we continu naar win-win situaties. We zetten Zwolle gezondheid in als handvat voor afwegingen in de fysieke leefomgeving. De indiener van de zienswijze ziet graag dat deze doelstelling een concrete uitwerking krijgen.
 - e. Er zijn concrete actieplannen nodig om de emissie van broeikasgassen in Zwolle terug te dringen. Dit is nodig om voor 2030 een reductie te

- realiseren op dit punt van een reductie van CO₂-uitstoot met 49%, conform het Klimaatakkoord;
- f. Waterbeheer en –berging is niet alleen nodig bij extreme neerslag maar anticiperend op droogte. Hiervoor zijn ondergrondse waterbekkens en mogelijk sluizen nodig.
 - g. Hittestress: perioden met nachten boven de 20 graden Celsius van 1 week worden nu in 2020 al gehaald, zonder flinke aanpassingen zullen dit er in 2030/2040 nog veel meer zijn. Zonder aanpassingen neemt ook het gebruik van particuliere airco's (en daarmee het energie verbruik van de stad Zwolle) toe. Dat levert zorgt voor een extra opgave op het gebied van opwek van duurzame energie.
 - h. Het is goed dat het onderwerp circulariteit aan bod komt in de ontwerp-omgevingsvisie. De uitwerking ervan is weinig concreet.
 - i. Fijnstof: momenteel voldoet Zwolle aan de norm met de aanname dat elektrisch rijden de toename fijnstof zal beperken tot 2030. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) heeft op basis van gezondheidskundige overwegingen advieswaarden geformuleerd die lager zijn dan de huidige grenswaarden. Voorstel van de indiener van de zienswijze is om voor 2025/2030 en 2040 in te zetten op een maximale waarde van 15 µg/m³ en meet deze per wijk, zodat in de omgevingsplannen concrete doelstellingen gezet kunnen worden. Weeg nieuwe ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving af ten opzichte van deze waardes.
 - j. Ten aanzien van verkeersveiligheid is terugdringen van autoverkeer een goede zaak. Het is ook belangrijk de verkeersveiligheid te garanderen en te verbeteren. Bij het inzetten op meer fietsen in Zwolle is het ook belangrijk het onderhoud van stoepen te verbeteren en het verhogen van aantal fietsparkeerplaatsen richting 2025/2030 om de bereikbaarheid te garanderen en overlast te beperken.
 - k. Door het uitvoeren van maatregelen uit het actieplan geluid neemt de geluidshinder op knelpuntlocaties af. De groei van verkeer en bedrijvigheid laat de hinder elders echter toenemen. Het verdient aanbeveling de acties uit het actieplan uit te voeren. Neem daarnaast ook maatregelen op plekken waar verkeer en bedrijvigheid gaat groeien tot 2030. En stel de doelstelling van 50 dB als maximum in Zwolle per 2030, doe jaarlijkse of 2-jaarlijkse metingen en maak actieplannen in de komende omgevingsplannen voor gebieden/wegen/wijken waar de geluidsbelasting groter is dan 60 dB;
- 4. De groeiscenario's met de woningbouwopgave uit de omgevingseffectrapportage komt niet overeen met het toevoegen van 25.000 woningen tot 2040, zoals genoemd in de ontwerp-omgevingsvisie;
 - 5. Het ontbreekt aan concrete regels en aanbevelingen die nodig is voor 'groene hoogbouw' ten behoeve van de biodiversiteit. Dit is nodig om de biodiversiteit niet nog verder achteruit te laten gaan;
 - 6. In hoeverre sluit nieuw toe te voegen hoogbouw met woningen aan op de woonbehoefte van gezinnen en ouderen die een woning zoeken? Op dit moment zijn in Zwolle een aantal flats aanwezig waar juist de leefbaarheid

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

- achteruitgaat. Hoogbouw lijkt de gemakkelijkste oplossing om veel woningen per vierkante meter te realiseren;
7. Hoogbouw toestaan als antwoord op de vraag naar woningbouw, kan ongewenste neven effecten krijgen. Zie ook onder punt 6. Het is belangrijk dat bij stadsontwikkeling, de sociale structuur en leefbaarheid behouden blijft. Een andere manier om woongelegenheden te creëren is het opknappen van bestaande woonwijken. Veel oude stadswijken zijn toe aan vernieuwing. Door deze oude wijken te slopen of te renoveren wordt er plaats gemaakt voor meer woningen die aan de eisen van bewoners voldoen. Ook dit kan een oplossing bieden voor de verdichting van de stad. Het is belangrijk dat bij het renoveren of slopen van bestaande woonwijken de sociale structuur van de bestaande wijk niet wordt verstoord.
 8. Door de Coronapandemie is de verwachting dat de behoefte naar grootschalige kantoorlocaties gaat afnemen. Kunnen die locaties omgebouwd worden naar woonlocaties? Of ontstaan hier mogelijkheden voor nieuwe 'multifunctionele plekken' voor ontmoeten en experimenteren? Dus geen traditionele kantooroplossingen, maar grotere ruimtes waar innovaties uitgewerkt kunnen worden.
 9. De vraag is of het 'nieuwe werken' waarbij veel meer mensen thuis werken door de Coronapandemie ook andere woningbehoefte en stedelijke ontwikkeling gaat vragen. Als er meer mensen thuis werken, hebben die behoefte aan een goede werkplek in huis. Met thuiswerken is ook de noodzaak om in een grote stad te gaan wonen niet meer aanwezig. Het werk kan (deels) ook prima vanuit een kleiner dorp in een minder stedelijke omgeving gedaan worden. Daarmee rijst de vraag of de ambitie van stedelijke groei van Zwolle met 25.000 woningen in 2040 wel een goede ambitie is. Misschien is inzetten op een deel van deze groei met meer aandacht voor digitalisering wel een betere strategie.
 10. Cultureel erfgoed is als thema benoemd, maar zonder het stellen van een doel die inzet op behoud ervan. Een voorstel hiervoor doet de indiener van de zienswijze: *'Zwolle zet zich in om de rijke cultuurhistorie voor het nageslacht te bewaren en bewaken'. Hiertoe zullen de bestaande cultuurhistorische gebieden, locaties en panden beschermd worden. Nieuwe stadsontwikkelingen qua bebouwing, vernieuwing, klimaatbeheersing en mobiliteit worden gerealiseerd op een zodanige wijze dat het culturele erfgoed intact blijft of verhoogd wordt. In de beoordelingen van de omgevingsplannen wordt dit expliciet meegenomen'.*
 11. Woningeigenaren kunnen zelf besluiten over isolatie en zonnepanelen, maar voor grotere ruimtelijke initiatieven zoals waterstof/aardwarmte zijn grootschaliger infrastructuur en keuzes nodig. Het verdient aanbeveling dat voor nieuwbouw/bestaande bouw per wijk hier meer structuur opgezet gaat worden met inventarisatie van opties en kosten, maar ook met inbreng van grote energiebedrijven die uiteindelijk elektra/waterstof/aardwarmte zullen leveren. Alleen een regierol van de gemeente lijkt hierin onvoldoende.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

1. We danken u voor dit compliment. Maar: de omgevingsvisie vervangt geen bestemmingsplannen. Meer hierover leest u in onze beantwoording van de 'veel voorkomende zienswijze nummer 5'.
2. De omgevingswet schrijft voor dat er straks één omgevingsplan komt voor de hele gemeente. Zo worden de ambities en doelen uit voorliggende omgevingsvisie in één keer vertaald in doelen en concrete regels voor de hele gemeente, anders dan de huidige praktijk met losse bestemmingsplannen. Zo is de gemeente beter in staat om op strategisch niveau regie te voeren op leefbaarheidsdoelstellingen. Zie verder onze beantwoording op veel voorkomende zienswijze nummer 5: Mate van concreetheid en leesbaarheid.
3. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle.
 - a. Binnen de gemeente Zwolle voeren we op veel locaties in de openbare ruimte ecologisch bermbeheer. Daarnaast is de gemeente in 2020 begonnen met sinus-beheer op een aantal pilotlocaties. Dit om het leefgebied van insecten te vergroten.
 - b. De provincie Overijssel is verantwoordelijk voor het behalen van de Natura2000-doelstellingen en de realisatie van de NNN. De gebieden die deze status hebben in de gemeente Zwolle zijn opgenomen in de omgevingsvisie. De gemeente is nauw betrokken bij de gebiedsprocessen om deze doelstellingen te behalen.
 - c. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle. Verstedelijking is meer dan het alleen het bouwen van woningen. Dat moet hand in hand gaan met het versterken van verblijf- en leefkwaliteit. In de omgevingsvisie benoemen we een aantal plekken waar een nieuwe park gewenst is. In de omgevingsvisie brengen we de ontwikkeling van Zwolle tekstueel meer in balans met het behouden en versterken van de buitenruimte.
 - d. In de omgevingsvisie staat dat we er nog niet zijn met het benoemen van de thema's en indicatoren die 'Zwolle gezond' inhoud geven. Een uitwerking is nodig op de volgende onderdelen:
 - i. Opzetten van een monitoringssysteem: er zijn veel lokale gegevens bekend op het gebied van gezondheid. Via de GGD en Zwolse monitoringsinstrumenten. Denk aan de sociale monitor en aan het Buurt voor Buurt onderzoek. Ook bevolkingsgegevens zijn bekend. Een extra slag is nodig om die gegevens samen te brengen in een monitoringssysteem voor 'Zwolle gezond'. Zie hiervoor de Nota van aanvulling op het Omgevingseffectrapport.
 - ii. Op basis van een monitoringssysteem komen tot een gebiedsgerichte aanpak. In de gebiedsgerichte uitwerking komt de relatie met de (kwetsbare) doelgroepen als jongeren, ouderen en lage Sociaal Economische Status (SES) aan bod.
 - e. In juni 2017 is in het ambitiedocument "Zwolle geeft je energie" vastgelegd. Hierin is opgenomen wat onze ambitie is, waar Zwolle (in 2017) staat, welke uitgangspunten we hanteren en wat de te volgen strategie is. De Zwolse Transitievisie Warmte 2020 geeft richting en invulling aan de warmtetransitie in Zwolle. Daarin is aangegeven dat de warmtetransitie in stappen verloopt. De visie is het kader voor het opstellen van wijkuitvoeringsplannen. In een wijkuitvoeringsplan worden

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

- de gemaakte keuzes bij het stap voor stap van het aardgas af gaan vastgelegd. De impact van beide documenten op de fysieke leefomgeving hebben we vertaald in de Zwolse omgevingsvisie.
- f. We nemen kennis van dit onderdeel van de zienswijze. Op 23 september 2019 is door de Raad de Zwolse Adaptatie Strategie vastgesteld. De inhoud hiervan is opgenomen in de omgevingsvisie.
 - g. We nemen kennis van dit onderdeel van de zienswijze. De ambitie van de gemeente Zwolle is om in 2050 energieneutraal te zijn. De invloed van deze keuze op de fysieke leefomgeving maakt onderdeel uit van de Zwolse omgevingsvisie.
 - h. De definitieve omgevingsvisie heeft als bijlage een nota van aanvulling op de Omgevingseffectrapportage. Deze bevat extra informatie over de Zwolse doelstellingen met betrekking tot circulariteit.
 - i. In de nota van aanvulling op de omgevingseffectrapportage worden de huidige concentraties luchtverontreinigende stoffen vergeleken met de advieswaarden van het WHO. Bij het omgevingsplan (als concrete uitwerking van de visie) nemen we omgevingswaarden voor de luchtkwaliteit op. Daar zullen naast fijn stof ook de normen voor stikstofdioxide worden meegenomen. De huidige wettelijke normen voor luchtkwaliteit zijn leidend. Wij zullen onderzoeken of het advies ten aanzien van de luchtkwaliteitsnormen van de WHO voor gevoelige groepen, zoals kinderen, ouderen of chronisch zieken, van toepassing wordt verklaard.
 - j. Verkeersveiligheid heeft voortdurend onze aandacht. Wij streven, net als de Rijksoverheid naar 0 verkeersslachtoffers in 2030. Dit staat in onze mobiliteitsvisie (vastgesteld 2019) en nemen we ook op in de definitieve omgevingsvisie. In de nota van aanvulling op het omgevingseffectrapport vindt u meer informatie over verkeersveiligheid. In de ontwerp-omgevingsvisie is op pagina 77 een kaart van het Fietsnetwerk opgenomen. Uiteraard is dit geen statische kaart, maar wordt periodiek gekeken of dit netwerk aanpassing behoeft. In de komende maanden willen we komen met twee actieplannen: actieplan Zwolle Wereldfietsstad en Actieplan verkeersveiligheid. Hierin staan concrete acties over fietsen en verkeersveiligheid. Fietsparkeren is zeker een aandachtspunt. Naast nieuwe fietsenstalling onder het stationsplein wordt nu ook gekeken naar mogelijkheden om het aantal fietsparkeerplaatsen rondom de binnenstad uit te breiden.
 - k. Wij realiseren ons dat er op specifieke locaties een toename van de geluidbelasting kan optreden als gevolg van voorgesteld beleid uit de omgevingsvisie. Bij de uitwerking van de omgevingsvisie zal op projectniveau rekening worden gehouden met een eventuele toename van de geluidbelasting op bestaande woningen. We proberen een toename te voorkomen of treffen maatregelen om deze toename te compenseren. Hierbij zijn de wettelijke geluidnormen en het gebiedsgerichte gemeentelijke beleid het uitgangspunt. De nota van aanvulling op het OER bevat nadere informatie over geluidhinder.
4. In de definitieve omgevingsvisie en de Nota van aanvulling op het OER zijn de woningbouwaantallen met elkaar in overeenstemming gebracht. Het getal

- 25.000 uit de ontwerp-omgevingsvisie is hierin geschrapt. Uitgangspunt is de bouw van 10.000 woningen tot 2030. Dit uitgangspunt komt overeen met de eerder vastgestelde ontwikkelvisie wonen.
5. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijzen nummer 2 (Hoogbouw) en nummer 5 (mate van concreetheid en leesbaarheid). Aanvullend hierop: In uw zienswijze vraagt u om specifieke regels rondom groene hoogbouw. De omgevingsvisie is niet het document om specifieke regels te stellen aan bebouwing (uitzondering is de algemene regel over maximale hoogte). Als we hierover regels gaan stellen, leggen we deze vast in het bestemmingsplan en/of een beeldkwaliteitsplan.
Een andere plaats waar beleid en/of regels over 'groene hoogbouw' terecht kunnen komen is het groenbeleid. Dit gaan we herzien/actualiseren. Daarbij besteden we aandacht aan natuurinclusief bouwen. Mogelijk sorteren we voor op concrete regels hierover. Relevante elementen daarvan verwerken we in de volgende versie van Zwolse omgevingsvisie.
 6. U vraagt zich af of hoogbouw wel tegemoetkomt aan de woonvraag van gezinnen en ouderen. Net als u willen wij dat in onze gemeente plaats is voor iedereen. Als we besluiten tot een nieuwbouwproject kijken we daarom goed naar de ontwikkelingen in de woningmarkt en de woningbehoefte op korte en lange termijn. Deze is afhankelijk van veel factoren. Op onze website www.zwolle.nl/wooninzicht krijgt u hierin meer inzicht.
 7. Naast de ontwikkellocaties voor woningbouw vinden het belangrijk dat ook de bestaande woonwijken zich toekomstbestendig ontwikkelen. In het hoofdstuk met gebiedsprofielen beschrijven de opgaven voor de verschillende bestaande gebieden van Zwolle, waaronder ook de woonwijken. Deze vormen het vertrekpunt voor gebiedsplannen per buurt/wijk. We onderzoeken nog hoe we deze plannen de komende jaren gaan vormgeven. De omgevingsvisie is daarvoor een belangrijk kader.
 8. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 3: Effecten van Corona. We onderschrijven dat er een andere behoefte ontstaat naar type kantoren en kantoorruimte. In de gebiedsontwikkeling Spoorzone spelen we daar bijvoorbeeld al op in.
 9. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1 en 3: Groei Zwolle en Effecten van Corona.
 10. Het Zwolse erfgoed met haar waardevolle gebouwen, structuren, landschappen en archeologische rijkdommen heeft naast de historische en identiteitswaarde een onderscheidende en aantrekkende kracht voor de stad. We richten ons op de instandhouding van en onderzoek naar historisch waardevolle objecten, complexen, stedenbouwkundige en landschappelijke structuren en archeologische waarden. We koesteren het Zwolse erfgoed en zetten het in als één van de leidende en inspirerend principe bij (ruimtelijke) ontwikkelingen. Dit uitgangspunt is opgenomen in de ontwerp-omgevingsvisie en nemen we mee naar de definitieve visie.
 11. De Zwolse 'Transitievisie Warmte 2020' geeft richting en invulling aan de warmtetransitie in Zwolle. Daarin is aangegeven dat de warmtetransitie in stappen verloopt. De transitievisie vormt het kader voor nog op te stellen wijkuitvoeringsplannen. Deze beschrijven stap voor stap hoe een wijk of gebied overstapt van aardgas op andere warmtebronnen. Het wijkuitvoeringsplan

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

maken we samen met bewoners en andere betrokkenen in de wijk. Vervolgens stelt de gemeenteraad deze vast. In het kader van de (bovenliggende) transitievisie hebben we per wijk de mogelijkheden en kansen geïnventariseerd. Dit heeft geleid tot een kaart waarin per wijk de meest voor de hand liggende strategie voor de warmtetransitie is aangegeven. Deze kaart is ook opgenomen in de omgevingsvisie.

Wat betekent dit voor de visie/OER

In de nota van aanvulling op de OER is

- een vergelijking gemaakt van de huidige waarden voor fijnstof en de advieswaarden van de WHO;
- informatie opgenomen over verkeersveiligheid en geluidhinder;
- informatie opgenomen over de referentiesituatie: het aantal te bouwen woningen tot 2030;
- een aanzet voor een monitoringsplan opgenomen. Hierin is 'Zwolle gezond' genoemd.

2.21

Zienswijze nummer 21

Samenvatting zienswijze:

1. De indiener van de zienswijze vindt het jammer om via de krant te moeten vernemen dat Oosterenk een zoekgebied is voor bebouwing hoger dan 70 meter.
2. Wat is de noodzaak om de Oosterenk te transformeren van kantoor- naar woonlocatie. Is dat om in de woonbehoefte te voorzien van de 'Randsstedelijking'? De indiener van de zienswijze erkent het woningtekort en dat dit probleem opgelost moet worden. Zeker voor alleenstaanden en kleinere gezinnen die nu al uit Zwolle of de regio komen. Het voorstel is dat de ontwikkeling van de Oosterenk gaat over het transformeren van nog enkele (leegstaande) kantoren naar woningbouw en eventueel in kleine omvang nieuwbouw van woningen in de vorm van laagbouw. Het moet om een ontwikkeling gaan die niet storen is voor inwoners aan de oostzijde van de Oosterenk en daar al vele jaren het buitengebied wonen. Vanuit het buitengebied is het aanzicht naar de Oosterenk nagenoeg helemaal groen. De indiener van de zienswijze vindt dat het zo moet blijven en er geen flats in het zicht moeten komen vanuit het buitengebied. Langs de Ceintuurbaan is misschien wat mogelijk om iets hoger te bouwen. De Oosterenk is totaal ongeschikt als woonwijk en is ingericht als kantorenlocatie

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Wij betreuren het dat in het persoonlijke gesprek dat u met onze medewerkster heeft gevoerd, geen compleet beeld heeft gegeven van de omgevingsvisie. De bijeenkomst in de Weijenbelt was juist bedoeld om te voorkómen dat u in de

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

krant leest over ontwikkelingen die uw belang raken. Wij hopen u met deze reactie meer duidelijkheid te kunnen geven.

2. U stelt eerst het waarom ter discussie. Waarom moet er eigenlijk zoveel bijgebouwd worden? Onze beantwoording van veelvoorkomende zienswijzen nummers 1 (groei) en 2 (hoogbouw) gaan hierop in.
Specifiek over Oosterenk het volgende: in 2020 is er een gebiedsvisie voor de Oosterenk vastgesteld. De uitgangspunten uit deze visie veranderen niet door deze omgevingsvisie. Verdichting kan een verbetering zijn voor het gebied Oosterenk, vooral omdat deze gepaard gaat met functiemenging (wonen + werken), een goede inrichting van de buitenruimte en een zorgvuldige architectuur. Hierdoor zal het gebied aantrekkelijker zijn om te verblijven of doorheen te fietsen. Er is aandacht voor sociale veiligheid. Alleen het aanpassen van enkele leegstaande kantoren is hiervoor onvoldoende, maar dit wordt wel in de plannen meegenomen.
We zien het ziekenhuis als letterlijk hoogtepunt van het gebied. Alle nieuwbouw zal hieraan in hoogte ondergeschikt zijn, waarbij deze in hoogte afloopt naar het omliggende landschap. Een goede overgang van stad naar buitengebied is belangrijk. We houden bijvoorbeeld rekening met de hoogtes van aanwezige bomen. De stad moet het landschap op een subtiele manier ontmoeten. Vanuit landschappelijke overwegingen maar ook vanwege aspecten als hittestress en sponswerking van de bodem willen we het omliggende landschap meer in de stad brengen, en niet andersom. Wij hopen dat uw zorg vanwege uw uitzicht op de stadsrand hiermee is weggenomen.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.22 Zienswijze nummer 22

Samenvatting zienswijze:

De indiener van de zienswijze lijkt het gerechtvaardigd een beweging naar het Oosten te voorzien in Nederland. Klimatologische omstandigheden en bevolkingsdruk zouden daaraan een versnelling kunnen geven. Wel is de wens dat we het goede in Zwolle weten te behouden. Dat betekent dat fysieke en psychische ruimte behouden blijft. Het belang daarvan wordt extra benadrukt door de gevolgen van de Covid-19 uitbraak. Dus niet overal versterking en bewoning. We kunnen geen hek om de stad zetten, maar proactief beleid is toe te juichen.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle.

2.23 Zienswijze nummer 23

Samenvatting zienswijze:

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

1. De indiener van de zienswijze uit zijn zorgen over de ambitieuze groei die de gemeente Zwolle voor ogen heeft. Die groeiambities zijn niet gekoppeld aan een werkwijze hoe dat uit te voeren. Onder andere in financiële zin. De omgevingsvisie voor Zwolle in 2030 dient compleet te worden gemaakt met afrekenbare kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen, waarbij sprake is van 'grenzen' van groei. Wat houdt het begrip 'inclusiviteit' in als je dit SMART maakt? Een zekere groei(doelstelling) betekent ook dat een zeker voorzieningenniveau noodzakelijk is. Wat zijn de benodigde gemeentelijke inkomsten daarvoor en is het duurzaam te financieren en door wie dan? De collectieve lasten en de belastingdruk zijn de afgelopen jaren immers al flink gegroeid en dit nog zonder de Corona-crisis. Kortom, linksom of rechtsom zijn er grenzen aan de groei die nu dienen te worden geïdentificeerd en geadresseerd door politiek, bestuur en bewoners.
2. Gesteld wordt dat geen besluiten worden voorgelegd over plekken waar in de toekomst nieuwe wijken gebouwd kunnen worden. Maar kennelijk is dit al wel overwogen en besproken. De indiener van de zienswijze wil graag weten welke dit zijn. Kiezen voor woontorens zo hoog als de Peperpus met alle traffic die dat genereert, heeft niet de voorkeur. Of je draait het STOP-principe om.
3. Neem de opgaven uit de Regiodeal Zwolle op in de omgevingsvisie. Onder andere op het gebied van economie en het economische vestigingsklimaat. Wat betekent de ambitie om de vierde economische topregio van Nederland te worden voor de leefbaarheid in Zwolle?
4. Heroverweeg de klimaatambitie: Zwolle is in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal en 100% circulair, dat is niet haalbaar, niet uitvoerbaar, niet betaalbaar en niet organiseerbaar. Een overgang van gebruik van fossiele brandstoffen naar een duurzame opwek van energie betekent het plaatsen van landschapontsierende windmolens en zonneparken. De vrees bestaat dat een kern- of thoriumcentrale nodig is om de ambitie te halen. De indiener van de zienswijze bekruipt het gevoel dat Zwolle een wit voetje wil halen bij het Rijk door 1-op-1 de geplande Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties te halen;
5. De indiener van de zienswijze wil graag dat de inwoners van Zwolle meerdere groeiscenario's krijgen voorgelegd, wellicht met meerdere referenda. De huidige politiek regeert anders over haar graf heen. Neem, in het belang van volgende generaties, meer tijd voor het opstellen van de Zwolse omgevingsvisie. Het is tijdens de Coronapandemie niet mogelijk elkaar fysiek te ontmoeten. Dat is wel wenselijk voor het goede gesprek. De terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsvisie draagt niet bij aan een goed participatietraject.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. De omgevingsvisie is niet het uitgewerkte Masterplan, als blauwdruk hoe Zwolle verder ontwikkelen. Door gebiedsontwikkeling en gebiedsbeheer komen nadere keuzes aan de orde. Deze geven invulling aan de doelen en ambities van de omgevingsvisie met inbegrip de financiële mogelijkheden van de gemeente en van initiatiefnemers. Keuzes maken is een doorlopend proces en samenspel

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

van gemeentebestuur, politiek en de inwoners. Zie ook de beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle

2. In de omgevingsvisie worden inderdaad geen nieuwe besluiten over woningbouw genomen. Hierover is eerder al besloten, in het kader van de ontwikkelstrategie wonen 2019-2024. Wel laat de omgevingsvisie zien wat dit betekent voor de gemeente als geheel. Onze beantwoording van meest gestelde zienswijzen 1 (groei) en 2 (hoogbouw) gaat hier verder op in. Bij de definitieve omgevingsvisie is een plankaart gevoegd waarop de betreffende locaties zijn aangegeven. Het betreft:

- a. Stadshagen (Breecamp-West, Breezicht-Noord, de Tippe)
- b. Harculo (terrein energiecentrale)
- c. Spoorzone
- d. Zwartewaterzone
- e. Oosterenk
- f. Locaties rondom de binnenstad
- g. Windesheim en Wijthmen

U uit uw zorg over het extra verkeer dat nieuwe woningbouw met zich meebrengt. Bij elk project brengen wij dit zorgvuldig in kaart. Als het om hoogbouw gaat voeren we bovendien een hoogbouweffectrapportage uit, waarin ook het aspect verkeer wordt afgewogen.

3. De regiodeal is benoemd in de omgevingsvisie. De opgaven waar de omgevingsvisie invulling aan geeft zijn afgestemd met de regiodeal. De ambitie om economische topregio te worden moet ertoe leiden dat Zwolle ook in de toekomst voldoende werkgelegenheid heeft. Dat is in onze ogen cruciaal voor de leefbaarheid in de gemeente.
4. Het gemeentelijk beleid over klimaat, energie en circulariteit is eerder door de raad vastgesteld. De omgevingsvisie brengt samenhangend in beeld wat de invloed van dit beleid is op de fysieke leefomgeving. Dit in samenhang met alle andere maatschappelijke opgaven. Het plaatsen van windmolens is alleen mogelijk in het gebied Tolhuislanden. De omgevingsvisie biedt ruimte voor het benutten van daken (van zowel woningen, als voorzieningen en bedrijven) voor het opwekken van duurzame energie uit zon. Ook liggen er ook kansen voor het overkappen met zonnepanelen van parkeerplaatsen, inzet op geluidswallen en -schermen en oeverzones. Ook het beter benutten van ruimtes voor materiaalopslag op bedrijventerreinen biedt kansen voor meervoudig ruimtegebruik. Door het slim benutten van deze ruimtes doen we, voor de opwek van energie, geen onnodig beroep op andere waardevolle ruimte. Toch zal deze inspanning niet voldoende zijn om ons waardevolle buitengebied en agrarische gronden volledig te ontzien. In de omgevingsvisie hebben we daarom kansrijke, beperkt kansrijke en uitgesloten gebieden aangewezen om duurzame energie uit zon op maaiveld op te wekken. De mate van kansrijkheid wordt onder andere bepaald door de landschappelijke, ecologische en recreatieve kwaliteiten van een gebied.
5. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4, 5 en 6: Inzageperiode en Betrokkenheid belanghebbenden. De omgevingsvisie is het document dat, met de kennis van nu, uitspraken doet over 2030 of 2040. Deze zijn per definitie onzeker. Wel geven ze houvast als het bestuur andere, concretere besluiten moet nemen over projecten of initiatieven die onze

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

leefomgeving beïnvloeden. Omdat het document vooral richtinggevend is, is het vaststellen van de omgevingsvisie in geen geval 'regeren over het graf heen'. Het gemeentebestuur is geen voorstander van referenda. De gemeenteraad controleert het gemeentebestuur namens alle Zwollenaren.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie. We leggen uit hoe de omgevingsvisie zich verhoudt tot het verstedelijkingsonderzoek dan rijk, gemeente, provincie en Regio gezamenlijk doen. Er is een plankaart toegevoegd waarop ontwikkellocaties zijn aangegeven.

2.24 Zienswijze nummer 24

Samenvatting zienswijze:

De indiener van de zienswijze woont in Hoog-Zuthem, een klein buurtschap net buiten Zwolle Zuid. Dit buurtschap voegt veel waarde toe aan Zwolle, in de vorm van recreatie (camping, manege, wandelen, fietsen) en de diverse natuur.

In het gebied hebben de elektriciteitsmasten van de voormalige energiecentrale Harculo een groot ruimtelijk effect. De invloed op het landschap is negatief. Temeer omdat de masten langs een bestaand schakelstation (Sekdoorn) lopen, waar deze afgekoppeld kunnen worden.

Het verwijderen van de elektriciteitsmasten sluit aan bij de wens van de gemeente om natuur en landschap rondom Zwolle te willen versterken. Zo kan dit gebied met 'haar werkelijke schoonheid' uitgroeien tot een recreatieve en ontspannende omgeving, aan de rand van een bruisend stadsleven.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Nu de energiecentrale gesloopt is, ontstaat het beeld dat de hoogspanningsleidingen ter plaatse overbodig zijn. De hoogspanningsleidingen zijn echter nog in functie. Het terrein naast de voormalige centrale functioneert nog steeds als schakelstation. Het hoogspanningsnetwerk is geen gemeentelijk bezit: TenneT beheert deze. Wij hebben TenneT gevraagd naar de plannen voor Zwolle Zuid nu de centrale er niet meer is. TenneT ziet nu geen aanleiding om tracés (masten en kabels) in Zwolle Zuid te gaan verwijderen.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.25 Zienswijze nummer 25

Samenvatting zienswijze:

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

1. De indiener van de zienswijze vindt het belangrijk dat inwoners mee kunnen denken over de omgevingsvisie. Fijn dat de gemeente Zwolle deze mogelijkheid biedt. De omgevingsvisie is echter moeilijk leesbaar is en bevat veel tekst. Om participatie te bevorderen is het belangrijk dat het stuk voor iedereen leesbaar en begrijpelijk is. Het advies is om de omgevingsvisie door het 'Versimpelteam' te laten inkorten en te vereenvoudigen. Het is wenselijk er een korte en krachtige samenvatting komt van de omgevingsvisie. Zowel schriftelijk als door middel van een filmpje. Betrek bij het maken ervan jongeren en andere inwoners;
2. De vraag wordt gesteld op welke wijze partijen verder betrokken worden bij de verdere uitwerking van de Zwolse omgevingsvisie;
3. Het wordt als prettig ervaren om te lezen dat Zwolle zaken wil verbeteren en mooier wil maken. Wel bestaat de wens om dit concreter en praktischer te omschrijven. Er worden veel gemeenschappen genoemd. Het is dikwijls onduidelijk waar naar verwezen wordt en onderbouwing ontbreekt meermalen. Het advies is om zaken minder stellig te beschrijven wanneer onderbouwing ontbreekt.
4. De omgevingsvisie is voornamelijk geschreven vanuit het fysiek domein. De koppeling tussen het fysiek en sociaal domein ontbreekt. Het is onvoldoende duidelijk wat de plannen van de gemeente Zwolle betekenen voor inwoners en op welke wijze zij betrokken worden. Het is nodig dat de gemeente Zwolle met inwoners in gesprek gaat en de uitkomsten verwerkt in de omgevingsvisie.
5. Door Corona is er veel veranderd. Het zou goed zijn de gevolgen ervan in de omgevingsvisie op te nemen.
6. Beschrijf in de omgevingsvisie op welke wijze rekening gehouden wordt met o.a. kinderen, jongeren, gezinnen, alleenstaanden en ouderen. Wat wordt verstaan onder inclusie? Concrete adviezen zijn:
 - a. Het ontwikkelen van toegankelijke speeltuinen;
 - b. Aanwezigheid van een lift in flats;
 - c. Realiseren van prikkelarme/rustige woongebieden;
 - d. De opzet van de binnenstad wordt genoemd als voorbeeld voor de inrichting van de openbare ruimte. De indiener van de zienswijze ziet de binnenstad niet als goed voorbeeld van een toegankelijke plaats voor alle inwoners;
7. Het tekort van het aantal woningen in Zwolle mag niet ten koste gaan van de toegankelijkheid van woningen. De omgevingsvisie kan concreter beschrijven het menselijke aspect meer centraal komt te staan in plaats van het economische belang.
8. Verstedelijking: de aandacht voor het behoud van groen staat goed beschreven in de omgevingsvisie. Hoogbouw is een goede oplossing om invulling te geven aan de woonopgave. Het is belangrijk dat er betaalbare woningen bijkomen. Bij hoogbouw moeten twee liften aanwezig zijn, zodat bewoners bij uitval van een lift niet opgesloten zitten.
9. Het is belangrijk dat het 'dorpsachtige imago' dat Zwolle, volgens veel inwoners, heeft behouden blijft. Velen kennen elkaar. Dat geeft het gevoel van gezien worden en erbij horen. Voor jong en oud is dit van belang. Het advies is om in de omgevingsvisie op te schrijven op welke wijze Zwolle haar authenticiteit kan behouden. Het 'dorpsachtige imago' kan ook versterkt worden door inwoners

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

meer bekend te maken met 'Right to Challenge' en hieraan uitvoering te geven. Bij Right to Challenge kunnen bewoners, taken van overheden overnemen als zij denken het slimmer, beter, goedkoper of anders te kunnen doen. Dit recht is opgenomen in de Wmo. Zo hebben inwoners meer regie en zeggenschap, wordt saamhorigheid gerealiseerd, kwaliteit kan worden verhoogd, verpaupering tegengegaan en kosten verminderd.

10. Toegankelijkheid is een belangrijk thema bij de verdere verstedelijking van Zwolle. Daarbij gaat het erom dat verkeersstromen zich veilig voelen in het verkeer en zich goed door de stad kunnen blijven bewegen.
11. Het verschil tussen de binnenstad en de buitenschil is groot. In de buitenschil van Zwolle is steeds minder openbaar vervoer en er is minder te doen. Daardoor is het minder toegankelijk en inclusief. Dat zou anders moeten. Kijk daarvoor naar grotere steden in Nederland om te zien op welke wijze zij de binnenstad en de buitenschil met elkaar verbinden zodat inclusie en toegankelijkheid gewaarborgd blijven. Neem in het onderzoek naar de kwadrantenstructuur ook het onderwerp toegankelijkheid mee.
12. Betrek inwoners bij toegankelijk maken van straten en paden.
13. Uit een enquête uit 2018 blijkt dat jongeren veel waarde hechten aan parken, mobiliteit, veiligheid en ruimte om elkaar te ontmoeten. Dit is niet herleidbaar terug te vinden in de omgevingsvisie. Terugkoppeling naar aanleiding van de enquête en wat hiermee is gebeurd heeft niet plaatsgevonden. Dat was wel wenselijk.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 5: Mate van concreetheid en leesbaarheid
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 6: Betrokkenheid belanghebbenden
3. Zie onder 1. Bij de redactie van de definitieve omgevingsvisie is gekeken naar de stelligheid van tekstpassages en de onderbouwing ervan.
4. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 6: Betrokkenheid belanghebbenden
5. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 3: Effecten van Corona
6. De visie is niet op dit concrete niveau uitgewerkt, en dat is ook niet de bedoeling (zie ook onze reactie op veelgestelde zienswijze nummer 5: mate van concreetheid en leesbaarheid). Wel komt de diversiteit aan doelgroepen nadrukkelijker in de visie aan de orde. Ook is toegankelijkheid een thema dat onderdeel is van de omgevingsvisie, namelijk bij het raamwerk buitenruimte. Dit aspect benoemen we nadrukkelijker in de definitieve omgevingsvisie.
7. Het menselijk kapitaal stellen we meer centraal in de definitieve omgevingsvisie.
8. Om ervoor te zorgen dat Zwolle een stad blijft voor iedereen proberen we het woningaanbod zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de vraag naar woningen. Ook in de verhouding goedkoop-middelbaar-duur. Meer informatie hierover

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

- vindt u op www.zwolle.nl/wooninzicht. Voor het aantal liften in hogere bebouwing zijn overigens wettelijke normen vastgesteld.
9. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze en betrekken het bij de ontwikkeling van ons participatiebeleid.
 10. We onderkennen dat toegankelijkheid van de buitenruimte belangrijk is. Dit onderwerp nemen we specifiek op in de definitieve omgevingsvisie.
 11. Het centrumgebied van Zwolle (binnenstad, schil daar omheen, en spoorzone) is een gebied dat de komende verder gaat veranderen. Onder andere door het toevoegen van nieuwe woningen. Daarnaast willen we de leef- en verblijfskwaliteit in het gebied vergroten. Onder andere door het autoluw maken van dit gebied. Dat vraagt om een andere inrichting van de wegen. We gaan een onderzoek doen of een indeling van wegen in een kwadrantenstelsel daarbij helpend kan zijn. Op die manier is het de bedoeling dat doorgaand verkeer niet meer door het centrumgebied gaat, maar via de stadsring. Toegankelijkheid nemen we als onderwerp mee bij dat onderzoek.
 12. Het betrekken van bewoners bij het toegankelijk maken van straten is niet het abstractieniveau van de omgevingsvisie. We nemen dit deel van de zienswijze voor kennisgeving aan.
 13. In de participatieverantwoording staat wat wij met de uitkomsten hebben gedaan. De participatieverantwoording is een bijlage van de definitieve omgevingsvisie.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

- We besteden aandacht aan de mate van stelligheid in de definitieve omgevingsvisie;
- We werken diversiteit van doelgroepen nader uit;
- We brengen geven in de definitieve omgevingsvisie meer aandacht aan het menselijk kapitaal en brengen het in balans met het economisch belang;
- We nemen het onderwerp toegankelijkheid beter op in het raamwerk onderdeel over de buitenruimte;
- De toegankelijkheid van de buitenruimte nemen we in het onderzoek naar een zogenaamd kwadrantenstelsel voor het centrumgebied van Zwolle;

2.26 Zienswijze nummer 26

Samenvatting zienswijze:

Op de hoek van het Zwartewater en het Zwolle-IJsselkanaal bevindt zich momenteel een opslagterrein voor vrachtwagens. Dit is een terrein waar geen woningbouw is toegestaan in verband met de zichtlijnen van de binnenvaart. Als op die plaats de jachthavens kunnen worden gerealiseerd, kan de rest van de Zwartewaterzone gebruikt worden voor recreatie en woningen. De vrachtwagens kunnen ongetwijfeld op een plaats buiten het centrum geplaatst worden. De huidige bewoners van Frankhuis zullen er ook erg blij mee zijn aangezien hun uitzicht er aanzienlijk op vooruit zou gaan.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Wij danken u voor deze suggestie. De locatie kan zich gezien de ligging in de toekomst misschien ook lenen voor een meer watergebonden recreatieve functie. Op dit moment heeft de door u genoemde locatie een bedrijfsbestemming. De opslag van vrachtwagens is passend binnen deze bestemming.

Veranderingen richting watergebonden recreatie worden pas mogelijk als hiervoor de behoefte is aangetoond, als er een exploitant is en de huidige eigenaar akkoord gaat. Daarna zal het bestemmingsplan moeten worden herzien.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.27

Zienswijze nummer 27

Samenvatting zienswijze:

1. De indiener van de zienswijze is zeer te spreken over de inhoud van de ontwerp-omgevingsvisie.
2. De planontwikkeling Dashorstweg 4 en 6 past goed binnen de kaders van de nieuwe omgevingsvisie. De indiener van de zienswijze gaat hierover graag in gesprek met de gemeente.
3. Een aantal vragen worden gesteld over de ontwerp-omgevingsvisie in relatie tot de planontwikkeling Dashorstweg 4 en 6.
 - a. Wat is een straalpad, welke invloed hebben de geschetste laagvliegroutes, fijnstof van (snel)wegen en geluid/licht beleving van windmolens op wonen, werken, gezondheid en natuur. In dat kader is het ook goed om uit te zoeken wat trillingen van bijvoorbeeld de zandwinning (kunnen) doen op genoemde gebieden, bijvoorbeeld via grond (verzakkingen) en of dat van invloed is op de plannen aan de Dashorstweg 4 en 6.
 - b. Het verdient aanbeveling nader te kijken naar de gebiedsaanduiding op en rondom de Haerster Esch. Past die bij de gewenste ontwikkeling van de Dashorstweg 4 en 6 in combinatie met het versterken van biodiversiteit. Voorstel is om het gebied te bestempelen als gemengd landelijk gebied in plaats van agrarisch gebied.
 - c. Het buurtschap Haerst is mogelijk ten onrechte niet genoemd in de ontwerp-omgevingsvisie. Vergelijkbare buurtschappen zijn dat wel.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. We nemen kennis van de constatering dat de indiener van de zienswijze te spreken is over de inhoud van de zienswijze;
2. We gaan graag met de indiener in gesprek over het initiatief aan de Dashorstweg 4 en 6. Dit staat verder los van de verdere totstandkoming van de Zwolse omgevingsvisie.
3. Diverse vragen over de ontwerp-omgevingsvisie
 - a. Straalpaden (straalverbindingspaden) zijn optisch vrije paden, met een breedte van circa 200 m ten behoeve van telecommunicatie. Vanuit landelijke wet- en regelgeving zijn de straalpaden niet meer van belang

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

voor de gemeente Zwolle. We schrappen deze uit de omgevingsvisie. De laagvliegroute voor militaire vliegtuigen is door het Rijk geschrapt. Deze laagvliegroute schrappen we dan ook in de definitieve omgevingsvisie. Andere effecten op de leefomgeving (geluid, fijnstof, trillingen) zijn voor de omgevingsvisie als geheel uiteengezet in het OER en de Nota van aanvulling op het OER. Als de bestemming van Dashorstweg 4 en 6 moet worden gewijzigd om de plannen van de indiener mogelijk te maken, dienen de milieueffecten op de leefomgeving specifiek voor deze locatie nader te worden onderzocht

- b. We onderschrijven dit deel van de zienswijze om het gebied rondom de Haerster Esch te aan te duiden als 'Gemengd landelijk gebied'. Dit vanwege de kenmerken die bij het gebied ter plekke horen. Die hebben betrekking op de landschappelijke en cultuurhistorische waarde.
- c. We nemen Haerst op als buurtschap in de definitieve omgevingsvisie

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

- We schrappen het onderwerp straalpaden uit de omgevingsvisie. De laagvliegroute voor militaire vliegtuigen schrappen we van de kaart.
- We nemen Haerst op als buurtschap in de omgevingsvisie.

2.28

Zienswijze nummer 28

Samenvatting zienswijze:

De indiener van de zienswijze benoemt dat er een grote ruimtelijk druk ligt op het noordelijke buitengebied van de gemeente Zwolle (Tolhuislanden, Haerst, en de Ruiten). Daarbij gaat het om de uitbreiding van Hessenpoort, de opwek van duurzame energie en een ontwikkeling van de agrarische sector. Daarover wordt nog te weinig gesproken met de inwoners en (agrarische) ondernemers uit het gebied. Het is nodig dat een toekomstperspectief wordt opgesteld ten behoeve van een goed woon- en werkklimaat in het gebied. De indiener van de zienswijze wil graag in gesprek met de gemeente over de verdere uitwerking van de omgevingsvisie.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Vertegenwoordigers uit het gebied Tolhuislanden (De Marsen en energiecoöperatie Tolhuislanden) zijn op verschillende manieren met de gemeente in gesprek. Dit gaat onder andere over de energieopgave de verkenning voor uitbreiding van Hessenpoort. De omgevingsvisie beschrijft op hoofdlijnen de kaders waarbinnen het gebied zich kan ontwikkelen en welke functies daarbinnen passen en of kansrijk zijn. Een nadere integrale gebiedsuitwerking is nodig om hier daadwerkelijk invulling aan te kunnen geven. Die uitwerking komt tot stand in nauwe samenwerking tussen de relevante belanghebbende partijen in het gebied (grondeigenaren, agrariërs, inwoners en gemeente). In de realisatiestrategie (hoofdstuk 7 van de omgevingsvisie) benoemen we concreter dat deze gebiedsuitwerking een nauwe samenwerking is tussen de betrokken partijen met elk hun eigen verantwoordelijkheid en (maatschappelijk) belang.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie. We nemen op dat een integrale gebiedsuitwerking gemaakt gaat worden voor het gebied Tolhuislanden/Haerst in nauwe samenwerking tussen de relevante partijen met belangen in het gebied. De tekstpassage komt bij het hoofdstuk 'Realisatiestrategie'.

2.29 Zienswijze nummer 29

Samenvatting zienswijze:

1. Het borgen van natuur, milieu en biodiversiteit in de omgevingsvisie is van groot belang. De balans tussen natuur en milieu door menselijk handelen wordt onomkeerbaar verstoord. De indiener van de zienswijze ziet veel mogelijkheden om dit ook lokaal om te keren en daarmee het leefmilieu en biodiversiteit te herstellen. In de ontwerp-omgevingsvisie herkent de indiener van de zienswijze in aanzet diverse elementen om het leefmilieu en de biodiversiteit te verbeteren en te herstellen. Daartegenover worden ook veel verbeterpunten gezien. Dit zijn:
 - a. Afwijzing van de extreme groeiambitie die in deze visie als onafwendbaar gegeven opgesloten zit. Ontwikkel scenario's met verschillende prognoses inclusief de uitvoeringsconsequenties. De visie om de 4^e stad van Nederland te worden met daarbij een exorbitante economische en bevolkingsgroei past niet bij de identiteit en geschiedenis van de stad Zwolle. Zwolle is door alle eeuwen heen door haar ligging een economisch gezonde stad geweest en gebleven;
 - b. Verwerk de effecten van het OER in een aangepaste omgevingsvisie en leg deze opnieuw ter visie. Mogelijk vertraagt dit enkele maanden, maar het leidt wel tot betere besluitvorming.
 - c. Stel gelijktijdig met het aangeven van locaties voor woningbouw en andere ingrijpende ruimtelijke ontwikkelingen de uitvoeringsagenda rond biodiversiteit, natuurwaarden, klimaatadaptatie en versterken van de groene structuur voor de stad vast. Alleen zo worden natuur en milieubelangen voldoende geborgd.
 - d. Stel de omgevingsvisie bij door een natuurwaardenkaart er integraal in te verweven (zie ook onze eerdere notitie). Gebruik deze ook als toetssteen bij het afgeven van omgevingsvergunningen. Hiermee krijgt biodiversiteit een volwaardige plek in de omgevingsvisie. Dit is volgens de indiener van de zienswijze nu niet het geval.
 - e. Stel een uitvoeringsplan op om energieneutraliteit te bereiken. Besteed hierin extra aandacht aan energiebesparing.
 - f. Werk de klimaat hoofdstructuur in de definitieve omgevingsvisie beter en concreter uit, en licht de bijbehorende doelstellingen toe. Een goed voorbeeld is de klimaatstrategie van de gemeente Arnhem. Besteed aandacht aan het rioolstelsel, het beperkt aanwezig zijn van groen/blauw in oudere wijken, hittestress en beschermingsmaatregelen in het regionale watersysteem.
 - g. Groene Vingers zijn een hoofdelement in zowel de identiteit als de natuurlijke kwaliteit van Zwolle. Stel nu de onaantastbare contouren hiervan vast, gekoppeld aan een visie op bescherming en versterking.

Wat wordt verstaan onder 'in principe' (blz. 56) als het gaat om een terughoudend beleid bij bebouwing in de hoofdgroenstructuur?

- h. Voorzie de parken van een matrix, in lijn met onze eerdere notitie. Geef daarbij aan welke waarden de parken vertegenwoordigen en koppel dit aan een lange termijnplanning. Maak bij het hoofdstuk over de gebiedsprofielen een profiel 'parken'. Dit geeft kaders waarbinnen een visie voor de parken kan worden vastgesteld. De keuze welke parken de nodige aandacht verdienen en wanneer de volgende stap gezet moet worden.
 - i. Zorg voor duidelijke overzichtskaarten met thema's infrastructuur en milieustructuurvisie.
 - j. Verdiep de omgevingsvisie en verdere uitwerkingen zo dat op de langere termijn actualisatie alleen onder strikte voorwaarden mogelijk is. Dit geeft maximale bescherming aan de kernkwaliteiten en eigen kracht van Zwolle.
 - k. Regel in de komende participatieverordening de zienswijze- en bezwaartermijnen zo dat maximale respons te verwachten is, dat is zeker niet in zomervakantietijd.
2. De terinzagelegging in de vakantieperiode was niet wenselijk. Zeker voor een dergelijk visie met ingrijpende keuzes voor de lange termijn. Het was daardoor niet mogelijk om inhoudelijk op alle onderdelen van de omgevingsvisie goed te kunnen reageren.
 3. Moeten aanvragen voor omgevingsvergunning die voor 1 jan 2022 zijn ingediend (datum inwerkingtreding Omgevingswet) juridisch gezien worden getoetst aan de geldende bestemmingsplannen?
 4. De indiener van de zienswijze stelt vast dat de voorliggende ontwerp-omgevingsvisie een beleidsinstrument is zonder uitvoeringsagenda en zonder aanvullend onderzoek op onder anderen beleidsterreinen rond natuur, milieu, klimaatadaptatie en energietransitie. Het is noodzakelijk dat inzicht bestaat in de achtergronden van de in de omgevingsvisie genoemde ambities door onafhankelijk onderzoek, gevolgd door een uitvoeringsagenda.
 5. De indiener van de zienswijze wil graag eerder betrokken zijn bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving van Zwolle. Nu zijn dat vaak bewoners en organisaties uit de directe omgeving van een ruimtelijk initiatief. De indiener van de zienswijze richt zich op de stad als geheel en wil vaker aan de voorkant van ruimtelijke planvorming betrokken worden. Dit in de vorm van meedenken. Gebruik de kennis die in de stad aanwezig is.
 6. De omgevingsvisie gaat te veel uit van het toevoegen van (economische) waarde voor mensen. Planten en dieren worden vergeten. Er wordt daarbij voorbijgegaan aan de eigen intrinsieke waarde van de natuur - planten en dieren en wat de behoeftes zijn voor gezonde, duurzame ecosystemen, biotopen en habitats in stad en ommeland.
 7. Gevoeligheidsanalyses ontbreken in de omgevingsvisie. Zonder deze gevoeligheidsanalyse kan niet worden nagegaan hoe de omgeving zou kunnen gaan divergeren als aannames onjuist blijken te zijn. Gevoeligheidsanalyses bepalen de noodzaak van een 'plan B' of te wel

het denken in scenario's. Door het ontbreken hiervan is de betekenis van aannames en hun dynamiek op de visie niet te achterhalen.

Ontwikkelingen lijken rooskleurig en op basis van 'wishful thinking' uitgewerkt zonder indicaties voor het realiteitsgehalte en haalbaarheid. Dit maakt deze visie onzeker en op aspecten zelfs onbetrouwbaar.

8. De suggestie wordt gewekt dat verticale ecosystemen horizontale natuur kunnen vervangen. Die aanname zonder onderbouwing klopt volgens de indiener van de zienswijze niet. Verticale ecosystemen moeten gezien worden als aanvulling en niet als vervanging van de horizontale groenstructuur. Het is daarbij niet alleen belangrijk te kijken naar het areaal aan groen/natuur, maar ook naar de kwaliteit ervan.
9. De gemeente is sinds dit jaar officieel partner van het Deltaplan biodiversiteitsherstel. Dit staat niet in de omgevingsvisie, dat is een gemiste kans.
10. De termen 'Groen', 'Natuur' en 'Landschap' worden door elkaar gehaald, waardoor het niet duidelijk is welke waarde gegeven wordt aan de gebruikte termen.
11. In het gebied aan de westzijde van de A28 liggen een aantal percelen in eigendom en beheer van een natuurorganisatie en worden als natuurgebied beheerd. De overige percelen zijn nog steeds waardevol als weidevogelgebied. Geef ook deze percelen het predicaat van weidevogelgebied.
12. Bij de afslanking van de voormalige Ecologische hoofdstructuur is overeengekomen dat de gemeenten verantwoordelijk zijn voor de overige natuurwaarden. De gemeente Zwolle neemt in de omgevingsvisie niet deze verantwoordelijkheid en is blijkbaar van oordeel dat met de aanwijzing van Natura2000 en NNN gebieden alle natuurwaarden zijn beschermd. Dat is dus onjuist.
13. Gemist wordt ook een evenwichtige verwevenheid tussen stad en buitengebied. De kenmerkende ruimtelijke structuren vanuit het buitengebied en stedelijke structuren sluiten op elkaar aan. Maak dit inzichtelijk met heldere kaartbeelden. Deze kaarten tezamen zouden vertaald kunnen worden in één milieustructuur visiekaart met een tabel van aandachtspunten per deelgebied.
14. De indiener van de zienswijze dringt erop aan dat het (ondergrondse) rioolstelsel tegelijk met de verstedelijkingsopgave grondig aangepakt en gemoderniseerd wordt door gescheiden rioolstelsels door te voeren. De afvoer van meer extreme buien is daarbij de norm voor het ontwerp van het regenwaterriool.
15. Volgens de kaart 'Landschap en hoofdgroenstructuur' (bladzijde 57) is het Zwolle-IJsselkanaal geen deel van de hoofdgroenstructuur. Terwijl dit een ontbrekende schakel is in de verbinding tussen het Natura2000-gebied van de IJssel en die van het Zwarte Water. Het is zinvol te onderzoeken of dit deel ook een aanvulling kan worden op hoofdstuctuur.
16. Er wordt in de ontwerp-omgevingsvisie gesteld dat veranderingen in de hoofdgroenstructuur tot hogere biodiversiteit leiden. Wat is hierbij de

verandertheorie- en het werkzame principe? Het is geen vanzelfsprekendheid dat veranderingen positieve resultaten hebben.

17. De ondergrond als spons, paragraaf 3.10: Er worden allerlei nieuwe en innovatieve initiatieven voorgesteld zonder aan te geven welke winst de leefomgeving kan bijschrijven. De indiener van de zienswijze ziet meer in een verhandeling over de vraag hoe en waar de (onder)grond en het grondwater er anno 2020 voorstaat, hoe en waar een beter duurzaam beheer nodig is en hoe de leefomgeving daarop vooruitgaat.
18. Er wordt in de voorliggende visie een goede bijdrage verwacht van geothermie voor de warmtevraag van Zwolle. De verwachting hiervan is onzeker. Kansen dat alternatieve warmtebronnen ontwikkeld moeten worden lijken reëel. De effecten van eventuele alternatieve warmtebronnen op de leefomgeving zijn in deze visie in het geheel niet meegenomen.
19. De omgevingsvisie gaat ten onrechte niet in op het drastisch terugdringen van het energiegebruik in alle sectoren van de gebouwde leefomgeving (mobiliteit, bedrijvigheid, etc). Het ontbreekt daarbij aan een concreet uitvoeringsplan.
20. Betrek de door indiener van de zienswijze aangeleverde visie met afwegingen voor het bepalen van locatie van het plaatsen van windmolens.
21. Een duidelijke overzichtskaart "Infrastructuur" met informatie over type weg, railinfrastructuur, stations, stads- en streekvervoer, hubs, transferia e.d. mag in een definitieve Omgevingsplan niet ontbreken, evenals een Uitvoeringsprogramma Infrastructuur, een Regionale Meerjaren Investeringsprogramma Ruimte en Transport.
22. De indiener van de zienswijze benoemt enkele verwarrende kaartbeelden en teksten uit de ontwerp-omgevingsvisie:
 - a. Pagina 8: De roze zonering met betrekking tot de Zwartewaterzone is groter dan aangegeven;
 - b. Pagina 16: Biodiversiteit wordt als fundament benoemd. De indiener van de zienswijze wijst erop dat die biodiversiteit de afgelopen jaren is afgenomen in Nederlandse steden. Ook in Zwolle. Dit komt niet overeen met het feit dat biodiversiteit een fundament is voor de Zwolse leefomgeving;
 - c. Door het versterken van de verwevenheid en verbinding tussen stad en land neemt door de toename van menselijke activiteiten de druk op biodiversiteit toe. Bijvoorbeeld door het toevoegen van de functie stadslandbouw. Er zou daarbij ook uitdrukkelijk gekozen moeten worden voor biologische stadslandbouw.
 - d. De begrenzing van het gebied de 'Zwartewaterzone' is niet eenduidig op alle kaarten opgenomen;
 - e. De gewenste ontwikkelingen langs het Zwartewater passen niet in het uitgangspunt dat er een terughoudend beleid met betrekking tot nieuwe bebouwing in de hoofdgroenstructuur wordt gevoerd.
 - f. Hoe verhoudt de kaart over de Zwolse hoofdgroenstructuur zich tot de gebiedsprofielenkaart?

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Natuur, milieu en biodiversiteit in de omgevingsvisie
 - a. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle
 - b. De uitkomsten van de Omgevingseffectrapportage verwerken we in de omgevingsvisie. In de definitieve omgevingsvisie is opgenomen hoe we die verwerking hebben gedaan. Onze omgang met het advies van de Commissie m.e.r. is toegelicht in een aanvulling op het OER. In maart 2021 heeft de gemeenteraad een debat gevoerd over het participatieproces rondom de omgevingsvisie. Naar aanleiding van dit debat is er geen aanleiding om de omgevingsvisie opnieuw ter inzage te leggen. De gesprekken die in het najaar van 2020/voorjaar 2021 zijn gevoerd met diverse stakeholders ('Tour de Zwolle') spelen hierbij een grote rol.
 - c. Zie hieronder onder d, voor wat betreft het deel actualisatie groenbeleid.
 - d. De omgevingsvisie deel 1 uit 2017 bevatte een natuurwaardenkaart. Deze kaart willen we de komende jaren met het Natuurplatform verder uitbouwen. In de definitieve omgevingsvisie is een geactualiseerde natuurwaardenkaart opgenomen, inclusief een tekstuele beschrijving. De natuurwaardenkaart kan op zichzelf geen juridisch toetsingskader vormen voor nieuwe ontwikkelingen. Wel wordt bij nieuwe ontwikkelingen in een vroeg stadium gekeken of deze passen binnen de omgevingsvisie als geheel. Het bestemmingsplan (in de toekomst: omgevingsplan) vormt daarna het juridische toetsingskader. Bij afwijkingen van het bestemmingsplan dient het college altijd te beargumenteren of en hoe deze zich verhouden tot de omgevingsvisie.
 - e. In juni 2017 is in het ambitiedocument "Zwolle geeft je energie" vastgelegd. Hierin is opgenomen wat onze ambitie is, waar Zwolle (in 2017) staat, welke uitgangspunten we hanteren en wat de te volgen strategie is (opgave opwek duurzame energie: warmte en stroom, mogelijke mix van wind en zon etc.). Deze visie was input voor het opstellen van de omgevingsvisie. In het kader van de warmtetransitie bereiden we wijkuitvoeringsplannen voor. We beginnen hiermee met Holtenbroek en Aa-landen.
 - f. In de omgevingsvisie zijn verschillende raamwerken rond klimaatadaptatie opgenomen. Deze raamwerken komen voort uit de Zwolse Adaptatie Strategie die op 23 september 2019 is vastgesteld. Naar aanleiding van uw zienswijze hebben we de teksten hierover verduidelijkt.
 - g. De definitieve omgevingsvisie bevat een kaart over de hoofdgroenstructuur. Dit is een actualisatie van de eerder door de raad vastgestelde hoofdgroenstructuur. Hierop is ook de wijkgroenstructuur aangegeven. De door u genoemde 'groene vingers' maken onderdeel uit van de hoofdgroenstructuur. We zijn terughoudend met het toevoegen van nieuwe bebouwing binnen de hoofdgroenstructuur. Nieuwe initiatieven wegen we af tegen de groene functies die de hoofdgroenstructuur ter plaatse moet vervullen. Bij verandering in de

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

hoofdgroenstructuur streven we naar behoud en/of verbetering van de biodiversiteit. De zinsnede 'in principe' (ontwerp-omgevingsvisie, pagina 56) is geschrapt.

- h. Het verbinden van doelstellingen en beschrijven van specifieke waarden per park krijgt mogelijk een plaats bij de uitwerking van groenbeleid. Natuurinclusief bouwen en biodiversiteit zijn hierbij belangrijke thema's. Het geactualiseerde groenbeleid krijgt een plaats in een periodieke update van de Zwolse omgevingsvisie. Bij het nieuwe groenbeleid hoort ook een uitvoeringsagenda. Op hoofdlijnen stellen we een beheerplan op per park. De omgevingsvisie bevat geen apart gebiedsprofiel parken. De parken zijn onderdeel van het gebiedsprofiel stedelijk groen.
 - i. Onderdeel van de Zwolse omgevingsvisie zijn de zogenaamde raamwerken. Daarmee leggen we de belangrijkste ruimtelijke structuren van Zwolle vast. Het hoofdstuk met de raamwerken bevat kaarten en uitleg over de infrastructuur van Zwolle. Ook zijn er kaarten per milieuthema opgenomen. De aanvulling op het OER bevat enkele nieuwe kaarten met milieu-informatie (met name luchtkwaliteit). Deze bevatten geen onderscheidende informatie en zijn omwille van de leesbaarheid niet overgenomen in de definitieve visie.
 - j. De (toekomstige) omgevingswet vraagt ons de omgevingsvisie periodiek te actualiseren. Dit gaan we doen. Soms actualiseren we de visie volledig, soms op onderdelen. We leggen niet vast welke voorwaarden hieraan verbonden zijn. De wereld verandert, ontwikkelingen volgen elkaar snel op. Het is belangrijk dat we onze toekomstvisie altijd kunnen aanpassen aan nieuwe (maatschappelijke) ontwikkelingen. Bescherming van onze kernkwaliteiten zal daarbij altijd ons uitgangspunt zijn.
 - k. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode
- 2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode
 - 3. Vergunningaanvragen die zijn ingediend vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden beoordeeld volgens het oude recht. Als vervolgens een omgevingsvergunning wordt verleend, dan geldt deze als omgevingsvergunning volgens het nieuwe recht. Na 1 januari 2022 treedt het tijdelijk omgevingsplan in werking. Dit bevat (onder andere) alle vigerende bestemmingsplannen. Deze zullen in de loop van de jaren (uiterlijk in 2029) worden vervangen door een nieuw omgevingsplan.
 - 4. Zie hierboven bij 1d.
 - 5. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 6: participatie.
 - 6. De omgevingsvisie geeft een integraal toekomstbeeld van de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Zwolle. De thema's milieu, groen, biodiversiteit, duurzaamheid hebben we op verschillende plekken geborgd in de visie. Met name in de zogenaamde raamwerken. Bij een aantal onderdelen van de omgevingsvisie ligt de nadruk op groei, terwijl dat niet de bedoeling is. De groei van Zwolle willen we juist gebruiken om de leefkwaliteit voor mens, plant en dier te vergroten. In de definitieve omgevingsvisie leggen we tekstueel meer de balans tussen groei en behoud/versterken van kwaliteit. Zoals we in de ontwerp-omgevingsvisie hebben staan is de stedelijke buitenruimte er niet alleen voor de mensen. "De stad wordt voor de natuur steeds belangrijker. De

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

bermen van Zwolle staan vol met zeldzame planten die de leefruimte zijn voor insecten en andere dieren. Bomen en struiken geven voedsel en een plek om te schuilen en te nestelen. Deze natuur is op zichzelf belangrijk en is ook voor de leefbaarheid en gezondheid van mensen essentieel." Dit staat bij het raamwerk 'Van openbare ruimte naar buitengeluk!'

7. De omgevingsvisie speelt in op nu bekende trends en ontwikkelingen. Die beschrijven we ook in de visie. Als daartoe aanleiding is passen we de omgevingsvisie periodiek aan.
8. We zijn het eens met de inhoud van de zienswijze. Het toevoegen van verticale ecosystemen kan slechts zeer beperkt gezien worden als compensatie van de bestaande hoofdgroenstructuur. We zien het als aanvulling hierop. Dit uitgangspunt nemen we op in de definitieve omgevingsvisie. De meer exacte kaders voor natuurinclusief bouwen werken we uit in de actualisatie van het gemeentelijk groenbeleid. Die actualisatie vertalen we in een periodieke actualisatie van de omgevingsvisie.
9. De Gemeente is partner geworden van het Deltaplan Biodiversiteit. Zwolle heeft zich hiermee uitgesproken zich in te zetten voor biodiversiteitsherstel in de gemeente. We voegen dit toe aan de definitieve omgevingsvisie.
10. In de definitieve omgevingsvisie is hiermee rekening gehouden. De termen natuur, landschap en groen zijn eenduidiger gebruikt.
11. We zijn het eens met de inhoud van de zienswijze. Op de kaart met al dan niet kansrijke gebieden voor duurzame energieopwek nemen we een symbool op ter indicatie van de weidevogelwaarde. Dit symbool plaatsen we aan de westzijde van de A28 in de buurt van de Lichtmis.
12. De natuurwaarden die niet vallen onder Natura2000 en het Natuurnetwerk Nederland beschermen we met onze stedelijke hoofdgroenstructuur. Zie hierover ook onze reactie bij 1g.
13. De verwevenheid tussen stad en land op het gebied van landschap en natuur is in de omgevingsvisie geborgd met het vastleggen van de Zwolse hoofdgroenstructuur.
14. Het thema bodem is één van de onderdelen van de Zwolse omgevingsvisie. Daarin zijn ook de belangrijkste transportriolen van Zwolle opgenomen. Het aanleggen van gescheiden rioolstelsels past in ons beleid om onze gemeente klimaatadaptiever te maken om zo extreme(re) buiten te kunnen opvangen. Hiervoor heeft gemeenteraad de klimaatadaptatiestrategie vastgesteld. Deze is vertaald in de omgevingsvisie, vooral in de raamwerken klimaatadaptatie en de groen-blauwe structuur. Naast gescheiden rioolstelsels is het vergroten van de sponswerking van de bodem hierbij belangrijk.
15. Het Zwolle-IJsselkanaal is qua functioneren in de huidige situatie een wijkgroenstructuur. De wijkgroenstructuur is weergegeven op de kaart van de hoofdgroenstructuur.
16. We onderschrijven de opmerking van de indiener van de zienswijze. De passage is te stellig dat door veranderingen in de hoofdgroenstructuur leidt tot een hogere biodiversiteit. We passen dit aan door te benoemen dat bij verandering in de hoofdgroenstructuur we streven naar behoud en/of verbetering van de biodiversiteit.
17. Het natuurlijk bodem- en watersysteem (de ondergrond) speelt een belangrijke rol in de kwaliteit van de leefomgeving. Zo kan zij een bijdrage leveren aan de

maatschappelijk opgaves als klimaatadaptatie (spons) en energietransitie (warmtebron). We zijn recent gestart met het breed monitoren van het totale bodem en watersysteem en de bijdrage hiervan aan de kwaliteit van de leefomgeving. De resultaten hiervan gebruiken we om te bepalen of en waar actie nodig is om met behulp van verbeteringen in (beheer van) de ondergrond de leefomgeving te verbeteren.

18. Het klopt dat we momenteel hoge verwachtingen hebben van geothermie. Toch moet nader onderzoek (proefboring) uitwijzen wat de daadwerkelijke opbrengsten zullen zijn. We weten nu al zeker dat aanvullend op geothermie op termijn alternatieve warmtebronnen nodig zijn. Welke mogelijkheden er zijn, en hoe dit verloopt staat op hoofdlijnen beschreven in de (in 2020 vastgestelde) Transitievisie Warmte. De effecten van de energietransitie op de fysieke leefomgeving waren inderdaad nog niet meegenomen in het OER van de ontwerp-omgevingsvisie. De aanvulling op het OER gaat kort in op effecten van de energietransitie. Hierbij is uitgelegd dat deze in het kader van de regionale energiestrategie (RES) nader in beeld worden gebracht.
19. Ook voor de gemeente is het terugdringen van het energieverbruik belangrijk. De omgevingsvisie is echter niet het document om hier uitgebreid op in te gaan. In juni 2017 stelde de gemeenteraad het ambitiedocument 'Zwolle geeft je energie' vast. Hierin staat wat onze ambitie is, welke uitgangspunten we hanteren en onze strategie. Daarnaast stelde de gemeenteraad in 2020 de 'Transitievisie Warmte 2020' vast. Deze geeft richting en invulling aan de warmtetransitie in Zwolle. De visie is het kader voor het opstellen van wijkuitvoeringsplannen. In een wijkuitvoeringsplan worden de gemaakte keuzes bij het stap voor stap van het aardgas af gaan vastgelegd. Het wijkuitvoeringsplan maken we samen met bewoners en belanghebbenden. Het ambitiedocument 'Zwolle geeft je energie' en de 'Transitievisie Warmte 2020' waren input voor het opstellen van de omgevingsvisie. Het betreft dan alleen onderdelen hieruit die invloed hebben op de fysieke leefomgeving.
20. De Zwolse omgevingsvisie doet uitspraken over de opwek van duurzame energie. Dit is gebaseerd op de door de raad vastgestelde Energiegids, waarin een afweging is gemaakt waar windmolens geplaatst kunnen. Ook het Zwolse Coalitieakkoord doet hierover uitspraken. Voor het plaatsen van grote windmolens kiezen we voor een fasering, waarin we ons eerst richten op de kansrijke locaties voor windmolens in Zwolle. Pas daarna komen maatwerklocaties in beeld in het stedelijk gebied. De focus ligt in eerste instantie op het gebied Tolhuislanden als meest kansrijk gebied. De concrete uitwerking van duurzame opwek in Tolhuislanden pakken we gebiedsgericht op samen met betrokken partijen, bewoners en belanghebbenden.
21. Mobiliteit is een belangrijk onderwerp in de Zwolse omgevingsvisie. We nemen kennis van de constatering dat er duidelijker kaarten opgenomen moeten worden in de definitieve omgevingsvisie. Hier is uitvoering aan gegeven door een verbeteringsplan door te voeren op de leesbaarheid van de kaarten. Een kaart heeft bijvoorbeeld een heldere titel, een goede legenda, die overeenkomt met de bijbehorende tekst.
22. Volgens indiener van de zienswijze benoemde 'onduidelijkheden':
 - a. In de definitieve omgevingsvisie is de juiste begrenzing van de gebiedsontwikkeling Zwartewaterzone opgenomen.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

- b. De bestaande natuurwaarden in Zwolle willen we behouden en waar mogelijk ook versterken. De te behouden en versterken natuurwaarden vormen samen een onderdeel van het fundament van de Zwolse leefomgeving. Door dit als fundament te benoemen willen we voorkomen dat de biodiversiteit de komende jaren verder afneemt.
- c. Binnen het gebiedsprofiel 'Gemengd landelijk gebied' (hoofdstuk 4 ontwerp-omgevingsvisie) staat dat de gemeente ruimte wil bieden aan een mix aan functies in dit gebied. Hierbij faciliteren wij (biologische) stadslandbouw. Uiteindelijk gaan ondernemers zelf over de keuze voor een bepaalde bedrijfsvoering, binnen geldende wet- en regelgeving van verschillende overheden.
- d. Zie onder 22a.
- e. De plannen voor de Zwartewaterzone sluiten aan bij het uitgangspunt dat ontwikkelingen in de hoofdgroenstructuur voornamelijk transformatie van bestaande bebouwing betreffen. Binnen het gebied worden groen, water, verharding en bebouwing als het ware 'herverdeeld'. Daarbij moet het groen dat terugkomt de landschappelijke en ecologische kwaliteiten ter plaatse beter beleefbaar en toegankelijk maken. Zo draagt het project bij aan versterking van de hoofdgroenstructuur.
- f. Onderdeel van de Zwolse omgevingsvisie zijn raamwerken en gebiedsprofielen. De raamwerken leggen belangrijkste fysieke structuren van Zwolle vast. Ze zijn bepalend voor de ontwikkeling van Zwolle op de lange termijn en vormen de condities om Zwolle in de toekomst aantrekkelijk en toekomstbestendig te houden. De gebiedsprofielen beschrijven per gebied met een specifieke functie (bijvoorbeeld 'agrarisch' of 'dynamisch stedelijk gebied' een samenhangend toekomstbeeld. Het gebiedsprofiel stedelijk groen en het raamwerk hoofdgroenstructuur zijn inhoudelijk op elkaar afgestemd, waarbij de hoofdgroenstructuur veel méér gebiedsprofielen raakt dan alleen het gebiedsprofiel stedelijk groen.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

1. De kaart van de hoofdgroenstructuur is op diverse punten aangepast. De wijkgroenstructuur is hierin zichtbaar gemaakt.
2. We benoemen dat we, bij verandering in de hoofdgroenstructuur, streven naar behoud en/of verbetering van de biodiversiteit.
3. De natuurwaardenkaart is opgenomen en toegelicht. Deze is onderdeel van het raamwerk 'Natuur'.
4. In de realisatieparagraaf is de actualisatie van het gemeentelijk groenbeleid en bijbehorend uitvoeringsprogramma benoemd. Daarbij is aandacht voor natuurinclusief bouwen en het versterken van de biodiversiteit. De invloed van dit beleid op de fysieke leefomgeving verwerken we in een latere actualisatie van de omgevingsvisie.
5. Bij het onderdeel hoogbouw van de omgevingsvisie is toegevoegd dat het toevoegen van verticale ecosystemen slechts zeer beperkt gezien kan worden als compensatie van de bestaande hoofdgroenstructuur. We zien het als aanvulling hierop. De meer exacte kaders voor natuurinclusief bouwen werken

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

- we uit in de actualisatie van het gemeentelijk groenbeleid. Die actualisatie vertalen we in een latere actualisatie van de omgevingsvisie;
6. Het partnerschap 'Deltaplan biodiversiteitsherstel' is benoemd bij het raamwerk natuur.
 7. In de definitieve omgevingsvisie is beter onderscheid gemaakt tussen de termen natuur, landschap en groen.
 8. Op de kaart met al dan niet kansrijke gebieden voor duurzame energieopwek is een symbool opgenomen ter indicatie van de weidevogelwaarde. Dit symbool staat aan de westzijde van de A28 in de buurt van de Lichtmis.
 9. De kaarten zijn beter leesbaar gemaakt (o.a. mobiliteit en stedelijke hoofdgroenstructuur). Er zijn duidelijke titels en legenda toegevoegd, die overeenkomen met de bijbehorende tekst.
 10. In de definitieve omgevingsvisie is een verantwoording opgenomen over de verwerking van de Omgevingseffectrapportage.
 11. In de aanvulling op het OER is informatie opgenomen over de effecten van de energietransitie.
 12. Het raamwerk klimaatadaptatie is verduidelijkt en aangescherpt.
 13. De begrenzing van de gebiedsontwikkeling Zwartewaterzone is aangepast.

2.30 **Zienswijze nummer 30**

Samenvatting zienswijze:

De indiener van de zienswijze vindt het onwenselijk dat in een oude wijk als Assendorp met circa 13.000 inwoners en waar meer dan 60 jaar een bus heeft gereden nu géén enkele mogelijkheid tot openbaar vervoer meer wordt geboden. Ouderen en gehandicapten kunnen hierdoor niet naar gewenste voorzieningen. Dat leidt ook tot een toename van vereenzaaming.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Sinds februari 2019 is buslijn 3 die onder andere door de Assendorperstraat reed komen te vervallen. Relatief weinig mensen maakten er gebruik van, vooral omdat er alleen bussen in de richting van het ziekenhuis konden rijden als gevolg van het eenrichtingsverkeer in de Assendorperstraat. Voor reizigers uit Assendorp die met de bus naar het station wilden reizen bood lijn 3 geen uitkomst. Hiervoor waren reizigers sowieso al aangewezen op andere buslijnen. Uiteindelijk is daarom besloten deze lijn op te heffen. Op dit moment kunnen bewoners van Assendorp binnen een algemeen aanvaardbare loopafstand onder andere gebruik maken van de bushaltes aan de Hortensiastraat, Deventerstraatweg, Van Karnebeekunnel, Groot Wezenland of Wethouder Alferinkweg. Hier rijden zowel stads- als regionale buslijnen in twee richtingen.

Ook wij constateren dat met de verdere privatisering van het openbaar vervoer het accent steeds meer komt te liggen op de belangrijkste en drukste verbindingen en steeds minder op de maatschappelijke functie. Het busvervoer is niet alleen belangrijk voor reizigers die bijvoorbeeld van hun woning naar het werk rijden, maar vervult

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

inderdaad ook een belangrijke functie in het kunnen deelnemen aan de maatschappij. Dat signaal blijven wij afgeven aan de provincie Overijssel die onder andere verantwoordelijk is voor het busvervoer. We onderzoeken, samen met de provincie Overijssel, of er andere vervoersconcepten mogelijk zijn die voorzien in de behoefte van bewoners in de wijk die afhankelijk zijn van openbaar vervoer.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.31 Zienswijze nummer 31

Samenvatting zienswijze:

1. De nadruk van de ontwerp-omgevingsvisie ligt teveel op groei (van het aantal toe te voegen woningen). De balans met de menselijke maat is onvoldoende aanwezig. Een daarmee ook een toekomstperspectief voor kinderen, tieners en senioren. Leg stevige ambities neer om leefbaarheid te vergroten voor alle generaties burgers. Focus op kwaliteit in plaats van kwantiteit. Ontwikkel Zwolle volgens het principe van het afmaken van de huidige woningbouwplannen, vervolgens renoveren wat te oud is en dan pas nieuw bouwen.
2. De triple helix gedachte (overheid, kennisinstanties en ondernemers) is te beperkend als het gaat om samenwerking tussen partijen om innovatie bevorderen. Daar horen ook inwoners en maatschappelijke organisaties bij.
3. Het Openbaar vervoer toekomstbeeld mist de ambities en commitment om Zwolle-Enschede verbindingen sterk te verbeteren om Zwolle te verbinden aan een andere groeiregio, die van Enschede.
4. Wat is het toekomstperspectief van bedrijventerrein Voorst tussen het centrum van Zwolle en Stadshagen en Westenholte? Als Westenholte en Stadshagen leefbaarder en kwalitatiever beter wil aangesloten worden op/bij Zwolle, de binnenstad en de 'stadsruit', zal er meer gedaan moeten worden en meer kansen moeten worden benut door bijvoorbeeld kwalitatief groen (welke direct fungeert in termen van klimaatadaptatie, hittestress, waterberging), corridors, levendige stadsstraat etc.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle
2. Het klopt dat het niet alleen gaat om een samenwerking tussen overheid, kennisinstanties en ondernemers. Bij beleidsontwikkeling betrekken wij als gemeente ook maatschappelijke organisaties en inwoners. Strikt genomen is de term triple helix onjuist, omdat het om meerdere partijen gaat. Desondanks is de term triple helix een gangbare benaming.
3. Het OV Toekomstbeeld 2040 beschrijft de invulling van de ambitie van onder andere het Rijk, provincies en vervoerders om te komen tot gezamenlijke richtlijnen voor het openbaar vervoer in 2040. De kaart die is opgenomen in de Ontwerp-omgevingsvisie schetst de ontwikkelstrategie op een aantal schaalniveaus. De verbinding Zwolle – Enschede maakt daar op dit moment geen onderdeel van uit. Wel is de verbinding Zwolle – Enschede (– Münster)

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

een belangrijke nationale hoofdverbinding in het internationale grensoverschrijdende netwerk. In het document Contouren Toekomstbeeld OV 2040 is deze verbinding ook concreet opgenomen. Voor Zwolle is deze verbinding naar Enschede, maar ook grensoverschrijdend naar Münster zeer belangrijk. Daarom zetten we ons daar blijvend actief op in, nu en in de toekomst.

4. Het toekomstperspectief van bedrijventerrein Voorst staat beschreven in het gebiedsprofiel 'Werklocaties', deel Voorst. Op bedrijventerrein Voorst zien we een mix van maakindustrie, maar ook groothandel, zakelijke dienstverlening, media & ICT-bedrijven, enzovoort. Het is het enige bedrijventerrein van Zwolle met een eigen waterverbinding, via de Spooldersluis. Op bedrijventerrein Voorst bevindt zich de kern van de Zwolse maakindustrie, watergebonden bedrijvigheid en gemengde industrie. In het onderdeel 'Raamwerken' van de omgevingsvisie staat hoe we de belangrijkste ruimtelijke structuren van Zwolle willen behouden en beschermen. Vanuit die raamwerken liggen er ook opgaven voor Voorst. Bijvoorbeeld het tegengaan van hittestress en het oplossen van knelpunten op het gebied van klimaatadaptatie. Ook een goede aansluiting vanuit Stadshagen op de stadsring is van belang.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

- We nemen op dat de spoorverbinding van Enschede en ook grensoverschrijdend naar Münster zeer belangrijk is.

2.32 Zienswijze nummer 32

Samenvatting zienswijze:

1. De indiener van de zienswijze is teleurgesteld dat de uitkomsten van de bestaande samenwerking tussen het buurtschap Schelle Oldeneel niet is benoemd. Het buurtschap Schelle Oldeneel wordt niet genoemd in de ontwerp-omgevingsvisie. Ook is er geen relatie met de opgestelde buurtvisie.
2. Het enige voorbeeld in de opgestelde omgevingsvisie van concrete initiatieven in dit deel van Zwolle is het 'Engelenpad'. De communicatie met Schelle Oldeneel is op dit punt onvoldoende. Het roept bij de betrokken bewoners grote ergernis op.
3. De ambities van de gemeente Zwolle op het gebied participatie worden toegejuicht. De uitvoering in de praktijk voldoet daar nog niet aan. Dat gaat ten koste van geloofwaardigheid en vertrouwen in de gemeente. Het verzoek is daarom:
 - a. De samenwerking met buurtvereniging Schelle Oldeneel serieus te nemen en de opgestelde buurtvisie op te nemen als onderdeel van de omgevingsvisie;
 - b. Het Engelenpad (voor wat betreft het deel dat door Schelle Oldeneel loopt) af te voeren van de lijst 'levendige stadsstraten';
 - c. De criteria waarmee de kwaliteit van het participatieproces door de gemeente wordt beoordeeld uit te breiden met het 'AREIN'-criterium en het thema- en tijdcriterium.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Bij het gebiedsprofiel 'Gemengd landelijk gebied en buurtschappen' benoemen we de buurtschappen. Oldeneel staat hier genoemd. We wijzigen dit naar Schelle Oldeneel. Zie verder onder 3a.
2. Het is geenszins onze bedoeling om het Engelenpad buiten belanghebbenden en grondeigenaren te realiseren. Ons doel is een betere verbinding tussen binnenstad en IJssel voor langzaam verkeer. We willen in samenspraak met belanghebbenden uitwerken hoe dit doel het beste kan worden bereikt.
3. Participatie:
 - a. De 'Buurtvisie Schelle Oldeneel' is input voor de omgevingsvisie. Net als de buurtvisie zet de omgevingsvisie in op het behoud van de identiteit, karakter en kwaliteiten van de Zwolse buurtschappen. Een uitkomst van de buurtvisie is dat er meer aandacht moet zijn voor de recreatieve druk in het gebied. Dit onderwerp nemen wij als volgt op bij het gebiedsprofiel 'Gemengd landelijk gebied': "Het gemengd landelijk gebied is als uitloopgebied aantrekkelijk om er te wandelen en te fietsen. Mede vanwege de aanwezigheid van het fraaie (natuur) landschap. Een overmatig gebruik van het gebied voor recreatieve doeleinden heeft negatieve effecten op de leefbaarheid (bijvoorbeeld als het gaat om verkeersveiligheid) in het gebied en mogelijk ook op de natuurwaarde. Het is van belang een goede balans te vinden in de mate van recreatie en de leefbaarheid en kwaliteit van het gemengd landelijk gebied. Dit werken we nader uit".
 - b. Om beter tegemoet te komen aan de huidige status van het Engelenpad, is deze indicatief (met een pijl) opgenomen op de plankaart van de visie. Hiermee is het idee niet afgevoerd, maar is beter aangegeven dat dit een idee is dat nadere uitwerking verdient.
 - c. We hebben de afgelopen periode getracht op een zorgvuldige (digitale) manier het participatietraject rondom de omgevingsvisie vorm te geven. Wij zullen deze criteria in overweging nemen. Uiteindelijk is het aan de gemeenteraad om de kwaliteit van het participatieproces te toetsen.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

- Oldeneel staat genoemd in de ontwerp-omgevingsvisie bij het gebiedsprofiel 'Gemengd landelijke gebied', 'buurtschappen'. We wijzigen dit naar Schelle Oldeneel.
- Bij het gebiedsprofiel nemen we op dat er een goede balans moet zijn tussen de recreatieve druk in een gebied enerzijds en de leefbaarheid anderzijds.
- Het Engelenpad is meer indicatief opgenomen op de plankaart.

2.33 **Zienswijze nummer 33**

Samenvatting zienswijze:

1. Stel een omgevingsvisie op die voldoende flexibel en adaptief is. Dit met het oog op 2030;
2. Het uitgangspunt van 'dubbel ruimtegebruik' mag steviger terugkomen in de omgevingsvisie;
3. De ontwerp-omgevingsvisie houdt nog onvoldoende rekening met structurele veranderingen als gevolg van de Coronapandemie;
4. Het verblijfsklimaat in binnenstad moet verder verbeterd worden. Vergroenen en verduurzamen horen daarbij inclusief een verbod op vervuילend verkeer.
5. Voorkom negatieve ontwikkelingen door een enorme toename van toeristische activiteiten in Zwolle.
6. Wat is de visie van de beschikbaarheid van openbaar toegankelijk Wifi in de gemeente, bijvoorbeeld in de binnenstad;
7. BRIC-landen zijn volgens de indiener van de zienswijze een achterhaald begrip.
8. De ontwerp-omgevingsvisie gaat uit van groei van aantal inwoners. Hoe gaat de gemeente om met een scenario als die groei zich niet voordoet?
9. Wat is de visie van de gemeente op de huisvesting van bepaalde doelgroepen, zoals arbeidsmigranten uit Polen? Hierop gaat de ontwerp-omgevingsvisie niet in.
10. Wat is de visie van de gemeente op het gebied van herbestemming van kerken. Hierop gaat de ontwerp-omgevingsvisie niet in.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. In de omgevingsvisie liggen de ambities en doelen vast van de gemeente Zwolle over de toekomst van de fysieke leefomgeving. Die zijn vervolgens ook gebiedsgericht uitgewerkt op het niveau van een visie. Overwegend op hoofdlijnen/flexibel en waar nodig specifiek. De mate van flexibiliteit is afhankelijk van de maatschappelijke opgave. Op basis van (maatschappelijke) ontwikkelingen en nieuwe inzichten passen we de omgevingsvisie periodiek aan. Daarmee zijn we adaptief en flexibel.
2. Meervoudig (dubbel) ruimtegebruik is een belangrijk uitgangspunt geweest bij het opstellen van de omgevingsvisie.
3. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 3: Effecten van Corona
4. De komende jaren zetten in op verbetering van de verblijfskwaliteit van de binnenstad en de schil daar omheen. Dit staat beschreven in de omgevingsvisie. We gaan een onderzoek doen om het doorgaande verkeer door de binnenstad tegen te gaan. Zo komen we tot een autoluwe binnenstad met minder vervuילend verkeer. We verwachten dat de vervuïlende uitstoot van auto's de komende jaren afneemt als gevolg van het toenemend aantal elektrische auto's. Ook zetten we in op een duurzame stadslogistiek voor de bevoorrading van winkels in de binnenstad.
5. We nemen het advies om te oriënteren op Amsterdam en Giethoorn om negatieve effecten van toeristische ontwikkelingen voor kennisgeving aan.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Ambitie van de omgevingsvisie is ruimte te bieden aan economische ontwikkelingen, mits dat past bij de identiteit en kwaliteiten van een plek. Ook zoekt de gemeente een goede balans tussen reuring en rust.

6. We nemen kennis van uw vraag over de openbare toegankelijkheid van Wifi, we hebben hierover geen specifiek standpunt. We trekken bij dit soort thema's samen op met de ondernemersvereniging en ZwolleFonds.
7. Deze term is niet opgenomen in de ontwerp-omgevingsvisie die nu voorligt, wel in de omgevingsvisie deel 1 die in 2017 is vastgesteld. Wanneer we nu kijken naar het thema globalisering zullen andere aandachtspunten naar voren komen, dan een paar jaar geleden. We zijn het eens met de zienswijze dat de term BRIC-landen op dit moment niet meer de meest actuele term is om te benoemen wanneer we kijken naar het onderwerp globalisering.
8. We doen onze programmering van nieuwe woningbouwlocaties op basis van de meest actuele informatie. Op basis hiervan stelt de gemeenteraad het Zwolse woonbeleid vast. Als het nodig is actualiseren we dit. Meer informatie over de actuele situatie op de Zwolse woningmarkt vindt u op www.zwolle.nl/wooninzicht. Het huidige woonbeleid is vastgelegd in de ontwikkelvisie wonen 2019-2024. Het beleid uit de omgevingsvisie is hierop gebaseerd.
Overigens blijft de behoefte aan woningen in Nederland groot. Daarom onderzoeken we de komende jaren samen met het Rijk, provincie en regio hoe Zwolle na 2030 een grotere groei door de bouw van woningen kan opvangen passend bij de leefkwaliteit en identiteit van Zwolle. Verschillende opties (o.a. in mate van groei) komen daarbij aan bod. De resultaten van dat onderzoek verwerken we in een periodieke aanpassing van de Zwolse omgevingsvisie. Het onderzoek richt zich niet alleen op woningbouw, maar bekijkt dit vanuit de verschillende opgave waar Zwolle voor staat. Denk aan klimaatadaptatie, energietransitie, behoud van woon- en leefkwaliteit, etc
9. In het gemeentelijk woonbeleid staat kwalitatieve groei van een inclusief Zwolle voorop. Dat betekent dat we een passend woonaanbod realiseren voor verschillende doelgroepen en inkomensgroepen binnen onze gemeente. Als gemeente hebben we geen specifiek beleid voor arbeidsmigranten. Voor arbeidsmigranten van binnen de Europese Unie geldt een vrij verkeer van mensen en goederen. Het staat deze doelgroep vrij om over een (huur) woning in Nederland te beschikken. Dit binnen de kaders en regels die voor eenieder gelden. Huisvesting van bijzondere doelgroepen met een zorgcomponent vraagt maatwerk, wat binnen de gebiedsontwikkelingen verdere invulling krijgt in samenwerking met onze zorgpartners en woningbouwcorporaties.
10. Momenteel stellen we een kerkenvisie op. Hierin komt onze visie op herstemming van kerken te staan. Deze wordt te zijner tijd aan de gemeenteraad voorgelegd.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.34

Zienswijze nummer 34

Samenvatting zienswijze:

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

De indiener van de zienswijze is het oneens met de voorgenomen groei van Zwolle. Onder andere op het gebied van het toevoegen van nieuwe woningen. Kwaliteit van leven moet gaan boven economische groei. Juist het vergroten van de leefbaarheid van Zwolle zorgt ervoor dat mensen in Zwolle blijven wonen. Er is geen behoefte aan nog meer horeca, cultuur en detailhandel.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle

2.35 Zienswijze nummer 35

Samenvatting zienswijze:

De indiener van de zienswijze vindt dat hoger gebouwd mag worden dan de in de ontwerp-omgevingsvisie genoemde 70 meter. Hiermee kan invulling gegeven worden aan de woningbouwopgave. Ook vindt hierdoor geen aantasting van het buitengebied plaats door dit vol te bouwen. De uitstraling van de stad zou met een indrukwekkende skyline aanzienlijk verbeteren.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

In de eerste plaats verwijzen wij naar onze reactie op de meest voorkomende zienswijze nummer 2 (hoogbouw). Aanvullend hierop: wij zien hoogbouw niet als middel om onze uitstraling te verbeteren. Wij zien dit als noodzaak om de groei van onze stad op te kunnen vangen zonder druk te leggen op ons kostbare buitengebied (zoals u ook bepleit). U bepleit verder een hoger maximum dan de gestelde 70 meter. In onze visie op hoogbouw is het maximum van 70 meter zorgvuldig gekozen. Belangrijk argument hierbij is dat bouwhoogtes altijd moeten aansluiten bij de maat en schaal van de stad en de directe omgeving.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.36 Zienswijze nummer 36

Samenvatting zienswijze:

1. De indiener van de zienswijze heeft met belangstelling de ontwerp-omgevingsvisie gelezen. Het ontwerp geeft geen aanleiding tot het maken van inhoudelijke opmerkingen.
2. Gelet op de periode dat het ontwerp ter visie is gelegd, midden in de zomerperiode, was het lastig om tot een integrale reactie te komen. Wij verzoeken u bij een volgende ter inzage periode daar rekening mee te houden.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

1. We nemen deze zienswijze voor kennisgeving aan.
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.37 Zienswijze nummer 37

Samenvatting zienswijze:

1. Waarom is de maatregel van de woonplicht alleen van toepassing op nieuwbouw tot 260.000. Kijkend naar de prijzen van de nieuwbouwwoningen is dat echt maar een fractie. En is het juridisch onmogelijk om deze regel in te stellen voor bestaande bouw?
2. De indiener van de zienswijze vindt dat de gemeente meer vrijheid moet geven aan de organisatie van festivals en evenementen. De balans slaat nu door van het beschermen van de leefbaarheid. Onder andere als het gaat om geluidsoverlast. Bij een stad als Zwolle horen goede en voldoende evenementen.
3. Bij een stad als Zwolle hoort een evenementenhal. De gemeente is te makkelijk omgegaan met het vertrek van de exploitant van de IJsselhallen. Er zijn goede plekken in Zwolle voor een nieuwe evenementenlocatie, zoals de spoorzone en andere locaties dicht bij de A28, niet te ver van het centrum;
4. De fraaie groene randen van Zwolle als recreatief uitlooph gebied zijn in de ogen van de indiener van de zienswijze te onbekend bij de Zwollenaar. Geef hier meer bekendheid aan, bijvoorbeeld door de organisatie van evenementen passend bij het karakter van het gebied.
5. De bereikbaarheid van Zwolle via de A28 is 'fragiel'.
6. Het is een gemis dat er naar Zwolle geen nachttrein rijdt.
7. Benut de kracht van de Regio. Dus niet alles hoeft in Zwolle plaats te vinden, zoals de vestiging van bedrijven, festivals etc.. Gun elkaar als regiogemeenten wat;
8. Het centrum van Zwolle is voor veel mensen de plek om te ontspannen. Bijvoorbeeld op het gebied van horeca. Door de groei van Zwolle wordt het hier druk. Maak van de bestaande winkelcentra ook gebieden waar het aantrekkelijk is om bijvoorbeeld een restaurant te bezoeken.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zelfbewoningsplicht is alleen van toepassing op nieuwbouw. Een generieke woonplicht voor bestaande woningbouw is juridisch niet mogelijk. Minister Ollongren heeft in haar brief op 17 september 2019 aangekondigd te onderzoeken in hoeverre een zelfbewoningsplicht voor bestaande koopwoningen een passende maatregel is om de bestaande koopvoorraad te beschermen. Vooralsnog lijkt hier geen mogelijkheid toe. Dit is in strijd met vrijheid van vestiging, het eigendomsrecht en vrij verkeer van kapitaal.
2. De gemeente Zwolle zoekt naar een goed evenwicht tussen rust en reuring. Op basis van dat uitgangspunt is het Zwolse evenementenbeleid vormgegeven. Dit

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

biedt op dit moment veel ruimte om evenementen en festivals te organiseren. Op de meeste evenementenlocaties kunnen 8 grootschalige evenementen per jaar plaatsvinden. De evenementenkalender jaarlijks goed gevuld met een diversiteit aan evenementen (los van Covid-19). Bovendien streven we naar één of meer evenementen met een bovenregionale of landelijke uitstraling en aantrekkingskracht. De komende jaren willen we hierin stappen zetten. Ook zetten we in op festivals en evenementen voor de jonge doelgroep.

We willen evenementenorganisaties vrijheid geven, maar moeten keuzes maken vanwege openbare orde en veiligheid en belangen van derden. Daarom is het bijvoorbeeld een bewuste keuze om op Bevrijdingsdag twee locaties te hebben waar gelijktijdig drukbezochte evenementen plaatsvinden (park de Wezenlanden en Voorsterpoort) en de binnenstad te laten functioneren als overloopgebied. Deze keuze is succesvol gebleken, mede gezien de bezoekersaantallen op deze locaties.

In de definitieve omgevingsvisie gaan we beter in op het onderwerp evenementen, met het huidige evenementenbeleid als basis. Het gebiedsprofiel 'levendige gebieden' (hoofdstuk 6) bevat een kaart met de permanente evenementenlocaties.

3. De gemeente deelt het belang van een evenementenhal in Zwolle voor een breed publiek: consumenten en zakelijke markt. Zo'n voorziening is van grote economische en culturele waarde. Er is daarom in 2018 en 2019 in samenspraak met marktpartijen een locatieverkenning uitgevoerd. De nieuwe locatie moet goed bereikbaar, en zichtbaar zijn en gunstig liggen ten opzichte van de binnenstad. Met deze achtergrond heeft de gemeenteraad Voorsterpoort-oost aangewezen als locatie voor een indoor eventvoorziening. Dit nemen we op in de definitieve omgevingsvisie. Omdat de evenementenbranche één van de zwaarst getroffen sectoren in de huidige coronacrisis is, zullen wij voor het vervolg van het proces voor de nieuwe evenementenhal een passende timing kiezen.
4. Het belang van de groene stadsranden als recreatief uitloopgebied voor de Zwollenaar is benoemd in de omgevingsvisie. Het meer bekend maken van deze gebieden bij het grote publiek (bijvoorbeeld met een evenement) is te concreet voor de omgevingsvisie. We nemen de suggestie mee in ons recreatiebeleid.
5. Wij onderschrijven dat de verkeerssituatie op de A28 aandacht behoeft. In de ontwerp-omgevingsvisie is daarom het volgende opgenomen (pagina 26): "Specifiek voor Zwolle is de A28 een knelpunt, zowel in de richting Meppel als Amersfoort." Eerder hebben provincie, gemeenten, waterschappen en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een (MIRT-)onderzoek gedaan naar de A28 tussen Amersfoort en Hoogeveen. In navolging van dit onderzoek is dit jaar een gebiedsgericht MIRT Onderzoek gestart naar de bereikbaarheid in wisselwerking met de verstedelijkingsopgave van Zwolle en haar omgeving. Dit onderzoek loopt op dit moment.
6. De NS is verantwoordelijk voor het reizigersvervoer op het spoor. Voor het opnemen van Zwolle in het nachtnet is waarschijnlijk nog onvoldoende potentie om dit voor de NS aantrekkelijk te maken. In de ontwerp-omgevingsvisie is op pagina 74 een kaart opgenomen uit het document Contouren Toekomstbeeld OV 2040. Op dezelfde pagina staat: "Verder moet onderzocht te worden of de

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

ontwikkelingen in het kader van het OV Toekomstbeeld 2040 ook kansen biedt voor een nieuwe visie op het spoorvervoer in Zwolle." Het opnemen van Zwolle in het nachtnet zou onderdeel van kunnen zijn.

7. Gemeenten in de regio Zwolle werken intensief samen en stemmen hun beleid voor de leefomgeving op elkaar af. Denk aan wonen, landschap, bedrijventerreinen etc. De komende jaren werken de gemeenten, samen met provincie, waterschappen en het Rijk aan een verstedelijkingsstudie. Die gaat over de (ruimtelijke) ontwikkeling van de regio en Zwolle na 2030. De uitkomsten daarvan verwerken we in een actualisatie van de Zwolse omgevingsvisie.
8. Het klopt dat het centrum inmiddels te klein is voor de ambities en de schaalsprong/groei die de stad doormaakt. We spreken daarom niet meer van de binnenstad, maar van een groter centrumgebied waar ruimte is voor cultuur horeca en andere stedelijke functies. Ook de aanloopgebieden en Hanzeland worden ontwikkeld als stedelijke gemengde milieus. Dat betekent ook dat er vernieuwende horeca voor Zwolle toegevoegd kan worden in dit grotere centrumgebied. De (wijk)winkelcentra in Zwolle willen we verder door ontwikkelen als aantrekkelijke verblijfsgebieden met een daarbij passende mix aan functies. Dat kan ook horeca zijn.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

- Het onderwerp evenementen komt nog onvoldoende aan bod in de ontwerp-omgevingsvisie. In de definitieve omgevingsvisie gaan we nader in op dit onderwerp, met het huidige evenementenbeleid als basis. Op kaart geven we de permanente evenementenlocaties aan als onderdeel van het gebiedsprofiel 'levendige gebieden'.
- In de definitieve omgevingsvisie nemen we Voorsterpoort-oost op als geschikte locatie voor een indoor eventvoorziening.

2.38 Zienswijze nummer 38

Samenvatting zienswijze:

De indiener van de zienswijze vindt de onderbouwing van de omgevingsvisie onvoldoende, omdat de effecten op het milieu en de leefomgeving in het Omgevingseffectrapport (OER) onvolledig in beeld zijn gebracht. Daarmee wordt niet voldaan aan de m.e.r.-plicht. Dat betekent m.i. dat er aan de omgevingsvisie door de gemeente geen juridische aanspraak

ontleend kan worden. Het gaat daarbij om de volgende twee aspecten:

- a. Reikwijdte OER onvoldoende als m.e.r.-plicht;
- b. De opzet en structuur van het de OER is onvoldoende.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Het omgevingseffectrapport (OER) beschrijft op hoofdlijnen de effecten van de voorgestelde beleidsvoornemens. Dit sluit aan bij het abstractieniveau van de visie zelf.

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Daarbij zijn zoveel mogelijk onderwerpen meegenomen. In het najaar van 2020 heeft de (landelijke) Commissie voor de milieueffectrapportage advies uitgebracht over het OER van de omgevingsvisie. De Commissie was zeer te spreken over het rapport en achtte dit een zeer leesbaar en bruikbaar document. Tegelijkertijd deed de Commissie een aantal verbeter suggesties ter aanvulling op het OER. Deze suggesties zijn meegenomen in de definitieve omgevingsvisie en de 'nota van aanvulling' op het OER. Deze is als bijlage bij de definitieve omgevingsvisie gevoegd.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De definitieve omgevingsvisie heeft als bijlage de 'nota van aanvulling OER'. Hierin zijn de verbeter suggesties van de commissie voor de m.e.r. uitgewerkt.

2.39 Zienswijze nummer 39

Samenvatting zienswijze:

In de omgevingsvisie wordt het voornemen vermeld van de aanleg van een aantal stadsstraten, onder meer tussen de stad en het zuidelijk buitengebied als recreatief verkeerspad. Op de kaarten op pagina 44, 77 en 79 zijn een aantal stadsstraten geprojecteerd over het particuliere landgoed Schellerberg. De aanleg van dit nieuwe pad over het landgoed is geen geschikte optie. De aanleg van een doorgaand pad zal negatieve effecten hebben op de cultuurhistorische waarden van de als rijksmonument aangemerkte buitenplaats en de kwetsbare natuur.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

De ontwerp-omgevingsvisie bevatte een kaart waarop het Engelenpad het landgoed Schellerberg kruist. Het is geenszins onze bedoeling om buiten belanghebbenden en grondeigenaren om een wandel-fietsroute over het landgoed te realiseren. Ons doel is een betere verbinding van de binnenstad met de IJssel. We willen in samenspraak met belanghebbenden uitwerken hoe dit doel het beste kan worden bereikt.

De ontwerp-omgevingsvisie spreekt van het Engelenpad als een 'stadstraat'. Dit heeft bij sommige betrokkenen het beeld opgeroepen van stadse drukte, winkels, horeca, en bebouwing. Dit past bij het eerste deel van het Engelenpad (Binnenstad – Spoorzone), maar zeker niet bij de omgeving van het landgoed en de IJsselzone. In onze ogen is het Engelenpad een verbinding tussen binnenstad en IJssel die langzaam 'verkleurt': van stadstraat in binnenstad en Spoorzone, tot een groene route in het buitengebied. Kortom: het Engelenpad past zich aan zijn omgeving aan. Dit idee werken we graag samen met belanghebbenden uit. Hierbij is oog voor bestaande cultuurhistorische waarden en effecten op kwetsbare natuur.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

Op de plankaart is het Engelenpad indicatief aangegeven met een pijl.

2.40 Zienswijze nummer 40

Samenvatting zienswijze:

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

1. De indiener van de zienswijze vindt dat de groei van Zwolle wordt gepresenteerd als een vaststaand feit. Dat is het niet. Groei is een keuze. De ambitie om het aantal woningen met 40% te laten toenemen is een absurde keuze. Het is niet nodig woningen te bouwen voor westerlingen die in Zwolle willen wonen. Oost Nederland moet niet het verlengstuk worden van het westen, waar het te vol en te druk is. Behoud het fijne leefklimaat in oost Nederland en daarmee ook in Zwolle. De westerlingen die hier komen wonen profiteren van dit fijne leefklimaat maar blijven werken in het westen van Nederland. Dat levert een enorme hoeveelheid mobiliteit op, wat slecht is voor het milieu. Met de groei van Zwolle neemt ook de overlast toe, zoals criminaliteit. Daarnaast heeft Zwolle een fraai buitengebied en heeft een functie voor recreatie, agrarisch ondernemen en natuur. Het zijn de groene longen van de stad. Dat moet zo blijven.
2. De indiener van de zienswijze is tegen het bouwen van woningen ten zuidoosten van Berkum in het gebied dat begrensd wordt door de Kuyterhuislaan en de Tussen de Verlaten. Het is ongewenst als dit woningbouwplan nu alsnog tot ontwikkeling komt. Een ontsluiting van de nieuwe wijk via de Erasmuslaan is onzinnig.
3. De omgevingsvisie van Zwolle moet gericht zijn op groen en milieu. Het bestaande groen in de stad moet behouden blijven en nieuw groen moet worden toegevoegd. Toevoeging van groen is nodig om klimaatveranderingen beter op te kunnen vangen: o.a. de toename van hittestress en extreme regenbuien. Groen houdt water vast, stenen niet. Hecht een grotere waarde aan het buitengebied als gebied om water op te vangen, waarmee wateroverlast voorkomen wordt. Stimuleer daarnaast particulieren om stenen uit de tuinen te halen, ter vervanging van meer groen. Koppel de onroerend zaken belasting bijvoorbeeld aan de verhouding groen/steen op particuliere terreinen. Waarbij verharding/stenen zwaarder belast wordt. In de stad zijn een aantal slechte voorbeelden van versteende gebieden, zoals het Lübeckplein en pleinen in de binnenstad.
4. De indiener van de zienswijze deelt de visie om de binnenstad minder toegankelijk voor gemotoriseerd verkeer te maken. De binnenstad dient autoluw te worden.
5. Gebruik van gemotoriseerd verkeer dient ontmoedigd dan wel bemoeilijkt te worden. Gebruik van Openbaar Vervoer dient gestimuleerd te worden. Fietsen dient gestimuleerd te worden. Gebruik van brommers en snorfietsen dient ontmoedigd te worden. Een plaatselijke helmplicht voor snorfietsen zou hierin passen.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle
2. Het door de indiener van de zienswijze genoemde gebied is in de omgevingsvisie niet opgenomen als woningbouwlocatie. De gemeente doet samen met provincie, rijk en regio een verstedelijkingsstudie over de ontwikkeling van (de Regio) Zwolle na 2040. In deze studie wordt ook de structuurvisielocatie Vechtpoort (gebied ten oosten van de stad Zwolle/Berkum)

- bij betrokken. Naar verwachting is de verstedelijkingsstudie in 2021 afgerond. Daarna vindt pas besluitvorming plaats over nieuwe woningbouwlocaties.
3. Hoofdstuk 3 van de ontwerp-omgevingsvisie beschrijft de belangrijkste ruimtelijke structuren binnen de gemeente Zwolle die we willen beschermen, behouden en ontwikkelen. Daar onder vallen onder andere de Zwolse hoofdgroenstructuur en structuren ten behoeve van klimaatadaptatie, die ook in het buitengebied liggen. Het behouden, beschermen en ontwikkelen van die structuren willen we prominenter in de definitieve omgevingsvisie opnemen. We nemen kennis van de suggesties om onroerend zaken belasting te koppelen aan de groen/steen op particuliere terreinen. De omgevingsvisie is echter niet de plaats voor een dergelijke (financiële, praktische) maatregel.
 4. We nemen kennis van de zienswijze over het autoluw maken van de binnenstad. Deze ambitie wordt onderschreven.
 5. In Zwolle zijn alle vervoerswijzen welkom en in principe bepaalt iedereen voor zichzelf welke vervoerswijze het meest passend is. Wie zich binnen Zwolle verplaatst, kan met alle vervoersmiddelen de stad bezoeken maar we maken wel keuzes. We kiezen ervoor om mensen te verleiden om zich te voet of met de fiets te verplaatsen. De STOP-methode is daarom leidend bij al onze ontwerp-opgaven voor infrastructuur bij de inrichting van de openbare ruimte. We gaan eerst uit van Stappen (wandelaars), en vervolgens kijken we naar Trappen (fietsers) dan het OV en tot slot de personenauto's. Voornaamste uitdaging hierbij is om meer ruimte voor fietsers en voetgangers te realiseren. In januari 2019 heeft de gemeente Zwolle, samen met een aantal andere gemeenten, een brief naar de leden van de Tweede Kamer gestuurd, waarin wij het pleidooi van de artsen voor invoering van een landelijke helmplicht voor snorfietsers hebben ondersteund. We willen hierin wel graag gezamenlijk met de provincie en omliggende gemeenten optreden om regionaal, of bij voorkeur zelfs landelijk een eenduidig beleid te voeren. Het plaatselijk invoeren van een helmplicht draagt wat ons betreft niet bij aan een eenduidig beleid en leidt eerder tot onbegrip.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

- De hoofdgroenstructuur nemen we nog prominenter op in de definitieve omgevingsvisie.

2.41 Zienswijze nummer 41

Samenvatting zienswijze:

In beleving van de indiener van de zienswijze ligt het Leenman-terrein, met een totaaloppervlakte van maar liefst 16.000 m², op een belangrijk scharnierpunt tussen de deelgebieden Zwartewaterallee en Zwartewaterzone. Daarom kan het Leenman-terrein dienen als zelfstandig icoonproject. Vanzelfsprekend zijn er raakvlakken en verbindingen met de deelgebieden Zwartewaterallee en de Zwartewaterzone. Echter, vanwege de zeer specifieke en uitgesproken ligging van het Leenman-terrein dient de locatie als een zelfstandig icoonproject gerealiseerd te worden.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

De locatie verdient een eigen visie en eigen programma: een iconisch en aantrekkelijk verblijfsgebied en ontmoetingslocatie waar wonen, werken, horeca en leisure samenkomen. Een locatie met stedelijke allure met hoogwaardige architectuur met hoogbouwaccenten tot 70 meter, waarmee recht wordt gedaan aan deze ligging. Hierbij dienen de zichtlijnen vanuit de directe omgeving (o.a. Deltion) en het contact en de beleving van het water intact te blijven. Deze ontwikkelambitie sluit ook aan bij de uitgangspunten van de ontwikkelzone 'Stadsruit' waarbinnen het Leenmanterrein valt.

Qua invulling (zonder uitpuittend te zijn) wordt gedacht aan een passende mix van woningen (studentenwoningen, starterswoningen, seniorenhuisvesting, vrije sector) alsmede horeca en leisure in de plint. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de enorme woningbouwopgave die de gemeente Zwolle zich ten doel heeft gesteld: een groeiambitie van 25.000 woningen tot het jaar 2040.

Het Leenman-terrein is onderdeel van de strategische ontwikkelzone 'Stadsruit': een gebied bestemd voor nieuwe, grote stedelijke ontwikkelingen. Op de kaart van ruimtelijke plannen valt echter een gedeelte van het Leenmanterrein buiten deze zone. Het Leenman terrein dient echter in zijn geheel binnen de ontwikkelzone 'Stadsruit' te worden opgenomen

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

U stelt voor het Leenmanterrein te herontwikkelen. Vanwege de ligging in zowel Zwartewaterzone als Zwartewaterallee verdient de locatie zelfstandige herontwikkeling als 'icoonproject' met een gemengd programma. De (gedeeltelijke) ligging in de stadsruit maakt bovendien een hoogbouwaccent tot 70 meter mogelijk.

Wij zijn al lang met elkaar in gesprek over het Leenmanterrein. Wij zijn eveneens voorstander van herontwikkeling, maar stellen hier wel voorwaarden aan. De belangrijkste zijn:

- Geluidgevoelige bestemmingen zoals woningbouw zijn op het Leenmanterrein niet mogelijk vanwege de geluidzone van bedrijventerrein Voorst. Bij het vaststellen van de gebiedsvisie Zwartewaterzone, (december 2018 en januari 2019) hebben zowel het college van burgemeester en wethouders als ook de gemeenteraad dit bevestigd. Dit standpunt is sindsdien niet gewijzigd.
- De vastgestelde gebiedsvisie Zwartewaterzone vormt het kader voor herontwikkeling. Hierin wordt uw locatie aangemerkt als onderdeel van de Stadskade; een levendig gebied met een dynamisch stedelijk programma van werken, horeca, cultuur en leisure.

De vaststelling van de (ontwerp)omgevingsvisie kunnen we de volgende zaken vaststellen ten aanzien van het Leenmanterrein:

- De omgevingsvisie gaat uit van een grote woningbehoefte waar u terecht naar verwijst in uw zienswijze. Dit wijzigt bovenstaande voorwaarden echter niet. Er zijn bovendien voldoende binnenstedelijke locaties voorhanden waar het stedelijk woonprogramma gerealiseerd kan worden.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

- De omgevingsvisie laat geen wijziging in het industrieel gebruik van Voorst zien. De belangrijkste belemmering voor woningbouw op het Leenmanterrein (de geluidzone) zal daarom met het vaststellen van de omgevingsvisie niet worden weggenomen.
- Het Leenmanterrein ligt gedeeltelijk in de strategische ontwikkelzone stadsruit. Het is onze bedoeling om in de stadsruit op een paar plaatsen hoogbouwaccenten tot maximaal 70 meter toe te staan. Deze plaatsen dienen onder andere goed ontsloten te zijn per auto en openbaar vervoer. Het Leenmanterrein voldoet hier niet aan.
- U vraagt om de begrenzing van de strategische ontwikkelzone stadsruit te wijzigen zodat het volledige Leenmanterrein hieronder valt. De stadsruit kent geen harde begrenzing maar is meer indicatief bedoeld. De kaart met strategische ontwikkelzones in hoofdstuk 4 laat dit goed zien. Aanpassing is daarom niet nodig. Bovendien betekent een ligging in de 'stadsruit' niet dat er automatisch bouwmogelijkheden ontstaan.

Wat betekent dit voor de visie?

De ingediende zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.42

Zienswijze nummer 42

Samenvatting zienswijze:

1. De indiener van de zienswijze uit waardering voor de grote lijnen die in de ontwerp-omgevingsvisie is uiteengezet. Deze getuigt van ambitie in de benadering van zich gestaag voltrekkende ontwikkelingen op klimatologisch en sociaaleconomisch terrein.
2. De indiener van de zienswijze vraagt bijzondere aandacht voor het aspect geluid, als factor in de leefomgeving. Hierbij doelt de indiener vooral op de passages op pagina 17 over de leefkwaliteit, pagina 28 over de betekenis van groen en water en onder meer de pagina's 37 e.v. waar de Zwartewaterzone wordt beschreven, gecombineerd met wonen en thuiswerken die in meerdere passages uit uw visie ter sprake komen. Het verzoek is bij de uitwerking van deze visie voor met name het deel strategische ontwikkelzones rekening te houden met de effecten die het produceren van geluid met zich meebrengen voor alle burgers die die ruimte met elkaar delen. Bij de invulling van water-recreatieve functies is het advies om inrichtingsalternatieven te bieden voor vertier, zoals zwemmen en varen, die zich qua gedrag en geluidsniveau verdraagt met de woon- en thuiswerkfuncties van gebouwde omgeving in de onmiddellijke nabijheid daarvan.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. We nemen kennis van de waardering die de indiener van de zienswijze heeft voor de opgestelde omgevingsvisie.
2. Bij de uitwerking van de omgevingsvisie houden we projectniveau en gebiedsniveau rekening met de milieuaspecten en milieugevoeligheid van verschillende functies. Wij zijn ons bewust van het feit dat wonen, (thuis)werken

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

en recreëren kunnen conflicteren en dat deze conflicten bij verdichting van de stad kunnen optreden. We proberen dit in het ontwerp en de inrichting te voorkomen en op project- en gebiedsniveau te reguleren. Als dat nodig is nemen we aanvullende beheersmaatregelen of stellen we aanvullende eisen op zodat bewoners worden beschermd tegen het geluid van bedrijvigheid. In het omgevingsplan (als concrete en juridische bindende uitwerking van de visie) zal dit worden vastgelegd.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.43 Zienswijze nummer 43

Samenvatting zienswijze:

1. De indiener van de zienswijze waardeert het initiatief om op een zorgvuldige wijze alle ruimtelijk relevante belangen en ambities in en om Zwolle integraal af te wegen in uw omgevingsvisie. Dit is geen eenvoudige opgave en u heeft dan ook reeds veel tijd en inzet geïnvesteerd in het proces van de totstandkoming van deze conceptvisie. Wij complimenteren u graag met het resultaat dat nu voorligt en we hebben met veel waardering kennisgenomen van uw ontwerp-omgevingsvisie.
2. Het is positief dat het terrein van de voormalige IJsselcentrale in de Ontwerp omgevingsvisie genoemd wordt als een kansrijke locatie voor woningbouw en is verbeeld als onderdeel van een strategische ontwikkelzone.
3. Is door de gemeente een relatie voorzien tussen het moment van het zo mogelijk opstarten van woningbouw op het terrein van Centrale Harculo en het afronden van de woningenbouw in Stadshagen? De indiener van de zienswijze is er voorstander van om, indien de voortgang van de herontwikkeling van het terrein van Centrale Harculo dit mogelijk maakt, eerder dan in 2026 te beginnen met de woningbouw op deze locatie en verzoekt de raad hieromtrent geen relatie te leggen met de voortgang van de woningbouw in Stadshagen.
4. De indiener van de zienswijze wil benadrukken dat zij als ontwikkelende partij binnen de voorziene herontwikkeling van het terrein van Centrale Harculo in samenwerking met onder meer de gemeente en natuurorganisaties de natuurwaarden op- en rond het terrein van Centrale Harculo wil versterken. Hierover een aantal vragen/opmerkingen
 - a. In de Ontwerp omgevingsvisie is op pagina 55 een visualisatie gegeven van de waardevolle en zeer waardevolle natuur binnen de gemeente. Hierbij is een deel van het terrein van Centrale Harculo aangemerkt als zeer waardevol, zonder dat deze momenteel een dergelijke status heeft. Dit betreft onder meer grond waar tot voor kort gebouwen stonden en grond die momenteel bestaat uit intensief gemaaid grasland. Deze visualisatie komt tevens niet overeen met de kaart 'Raamwerk natuurwaarden' die onder de noemer van 'overige informatie' beschikbaar is op de website Ruimtelijkeplannen.nl en bedoeld lijkt als onderdeel van de Ontwerp omgevingsvisie. Dit zou betekenen dat hier wellicht sprake is van een omissie. De indiener van de zienswijze staat op het standpunt dat gebieden op en rond Centrale Harculo in eigendom

van de ontwikkelende partij van het gebied, die momenteel niet zijn aanwezig als onderdeel van een Natura 2000-gebied of van het Natuurnetwerk Nederland, binnen de omgevingsvisie geen natuurgerelateerde status zouden moeten krijgen.

- b. Het verzoek is te bevestigen dat de in de ontwerp-omgevingsvisie aangeduide status van zeer waardevol in de visualisatie op pagina 55 geen andere betekenis heeft dan de constatering dat de betreffende gebieden onderdeel uitmaken van een Natura 2000-gebied en/of van het Natuurnetwerk Nederland. Wanneer dit niet het geval is moet duidelijk gemaakt worden op basis van welke informatie en beoordelingscriteria een gebied als zeer waardevol is aangemerkt en wat de mogelijke implicaties zijn.
 - c. De indiener van de zienswijze verzoekt de gemeente de havens van Centrale Harculo en haar oevers in elk geval niet aan te duiden als 'zeer waardevol' vanuit het oogpunt van natuur totdat nader onderzoek naar de ecologische betekenis van deze gebieden is uitgevoerd, indien de gemeente met deze aanduiding een ander doel beoogt dan de constatering dat deze onderdeel uitmaken van een Natura2000-gebied en of van het Natuurnetwerk Nederland.
5. Op pagina 57 van de Ontwerp omgevingsvisie is een verbeelding opgenomen met als titel 'Landschap en hoofdgroenstructuur. Hierbij is een deel van het terrein van Centrale Harculo aangemerkt als hoofdgroenstructuur. Dit gebied is in tegenstelling tot sommige andere gebieden in Zwolle niet aangemerkt als 'versterking hoofdgroenstructuur', waarmee de indiener van de zienswijze vermoedt dat de gemeente veronderstelt dat dit reeds een bestaand onderdeel van de hoofdgroenstructuur is. Er wordt echter opgemerkt dat dat het voornaamste deel van het terrein van Centrale Harculo dat in de Ontwerp omgevingsvisie is aangeduid als hoofdgroenstructuur en tot voor kort deel uitmaakte van een energie-industrieel complex, momenteel hoofdzakelijk bestaat uit al dan niet intensief gemaaid grasland, is bebouwd of bestaat uit terreinverharding. Voorts maken deze terreindelen momenteel geen onderdeel uit van de door de gemeente aangemerkte hoofdgroenstructuur, zoals deze is vastgelegd in 'De Groene Kaart' van de gemeente. De indiener van de zienswijze verzoekt de gemeente:
- a. aan te geven op basis van welke informatie en beoordelingscriteria een aanvullend deel van het terrein van Centrale Harculo is aangewezen als hoofdgroenstructuur;
 - b. aan te geven wat de implicaties zijn ten aanzien van toekomstige beleidskeuzen bij de ontwikkeling van een gebied die is aangemerkt als hoofdgroenstructuur in de omgevingsvisie;
 - c. te bevestigen dat, indien zij voornemens is om de hoofdgroenstructuur op het terrein van Centrale Harculo uit te breiden ten opzichte van de bestaande 'Groene Kaart', dit geen beletsel hoeft te zijn voor activiteiten als wonen, werken en recreëren binnen deze als hoofdgroenstructuur aangeduide gebieden;
 - d. de omgevingsvisie aan te passen door de aanduiding van de hoofdgroenstructuur op de eigendommen van ENGIE op en rond het terrein van Centrale Harculo in overeenstemming te brengen met de

bestaande 'Groene Kaart van de gemeente. Er is nu geen reden, om vooruitlopend op een gezamenlijke gebiedsvisie voor het terrein Centrale Harculo, wijzigingen aan te brengen op de in de 'Groene Kaart' aangewezen hoofdgroenstructuur.

6. Op pagina 77 van de Ontwerp omgevingsvisie is een verbeelding opgenomen met als titel 'Mobiliteit fietsnetwerk'. De indiener van de zienswijze merkt op dat nabij het terrein van Centrale Harculo, en op groen in eigendom van de indiener van de zienswijze een veronderstelde bestaande hoofdfietsroute is aangegeven welke over de IJssel richting Hattum gaat. Een fietsverbinding die op dit moment niet op die plaats aanwezig is. Hoewel in de gezamenlijke planvorming met de gemeente meerdere nieuwe fietsroutes aan het onderzoeken is, heeft de indiener van de zienswijze als eigenaar van de grond op dit moment nog geen uitgesproken mening over de eventuele realisatie van een fietsverbinding op die locatie, maar stelt wel de volgende vragen:
 - a. Heeft de gemeente daadwerkelijk de ambitie om op voorgenoemde locatie een nieuwe hoofdfietsroute over de IJssel te realiseren?
 - b. Zo ja, hoe gaat de gemeente deze verbinding vormgeven?
 - c. Is deze verbinding voorzien op het terrein van de Centrale Harculo
7. E-logistiek: Als netwerkstad vormt E-logistiek voor Zwolle een belangrijk onderdeel van de vervoersbewegingen. Dit speelt met name bij het station. Hierbij is het afstemmen van lokaal gebruik en lokale opwekking naast een goede netwerkaansluiting cruciaal. Met een energiemanagementsysteem zouden de gebruiksprofielen van de laadbehoefte van met name bussen en auto's (maar ook scooters en fietsen) moeten worden afgestemd op de plaatselijke opwekking van duurzame energie en de capaciteit van het plaatselijke elektriciteitsnet. Door de batterijen van de bussen en de auto's slim te laden bieden deze flexibiliteit en extra waarde voor het totale concept. Om een dergelijke energie-hub tot stand te brengen, moeten veel componenten bij elkaar komen. Het is daarom aan te raden om één integraal plan te (laten) maken. Goede toevoegingen aan deze energiehubs zouden een solar carport met laadfunctie of het terugwinnen van remenergie van de treinen kunnen zijn.
8. De indiener van de zienswijze constateert dat de gemeente zich oriënteert op de mogelijkheden voor verduurzaming van de warmte met o.a. elektrificatie middels warmtepompen en stadswarmte met geothermie als bron. De indiener van de zienswijze benadrukt dat ook WKO (Warmte-Koude Opslag) of TEO (thermische energie uit oppervlaktewater) en biogas tot kansrijke bronnen behoren. Met WKO's kan een oplossing worden geboden die in tegenstelling tot luchtwarmtepompen minder geluid produceren en ook minder warmte aan de buitenlucht afgeven waardoor er ook sprake is van klimaatadaptatie. Daarnaast wordt aanbevolen om, onafhankelijk van wanneer de duurzame warmte beschikbaar komt, nu al te beginnen met de maatregelen om woningen geschikt te maken voor toekomstige duurzame warmte (isolatie, ventilatie, etc.). De indiener van de zienswijze wil graag weten hoe de gemeente Zwolle dit wil activeren samen met woningbouworganisaties, energiecoöperaties en het bedrijfsleven op een wijze die past bij de betreffende wijken.
9. De indiener van de zienswijze mist in de ontwerp-omgevingsvisie een verwijzing naar de Zwolse warmtegids (transitievisie warmte), alsmede een onderbouwing van de warmtevraag en clustering hiervan (bijvoorbeeld in de vorm van

woningcorporaties). Een dergelijke verdiepingsslag waarbij de warmtevraag en meest geschikte oplossing per wijk wordt aangegeven is wenselijk. Deze warmtevraag kan dan gecombineerd worden met de resultaten uit de bronnenstrategie ondergrond zoals genoemd op pagina 90 van de Ontwerp omgevingsvisie.

10. Op de kaart op pagina 91 van de ontwerp-omgevingsvisie worden de boringvrije zones aangegeven. Deze kaart zorgt voor verwarring aangezien er volgens deze kaart geen geothermie kan worden ontwikkeld (boren tot respectievelijk max. 50 en max. 90 meter). Echter een mededeling op Geoportaal Overijssel en een artikel in de Stentor geven aan dat de gemeente Zwolle van mening is dat er wel geboord mag worden op grotere diepte in grote delen van de gemeente Zwolle. Op basis van welke informatie is de kaart op pagina 91 opgesteld? Hoe verhoudt deze kaart (pagina 91) zich tot een ander artikel in de Stentor? Het verzoek is om de kaart op pagina 91 aan te passen zodat de gebieden waar Zwolle aardwarmte wil opwekken (Dijklanden, een groengebied langs het Zwarte Water, ingeklemd tussen de wijken Aa-landen, Holtenbroek en Stadshagen) niet in de boringvrije zones liggen.
11. Doordat zo expliciet de optie voor geothermie aan de noordkant van Zwolle wordt benoemd, zou de indruk kunnen ontstaan dat geothermie alleen daar interessant is. Wellicht is het raadzaam om te vermelden dat dit project in Zwolle-noord als pilot beschouwd wordt. Mocht het pilotproject tot een succes leiden, dan biedt dat mogelijkheden voor andere gebieden, waaronder Zwolle Zuid. In Zwolle Zuid is ondiepe geothermie een potentiële warmtebron.
12. Op pagina 86 van de ontwerp-omgevingsvisie wordt aangegeven dat de provincie Overijssel de mogelijke potentie van andere vormen van aardwarmte verkend, zoals ondiepe- en ultradiepe geothermie. Het is een suggestie om hierbij tevens hoge temperatuur opslag (HTO) als kansrijke mogelijkheid te vermelden.
13. Het valt op dat in de ontwerp-omgevingsvisie geen tijdlijnen/ambities met meetbare doelstellingen zijn opgenomen. Dat geldt in elk geval voor de energietransitie-opgaven. Het verzoek is om de Zwolse ambities kracht bij te zetten door meer expliciet te zijn in tijdlijnen en meetbare doelstellingen.
14. Vanuit het perspectief van een grote werkgever in Zwolle, steunt de indiener van de zienswijze inzet op duurzame mobiliteit, bijvoorbeeld in de vorm van meer snelfietswegen naar de bedrijventerreinen zonder tijd belemmerende verkeershobbels als verkeerslichten. Daarnaast is een inzet op flexibel/thuiswerken een voornaam punt maar tevens is een samenwerking tussen gemeente en bedrijven mogelijk door een vestigingsbonus voor forensen buiten Zwolle aan te bieden ('ga wonen waar je werkt'). Zodoende kunnen verkeersbewegingen en dus luchtmissies, maar ook kosten op lange termijn, worden gereduceerd.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Dank voor de waardering en de erkenning voor de complexe opgave om tot een omgevingsvisie te komen.
2. De gemeente herkent zich in de zienswijze, zoals al staat beschreven in de ontwerp-omgevingsvisie. Op dit punt wijzigt de omgevingsvisie niet.
3. We leggen geen relatie tussen de planvorming van het afbouwen van Stadshagen en overige woningbouwontwikkelingen en de herontwikkeling van de Harculocentrale.
4. Natuur en landschap:
 - a. De raamwerkkaart Natuur en Landschap is tot stand gekomen op basis van bestaand gemeentelijk beleid. Qua natuurwaarde is één op één de begrenzing overgenomen van de Natura2000 gebieden en de NNN-gebieden. Wij wijzen dus geen andere natuurgebieden aan dan deze twee categorieën. In de pdf-versie van het ontwerp-omgevingsvisie loopt de begrenzing van de zeer waardevolle natuur deels over het terrein van de voormalige Harculocentrale. Dit is niet correct. De begrenzing hoort aan de noord-, west- en zuidkant de taluds van de dijken te volgen. Dit is in de definitieve omgevingsvisie aangepast.
 - b. Zie onder a.
 - c. Zie onder a.
5. Hoofdgroenstructuur
 - a. De huidige door de raad vastgestelde hoofdgroenstructuur is geactualiseerd en in evenwicht gebracht met de verdere te verwachten groei van de stad. Er is nu een aanduiding opgenomen die nu tot aan de gemeentegrens loopt. Daarbij zijn structuren en gebieden aangewezen (in zowel de stad als het buitengebied) die bestaan uit een samenstel van groenelementen tezamen. Deze zijn van betekenis voor de stad als geheel en dienen meerdere functies: het begeleiden van recreatieve routes, het vergroten van de leefbaarheid in/rondom de stad, het bijdragen (vergroting van) de biodiversiteit in Zwolle. De aanduiding tot hoofdgroenstructuur wil niet zeggen dat die overal al is gerealiseerd.

De categorie 'versterking Hoofdgroenstructuur' betreft twee prominente plekken in de stad. Dit is niet uitputtend aangegeven. Dit kan tot verwarring leiden en wordt geschrapt van de kaart. De aanvulling van de hoofdgroenstructuur rondom de voormalige Harculo-centra wil niet zeggen dat er niet gebouwd mag worden, maar betekent wel dat de hoofdgroenstructuur in de toekomst behouden blijft, of wordt aangeheeld waar nodig, vanwege het belang voor de gemeente als geheel. Er wordt een terughoudend beleid gevoerd met het toevoegen van nieuwe bebouwing binnen de hoofdgroenstructuur. Initiatieven hierin worden afgewogen aan de groene functies die de hoofdgroenstructuur ter plaatse moet vervullen. Recreatieve functies passen uitstekend binnen de hoofdgroenstructuur.

- b. Zie onder a;
- c. Zie onder a;
- d. Zie onder a;

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

6. De indiener van de zienswijze merkt terecht op dat de betreffende fietsroute foutief op de kaart staat. Dit passen we aan. Er is hier geen fietsverbinding over de IJssel voorzien.
7. De benoemde kansen (e-logistiek) zijn in beeld bij de gemeente en gebiedspartners om nader te verkennen. In de definitieve omgevingsvisie zullen we dit als zodanig benoemen.
8. De omgevingsvisie geeft een langetermijnvisie weer. In de transitievisie warmte, en de latere wijkuitvoeringsplannen is concreter aangegeven hoe de gemeente samen met andere partijen de warmtetransitie gaat vormgeven.
9. Zie onder 8.
10. De kaart op pagina 91 van de ontwerp-omgevingsvisie geeft een diepterestrictie aan voor het boren ten behoeve van gesloten bodemenergiesystemen. Voor dergelijke systemen mag niet dieper dan 90 meter worden geboord omdat dan een afsluitende kleilaag wordt doorboord. Hierdoor kan de kwaliteit van het diepere grondwater nadelig worden beïnvloed. Deze boorrestrictie is alleen van toepassing voor gesloten bodemenergiesystemen. In de legenda komt dit niet duidelijk naar voren. We zullen dit aanpassen.
11. Op dit moment voert de gemeente onderzoek uit naar de potentie van energie uit de ondergrond voor alle bestaande technieken, dus bodemenergie (gesloten en open warmte kracht opslag), aardwarmte (ondiep, diep en ultradiep) en de opslag van hoge temperatuur. Dit onderzoek zal belangrijke input zijn voor de bronnenstrategie die nog opgesteld gaat worden en bestrijkt het totale grondgebied van Zwolle. Daaruit zal volgen wat o.a. de potentie is van geothermie (ondiep en diep) voor heel Zwolle. Het resultaat daarvan verwerken we in een periodieke update van de Zwolse omgevingsvisie.
12. In het potentieonderzoek dat de gemeente uitvoert (zie 11) wordt ook de potentie voor hogetemperatuuropslag meegenomen.
13. In juni 2017 is in het ambitiedocument "Zwolle geeft je energie" vastgesteld door de Zwolse gemeenteraad. Hierin is opgenomen wat onze ambitie is, waar Zwolle (in 2017) staat, welke uitgangspunten we hanteren en wat de te volgen strategie is. Uitgangspunt is dat dat nieuwbouwonwikkelingen en herontwikkelingen deze minimaal energieneutraal zijn bij voorkeur 'nul op de meter' op gebiedsniveau. De Zwolse 'Transitievisie Warmte 2020' geeft richting en invulling aan de warmtetransitie in Zwolle. Daarin is aangegeven dat de warmtetransitie in stappen verloopt. De visie is het kader voor het opstellen van wijkuitvoeringsplannen. In een wijkuitvoeringsplan worden de gemaakte keuzes bij het stap voor stap van het aardgas af gaan vastgelegd. Het ambitiedocument 'Zwolle geeft je energie' en de 'Transitievisie warmte 2020' waren input voor het opstellen van de omgevingsvisie. Het betreft dan de onderdelen hieruit die invloed hebben op de fysieke leefomgeving. In de realisatiestrategie van de omgevingsvisie staat op welke wijze we hier uitvoering aan gaan geven.
14. Zwolle zet zich, samen met de provincie Overijssel, actief in op het realiseren van een netwerk van aantrekkelijke en herkenbare doorfietsroutes (snelle fietsroutes) en het wijzigen van het mobiliteitsgedrag: meer fietsgebruik in plaats van de auto, vooral in de spitsuren. Daarnaast nemen we samen met de provincie deel aan het zogenaamde 'Bicycles and Intelligent Transport Systems-Project' (BITS). Centrale vraag in dit project is: "Hoe kunnen technologische innovaties en slim gebruik van data het fietsen aantrekkelijker,

efficiënter en veiliger maken? “Het beter laten doorstromen van fietsers bij verkeerslichten is een van de beoogde concrete projecten binnen BITS. Om slim werken en slim reizen in de regio te stimuleren heeft de provincie Overijssel zogenaamde Mobiliteitsmakelaars aangesteld. Zij werken samen met werkgevers aan onder andere een betere bereikbaarheid en hiermee tegelijkertijd aan een besparing van de kosten en het verlagen van het ziekteverzuim. Voor wat betreft het meer thuiswerken als gevolg van Corona verwijzen we naar de beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 3: Effecten van Corona. We nemen de suggestie over de vestigingsbonus voor kennisgeving aan.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

- Initiatieven binnen de zeer waardevolle landschappen worden afgewogen op het effect op het landschap. De begrenzing van het zeer waardevolle landschap loopt deels over het terrein van de voormalige Herculocentrale. Dit is niet correct. De begrenzing hoort aan de noord-, west- en zuidkant de taluds van de dijken te volgen.
- De categorie versterking Hoofdgroenstructuur (zoals aangeduid op de kaart) betreft twee prominente plekken in de stad. Dit is niet uitputtend aangegeven. Dit kan tot verwarring leiden en wordt geschrapt van de kaart.
- Er is hier geen fietsverbinding over de IJssel voorzien. Hierop passen we de kaart ‘hoofdstructuur fietsroutes’ op aan.
- De kaart op pagina 91 van de ontwerp-omgevingsvisie geeft een diepterestrictie aan voor het boren ten behoeve van gesloten bodemenergiesystemen. Voor dergelijke systemen mag niet dieper dan 90 meter worden geboord omdat dan een afsluitende kleilaag wordt doorboord. Hierdoor kan de kwaliteit van het diepere grondwater nadelig worden beïnvloed. Deze boorrestrictie is alleen van toepassing voor gesloten bodemenergiesystemen. In de legenda komt dit niet duidelijk naar voren. We zullen dit aanpassen

2.44 Zienswijze nummer 44

Samenvatting zienswijze:

1. Volgens de indiener van de zienswijze is in de ontwerp-omgevingsvisie de essentie waar Zwolle voor staat opgenomen en wordt richting gegeven aan de toekomstige ontwikkeling van de stad die in algemene zin worden onderschreven.
2. De wens voor een solidaire stad, oog voor de mens en een inclusieve leefbare gemeenschap is uit het hart gegrepen. Hoewel in het hoofdstuk ‘Kernopgaven’ wel de wens voor solidair wordt genoemd en ‘...aandacht voor een inrichting van de leefomgeving gericht op meer sociale cohesie...’ wordt aangehaald, evenals de term ‘leefbaar’, is het jammer dat in de gehele omgevingsvisie de randvoorwaarden hiervoor beperkt zijn uitgewerkt. De voorwaarden die nodig zijn om een inclusieve stad te behouden en te bereiken gaan verder dan alleen een programmatische verdeling van goedkope, middeldure en dure woningen. De voorwaarden om te komen tot een inclusieve stad zijn van invloed op de fysieke randvoorwaarden voor de ontwikkeling van de stad. De indiener van de

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

zienswijze pleit voor de toevoeging van een apart hoofdstuk dat ingaat op de inclusieve stad, wat is daarvoor nodig en hoe te komen tot gemengde wijken en buurten. De opgaven die op de stedelijke ontwikkeling van invloed zijn, die te maken hebben met inclusiviteit en leefbaarheid, zijn in ieder geval: uitstroom van beschermde woonvormen, toenemende dakloosheid, groeiende groep (arbeids)migranten, statushouders, toename 1- en 2-persoonshuishoudens en de vergrijzingsgolf die nog maar net begonnen is. Op zich zijn deze thema's niet onbekend, maar de ruimtelijke impact van te veel kwetsbaren bij elkaar en de grens die daarin bereikt is of lijkt te gaan worden in bepaalde complexen of buurten, geeft zorgen over de toekomstige leefbaarheid en heeft een risico van ruimtelijke uitsortering van kansarmen en kansrijken. Het zou goed zijn om naast 'Spelregels fysiek kapitaal' die van invloed zijn op de ruimtelijke ontwikkeling, ook een hoofdstuk te maken 'Spelregels sociaal kapitaal' in relatie tot de ruimtelijke ontwikkeling.

3. Weezenlanden-Noord: Door de samenhang van de strategische projecten in de Stadskrans visueel en beschreven inzichtelijk te maken, zoals dat ook gedaan is met de Stadsruit op pagina 40/41, neemt de kans toe dat ook voor deze nog te ontwikkelen projecten in de Stadskrans kansen kunnen ontstaan op subsidies en/of cofinancieringen van bijvoorbeeld provincie of rijk. Gezien het belang hiervan, ook voor de haalbaarheid, voor deze veelal complexe projecten en gebiedsontwikkelingen, is de samenhang en het laten zien van de prioriteit van deze ontwikkelingen voor de stad Zwolle, een kans voor werkelijke realisatie.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. We nemen kennis van deze zienswijze.
2. We onderschrijven dit deel van de zienswijze. In de definitieve omgevingsvisie nemen we het menselijk kapitaal nadrukkelijker op, vergelijkbaar met de omgevingsvisie deel 1, die in oktober 2017 door de gemeenteraad is vastgesteld.
3. Als onderdeel van de strategische ontwikkelzone 'Stadskrans' beschrijven we de diverse ontwikkellocaties en duiden die op kaart, waaronder Weezenlanden-Noord. Dit op een vergelijkbare wijze als we ook voor de Stadsruit hebben gedaan.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

- In de definitieve omgevingsvisie nemen we het menselijk kapitaal nadrukkelijker op;
- Als onderdeel van de strategische ontwikkelzone 'Stadskrans' beschrijven we de diverse ontwikkellocaties en duiden die op kaart, waaronder Weezenlanden-Noord.

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

2.45 Zienswijze nummer 45

Samenvatting zienswijze:

1. Het is voor een burger niet gemakkelijk om de omgevingsvisie te doorgronden. Veel tekst, ronkend taalgebruik en veel ondoorzichtig jargon;
2. Een terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsvisie in de zomerperiode is niet wenselijk;
3. Het is positief dat de omgevingsvisie uitgebreid ingaat op klimaatadaptatie, energietransitie en verduurzaming. Thema's die een goed doordachte toekomstvisie vereisen.
4. Op veel punten gaat de ontwerp-omgevingsvisie uit van meer, meer en meer. Maar meer gezondheid en meer leefbaarheid voor de burger, zijn veel moeilijker te vinden;
5. Het is de vraag of alle grote ambities die in een tijd van economische groei geformuleerd zijn, in de (post-) coronatijd standhouden.
6. Voor Zwolle en in het bijzonder Berkum biedt Vliegveld Lelystad helaas geen nieuwe kansen maar eerder nieuwe bedreigingen;
7. De omgevingsvisie gaat er van uit dat de trek naar de stad zal doorgaan. In dit verband wijst de indiener van de zienswijze op de huidige tentoonstelling 'Countryside, The Future' in het Guggenheim Museum in New York. Hier laat Rem Koolhaas zien dat de stad haar grenzen bereikt heeft en de toekomst op het platteland ligt.
8. Op vele plaatsen in de omgevingsvisie komt de 'schaalsprong' aan de orde. Het lijkt een doel op zichzelf. Voor de bewoners van de stad is de 'schaalsprong' een ingrijpende gebeurtenis. Zo zullen bijvoorbeeld voorzieningen niet lineair meegroeien maar zich met verschillende snelheden ontwikkelen. Hierdoor kan grote overlast ontstaan voor bewoners. Ondanks het feit dat dit een zeer cruciale ontwikkeling is, geeft de omgevingsvisie slechts in wat summiere zinnen aan, waarom deze 'schaalsprong' noodzakelijk zou zijn. Dit moet beter onderbouwd worden. De indiener van de zienswijze geeft aan dat de omgevingsvisie moet aangeven wat de prognose voor de autonome groei is en wat hier bovenop komt en welke keuzen er daarom gemaakt kunnen worden.
9. Het is noodzakelijk om de behoefte aan kantoorruimte te bekijken met 'post-corona-ogen'.
10. De omgevingsvisie suggereert ten onrechte dat de Annigahof nog verplaatst moet worden. Dat is inmiddels gebeurd. De Vechtcorridor is een betrekkelijk klein gebied met een grote kwetsbaarheid. Hij ligt ingeklemd tussen Vecht, A28, het nieuwe tracé van de N340 en de spoorweg. Bovendien ligt er de schaduw van de Hessenpoort overheen. Openlucht- en verblijfsrecreatie en landschaps- en natuurontwikkeling zijn belangrijke en ingewikkelde opgaven. Hierin is geen plaats voor kleinschalige bedrijvigheid.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 5: Mate van concreetheid en leesbaarheid.
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

3. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze over hoe thema's als klimaatadaptatie, de energietransitie en verduurzaming zijn uitgewerkt in de omgevingsvisie
4. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle
5. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 3: Effecten van Corona
6. Wij begrijpen uw opmerkingen over Lelystad Airport. Zwolle laat zich al jaren, samen met de provincie Overijssel en vele regiogemeenten, kritisch uit over de gevolgen van de routes van en naar Lelystad Airport voor deze regio en met name de noordkant van Zwolle. De omgevingsvisie is echter niet de plaats om ons standpunt over Lelystad Airport te verwoorden. Wij doen dit op vele andere manieren en plaatsen. Overigens is de getoonde route op de kaart de laagvliegroute van Defensie en niet de aanvliegroute naar Lelystad Airport. De staatssecretaris van Defensie heeft inmiddels besloten deze definitief te laten vervallen. Eventuele bouwbeperkingen als gevolg van deze defensie laagvliegroute komen daarmee ook te vervallen. In de omgevingsvisie zal de kaart op dit punt worden aangepast.
7. We nemen kennis van de verwijzing naar de tentoonstelling Countryside, The Future in het Guggenheim Museum in New York
8. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle. Qua demografische groei gaat deze omgevingsvisie uit van de landelijke prognoses. Daarbij hoort een woonbehoefte van 10.000 extra woningen tot 2030. Het is de ambitie dat eenieder over een betaalbare woning kan beschikken. Voor de periode na 2030 doet de gemeente samen met het rijk, provincie en regio een verstedelijkingsstudie. Die studie gaat over hoe de groei van Zwolle verder vorm kan krijgen na 2030, wanneer hier sprake van is. Daarbij kijken we niet alleen naar woningbouw, maar ook naar thema's als gezondheid, voorzieningen, mobiliteit, klimaatadaptatie etc. Behoud en versterken van de leefkwaliteit in en rondom Zwolle is een belangrijk onderdeel van de Zwolse omgevingsvisie. In de definitieve omgevingsvisie leggen we beter uit, wat we verstaan onder de autonome groei van Zwolle en de uit te voeren verstedelijkingsstudie. Die studie gebeurt de komende twee jaar. De uitkomst daarvan verwerken we in een periodieke update van de Zwolse omgevingsvisie.
9. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 3: Effecten van Corona
10. Input voor de ontwerp omgevingsvisie was de structuurvisie Vechtcorridor-noord. Per abuis staat in de ontwerp-omgevingsvisie dat de beeldentuin Annigahof verplaatst gaat worden. Deze ligt reeds op de juiste plek. Dit passen wij aan in de definitieve omgevingsvisie. Het ontwikkelen van kleinschalige bedrijvigheid ten zuiden van het bestaande bedrijventerrein Hessenpoort maakt onderdeel uit van de structuurvisie Vechtcorridor en is daarom ook overgenomen in de Zwolse omgevingsvisie. Deze ontwikkeling is gekoppeld aan het versterken van de landschappelijke en groene kwaliteiten van het gebied.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

- Per abuis staat in de ontwerp-omgevingsvisie dat de beeldentuin Annigahof verplaatst gaat worden. Deze ligt reeds op de juiste plek. Dit passen wij aan in de definitieve omgevingsvisie.
- We schrappen de laagvliegroute voor militaire vliegtuigen uit de Omgevingsvisie.

2.46 Zienswijze nummer 46

Samenvatting zienswijze:

1. De gemeente Zwolle heeft in de jaren zestig een zeer groot gebied erbij gekregen door de toevoeging van de toenmalige gemeente Zwollerkerspel waar ook "het dorp" Berkum bij hoorde. Deze samenvoeging is bestuurlijk gezien een succes te noemen. Zwolle is sindsdien fors gegroeid en is naar een niveau gekomen waarin wonen, werken en leven kwantitatief en kwalitatief in goede balans zijn gekomen. De gemiddelde Zwollenaar is ruim tevreden met de stad. De gemeente Zwolle kent haar fysieke grenzen nadat de samenvoeging met Zwollerkerspel in de jaren zestig is doorgevoerd. Daarbinnen kan men wonen, werken en leven als Zwollenaren. Maar "Zwolle" wil meer, groter en belangrijker worden. De Regio Zwolle is ontstaan en de belangrijkste trends waar Zwolle haar beleid op baseert komen vooral daar vandaan. De ambities groeien niet zozeer in de gemeente Zwolle maar vooral daarbuiten en daar zit een belangrijk pijnpunt. Geen enkele inwoner van Zwolle kiest de bestuurders van de Regio en heeft door verkiezingen geen invloed op de koers die de Regio Zwolle inzet. De indiener van de zienswijze heeft moeite met het ontbreken van deze basale democratie in de Regio Zwolle;
2. Het is onwenselijk dat de ontwerp-omgevingsvisie midden in een Corona en vakantietijd ter inzage is gelegd. Het zet de inwoners van Zwolle maar ook de (maatschappelijke) organisaties op grote achterstand. Maatschappelijke organisaties moeten intern en met elkaar overleg kunnen hebben over de inhoud en de mogelijkheden daarvoor zijn uiterst beperkt. Door deze periode te kiezen bemoeilijkt u het overleg en belemmert u de inspraak. Dit is onwenselijk;
3. De omgevingsvisie is eigenlijk een structuurplan. Op een structuurplan kun je als gemeente voldoen door burgers te consulteren, hetgeen niet meer is dan aanhoren. Maar de mening van de inwoners hoeven niet meegenomen te worden in de plannen. Met in het vooruitzicht de nieuwe omgevingswet maken wij bezwaar tegen de huidige wijze van "inspraak". De ambities, hoogbouw, sterke groei en daarmee aantasten van de groene omgeving leent zich niet (langer) voor een structuurplan maar vraagt om een brede stadsdiscussie. Dit zou bij de komende verkiezingen moeten terugkomen, zodat de stad ook daadwerkelijk zelf kan kiezen.
4. Het plan staat bol van duurzame ambities, wat Berkum ook graag zou willen ondersteunen. Echter het geheel lezend kunnen is het moeilijk terug te vinden hoe de groene ambitie zich verhoudt tot de groeiambitie. Het plan is te vaag, te onduidelijk. Graag zien wij dat de verhouding tussen kwaliteit en kwantiteit

- concreet uitgewerkt waarbij de bestuurlijk, verhullende omschrijvingen plaats maken voor heldere tastbare en te toetsen voorstellen.
5. De indiener van de zienswijze denkt dat gematigde groei, door de natuurlijke groei van de stad door Zwollenaren, meer gewenst is in de stad. De ambitie om Zwolle met de aantallen, zoals genoemd in de ontwerp-omgevingsvisie, te laten groeien niet is wat de Zwollenaar algemeen genomen wenst. Geen enkele partij heeft deze ambitie helder verwoord in het verkiezingsprogramma en ook het coalitieakkoord geeft onvoldoende aanknopingspunten om hierin mee te gaan. Heeft het college hiervoor wel het mandaat van zijn kiezers?
 6. Er wordt gesproken over 25.000 extra woningen. Onduidelijk is de berekening en de cijfermatige onderbouwing daarvan. Zwolle heeft met de Provincie en omliggende gemeenten afspraken gemaakt over de bouw van 10.000 woningen tot 2030. Komen de genoemde 25.000 woningen daar nog bovenop? De keuze om Zwolle te laten groeien lijkt een keuze van het Rijk maar gaat het Rijk daar wel over? Als dat zo is dan is de rol van de Provincie en Gemeenteraad en dus de inwoners van Zwolle volledig overruled en heeft de democratie inhoudelijk zwaar ingeleverd.
 7. We kiezen voor 40% suburbaan wonen..." Dat houdt in dat 40% van 25.000 woningen, dus 10.000 woningen in het nu groene gebied gebouw zal moeten worden. De 30% groenstedelijk staat wel genoemd waar heeft geen invulling of toelichting. Wat wordt daarmee bedoeld?
 8. Er wordt gekozen voor hoofdzakelijk grondgebonden woningen. Wordt de druk op de schaarse grond daardoor niet alleen maar groter?
 9. De indiener van de zienswijze geeft aan dat de corridor Westerveldse Aa (Kuyterhuislaan tot aan de Boerendanserdijk) niet beschikbaar is voor woningbouw of opengebroken kan worden voor een verbindingsweg. Het bouwen van hoge appartementen blokken (flats) aan de rand van dit gebied is niet wenselijk. De concept gebiedsvisie voor de Oosterenk laat dit open. Aangegeven is dat, als er zo nodig hoog gebouwd moet worden, en als Zwollenaren die keuze ook samen gaan maken, "wat hogere bouw" langs de Ceintuurbaan meer voor de hand ligt. De beleving van de duizenden Zwollenaren die gebruik maken van het natuurgebied mag niet verstoord worden omwille van een "happy few" die in een (ongetwijfeld duur) appartement wonen aan de rand van het gebied met prachtig uitzicht.
 10. De hoogte van gebouwen is al langer een strijdpunt. De eenmaal door de Raad vastgestelde regels blijken in de praktijk boterzacht. Als een projectontwikkelaar een plan heeft dat hoger gaat dan de bestaande regels toelaten wordt er een "zeer creatieve oplossing bedacht". De dienende overheid bedient vooral de projectontwikkelaars en ondanks dat de vastgestelde regels worden overtreden, gaat een plan door en worden omwonenden overruled. Zwolle is een provinciestad en de vraag is of de Zwollenaar dat wel echt anders wil. Zoals eerdergenoemd vragen wij ons oprecht af of het College en de Raad wel de ruimte heeft om zonder verkiezingen de stad zo te laten ontwikkelen dat ook gebouwen tot 70 meter mogelijk moeten zijn. Zwolle is geen "Randstad gemeente" en wil dat volgens ons ook niet worden. De gemeenteraad is gekozen op basis van de plannen die zijn beschreven in het verkiezingsprogramma en de huidige plannen gaan ver buiten het mandaat dat u als Raad en College heeft gekregen van de Zwolse stemmers.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

11. Om de huidige groei tot 2030 mogelijk te maken wordt veelal gekozen voor inbreiding en locaties in de stad. Echter aandacht voor veel starterswoningen voor Zwollenaren is er niet. Zoals ook in Berkum blijkt steeds weer dat bij inbreiding het goedkope segment wordt overgeslagen.
12. Een aanzienlijk deel van Vechtpoort 1 is bestemd als wateropvang gebied en ligt 1 à 1,5 meter lager dan de omgeving. Wij zouden het Vechtpoort 1 gebied graag willen laten aansluiten op het gebied de Westerveldse Aa. Feitelijk is dat nu grotendeels het geval maar de recente verkoop van een deel van de grond (ten noorden van het Roodhuizerpad) aan een projectontwikkelaar kan erop wijzen dat er ingrijpende plannen worden ontwikkeld met woningbouw. De afspraken hierover zijn helder: geen bouw op die locatie. Op Vechtpoort 1 zou vooral natuur met beperkte woningbouw op de hoger gelegen delen (dorps karakter) moeten komen. Mogelijk kleinschalig wonen in het water opvanggebied (waterwoningen). Het gebied leent zich bij uitstek om biologische streekproducten te ontwikkelen in combinatie met een recreatieve wandel/fiets functie. Aanleg van bos en langs het spoor een brede strook met zonnepanelen t.b.v. inwoners en bedrijven in Berkum.
13. Vechtpoort 2 is een agrarisch gebied waar een aanzienlijk deel van de grond in het bezit is van de Gemeente Zwolle. In potentie is hier ruimte voor 5 à 6 duizend woningen. De N35 zou voor Wijthmen (tussen afslag Hoonhorst en Wijthmen in) omgebogen kunnen worden om deze potentiële bouwlocatie heen en aansluiten op de N340 zodat een deel van het verkeer om het woongebied heen gaat en aansluiting vindt op de A28. Ook is daarmee de ontsluiting van deze nieuwe wijk gerealiseerd. Minder druk op de Ceintuurbaan en verbeterde bereikbaarheid.
14. Evenementen zijn niet voor alle inwoners een feestelijke gebeurtenis. Vooral als inwoners “gedwongen” overlast ervaren door het geluid dat veelal aanwezig is. Berkum ligt wat geluid en overlast op een lastige plek tegen de stad aan. De A28, het Stadion (verkeersoverlast), de N35 en bij een vrijwel altijd aanwezige zuidwesten, westen of noordwestenwind, het geluid van festivals. Ook de wijken Dieze, AA-Landen en Veerallee ervaren overlast. Het verzoek is niet om evenementen te stoppen maar wel om de overlast effectief te beperken. Ook hier kan het niet zo zijn dat een “happy few” bezoekers plezier heeft ten koste van vele anderen. Welke concrete maatregelen gaat de gemeente nemen om de overlast te verminderen?
15. Vechtpoort 1 en 2 zijn benoemd als waardevolle natuurgebieden. Dat klopt maar met de ambitie om 25.000 extra woningen te bouwen is het de vraag wat de feitelijke waarde is.
16. De beschrijving van Vechtpoort 1 als grootschalig water opvanggebied wordt gemist. Volgens het waterschap is dat namelijk al het geval. Deze cruciale functie dient te worden toegevoegd in de tekst.
17. Milieu wordt steeds meer een zaak van “opruimen” en schoonhouden. Zwolle lijkt te kiezen voor “afdekken en controleren”. Zo zijn wij verbaasd dat de vervuilde grond onder de recent ontwikkelde Hornbach niet eerst schoongemaakt is. De vervuiler betaalt maar dat is niet genoeg. Wij zouden liever zien dat de vervuiler betaalt voor het opruimen en dat de vervuiling niet gecontroleerd blijft liggen maar daadwerkelijk opgeruimd wordt. Het beleid van

- Zwolle zou daarop gericht moeten zijn. Opruimen voordat er nieuwe economische activiteiten of andere activiteiten plaats vinden.
18. Berkum en andere wijken hebben veel last van geluidshinder door de A28. De schermen, die toen ze geplaatst werden als tijdelijk werden aangeduid (Zwollenaren vonden ze destijds lelijk), houden slechts beperkt het geluid tegen. Vermoedelijk omdat ze zijn berekend op een veel kleiner aantal bewegingen. De A28 is drie à vier keer zo druk geworden. Ook de snelheid speelt een belangrijke rol. Op de A28 zou 80 als maximum met trajectcontrole als enig haalbare optie het geluid aanzienlijk kunnen verminderen. Er wordt nu structureel door een onacceptabel en aanzienlijk deel van de gebruikers harder gereden dan de aangegeven maximumsnelheid. De toename van elektrische auto's vermindert het geluid niet voldoende. Het is de wens dat de gemeente zich inspent om de snelheid tussen de IJsselbrug tot voorbij Hessenpoort te verminderen naar maximaal 80 km/h en handhaving toepast met trajectcontrole. Tevens is het verzoek dat de geluidsschermen verlengd worden in oostelijke richting. Veel geluid komt richting Berkum omdat de geluidsschermen niet ver genoeg zijn doorgetrokken. Deze stoppen nu op de brug. Wellicht is er ook nog eens een nieuw geluidsonderzoek nodig. Voor Berkum is het verkeer op de Kranenburgweg en de Ceintuurbaan ook een bron van overlast. In de nieuwe Omgevingswet worden verschillende geluidsbronnen bij elkaar opgeteld. Tezamen met bijvoorbeeld o.a. de A28 levert dit een nieuwe situatie op waar dit concept aan voorbij gaat.
19. De ontwerp-omgevingsvisie gaat niet in op de gevolgen van Lelystad Airport voor Zwolle. Het officiële standpunt van de regering is dat vliegveld Lelystad Airport eind 2021 opengaat. In de ontwerp-omgevingsvisie dient daar dus aandacht aan besteed te worden. Als dat vliegveld opengaat zal Zwolle in de aanvliegeroute komen te liggen. De geluidshinder veroorzaakt door laagvliegen ten behoeve van Lelystad Airport is immers volstrekt niet acceptabel. Het is niet ondenkbeeldig (analoog aan de ontwikkelingen rond Schiphol) dat de vliegroutes gaan leiden tot forse bouwbeperkingen als gevolg van de recent aangepaste geluidsnormen. De wijk Berkum, Vechtpoort 1, een fors deel van Vechtpoort 2, een deel van de wijk Aa-Landen, een deel van Holtenbroek een deel van Westenholte en een deel van Stadshagen liggen in de gepande vliegcorridor. De indiener vraagt om in de omgevingsvisie op te nemen wat de opening van Lelystad Airport betekent voor Zwolle en welke acties er komen om te voorkomen dat Zwolle overlast gaat ervaren door het vliegverkeer over de stad. Daarnaast: tot welke bouwbeperkingen gaat de opening van Lelystad Airport leiden?
20. De indiener van de zienswijze begrijpt niet wat met de volgende passage uit de ontwerp-omgevingsvisie wordt bedoeld en vraagt om verduidelijking ervan: *“Door de verdere groei van de Zwolle met 10.000 woningen in de komende 10 jaar wordt de beschikbare buitenruimte is het een opgaven om op een zorgvuldige wijze om te gaan met de beschikbare buitenruimte. Er is een transformatie van ons verkeer en vervoerssysteem nodig om daarmee mogelijk te maken dat de stad kan blijven groeien en dat de aantrekkelijkheid, bereikbaarheid en leefbaarheid gewaarborgd blijven”.*
21. Bij een herontwikkeling van de gebieden Zwartewaterallee en de Oosterenk naar woongebieden ligt meer voor de hand liggen om de snelheid van de

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

- aanliggende wegen te verlagen om zo niet, de ten onrechte vermeende, economische winst van snelheid boven de kwaliteit van het leefmilieu te stellen. In de bijdrage over Vechtpoort 2 vervalt de ringweg functie van de Ceintuurbaan en wordt deze verlegt naar de nieuwe verbinding tussen de N340 en de N35. Zoals u zelf al aangeeft wordt de Zwartewaterallee veelal vermeden door gebruik te maken van de A28. Beide wegen kunnen dus qua snelheid omlaag.
22. Zoals bekend is Berkum de proefwijk voor de Energietransitie. De keuze voor het toe te passen energiesysteem is nog vol aan de gang en het verbaast de indiener van de zienswijze dat in de beschrijving vooral de aandacht gaat naar proces van de Regionale Energiestrategie (RES) en niet naar waar de inwoners van Zwolle (o.a. Berkum Energie Neutraal) mee bezig zijn. Er lijkt al bedacht te zijn wat er aan energie geleverd zal worden, zodat burgers slecht de kaders kunnen invullen. Hier missen wij de basale democratische grondbeginselen.
23. Als kansrijke gebieden voor grondgebonden energieopwekking zien wij dat het gebied Vechtpoort 1 en 2 als beperkt kansrijk wordt gezien en deels zelfs uitgesloten. Het is onwenselijk om een deel uit te sluiten en begrijpen niet waarom. Het gebied langs het spoor Herfte op Vechtpoort is voor een veel groter deel geschikt en ook nodig om Berkum te voorzien van de nodige (zonne) energie, wat nodig zal zijn voor direct gebruik en de mogelijke productie van waterstof. Door de beperkingen, zoals genoemd in de ontwerp-omgevingsvisie, en de wijze waarop vorm wordt gegeven aan de mogelijkheden om op Tolhuislanden één of meer Windmolens te plaatsen, zijn de keuzemogelijkheden die Berkum heeft zeer beperkt. Graag zien wij een uitbreiding van de mogelijkheden voor grondgebonden energieopwekking langs het spoor Herfte. Hierbij opgemerkt dat deze grond gereserveerd wordt voor Berkum via de Stichting Duurzaam Berkum.
24. Het is onwenselijk dat in de ontwerp-omgevingsvisie staat vermeld dat een warmtenet tot 30% goedkoper zal zijn dan all electric. Het ontbreekt bij die keuze over een betrouwbare onderbouwing.
25. Detailhandel: de aandacht gaat voor een belangrijk deel naar het stadscentrum. Ook worden winkelcentra genoemd die opgeknapt zullen gaan worden. Het winkelplein in Berkum staat hier niet bij, wat wel nodig is. Er ligt een uitbreidingswens van een supermarkt, winkelpanden moeten worden opgeknapt en er zijn meer parkeerplaatsen nodig. Door de toename van wonen op Oosterenk is de verwachting dat het aantal bezoekers van het winkelplein toeneemt. De druk op de Boerendanserdijk en Kuyterhuislaan en de parkeervoorziening bij het winkelplein zal nog groter worden. Welke oplossingen zijn hier denkbaar?

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. De regio Zwolle is een samenwerkingsverband van overheden, maatschappelijke instanties en onderwijsinstellingen. Deze partijen werken intensief samen en treden gezamenlijk naar buiten. De regio is niet bevoegd om publiekrechtelijke besluiten te nemen. Elke overheid neemt hierin zijn eigen besluiten zodat democratische controle gewaarborgd blijft. Zo zal de gemeente Zwolle uitkomsten van regionale ontwikkelingen, onderzoeken en studies altijd

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

- vertalen naar het eigen beleid, dat via de reguliere (democratische) procedure wordt vastgesteld.
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode
 3. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 6: Betrokkenheid belanghebbenden
 4. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1 en 5: Groei Zwolle en concreetheid en leesbaarheid.
 5. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle
 6. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle. We schrappen het aantal van 25.000 te bouwen woningen in Zwolle en leggen de definitieve omgevingsvisie beter uit wat de status en bedoeling is van de uit te voeren verstedelijkingsstudie. De voorliggende omgevingsvisie gaat uit van het toevoegen van 10.000 woningen. Dit overeenkomstig de ontwikkelstrategie Wonen, die reeds door de gemeenteraad is vastgesteld. In de verstedelijkingsstudie onderzoeken we samen met het onder andere het Rijk wat de beste mogelijkheden zijn voor verstedelijking. De gemeenteraad neemt hierover het uiteindelijke besluit.
 7. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle. We schrappen het aantal van 25.000 te bouwen woningen in Zwolle en leggen de definitieve omgevingsvisie beter uit wat de status en bedoeling is van de uit te voeren verstedelijkingsstudie. De voorliggende omgevingsvisie gaat uit van het toevoegen van 10.000 woningen. Dit overeenkomstig de ontwikkelstrategie Wonen, die reeds door de gemeenteraad is vastgesteld.
 8. Tot 2030 gaan we uit van het toevoegen van 4000 grondgebonden woningen, zoals in de door de gemeenteraad vastgestelde ontwikkelstrategie is bepaald. 3000 daarvan komen in Stadshagen. Daarnaast zijn in de omgevingsvisie kansrijke en aanvullende locaties aangewezen voor de bouw van nog eens 1000 woningen. O.a. bij Breecamp-west en de voormalige IJsselcentrale. De druk op schaarse grond wordt hiermee niet groter, omdat de in de omgevingsvisie benoemde woningbouwlocaties zijn gebaseerd op bestaand beleid.
 9. De Westerveldse Aa is in de omgevingsvisie onder meer opgenomen als onderdeel van de Zwolse hoofdgroenstructuur. Het vormt daar een onderdeel van het Parklandschap Herfte Wijthmen, dat van Berkum tot aan Wijthmen loopt. Dit betekent dat hier geen grootschalige woningbouw voorzien wordt. Daarnaast komen er andere gebouwen te staan op de voormalige waterschapslocatie. Er zijn twee hoogteaccenten opgenomen van ca 10 lagen en 1 accentpunt bij voormalige waterschapslocatie. We zien hierbij het ziekenhuis als letterlijk hoogtepunt van het gebied. Alle nieuwbouw zal hieraan in hoogte ondergeschikt zijn, waarbij deze in hoogte afloopt naar het omliggende landschap. Een goede overgang van stad naar buitengebied is belangrijk. Door accent op wonen en meer groen en wandelmogelijkheden in het gebied kan het gebruik van het naastgelegen wandelgebied groter worden.
 10. U vraagt zich af of Raad en College voldoende mandaat hebben om hoogbouw tot 70 meter mogelijk te maken. U zinspeelt hierbij op verkiezingen, een referendum of een andere vorm van directe democratie. Allereerst wijzen wij u erop dat het in de omgevingsvisie gestelde maxima in de plaats komen van het oude beleid, dat 100 meter toestond. Ten tweede wordt bij elk project een

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

- zorgvuldige belangenafweging gemaakt. In de voorbereidingsfase gebeurt dit in gesprekken met direct belanghebbenden. In geval van hoogbouw zal bij elk hoogbouwproject een hoogbouweffectrapportage worden opgesteld dat (onder andere) de verschillende belangen in beeld brengt. Rondom de besluitvorming ligt deze belangenafweging bij College en Raad. U geeft aan dat de omgevingsvisie niet strookt met de verkiezingsprogramma's van verschillende partijen in de raad. Dit klopt. De werkelijkheid haalt altijd verkiezingsprogramma's in. Het is aan de politieke partijen zelf om hierover een afweging te maken. Tot slot geeft u aan dat hoogbouw niet bij Zwolle past, maar meer iets is voor de Randstad. Wij zijn, net als u, van mening dat nieuwbouw moet passen bij de maat en schaal van onze stad. In onze reactie op veel gestelde zienswijze nummer 2 (hoogbouw) gaan wij hier verder op in.
11. Uitgangspunt in de omgevingsvisie is een '30/40/30' verdeling. Het Zwolse woningbouwprogramma bestaat voor 30% uit goedkope woningen, 40% uit middeldure en 30% uit dure woningen. Deze verdeling nemen we over uit de in 2017 vastgestelde woonvisie. Hiermee beogen we een gevarieerd woonaanbod, zodat voor iedere inkomenscategorie een passende woning is te vinden; een ongedeelde stad voor iedereen. In de overspannen markt is het van belang strak te sturen op deze leidraad, zodat niet alleen voldoende sociale huur en goedkope koop wordt toegevoegd in Zwolle, maar ook voldoende middeldure woningen. Afwijken hiervan kan alleen als de initiatiefnemer aantoonst dat een andere verdeling beter is voor de wijk of het gebied.
 12. U uit uw zorg over de locatie ten noorden van het Roodhuizerpad, omdat deze onlangs is verkocht aan een projectontwikkelaar. Over dit gebied zijn geen besluiten genomen of in voorbereiding. Dit gebied maakt bovendien onderdeel uit van de hoofdgroenstructuur. Hier zijn weer zeer terughoudend met woningbouw (zie ook de kaart en uitleg in de omgevingsvisie). U legt de verbinding met de doelstellingen van Vechtpoort 1. Ook over Vechtpoort 1 zijn nog geen besluiten genomen. Rijk, Regio en Provincie doen de komende jaren een verstedelijkingsonderzoek hoe Zwolle kan groeien na 2030. Verschillende scenario's en opties verkennen we daarbij. Daar worden ook de structuurvisielocatie Vechtpoort I en Vechtpoort II bij betrokken. We kijken bij dat onderzoek niet alleen naar woningbouw, maar ook naar de maatschappelijke opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, landschaps- en natuurontwikkeling, mobiliteit en duurzame opwek van energie. Belangrijk aandachtspunt is ook hoe de groei van Zwolle de bestaande stad kan versterken. Bijvoorbeeld op het gebied van leefbaarheid. De uitkomst van het verstedelijkingsonderzoek verwerken we in een periodieke update van de Zwolse omgevingsvisie. De planning is dat het verstedelijkingsonderzoek in 2021 wordt afgerond en besluitvorming over woningbouw ná 2030 uiterlijk in 2022 is afgerond.
 13. De omgevingsvisie doet geen uitspraken over grootschalige woningbouw in Vechtpoort en de mogelijke ontsluiting hiervan. In de (lopende) verstedelijkingsstudie worden ook de locaties Vechtpoort 1 en 2 meegenomen.
 14. Evenementen zijn belangrijk voor Zwolle. Ze zorgen voor levendigheid en sfeer in de stad, versterken de sociale cohesie en ze voorzien in een omvangrijke behoefte aan ontspanning en vermaak. Evenementen en festivals maken inwoners trots op de stad. Door deze factoren dragen evenementen bij aan de

leefbaarheid en maken ze Zwolle een fijne stad om in te wonen. Verder hebben evenementen natuurlijk ook een belangrijke economische betekenis voor Zwolle: een bruisende stad heeft een belangrijk effect op het (positieve) imago en de aantrekkingskracht van onze stad voor bedrijven om zich te vestigen. Evenementen horen daarom bij de Zwolle. We zoeken naar een goede balans tussen de reuring van evenementen en de (over)last die daaruit kan voortkomen. Door het aanwijzen van evenementenlocaties (waarbij de nadruk in en rond de binnenstad ligt), een maximum aantal toegestane grootschalige evenementen per locatie, een evenwichtig geluidsbeleid, reële eindtijden (23.00 uur zondag t/m donderdag, 24.00 vrijdag en zaterdag) en een goed toezicht- en handavingsinstrumentarium, vinden wij dat er een goed evenwicht is tussen rust en reuring. Het onderwerp evenementen maakte nog geen onderdeel uit van de omgevingsvisie. In de definitieve visie benoemen we dit onderwerp en duiden we de (grootschalige) evenementenlocaties.

15. Onderdeel van de Zwolse omgevingsvisie zijn gebiedsprofielen. Die beschrijven een samenhangend toekomstbeeld voor de gebieden in Zwolle. Vechtpoort 1 en 2 maken onderdeel uit van het gebiedsprofiel 'gemengd landelijk gebied' en 'agrarisch gebied' en maken geen onderdeel uit van het gebiedsprofiel natuurlandschap. De ligging van deze gebiedsprofielen wil overigens niet zeggen dat er geen natuurwaarden aanwezig zijn. Zie over een mogelijke ontwikkeling van Vechtpoort 1 en 2 als woningbouwlocatie ook de beantwoording bij onderdeel 12 en 13.
16. Klimaatadaptatie is een belangrijk onderdeel van de Zwolse omgevingsvisie. De invloed hiervan op de fysieke leefomgeving beschrijven we bij het raamwerk klimaatadaptatie. Bij een mogelijke groei van Zwolle na 2030 (zie bij onderdeel 12) nemen we het onderwerp klimaatadaptatie mee bij de verdere planvorming. Er liggen kansen aan de oostkant van Zwolle om klimaatadaptatie vorm te geven.
17. Saneren van grond en grondwater is een kostbare zaak. Volledig verwijderen van alle verontreinigingen is onbetaalbaar. Het Nederlandse beleid is daarom gericht op functioneel saneren: zorgen dat de kwaliteit van grond en grondwater voldoet aan de functie die het heeft. Hierbij dient de grondeigenaar de bron van bodemverontreiniging te saneren en een afkoopsom te betalen voor de verspreiding van verontreiniging via het grondwater. Bij de door u genoemde locatie is dit ook zo gegaan. De gemeente Zwolle is gebiedsbeheerder en zorgt ervoor dat er geen ongewenste verspreiding van grondwaterverontreiniging naar schone gebieden plaatsvindt. Een groot deel van de restverontreiniging zal daarbij op termijn van nature afbreken. Zwolle doet daarnaast onderzoek naar natuurlijke manieren van saneren, zoals bij de voormalige stort Westerveld.
18. Rijkswaterstaat is wettelijk verantwoordelijk voor geluidhinder als gevolg van verkeer op de A28. Hiervoor zijn langs alle rijkswegen geluidproductieplafonds vastgelegd. Deze geven de maximaal toegestane geluidsproductie aan. Dit wordt bijgehouden via het geluidregister (te raadplegen op de website van Rijkswaterstaat). Bij een overschrijding van het geluidproductieplafond moeten maatregelen worden getroffen. Vragen hierover kunnen worden gesteld bij het geluidloket op de website van Rijkswaterstaat.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

We gaan graag in gesprek met de indiener van de zienswijswijze hoe we geluidhinder in Berkum kunnen aanpakken. De geluidhinder in de omgeving van de Kranenburgweg is ons bekend. Deze locatie is opgenomen in ons Actieplan Geluid. Zodra er werk wordt verricht op deze locatie onderzoeken we of we geluidmaatregelen kunnen treffen. Het Actieplan Geluid gaat overigens alleen in op knelpunten als gevolg van gemeentelijke wegen. De A28 valt hier niet onder.

Het klopt dat de regels voor het optellen van geluidsbronnen veranderen onder de Omgevingswet. Omdat dit rechtstreeks geregeld wordt in de wet is dit te specifiek voor de omgevingsvisie. Cumulatie van geluid van verschillende wegen wordt nu ook al gedaan. Vanuit de Wet ruimtelijke ordening passen we namelijk het principe van een 'goede ruimtelijke ordening toe'. Dat betekent dat we bij het realiseren van een nieuwe geluidgevoelige bestemming naar alle geluidsbronnen samen kijken. De regels hiervoor zijn onder de Omgevingswet wel anders. Zowel in de huidige situatie als onder de Omgevingswet gaat het hierbij echter alleen om nieuwe situaties, zoals het aanpassen van een weg of het ontwikkelen van een plan voor woningbouw. Hierbij worden deze regels toegepast om te bepalen of de geluidsbelasting aanvaardbaar is en of maatregelen (zoals isolatie) nodig zijn. Op een bestaande situatie zoals de Kranenburgweg, zal dit geen effect hebben. In die gevallen geldt de aanpak uit het Actieplan geluid (zie hierboven).

19. Uw zienswijze is juist dat onder de nieuwe Omgevingswet verschillende geluidsbronnen bij elkaar worden opgeteld. Het gaat daarbij om wettelijke geluidscontouren, zoals voor wegverkeer, spoorverkeer en ook luchtvaartverkeer. Voor luchtvaartverkeer is die contour wettelijk vastgelegd op de grens van 48dB(A) Lden). De Commissie m.e.r. heeft gevraagd om ook de effecten voor de 40dB(A) Lden-contour in beeld te brengen. Voor Lelystad Airport geldt dat de contour van 48 dB(A) Lden beperkt is tot Flevoland en de 40 dB(A) Lden tot aan 's Heerenbroek (gemeente Kampen) loopt. In beide gevallen hoeft in de gemeente Zwolle bij bouwactiviteiten geen rekening gehouden te worden met de vliegroutes van en naar Lelystad Airport. Er gelden dus geen bouwbeperkingen. Onze opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie en woningbouwontwikkelingen worden daarom niet beperkt door opening van Lelystad Airport. Om die reden hebben wij Lelystad Airport niet meegenomen in de omgevingseffectrapportage en in de omgevingsvisie zelf. Hoewel de vliegroutes dus formeel geen juridisch effect hebben op Zwolle, betekent dat niet dat inwoners er geen hinder van ondervinden. Wij begrijpen uw opmerkingen over de gevolgen van Lelystad Airport daarom ook goed. Zwolle laat zich al jaren, samen met de provincie Overijssel en vele regiogemeenten, kritisch uit over de gevolgen van de routes van en naar Lelystad Airport voor deze regio en met name de noordkant van Zwolle. Juist vanwege de geluidseffecten en effecten op de luchtkwaliteit. In de omgevingsvisie moeten wij echter uitgaan van de situatie die op dit moment bekend is. Dat betekent dat wij in de omgevingsvisie uitgaan van opening van Lelystad Airport in november 2021 met de routes zoals die in het Ontwerp Luchthavenbesluit staan verwoord en met de aanpassingen die zijn

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

- aangekondigd door de minister in het Startbesluit Luchtruimherziening en met de regelgeving die daarbij hoort.
20. We bedoelen met de passage dat door het toevoegen van woningen in Zwolle de druk op de buitenruimte toeneemt. Het aantal gebruikers neemt immers toe. Het is van belang de inrichting van de buitenruimte aan te passen op dit intensievere gebruik. Dit ook met als doel te om wandelen en fietsen te stimuleren (gezondheid). Wij hebben de zin verduidelijkt in de definitieve omgevingsvisie.
21. De omgevingsvisie beschrijft niet de maximumsnelheden op wegen in Zwolle. Dat is niet het abstractieniveau van de visie. Wel vinden we dat het profiel (breedte en inrichting) van wegen moet aansluiten bij de gewenste verblijfskwaliteit van gebieden. Dat kan in nadere planvorming leiden tot een ander snelheidsregime.
22. Zie onder 24. De tekst in de omgevingsvisie passen we aan, conform het proces, zoals dat nu loopt in Berkum op het gebied van verduurzaming.
23. De gemeente onderschrijft het belang om over te schakelen naar de opwek van duurzame energie. Ook zijn wij blij met de activiteiten die de stichting onderneemt om te komen tot een duurzaam Berkum. Vanuit onze rol en mogelijkheden denkt de gemeente hierin mee. In de ontwerp-omgevingsvisie staat beschreven waar en onder welke voorwaarde de opwek van zonne-energie op maaiveldniveau mogelijk is. Gebieden zijn kansrijk, beperkt kansrijk of uitgesloten. Die indeling is vooral gebaseerd op de ruimtelijke impact van zonneparken op natuur, landschap, recreatieve en de agrarische kwaliteiten van een gebied. Het gebied tussen het spoor Zwolle-Meppel en Berkum is aangewezen als uitgesloten gebied voor initiatieven op het gebied van opwek van zonne-energie op maaiveldniveau. Het is landschappelijk een waardevol open gebied en het is een recreatief uitloopegebied van Zwolle/Berkum. Daar passen dit soort initiatieven minder goed in. Daarnaast start de gemeente samen met het rijk, regio en provincie een verstedelijkingsstudie naar een mogelijke groei van Zwolle na 2030. Een mogelijke extra groei van (de Regio) Zwolle wordt daarbij verkent, waarbij we zoeken naar een optimale balans op het gebied van landschap, energie, klimaatadaptatie, mobiliteit etc. Uitgangspunt is ook het maken van een kwaliteitsslag voor de bestaande stad en opgaven die we als gemeente kennen. Voorgaande overziende passen we de begrenzing van de kaart met daarop de kansrijkheid van zonneparken op maaiveld niveau aan. Een strook langs het spoort Zwolle-Meppel wijzen we aan naar 'beperkt kansrijk'. Dat wil zeggen dat de opwek van duurzame energie door middel van zonne-energie op maaiveld mogelijk is, mits daar een forse ruimtelijke kwaliteitsslag wordt gemaakt. Een dergelijk initiatief is pas mogelijk als de uitkomsten van de verstedelijkingsstudie bekend zijn en verwerkt in een aangepaste omgevingsvisie. Dit laatste uitgangspunt staat in zijn algemeenheid nog niet genoemd in de ontwerp-omgevingsvisie en nemen we op in de definitieve omgevingsvisie. Dit wil zeggen dat initiatieven voor opwek van duurzame energie ten oosten en westen van het spoor Zwolle-Meppel afhankelijk zijn van keuzes die gemaakt worden in het de verstedelijkingsstudie. Het is onwenselijk dat een initiatief op het gebied van de opwek van zonne-energie op maaiveld niveau een mogelijk integrale ontwikkeling van het gebied in de weg staat.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

24. De kaart op pagina 85 met warmteopties per wijk passen we aan. Het genoemde percentage schrappen we. De kaart krijgt tevens het onderschrift 'Richtinggevend beeld van de warmteoplossingen in Zwolle'.
25. Onderdeel van de Zwolse omgevingsvisie zijn gebiedsprofielen. Hierin staat welke functies in het gebied leidend en gewenst zijn. Ook staan de opgaven per gebied genoemd. Eén van de gebiedsprofielen is levendige gebieden, winkelcentra en ontmoetingsplekken. Winkelcentrum Berkum staat daar ook op de kaart aangegeven. De omgevingsvisie staat een verdere passende ontwikkeling van winkelcentrum Berkum niet in de weg. Door de gemeenteraad zijn hier ook financiële middelen voor beschikbaar gesteld. We zullen een toekomstbestendig winkelcentrum als opgave ook benoemen bij het gebiedsprofiel dat specifiek over Berkum gaat.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

- In de definitieve visie benoemen we bij het gebiedsprofiel levendige gebieden het onderwerp evenementen en duiden we de (grootschalige) evenementenlocaties.
- Een strook langs het spoor Zwolle-Meppel wijzen we aan als beperkt kansrijk voor de opwek van duurzame energie op maaiveldniveau. We benoemen de afhankelijkheid van de verstedelijkingsstudie.
- We schrappen de percentages op de warmtekaart.
- Bij het gebiedsprofiel sub-urbaan benoemen we dat winkelcentrum Berkum op termijn een opwaardering in functie en uitstraling verdient.

2.47 Zienswijze nummer 47

Samenvatting zienswijze:

1. De omgevingsvisie is van groot belang voor de inwoners van Zwolle. De complexe inhoud moet op zorgvuldige wijze met de Zwolse bevolking worden gecommuniceerd en gedeeld, opdat een breed draagvlak ontstaat. Door de inspraaktermijn van 6 weken te starten midden in de vakantieperiode en midden in de coronacrisis, is een zorgvuldige en volwaardige inspraak onmogelijk. En dit maakt de inspraakrondes per wijk in het najaar eigenlijk een farce. Verzuimd is de bevolking mee te nemen in het proces van totstandkoming van de complexe, moeilijk leesbare visie.
2. De enorme groei van Zwolle tot wel 140.000 inwoners in 2030 wordt in de visie als een gegeven beschouwd. De in de visie geschetste demografische ontwikkelingen worden gezien als kansen voor de doorontwikkeling van de stad en de economie. Maar kun je niet net zo makkelijk zeggen dat deze ontwikkelingen een grote bedreiging vormt voor de leefbaarheid van de stad. Zo wordt een groot deel van het groen in en om de stad opgeofferd aan woningbouw, neemt de bereikbaarheid van de binnenstad af zal een negatief effect op het klimaatbestendig maken van Zwolle optreden.
3. Onduidelijk is wat er is gebeurt na het vaststellen van de structuurnota Zwolle 2020 als het gaat om de daarin benoemde grote en kleinere potentiële woningbouwlocaties, waaronder de uitbreidingslocatie Vechtpoort. Daar zou onderzoek naar plaatsvinden en uiterlijk 2011 keuzes worden gemaakt. En er

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

zou een transparante, integrale afweging tussen de kleinere locaties gemaakt worden. Dat zou de discussie over de invulling van kwetsbare kleine locaties die nu gevoerd wordt overbodig gemaakt hebben. De verbazing wordt uitgesproken dat de kleinere locaties Dijklanden en Vechtpoort niet meer voorkomen in de omgevingsvisie.

4. Stadsbroek moet uit de omgevingsvisie verwijderd worden als woningbouwlocatie. En er moet een heldere visie ontwikkeld worden hoe dit gebied het beste kan worden ingericht zonder woningbouw. De raad heeft in het verleden een duidelijk standpunt ingenomen over Stadsbroek: niet bebouwen, geen onderzoek meer doen naar bouwmogelijkheden en natuur en recreatie verbeteren. In de zienswijze wordt verwezen naar de besluitvorming bij de ontwikkeling van Stadshagen 1 en Stadshagen 2, de visienota Milligerplas (2008) en de visienota Noordelijke stadsrand (2009). De bestaande landschappelijke en natuurwaarden van Stadsbroek sluiten naadloos aan bij de Mastenbroeker polder en het Nationaal landschap IJsseldelta. Stadsbroek vormt de belangrijke verbindingszone tussen de Milligerplas en het Zwarte Water. Woningbouw in Stadsbroek zou deze belangrijke verbinding te niet doen en de ecologische en natuurwaarden van het gebied aantasten. Stadsbroek heeft ook een meerwaarde voor Stadshagen. Onder andere als natuurcompensatiegebied, ecologische verbindingszone, uitloop en recreatiegebied en stads-biologische landbouw.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4, 5 en 6: inzageperiode, mate van concreetheid en leesbaarheid en betrokkenheid van belanghebbenden;
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle
3. De voorliggende omgevingsvisie gaat, op basis van de door de gemeenteraad in 2019 vastgestelde ontwikkelstrategie Wonen, uit van het toevoegen van 10.000 woningen tot 2030. Dit om te voorzien in voldoende woningen voor eenieder. Het aantal woningen is gebaseerd van landelijke prognoses over de groei van Zwolle. 4000 woningen realiseren we in een sub-urbane setting. In de omgevingsvisie zijn daarvoor locaties benoemd, zoals het afbouwen van Stadshagen, Breecamp-west en de voormalige Harculocentrale. Vechtpoort maakt daar geen onderdeel van uit. Rijk, Regio en Provincie doen de komende jaren een verstedelijkingsonderzoek hoe Zwolle kan groeien na 2030. Verschillende scenario's en opties verkennen we daarbij. Een mogelijke groei aan de oostkant (o.a. Vechtpoort 1 en 2) van Zwolle nemen we mee in dit onderzoek. We kijken bij dat onderzoek niet alleen naar woningbouw, maar ook naar de maatschappelijke opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, landschaps- en natuurontwikkeling, mobiliteit en duurzame opwek van energie. Belangrijk aandachtspunt is ook hoe de groei van Zwolle de bestaande stad kan versterken. Bijvoorbeeld op het gebied van leefbaarheid. De uitkomst van het verstedelijkingsonderzoek verwerken we in een periodieke update van de Zwolse omgevingsvisie. Aan het begin van deze raadsperiode is in het

coalitieakkoord afgesproken dat Dijklanden geen ontwikkellocatie woningbouw is. De locatie is daarom niet opgenomen in de omgevingsvisie.

4. Om de woningbehoefte op te vangen is in de omgevingsvisie een aantal woningbouwlocaties benoemd. Deze locaties komen overeen met de 'ontwikkelvisie wonen' die in 2019 werd vastgesteld. Samen kunnen deze locaties voorzien in onze woningbehoefte van 10.000 woningen tot 2030. Het lijkt verstandig een woningbouwlocatie achter de hand te hebben op het moment dat één van de hiervoor genoemde kansrijke woningbouwontwikkelingen (deels) geen doorgang kan vinden of dat er een aanvullende en dringende woningbehoefte is. Daarvoor hebben we in de omgevingsvisie 'aanvullende locaties' aangewezen. Het betreft de IJsselvizieren en Stadsbroek, zoals ook al in het Structuurplan 2020 zijn genoemd. Om de kansrijkheid te kunnen bepalen van deze aanvullende locaties is eerst aanvullend onderzoek nodig. Ook is het van belang de voors en tegens van deze locaties onderling tegen elkaar af te wegen. Hierbij komen zaken aan de orde als landschap, cultuurhistorie, ecologie, grondeigendom, stikstof, mobiliteit, draagvlak in de omgeving en ontwikkelpotentie (kwaliteiten) van het gebied zonder nieuwe woningbouw. Kortom: of Stadsbroek in een later stadium wordt aangewezen als woningbouwlocatie is afhankelijk van:
 - Voortgang van de woningbouw op de huidige als kansrijk aangewezen woningbouwlocaties;
 - De druk op de Zwolse woningmarkt;
 - De uitkomst van genoemd onderzoek dat kansrijkheid van aanvullende woningbouwlocaties bepaalt.

Voorgaande leidt deels tot aanpassing van de omgevingsvisie. De aanvullende woningbouwlocaties IJsselvizieren en Stadsbroek blijven opgenomen in de omgevingsvisie. Wel nemen we beter op hoe deze locaties zich verhouden tot de status van de kansrijke locaties. Ook beschrijven we welke onderdelen meegenomen worden in het onderzoek. Daarin is ook expliciet aandacht voor de ontwikkelpotentie van een gebied zonder woningen.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie.

- We hebben verduidelijkt hoe de aanvullende locaties zich verhouden tot de kansrijke locaties. In het onderzoek naar de aanvullende woningbouwlocaties onderzoeken we ook de potentie van de gebieden in een situatie zonder woningbouw.

2.48 Zienswijze nummer 48

Samenvatting zienswijze:

Bij buurtbewoners van de Stockholmstaat bestaat er zorg over de hoogbouwvisie als onderdeel van de omgevingsvisie, waarin staat dat een maximale hoogte van 70 meter in de spoorzone mogelijk is.

1. Die visie matcht niet met de belangen van mens en natuur. Is er voldoende lucht, licht en ruimte voor de huidige bewoners in deze zone? Is er voor kinderen en volwassenen voldoende speel, groen en leefruimte? Is er ook rekening gehouden met voldoende ruimte voor biodiversiteit?

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

2. De Stockholmstraat is een goed onderhouden laan met karakteristieke woningen, gebouwd rond 1900. Hierin passen geen futuristische woontorens en wordt er onvoldoende recht gedaan aan de cultuurhistorische en sociale functie die deze wijk ooit had. Hanzeland was de groentetuin en ontmoetingsplek van Zwolle. In hoeverre kan dit zoveel mogelijk worden hersteld?
3. De afgelopen tijd zijn uitgebreide gesprekken geweest over de hoogte van de nieuwbouw op het terrein van het oude zwembad, waarbij vanuit de gemeente toezeggingen heeft gedaan over de maximale hoogte van de bebouwing. De bewoners zijn dan ook geschrokken van de nieuwe visie, omdat dit haaks staat op hetgeen ons voor ogen is gehouden. Het verzoek is om het huidige bestemmingsplan ongewijzigd te laten ten aanzien van de maximale hoogte en de eerdere toezeggingen na te komen.
4. Recent kwam ook nog in het landelijke nieuws dat in verband met Corona hoogbouw niet rendabel is. Onder andere vanwege het gebruik van liften, waardoor mensen dicht bij elkaar in de buurt komen. Hoe gaat de gemeente om met leegstand van hoge gebouwen? Er zijn alternatieven die niet schadelijk zijn voor de directe leefomgeving van burgers.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. De plannen voor de Spoorzone en de Hanzebadlocatie zijn concreter dan de omgevingsvisie, bijvoorbeeld als het gaat om bouwhoogte van de Hanzebadlocatie of het toevoegen van groen langs de Koggelaan. Het ontwikkelkader Spoorzone en het ambitiedocument Hanzebadlocatie waren daarom input voor het opstellen van de omgevingsvisie. De uitgangspunten uit deze documenten en de gedane toezeggingen veranderen niet door de vaststelling van de omgevingsvisie.
2. Zie 1.
3. Zie 1. Aanvullend: het huidige bestemmingsplan verandert niet door vaststelling van de omgevingsvisie. Dit zal pas wijzigen als de plannen voor de Hanzebadlocatie definitief zijn. Hier wordt u te zijner tijd bij betrokken.
4. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 3: Effecten van Corona

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.49 Zienswijze nummer 49

Samenvatting zienswijze:

De indiener van de zienswijze loopt als 'buurtmakelaar' in Zwolle zuid aan tegen de grenzen van wat mag en kan. Met name bepaald door de spelregels van de gemeente. Zolang iets binnen de spelregels van de gemeente gebeurt dan is er voldoening over de uitvoering. Maar zodra de spelregels zelf ter discussie komen dan ontmoedigt de gemeente nieuwe initiatieven.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

De indiener van de zienswijze beschrijft het model van de 'powerswitch' om de verhouding tussen de gemeenschap, de overheid en de markt te verbeteren. Specifiek ook voor de bewoners van Zwolle zuid. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de kennis en ervaring van Jeroen den Uyl. Hij beschrijft in zijn boek de verhouding tussen gemeenschap (samenleving), de overheid en de markt. Hij pleit voor meer ruimte voor 'broederschap' van de gemeenschap. De Uyl kleurt het gedachtegoed ook ideologisch in doordat hij teruggrijpt op de slogan die gebruikt werd in de Franse Revolutie: vrijheid, gelijkheid, broederschap. De praktische uitwerking van 'broederschap' is een heel herkenbare. Ook door andere ideologieën en levensovertuigingen wordt deze herkend en erkend.

De powerswitch is volgens Den Uyl nodig voor een vitale samenleving. De overheid en de markt hebben de afgelopen decennia veel ruimte ingenomen ten koste van de gemeenschap. Den Uyl illustreert dat met de ontwikkeling van overheid en markt.

Met het coalitieakkoord in de hand heeft de indiener van de zienswijze de ruimte die het college de burgers wil geven verkend. Maar een daadwerkelijke invulling ervan ontbreekt. Voor stadsdeel Zuid staat beschreven wat de mogelijkheden zijn waar de 'gemeenschap' een rol in kan spelen. Taken van de overheid kunnen terug naar de 'gemeenschap'.

Als de powerswitch daadwerkelijk wordt toegepast op veel 'wijkopgaven', dan zijn die niet het probleem van de overheid maar van de bewoners zelf. Deze omslag in denken zou gefaciliteerd moeten worden door die overheid in een dubbele beweging: bewoners uitdagen om een taak op te oppakken door te faciliteren en tegelijkertijd als overheid een stap terug te zetten.

Het voorstel is om met inwoners, gemeente en grote marktpartijen (woningcorporaties, energienetwerk, vervoersbedrijven) de mogelijkheden om de gemeenschap (noaberschap) meer ruimte te geven in de beheer en uitvoering van taken in de buurt te verkennen: de powerswitch Zuid, een experiment.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Het pleidooi van de indiener van de zienswijze, om niet alleen te focussen op de omgevingsvisie zelf maar ook op het totstandkomingsproces daarna, ondersteunen wij. Daar draait het immers om. De visie over hoe in Zwolle(-Zuid) op een andere wijze wijkgericht gewerkt zou kunnen worden heeft de indiener van de zienswijze eerder gedeeld met onder meer de wijkmanager en de wijkwethouder. Als gemeente zoeken wij naar mogelijkheden om de participatie en lokale democratie te versterken. Dat is uitdagend, omdat – zoals de indiener van de zienswijze zelf ook constateert – in veel gevallen sprake is van systeemkantelingen. De ervaring leert dat dat tijd kost en geen garanties op succes biedt. Wij gaan dat soort systeemkantelingen, zoals de 'Powerswitch' niet uit de weg. Wel is het zo dat ideeën en initiatieven vanuit bewoners zelf ten grondslag moeten liggen aan zo'n ontwikkeling. Wij faciliteren dat waar mogelijk. Wij willen u dan ook vragen constructief in dialoog te blijven met ons, bij voorkeur via de wijkmanager.

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.50 Zienswijze nummer 50

Samenvatting zienswijze:

De geschetste levendige stadsstraat vanaf de Campus over het Landgoed Schellerberg naar de Schellerenkweg wijst er niet op dat er zuinig wordt omgegaan met de kwaliteit van de onbebouwde ruimte, zoals in de visie wordt gesteld. Reeds nu is er op de Schellerbergweg en de Schellerenkweg vaak sprake van chaotische en onveilige verkeerssituaties. Het is geen goed idee om extra verkeersdrukke vanuit de Spoorzone toe te voegen aan met name de Schellerenkweg. Verder wordt voorzien dat in het Schellerbos nieuwe hangplekken c.q. toename zwerfafval ontstaat. Dit draagt niet bij aan een verhoging van de leefkwaliteit, zoals wordt gepropageerd.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

De ontwerp-omgevingsvisie bevatte een kaart waarop het Engelenpad het landgoed Schellerberg kruist. Het is geenszins onze bedoeling om buiten belanghebbenden en grondeigenaren om een wandel-fietsroute over het landgoed te realiseren. Ons doel is een betere verbinding van de binnenstad met de IJssel. We willen in samenspraak met belanghebbenden uitwerken hoe dit doel het beste kan worden bereikt.

De ontwerp-omgevingsvisie spreekt van het Engelenpad als een 'stadstraat'. Dit heeft bij sommige betrokkenen het beeld opgeroepen van stadse drukte, winkels, horeca, en bebouwing. Dit past bij het eerste deel van het Engelenpad (Binnenstad – Spoorzone), maar zeker niet bij de omgeving van het landgoed en de IJsselzone. In onze ogen is het Engelenpad een verbinding tussen binnenstad en IJssel die langzaam 'verkleurt': van stadstraat in binnenstad en Spoorzone, tot een groene route in het buitengebied.

Kortom: het Engelenpad past zich aan zijn omgeving aan. Dit idee werken we graag samen met belanghebbenden uit. Hierbij is de huidige verkeerssituatie op de Schellerenkweg (veel recreanten) een van de aandachtspunten.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

Op de plankaart is het Engelenpad indicatief aangegeven met een pijl.

2.51 Zienswijze nummer 51

Samenvatting zienswijze:

1. In deze omgevingsvisie is veel positieve aandacht voor de fiets. Sinds de verovering van de titel Fietsstad in 2014 gaat het er voor de fietsers in Zwolle wel op vooruit, maar niet in het tempo dat hoort bij een 'Wereldfietsstad'. De Fietsersbond heeft landelijk een visie voor de fiets in 2040 vastgesteld. De verwachting is dat de betekenis en het gebruik van de fiets nog veel meer zullen toenemen. Er is noodzaak om ruimte te maken voor steeds meer fietsers.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

2. Door de huidige situatie vanwege COVID-19, die een anderhalvemetersamenleving vereist en in bijzonder ten aanzien van de toegestane uitbreidingen van terrassen, lijkt het erop dat de fietsambities van Zwolle in het gedrang raken. Gehoopt wordt dat het tij wordt gekeerd en de fiets de ruimte en kansen wordt gegeven.
3. De auto gaat steeds meer plaats maken voor de fiets en de voetganger en er worden voorzieningen voor de auto aan de buitenzijde van de gracht toegevoegd. Dat stemt tevreden, een autoluwe binnenring is een uitdrukkelijke wens. Afgevraagd wordt wel hoe hard die systeemkeuze is, aangezien er een voorbehoud staat vanwege de bereikbaarheid van de bewoners en bezoekers die met de auto komen. Ook ten aanzien van de twee grote parkeergarages binnen de stadsring blijft onduidelijk hoe er zal worden omgegaan met deze garages.
4. De keuze om bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen vanuit het STOP-principe (stappen, trappen, ov, personenauto) te werken, is een keuze die wordt gesteund. Het openstellen van de Koggetunnel voor autoverkeer wordt afgeraden. Er staat ook aangegeven waar een doorfietsroute een autoverbinding kruist, er gezocht wordt naar mogelijkheden om de fietser voorrang te geven. Afgevraagd wordt waarom dit voornemen niet omgedraaid wordt naar het principe; de fiets heeft altijd voorrang tenzij.
5. Er worden kansen gezien in mobiliteitshubs. Een mobihub met deelfietsen vraagt ook ruimte op de plaats van bestemming. Bezoekers die per auto komen nemen soms hun eigen fiets mee en het is dus zinvol om hier rekening mee te houden. Bij de uitwerking van een hub is tevens het advies om een breder aanbod van fietsen (kinderfietsen of bakfietsen) te overwegen.
6. Een ander voornemen is om wegen waar de auto niet dominant is, als fietsstraten in te richten. Soms blijkt dit toch minder succesvol te zijn, omdat de snelheden van autoverkeer te hoog zijn. Dat veroorzaakt onveiligheid. Fietsers zijn geen snelheidsremmende maatregel. Naast het opheffen van fietsstroken en creëren van fietsstraten is het verbreden van fietsstroken natuurlijk ook een optie.
7. De capaciteit van het bestaande fietsnetwerk kraakt soms. Onderhoud en vervanging lijken zonder enige samenhang te worden uitgevoerd met als gevolg doorgaande fietsroutes waarvan een deel toekomstvast en een ander deel hopeloos verouderd is. Gepleit wordt voor een flinke sprong voorwaarts in beheer en onderhoud en meer afstemming met andere wegbeheerders. Daarbij wordt ontvlechting en meer spreiding naar snelheid of gebruik over het fietsnetwerk aanbevolen.
8. Er wordt een neiging bespeurd om het voetgangersgebied sluipenderwijs uit te breiden, zoals dit nu met tijdelijke maatregelen ten behoeve van de terrassen wordt gedaan. Gepleit wordt om het fietsverkeer in het voetgangersgebied maximaal te faciliteren met herkenbare en comfortabele, bewegwijzerde fietsroutes en kwalitatieve fietsenstallingen op de rand van het voetgangersgebied. De stelling dat het basisraamwerk op orde is rammelt. De Nieuwstraat kan een centrale fietsas door de binnenstad worden met inprikkers naar het voetgangersgebied/winkelgebied. Het succes van de binnenstad hangt namelijk niet alleen af van de status van voetgangersgebied. Een betere doorfietsbare verbindende schakel tussen Sassenstraat en Oude Vismarkt is

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

- gewenst. Ook bij de Voorstraat liggen er kansen voor een goede tijdelijke stalling, bijvoorbeeld een fietsvlonder. Een ander advies is om geen evenementen op de belangrijke fietsroutes door het stadscentrum toe te staan.
9. De centrale pop-up stalling op het Grote Kerkplein blijkt elke vrijdagmarkt weer een knelpunt te zijn omdat er geen alternatief wordt geboden. Maak actiever gebruik van de tijdelijkheid van leegstaande panden. Het tijdelijk gebruik in de opmaat naar een toekomstbestendige fietsparkeeroplossing is dan een investering in plaats van kostenpost. Helaas worden her en der nog ondermaatse fietsvoorzieningen gezien. Hier ligt een kans voor het op niveau brengen van zo'n fietsvoorziening.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze waarbij geconstateerd wordt dat er in de omgevingsvisie veel positieve aandacht is voor de fiets.
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 3: Effecten van Corona.
3. Op dit moment kiezen we voor een autoluwe binnenstad, waarbij we ons vooral focussen op het verminderen van het doorgaande autoverkeer door de binnenstad. Dit doen we onder andere door het STOP-principe als uitgangspunt te nemen. De herinrichting van de Brink/ Thomas a Kempisstraat en de Stationsweg zijn hier de eerste voorbeelden van. De effecten en consequenties van een grotere systeemkeuze vergt nader onderzoek die we ook gaan uitvoeren, zoals ook in de Ontwerp-omgevingsvisie is verwoord.
4. De ambitie is om in het, nu nog vooral monofunctionele Spoorzone, een groot aantal woningen toe te voegen en tegelijkertijd een kwalitatief hoogwaardig, levendig en autoluw gebied te realiseren. Afhankelijk van de locatie en het aantal woningen wordt onderzocht of dit te realiseren is binnen de bestaande twee aansluitingen op de IJsselallee. Het openstellen van de Koggetunnel is een oplossingsrichting die op voorhand niet wordt uitgesloten. Daarbij moet echter wel een goed, of zelfs beter alternatief voor de fietsers worden gerealiseerd. Hierbij wordt onderzocht of een nieuwe entree van de Spoorzone voor de fiets in het verlengde van de Kamperweg een oplossing is.
5. Onlangs is de nieuwe fietsenstalling bij het station geopend, waardoor er twee keer zoveel fietsparkeerplekken beschikbaar zijn gekomen en ook nog eens dichterbij het station. Ook in en rondom de binnenstad onderzoeken we op dit moment de mogelijkheid om extra en kwalitatief hoogwaardige fietsvoorzieningen, of (buurt)hubs met ruimte voor (deel)fietsen te realiseren.
6. Deze punten nemen we, voor zover het een gemeentelijke verantwoordelijkheid betreft, mee in bijvoorbeeld het Actieplan Zwolle Wereldfietsstad, herijking van onze fietsnetwerk, of bij toekomstige reconstructieprojecten en waar het een landelijke regie betreft in onze gesprekken met het Rijk.
7. Zie onder 6.
8. In Zwolle denken we vanuit het STOP-principe. In veel gevallen kan de fiets zonder problemen samengaan met het (wandelende) winkelende publiek of met evenementen, maar soms begint ook dit te knellen, waardoor de toegankelijkheid en leefbaarheid van de stad afneemt. In dat geval moeten er

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

wellicht keuzes gemaakt worden tussen het maximaal faciliteren van de fietsverkeer in het voetgangersgebied of juist aan de rand van het voetgangersgebied met goede en snelle routes eromheen. De Nieuwstraat zou zo'n route kunnen zijn.

9. De omgevingsvisie gaat niet in op actuele knelpunten met betrekking tot fietsparkeren. In zijn algemeenheid benoemen we in de omgevingsvisie dat er voldoende en goede mogelijkheden moeten zijn om fietsen te kunnen stallen in Zwolle. Ook in de binnenstad.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.52 **Zienswijze nummer 52**

Samenvatting zienswijze:

1. Er is veel werk verzet de afgelopen periode en dat er dan zo'n mooi document uit komt is wel een compliment waard. De vraag die wel rijst, is hoe dit in acties wordt omgezet.
2. De Sustainable development goals (SDG's) zouden als uitgangspunt van de visie mogen gelden. De menselijke maat wordt wel genoemd, maar in relatie tot de SDG's missen er een aantal thema's.
3. Afgevraagd wordt wat gedaan wordt om de doelen op regionaal niveau te vertalen en hoe die gehaald gaan worden.
4. Er zijn genoeg doelen beschreven, alleen mogen ze wel wat expliciteer genoemd worden. De ambitie mag er wel meer vanaf spatten. Dan krijg je er namelijk ook zin in.
5. De nadruk ligt te veel op economische groei en niet op welzijn en welbevinden. Vooral als er over de start up en scale up wordt gesproken. Juist een visie vanuit economische groei is niet meer houdbaar op termijn.
6. De publieke ruimte is niet bedoeld voor auto's. Als er één ding overduidelijk is geworden bij stedelijke ontwikkeling, dan is dat het terugnemen van de ruimte door de mensen en niet door de auto's. Wereldwijd zijn er tal van voorbeelden, zeker nu in de Covid-19 periode, die daar gehoor aan geven.
7. Het versterken van de stedelijkheid van Zwolle wordt pas succesvol als dat ook bijdraagt aan een gezonde balans tussen welzijn en welvaart. Zwolle wil graag de inclusieve en open stad zijn. Dat vraagt aandacht voor de leefbaarheid en veiligheid. Een stad die voorziet in aantrekkelijke openbare ruimte die meer geschikt is voor verblijven en ontmoeten. Verdichten gaat dus samen met het groener maken van de stad. Zodat de biodiversiteit kan worden vergroot en ecosystemen kunnen ontstaan en/of worden verbonden.
8. De trend is stedelijk wonen, alleen is een tegentrend dat mensen meer ruimte willen ingegeven door Covid-19. Je zult dus heel goed moeten programmeren in de openbare ruimte voor verblijf, óók op anderhalve meter.
9. Een hele grote trend (hopelijk tijdelijk) is het verschuiven van gebruik openbaar vervoer naar fiets. Ingegeven door de fysieke afstand, reizen mensen niet graag met het openbaar vervoer is gebleken.
10. Afgevraagd wordt of Zwolle net als Parijs een burgerbegroting krijgt.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

11. Om kindvriendelijke steden door de ogen van kinderen te krijgen moeten kinderen in het democratische proces van gebiedsontwikkeling een echt rol krijgen.
12. In de visie zijn de activiteiten met betrekking tot de circulaire economie met name geënt op circulair bouwen. De menselijke activiteiten moeten ook geactiveerd worden.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. We nemen kennis van de complimenten op de ontwerp-omgevingsvisie. De realisatieparagraaf van de omgevingsvisie beschrijft op welke wijze uitvoering gegeven gaat worden aan de visie.
2. We zijn het eens met dit deel van de zienswijze. Het coalitieakkoord van de gemeente Zwolle verwijst naar de SDG's. In de inleiding van de omgevingsvisies benoemen we dit.
3. Zie onder punt 2. We onderzoeken hoe we de uitwerking van de SDG's binnen onze regio/gemeente verder kunnen vormgeven. Dat krijgt wellicht een plaats in een volgende versie van de omgevingsvisie.
4. De realisatieparagraaf van de omgevingsvisie beschrijft op welke wijze uitvoering gegeven gaat worden aan de visie.
5. We herkennen dat de ontwerp-omgevingsvisie qua opbouw en tekst de focus legt op economische groei. Dat is niet de bedoeling en intentie van de omgevingsvisie. We willen de groei van Zwolle gebruiken om de kwaliteit van wonen, leven en werken in de gemeente te versterken. We passen de teksten en opbouw van de omgevingsvisie hierop aan, zodat een goede balans ontstaat tussen groei, omgevingskwaliteiten en het welbevinden van inwoners en bezoekers van Zwolle. Zie ook de beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle.
6. In Zwolle zijn alle vervoerswijzen welkom en in principe bepaalt iedereen voor zichzelf welke vervoerswijze het meest passend is. Wie zich binnen Zwolle verplaatst, kan met alle vervoersmiddelen de stad bezoeken maar we maken wel keuzes. We kiezen ervoor om mensen te verleiden om zich te voet of met de fiets te verplaatsen. De STOP-methode is daarom leidend bij al onze ontwerpopgaven voor infrastructuur bij de inrichting van de openbare ruimte. We gaan eerst uit van Stappen (wandelaars), en vervolgens kijken we naar Trappen (fietsers) dan het OV en tot slot de personenauto's. Voornaamste uitdaging hierbij is om meer ruimte voor fietsers en voetgangers te realiseren.
7. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1 en 2: Groei Zwolle en hoogbouw
8. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 3: Effecten van Corona
9. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze. Het gebruik van fiets en openbaar vervoer maakt onderdeel uit van de omgevingsvisie. Onze keuzes hierin zijn gebaseerd op trends en ontwikkelingen.
10. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze. Het al dan niet opstellen van een burgerbegroting maakt geen onderdeel uit van een omgevingsvisie. Wel beschrijven we in de realisatieparagraaf de wijze waarop we uitvoering geven

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

aan de omgevingsvisie. We werken als gemeente aan nieuw participatiebeleid. We nemen uw suggestie hierin mee.

11. We werken als gemeente aan nieuw participatiebeleid. We nemen uw suggestie hierin mee.
12. De menselijke kant is inderdaad van groot belang bij de transitie naar een circulaire economie. De zeven pijlers van de circulaire economie omvatten naast de meer technische thema's rondom water, energie en materialen, ook meer mensgerelateerde thema's als meervoudige waardecreatie, welzijn/gezondheid (van alle soorten), het behoud van cultuurhistorie en samenleving, en het vergroten van biodiversiteit. In de omgevingsvisie komen deze aspecten op verschillende plekken terug, maar zijn ze inderdaad niet direct terug te vinden in het hoofdstuk circulaire economie. Eén van de geformuleerde topambities is het "behouden en beschermen van cultuurhistorie, biodiversiteit en landschap als belangrijke fysieke waarden". Ook worden aspecten benoemd in diverse raamwerkthema's, zoals een gezonde Zwolse leefomgeving. Het raamwerkthema 'buitenruimte' noemt de buitenruimte "het cement dat de stad bij elkaar houdt en lucht, licht en ruimte (biedt) om gezond en gelukkig te leven. Niet alleen voor mensen, maar ook voor planten en dieren." De Ontwerp omgevingsvisie timmert niet alles dicht, maar nodigt bewoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere partners nadrukkelijk uit om samen de benoemde ambities en gewenste ontwikkelrichting verder uit te werken in oplossingen en maatregelen. Deels kan dat in de fase naar de definitieve omgevingsvisie en uiteraard in de periode na vaststelling van de definitieve omgevingsvisie.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassingen in de omgevingsvisie

2.53 Zienswijze nummer 53

Samenvatting zienswijze:

1. Het centrumgebied van Stadshagen, ligt ingeklemd tussen de Oude Wetering, het water langs de Veldbeemdgras en de Belvédèrelaan, nu nog als een stuk groen in de vorm van een taartpunt. De strook groen langs de Oude Wetering valt onder de groene Hoofdstructuur. Deze groenstrook is inmiddels een bouwplaats geworden en de historische terp, waarop destijds de boerderij stond, is afgegraven. Er staan nog twee, ruim 100 jaar oude bomen, echter de uitgravingen voor de fundamenteën zijn zo dichtbij de bomen dat op termijn voor hun overlevingskansen wordt gevreesd.
2. Deze locatie is gesitueerd als een schiereilandje. Al het verkeer komt en gaat via het bruggetje aan De Duiker. Er zijn nu al dagelijks opstoppingen en gevaarlijke situaties. In de toekomst komen er nog meer woningen en voorzieningen bij. Dit is een zeer onveilige situatie en zeker niet efficiënt. En vooral niet ingeval van een ernstig incident of ramp. Afgevraagd wordt hoe iedereen (zonder paniek) van dat eilandje af komt via dat smalle bruggetje.
3. In het centrum van Stadshagen gaat het nu hartgrondig mis. Er ligt een schitterend plan voor de uitbreiding van het winkelcentrum. In dat het plan

komen 4 woontorens van 32 meter. Dit wordt een enorme puist die uit de grond knalt en dat op slechts 30 meter afstand van bestaande woningen. Bovendien komt tussen die nieuwbouw ook nog een paviljoen. Afgevraagd wordt wat dit doet met de leefbaarheid, gezondheid, licht, zon en kwaliteit leefomgeving voor jong en oud in dit deel van de wijk.

4. Op de hittestresskaart is duidelijk te zien dat Stadshagen op zich al een omgeving is waar hittestress ontstaat. Verdere verdichting van de stad laat de kans op hittestress echter weer verder toenemen. In de Adaptatiestrategie wordt gesproken over maatregelen: extra groen en minder verharding, dit kan er voor zorgen dat de hittestress plaatselijk afneemt. In Stadshagen is er juist sprake van minder groen en meer verharding. Een binnentuin tussen de nieuwbouw kan de hittestress rondom de gebouwen niet voorkomen.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Dit deel van de zienswijze betreft een specifieke casus tijdens bouwontwikkelingen en is geen onderwerp die thuishoort in de omgevingsvisie. Helaas is tijdens bouwactiviteiten één en ander foutief uitgevoerd, waardoor het voortbestaan van een monumentale eik onder druk is komen te staan. Er zijn afspraken gemaakt om het voortbestaan van de eik zoveel mogelijk te waarborgen;
2. De ontsluiting van de uitbreiding van het winkelcentrum is nog onderwerp van nadere studie. Bij de verdere uitwerking dient te worden onderzocht op welke wijze de bereikbaarheid en verkeersveiligheid van het plangebied en de omgeving kan worden gewaarborgd. In geval van een calamiteit kan ook nu al de fysieke afsluiting in de bussluis automatisch worden opgeheven zodat bewoners en bezoekers ook via die route het gebied met de auto kunnen verlaten.
3. Het bestaande winkelcentrum kan niet voorzien in de groei van de wijk, uitbreiding is daarom noodzakelijk. We hebben het programma van eisen voor de uitbreiding van het winkelcentrum opgesteld in overleg met onder meer de winkeliersvereniging, wijkvereniging en een klankbordgroep bestaande uit bewoners en gebruikers van het winkelcentrum. Daarbij is informatie opgehaald tijdens openbare participatiebijeenkomsten. Een van de uitgangspunten is dat de uitbreiding en de bestaande bebouwing één winkelcentrum vormen, zowel ruimtelijk als functioneel. De bouwhoogten van het gekozen plan sluiten daarom grotendeels aan bij de bestaande hoogte van het winkelcentrum. Bij de uitbreiding van het winkelcentrum is leefbaarheid een belangrijk thema, voor bewoners van en rondom het bestaande en nieuwe deel en voor bezoekers van het winkelcentrum. Daarom zijn bij de uitwerking onderzoeken gedaan naar windoverlast, geluidsoverlast en lichtinval.
4. Verdichting leidt niet automatisch tot meer hittestress. In Zwolle proberen we juist verstedelijking van de stad en klimaatadaptatie samen te laten gaan. Het verminderen van hittestress is een belangrijk onderdeel van klimaatadaptatie en vergroot de leefbaarheid van de stad. In de aanbesteding en uitwerking van het plan is daarom bewust veel aandacht besteed aan vergroening van het winkelcentrum. Groen en water dragen immers het meest bij aan het

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

verminderen van hittestress. In het gekozen plan heeft groen een prominente plek; in de collectieve ruimten, maar ook in de openbare ruimte in en rondom de uitbreiding.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot wijzigingen in de omgevingsvisie.

2.54 Zienswijze nummer 54

Samenvatting zienswijze:

1. Indiener was heeft eerder een informatieavond over de Zwartewaterallee bezocht en heeft hier zijn gegevens achtergelaten. Gezien het belang dat de gemeente Zwolle zegt te hechten aan bewonersparticipatie had de indiener verwacht op de hoogte gesteld te worden over de terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsvisie.
2. Eind 2019 zijn afspraken gemaakt tussen Rijk en Provincie om samen de groei van Zwolle te onderzoeken. Daarna worden keuzes gemaakt. Er wordt nu echter al gesteld dat de stad vraagt om de bouw van een groot aantal woningen. Afgevraagd wordt waar dat onderzoek dan over gaat.
3. Indiener vraagt zich af hoe nieuwe bebouwing in de stad zal plaatsvinden. Sloop je bestaande gebouwen om er woontorens neer te zetten of maak je zoveel mogelijk gebruik van reeds bestaande faciliteiten? Als het gaat om het milieuaspect verdient dat laatste sowieso de voorkeur. In de Omgevingseffectrapportage wordt opgemerkt dat de woningdichtheid in Aa-Landen erg hoog wordt. Er wordt op vertrouwd dat over de grenzen van de onderscheiden wijken heen gekeken wordt. Het belang van kwalitatief verantwoord bouwen wordt onderstreept.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Het betrekken van omwonenden en belangstellenden gebeurt op projectniveau. Het (ontwerp) omgevingsvisie overstijgt deze projecten en gaat over de toekomst van de stad als geheel. Bij de communicatie rondom de omgevingsvisie hebben we daarom geen gebruik gemaakt van adreslijsten van belangstellenden die bij verschillende projecten voorhanden zijn. In plaats daarvan hebben we gekozen voor algemene communicatie via diverse kanalen en media. Maar u heeft uw gegevens niet voor niets achtergelaten: deze gebruiken we om u te informeren over de specifieke ontwikkelingen rondom de Zwartewaterallee. Leest u ook onze beantwoording van de veel voorkomende zienswijze nummer 6: participatie.
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle
3. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 2: Hoogbouw. Wij onderschrijven dit deel van de zienswijze om in te zetten op een kwalitatief hoogwaardige verstedelijking. Per locatie wegen we af of herbestemmen zinvol is ten opzichte van nieuwbouw.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

De zienswijze leidt niet tot wijzigingen in de omgevingsvisie.

2.55 Zienswijze nummer 55

Samenvatting zienswijze:

Het is belangrijk om inwoners maar ook zeker de buurgemeenten mee te nemen in het realiseren van de groei-opgave samen met alle andere ambities. In gezamenlijkheid kan ook wellicht nog een slag gemaakt worden in het aanscherpen van de verschillende ambities, waardoor er ook meer focus en samenhang ontstaat. Daarnaast zal de groei van Zwolle ook effect hebben op de directe omgeving en dus op de buurgemeenten. Daarom is het goed om samen met buurgemeenten te verkennen welke effecten de groeiopgave van Zwolle heeft voor de omliggende gemeenten, zoals bijvoorbeeld ten aanzien van verkeersstromen. Een uitnodiging hiervoor wordt graag tegemoet gezien.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle. Rijk, provincie en regio doen een onderzoek naar de verstedelijking van de regio Zwolle. Daarbij is ook aandacht voor de ontwikkeling van de stad Zwolle. In het proces van het verstedelijkingsonderzoek zijn de omliggende gemeenten van Zwolle betrokken. Ook wij vinden die afstemming belangrijk. Dit leidt tot meer samenhang en inzicht in elkaars belangen.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.56 Zienswijze nummer 56

Samenvatting zienswijze:

1. We gaan er van uit dat de gemeente zich bewust is dat er als gevolg van de Regionale Energie Strategie (RES) mogelijke uitbreidingen of aanpassingen van energie-infrastructuur nodig is en hiervoor ruimte inpassen. Verzocht wordt om op een passende wijze rekening te houden met de aanwezigheid van deze bestaande vitale infrastructuur. Het elektriciteitsnet is niet doorvertaald op de verbeelding. Met name bij de relatief grootschalige hoogspanningsinfrastructuur kan het waardevol zijn het bestaande en eventuele toekomstige ruimtebeslag op te nemen. Verzocht wordt deze toevoeging op de verbeelding te overwegen.
2. In de Spoorzone worden 3000-4000 nieuwe woningen voorzien en een vernieuwd treinstation. Verzocht wordt rekening te houden met de aanwezige hoogspanningsinfrastructuur.
3. Eén van de aanpassingen op de klimaatadaptatiekaart is een mogelijke dijkverlegging nabij Hessenpoort. Het verzoek is om hierbij zo vroeg mogelijk betrokken te worden. Hetzelfde geldt voor ontwikkeling van nieuwe groen/blauwe structuur. Wijziging van de ondergrond kan grote gevolgen hebben en zullen moeten worden onderzocht en beoordeeld.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

4. Op de veiligheidskaart zijn niet de ondergrondse hoogspanningsleidingen weergegeven. Het verzoek is om deze op deze kaart op te nemen, niet alleen vanwege het nationale belang maar ook zodat ze meegenomen worden in de verdere planontwikkelingen.
5. Op de energiekaart zijn kansrijke gebieden opgenomen voor o.a. zonne- en windenergie. Binnen de aangegeven gebieden die als kansrijk zijn aangemerkt, bevindt zich infrastructuur van de indiener van de zienswijze waar rekening mee dient te worden gehouden.
6. Met betrekking tot windturbines wordt geadviseerd om de afstanden zoals aangegeven in het Handboek Risico Zonering Windturbines aan te houden ten opzichte van hoogspanningsverbindingen.
7. Binnen het zoekgebied voor de uitbreiding van Hessenpoort liggen gebouwen en infrastructuur van de indiener van de zienswijze. Uit de visie blijkt niet op welke wijze hiermee rekening wordt gehouden, alsook met eventuele uitbreidingsruimte voor de hoogspanningsstations. Hoewel er nog geen concreet uitbreidingsproject is, is het gelet op de energietransitie en toename aan duurzame energieopwekking aannemelijk dat op de (middel)lange termijn fysieke uitbreiding noodzakelijk is. Verzocht wordt hier aandacht te schenken en opties voor eventuele uitbreiding van de hoogspanningsinfrastructuur in dit gebied te behouden.
8. Er ontbreekt een omschrijving van de Werklocatie Harculo. Een nadere omschrijving welke ambities er voor deze werklocatie gelden wordt graag teruggezien.
9. Onder Strategische ontwikkelzone – Kansrijke ontwikkellocatie wordt in de toelichting genoemd dat deze zones geschikt zijn voor suburbane woningbouw. Er zijn momenteel geen plannen om 110kV-station Harculo te amoveren. Aangezien de positie van deze hoogspanning publiek- en privaatrechtelijk is vastgelegd, dient de ongestoorde ligging onderdeel te zijn van de herontwikkeling van deze locatie.
10. Er ontbreekt een nadere toelichting van de ontwikkelingsrichting van het beoogde topinnovatiecentrum ter plaatse van 110kV-station Zwolle Weteringkade. Ook hier is de ongestoorde ligging van de hoogspanning van belang.
11. Verzocht wordt om tijdig, als vooroverlegpartner, betrokken te worden bij de ontwikkelingen/uitwerkingen van het Omgevingsplan.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Hoofdstuk 3 van de omgevingsvisie beschrijft de belangrijkste te beschermen en behouden ruimtelijke structuren. We noemen dat raamwerken. Een van die raamwerken is een 'Gezonde leefomgeving' met als onderdeel milieu. Hier is een kaart opgenomen waarop de hoogspanningsleidingen in Zwolle staan inclusief zonering. De zonering heeft betrekking op externe veiligheid in relatie tot ingrepen in de fysieke leefomgeving. Bij het raamwerk 'Zwolle energieneutraal' gaan we vooral beschrijvend in op het belang van bestaande energie-infra en wordt beschreven dat er meer ruimte voor (nieuwe) energie-infra (bijvoorbeeld een nieuw hoogspannings-middenspanningsstation) nodig is.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

2. Bij de gebiedsontwikkeling spoorzone houden we rekening met de ontwikkeling van het elektriciteitsnetwerk. Dit onderdeel is al vastgelegd in het bestemmingsplan 'Hanzeland' via een dubbelbestemming kabel-hoogspanning.
3. De belangen van TenneT zijn in beeld en bij ontwikkelingen nabij infrastructuur van TenneT treedt de gemeente tijdig in overleg.
4. Wij nemen ook de ondergrondse hoogspanningsverbindingen op in de definitieve omgevingsvisie.
5. De belangen van TenneT en regionale netbeheerder zijn in beeld en maken onderdeel uit van de locatieonderzoeken wanneer sprake is van een concreet initiatief op het gebied van (grootschalige) opwek van duurzame energie.
6. De gemeente is op de hoogte van de aan te houden afstand tussen windmolens en hoogspanningskabels. Dit onderwerp wegen we mee bij een concreet initiatief op het gebied van (grootschalige) opwek van duurzame energie.
7. We houden rekening met een mogelijke aanpassing van de hoofspanningsinfrastructuur bij een verdere ontwikkeling van het gebied Tolhuislanden. Dit staat beschreven bij het raamwerk 'Zwolle energieneutraal' van de omgevingsvisie. We benoemen specifiek dat het om hoogspanningsinfrastructuur gaat. Nu wordt alleen gesproken over 'infrastructuur', zonder precies te duiden wat dit specifiek inhoudt.
8. De herontwikkeling van de Harculocentrale maakt onderdeel uit van de strategische ontwikkelzone 'Stadsrand'. Daarin staat dat op deze locatie ruimte is voor de bouw van woningen in een suburbane setting. Daarnaast beschrijft de omgevingsvisie zogenaamde raamwerken. Hierin leggen we de belangrijkste ruimtelijke structuren van Zwolle vast. Dit ter bescherming, behoud en ontwikkeling ervan. Op basis van de Zwolse omgevingsvisie wordt een nadere stedenbouwkundige uitwerking gemaakt.
9. Bij de planontwikkeling van de voormalige Harculocentrale houden we rekening met de aanwezige energie-infrastructuur.
10. Bij een nadere planuitwerking van het betreffende TOP innovatiecentrum houden we rekening met de aanwezige energie-infrastructuur.
11. We betrekken de indiener van de zienswijze tijdig bij het opstellen van ons omgevingsplan.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie.

- bij een verdere ontwikkeling van het gebied Tolhuislanden benoemen we specifiek dat het om hoogspanningsinfrastructuur gaat.

2.57 Zienswijze nummer 57

Samenvatting zienswijze:

Een van de onderwerpen is het autoluw maken van de binnenring. Het westelijke deel, pakweg vanaf de Kamperspoorlijn tot aan de rotonde ter hoogte van de Schuttevaerkade, is mede gelet op de komst van een zeer druk busstation ingrijpend met heel veel geld gerenoveerd. Dat moet in de toekomst dus weer anders. Afgevraagd wordt of hiermee geen afbreuk wordt gedaan aan het doel van deze investering. Een mogelijk gevolg hiervan zou verhoging van de druk op het oostelijk deel van de binnenring (Ceintuurbaan etc.) kunnen zijn.

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Op de wegen langs de singels, zoals de Schuttevaerkade, Pannekoekendijk en Burgemeester Van Roijensingel rijdt op dit moment nog relatief veel verkeer dat geen herkomst, of bestemming heeft op of rondom deze wegen. Wanneer we dit verkeer kunnen verleiden om vaker of langer via de buitenring (Ceintuurbaan, Zwartewaterallee, Blaloweg of IJsselallee) te rijden wordt de binnenring autoluwer. Daarmee ontstaat een betere verblijfskwaliteit in en rondom het centrum. Op (met name) de Schuttevaerkade en de Burgemeester Van Roijensingel ontstaat daarnaast ook meer ruimte voor voetgangers, fietsers, groenvoorzieningen of klimaatadaptatie. Een nieuwe herinrichting van de Pannekoekendijk/Willemskade is de komende jaren niet voorzien.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.58 Zienswijze nummer 58

Samenvatting zienswijze:

Nu in tijden van klimaatverandering en een pandemie vraagt de toekomstige stad om flexibiliteit en géén verstening. Gepleit wordt dan ook voor een gestage groei, waarbij flexibiliteit voorop staat, dit is een veel evenwichtiger en krachtiger ontwikkeling.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle

2.59 Zienswijze nummer 59

Samenvatting zienswijze:

1. Allereerst worden complimenten overgebracht. De visie geeft een heldere beschrijving en waardering voor de stad Zwolle en zet een duidelijke koers uit voor de toekomst.
2. Er wordt terecht opgemerkt dat de ontwikkeling van de stad relatie heeft met de kwaliteiten en ontwikkeling van de regio. Als buurgemeente gaan we graag de samenwerking aan om de strategie voor de grote (verstedelijkings)opgaven in samenhang uit te werken.
3. Enkele zeer waardevolle natuurgebieden houden niet op bij de gemeentegrens. Deze gebieden zijn zeer stikstofgevoelig en in een deel van het gebied wordt de kritische depositiewaarde nu al overschreden. De locatie Breecamp-west wordt als een kansrijke locatie voor woningbouw gezien. Afgevraagd wordt hoe daar met de beschikbare stikstofruimte om wordt gegaan. Hier is een gezamenlijke gebiedsgerichte aanpak noodzakelijk om tot een eerlijke verdeling van de stikstofruimte te komen, waarbij herstel voor de natuur mogelijk is. De stad Zwolle en het dorp 's-Heerenbroek raken elkaar, met het landschap van de Polder Mastenbroek als gedeelde context. Een samenhangende visie op afhechting van de randen en de ontwikkeling van woningbouw is noodzakelijk.
4. Het landschap is een belangrijke verbindende schakel. De landschappelijke kwaliteiten zouden ook op een hoger (regionaal) schaalniveau in de visie in beeld moeten worden gebracht. Daarbij wordt gedacht aan onder andere het rivierenlandschap van de IJssel en Polder Mastenbroek.
5. In de beschrijving van het raamwerk speelt het mobiliteitsnetwerk uiteraard een belangrijke rol. De typering en context bij de regionale verbindingen wordt gemist. Welke routes/ lijnen voor OV, fiets, auto zijn van belang voor de relatie van Zwolle met de regio en vice versa.
6. De ligging tussen de mainports in de Randstad en noordoost-Europa geeft Zwolle een belangrijke positie als het gaat om weg en spoor. Benadrukt wordt dat ook de havenpositie van de regio hierin belangrijk is, naast weg en spoor is vervoer over water cruciaal.
7. Er is aangegeven dat de verkenning naar een grootschalige stedelijke uitbreiding in samenhang met een verstedelijkingsonderzoek wordt uitgevoerd. Daarbij is aangegeven dat doorlopend het gesprek met de regio en de lokale omgeving plaatsvindt en dat dit waar mogelijk wordt vertaald in bestuurlijke afspraken met buurgemeenten om deel te nemen in de groei van de stedelijke regio. Deze handreiking wordt aangenomen en we gaan graag in overleg om de afspraken over deze groei bestuurlijk vast te leggen.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Dank voor de waardering en de erkenning voor de complexe opgave om tot een omgevingsvisie te komen.
2. We onderschrijven dit deel van de zienswijze. Het proces van het verstedelijkingsonderzoek loopt op dit moment. Gemeenten uit de Regio Zwolle maken onderdeel uit van dit proces.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

3. Wij zien net als u de kwaliteiten en waarde van de omliggende natuurgebieden. Voor ontwikkelingen als Breecamp-west is voor ons een belangrijk uitgangspunt dat deze ontwikkeling een meerwaarde heeft voor de omgeving en passend is in het landschap met respect voor aanwezige natuurwaarden. Dit willen we graag met u en de (directe) omgeving verkennen en waar mogelijk en nodig vanuit een gezamenlijke visie ontwikkelen.
4. Dat het landschap niet stopt bij de gemeentegrenzen is een terechte opmerking. In het verleden hebben we als drie gemeenten in het Nationaal Landschap IJsseldelta succesvol samengewerkt aan het gezamenlijk Landsontwikkelingsplan, wat onder meer ook geleid heeft tot een goed afgestemd bestemmingsplan IJsseldelta en samenwerking op het vlak van landschapsbeheer. We hebben het ons omringende landschap ook gewaardeerd. Daarin hebben we het nationaal landschap IJsseldelta ook een plek gegeven en de IJssel(uiteerwaarden) en Mastenbroek ook als zeer waardevol aangemerkt. We gaan ervan uit dat een dergelijke vergelijkbare aanduiding ook in de gemeente Kampen doorloopt. Zowel op kaart als in tekst gaan we die doorlopende structuren opnemen.
5. We nemen een kaart op in de omgevingsvisie die de regionale infrastructuur verbeeldt. Zo ontstaat een beter beeld van de ruimtelijke regionale samenhang.
6. We nemen in de omgevingsvisie op dat de havenpositie van de Port of Zwolle belangrijk is voor de economische ontwikkeling van de Regio Zwolle
7. We onderschrijven dit deel van de Zienswijze. We vinden regionale samenwerking met betrekking tot het verstedelijkingsonderzoek belangrijk.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

- We nemen een kaart op in de omgevingsvisie met daarop de regionale infrastructuur.
- We nemen een kaart met landschappelijke structuren die over de gemeentegrens heen lopen. Bij het raamwerk onderdeel fysiek kapitaal nemen we het volgende op: *“de natuurgebieden en landschapsstructuren houden niet op bij de gemeentegrens en lopen door in onze buurgemeenten. Het behouden en beschermen van die structuren stemmen we op elkaar af”*.

2.60 Zienswijze nummer 60

Samenvatting zienswijze:

1. We constateren dat wat betreft water, of het nu om oppervlaktewater gaat, grondwater, waterveiligheid of -berging en klimaat, de Zwolse Adaptatie Strategie (ZAS) de basis vormt van de ontwerp-omgevingsvisie. Door de ZAS op te nemen in de omgevingsvisie herbevestigt het college de wateropgave en wil het college aan de strategie invulling geven door ontwikkelingen in het gebied hieraan te toetsen. Dat waardeert de indiener van de zienswijze.
2. Wij vragen de gemeente om water als ordenend principe te hanteren bij de grote gebiedsopgaven waar de gemeente voor staat.
3. Er is een bewuste keuze gemaakt om grote ontwikkelingen op het gebied van wonen, werken en mobiliteit nog niet in de volle breedte te beschouwen en pas in een volgende visie op te nemen. Dit is begrijpelijk, omdat keuzes met

betrekking tot deze thema's, alsook de processen die daaraan voorafgaan, gekoppeld zijn aan de aanwijzing door het Rijk van de regio Zwolle als Novigebied. Dit betekent echter dat de voorliggende visie zijn beperkingen heeft. Met name de plannen die een relatie hebben met de groen-blauwe structuur, waterveiligheid en ingrepen op bovenlokaal/regionaal niveau zullen input en draagvlak nodig hebben van de ontwikkelende partijen, ook financieel gezien. Het gaat hierbij om forse aanpassingen in de huidige structuren. Dat kan niet alleen vanuit gemeente, waterschap of initiatiefnemer gerealiseerd worden. In onze optiek zullen alle partijen met elkaar de opgaven voor water, wonen, werken, mobiliteit, groen, natuur, recreatie (etc.) in gezamenlijkheid en integraal moeten realiseren. Deze visie mist -logischerwijs- een groot aantal van deze thema's waardoor het lastig is lopende plannen en nieuwe ambities te toetsen aan deze omgevingsvisie. Gezien alle ontwikkelingen en uitdagingen in onze regio zal er volgens de indiener van de zienswijze vrij snel moeten worden voorzien in een actualisatie van deze omgevingsvisie, waarbij ook invulling gegeven kan worden aan de uitwerking op gebiedsniveau, zoals aangekondigd in deel 1 van de omgevingsvisie.

4. De indiener van de zienswijze gaat ervan uit de gemeente goed onderzoekt wat de effecten zijn van de aangekondigde verstedelijking in de komende 30-40 jaar. Bijvoorbeeld de effecten op de leefbaarheid van de stad, de waarden van het gebied, het watersysteem en de waterveiligheid in en om de stad. Maar ook welke eisen een klimaatbestendig watersysteem stelt aan de inrichting van het gebied en welke aanpassingen aan het watersysteem benodigd zijn met het oog op de lange termijn. Het is gewenst om bij groei ruimte te bieden aan verschillende belangen in een gebied (integraliteit) en deze belangen in de juiste verhouding een plek te geven. De indiener van de zienswijze ziet kansen om hier in gezamenlijkheid een goede strategie voor op te stellen.
5. Rond Zwolle komen meerdere landelijke en regionale opgaven en programma's samen. We noemen het Hoogwaterbeschermingsprogramma, Ruimte voor de Vecht, IRM en programma's voor wateroverlast, droogte, verstedelijking, bereikbaarheid, energie, biodiversiteit en landelijk gebied. Specifiek in het gebied ten zuiden van de Vecht tussen Zwolle en Dalfsen zijn mogelijkheden voor integratie van diverse watergerelateerde opgaven en de groeiopgave van Zwolle. Door Water en Ruimte slim te verbinden, kunnen ze elkaar versterken en worden opgaven aangepakt. Zo werken we samen aan een innovatieve (water)robuuste en klimaatbestendige regio Zwolle tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten. In de reactie van de gemeente Zwolle op de Watervisie van het Waterschap onderkent u die gezamenlijke opgave.
6. In de ontwerp-omgevingsvisie concludeert het college dat op stads- en regionaal niveau ruimtelijke plannen zelf geld moeten genereren voor alle opgaven in een gebied. Het is de vraag hoe op deze manier de plannen, om een robuuste groen/blauwe structuur te realiseren, in bestaand stedelijk gebied gerealiseerd worden. Daar zit geen ontwikkelende partij aan tafel met partners, maar moeten de bewoners, ondernemers en gemeente het zelf doen. Welke strategie hanteert de gemeente daar wat betreft realisatie van plannen, en welke rol ziet ze daarvoor zichzelf en anderen weggelegd?
7. De opgaven van gemeente Zwolle hebben een overlap of interactie met onze opgaven. Deze opgaven kunnen niet los van elkaar worden gezien maar

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

moeten in samenhang worden opgesteld, zodat lopende en toekomstige projecten en processen samenkomen. Dit vergt van partijen een proactieve houding. Met als doel over enkele jaren een visie en toetsingskader te hebben liggen waar alle partijen een goede integrale leidraad in vinden.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. We nemen ervan kennis dat de indiener van de zienswijze het waardeert dat de Zwolse klimaatadaptatiestrategie onderdeel is van de Zwolse omgevingsvisie.
2. Conform de omgevingsvisie is water een ordenend principe voor de (toekomstige) fysieke leefomgeving van de gemeente Zwolle. Klimaatadaptatie is één van de raamwerken die we in de omgevingsvisie hebben opgenomen. Het thema is daarbij leidend/sturend in de ontwikkeling van Zwolle. Water en waterveiligheid maken onderdeel uit van dit raamwerk.
3. De voorliggende omgevingsvisie is een belangrijke basis voor de toekomstige ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Zwolle. De uitkomsten van het verstedelijkingsonderzoek verwerken we in een update van de Zwolse omgevingsvisie. We onderschrijven de werkwijze om vraagstukken gebiedsgericht en integraal aan te pakken. Daarbij betrekken we stakeholders tijdig, vanwege hun rol en verantwoordelijkheid bij opgaven in de gemeente Zwolle. De omgevingsvisie beschrijft doelen en ambities op hoofdlijnen voor gebieden. Nadere gebiedsgerichte uitwerkingen zijn nodig om hier concreet invulling aan te geven. Het gebiedsgericht werken is één van de speerpunten in de realisatiestrategie van de omgevingsvisie.
4. Verstedelijking staat voor ons niet gelijk aan alleen woningbouw. We zetten in op een toekomstbestendige verstedelijking waar opgaven integraal benaderd worden. Het thema water speelt daarbij een belangrijke rol. We gaan hierover graag het gesprek aan met de indiener van de zienswijze bij de verdere ontwikkeling van Zwolle. De effecten van verstedelijking hebben we met deze omgevingsvisie in beeld gebracht met een Omgevingseffectrapportage. Een dergelijke rapportage maken we ook bij een update van de omgevingsvisie. Bijvoorbeeld bij de vertaalslag van de het verstedelijkingsonderzoek naar de Zwolse omgevingsvisie.
5. We onderschrijven dit deel van de zienswijze. Het raamwerk Klimaatadaptatie beschrijft de in de zienswijze genoemde kansen voor het gebied ten oosten van Zwolle.
6. We erkennen de zorg wat betreft het realiseren van het groenblauwe netwerk binnen de niet prioritaire gebieden. We werken aan een nadere uitwerking van een strategie om hier vorm aan te geven. Hierbij spelen de volgende aspecten in ieder geval een rol:
 - a. We stimuleren inwoners en bedrijven om op eigen initiatief op privaat terrein water te bufferen en te vergroenen. Inactieven die hiermee bezig zijn kunnen ondersteuning krijgen van het Team Klimaat Actief.
 - b. We organiseren risicodialogen bij gemeentelijke projecten. Hiermee koppelen we kansen aan regulier onderhoud van riolen en openbaar groen.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

- c. Wijkbeheer heeft de focus op buitengeluk om biodiversiteit en klimaatadaptatie te versterken (en daarmee ook de wijk leefbaar te houden)
 - d. We zijn bezig met het ontwikkelen van een afwegingskader voor gemeentelijke projecten waardoor transparant wordt welke keuzes gemaakt worden op basis van verschillende criteria.
7. We zetten in op een constructieve, integrale en proactieve samenwerking om maatschappelijke opgaven op te pakken. Ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie

- Het raamwerk 'Klimaatadaptatie' is aangescherpt, kaarten zijn verduidelijkt.

2.61

Zienswijze nummer 61

Samenvatting zienswijze:

1. De indiener van de zienswijze onderschrijft een aantal elementen uit deze omgevingsvisie. Zwolle is een stad in bloei en zal zich moeten blijven ontwikkelen en aandacht moeten behouden voor de woningnood in en om de stad Zwolle. Is de sterke groei tot 2030 een feit of een doel op zich? Sterke groei maakt het moeilijker om de stad leefbaar te houden.
2. Voor de Stadsruut (waaronder Oosterenk valt) is bepaald dat er accenten tot 70 meter hoog mogelijk zijn. Hoogbouw, bijvoorbeeld voor woningen, op Oosterenk wordt als ongewenst gezien omdat:
 - a. Dit het karakter van het landschap van het buitengebied met Herfte en Westerveldse Aa aantast.
 - b. Het strijdig met de zinsnede "Naar de randen van het bestaand stedelijk gebied en in het buitengebied zijn hogere accenten minder wenselijk". Ook wordt een inbreuk verwacht op de privacy. De enige locatie op Oosterenk die logisch is voor een hoger accent is de hoek op de kruising van de Ceintuurbaan en de Kuyterhuislaan (naast Waterschap).
 - c. De gemeente Zwolle heeft in het verleden aangegeven het Health Innovation Park verder te willen ontwikkelen en in te zetten op de sector Health (gezondheidszorg). Door minder ruimte te bieden aan ondernemers en ondernemingen die actief zijn in de Health sector en deze ruimte te benutten voor woningbouw komen de doelstellingen die de gemeente en de Regio Zwolle in het verleden hebben geformuleerd in gevaar.
 - d. Het onwenselijk is als vanuit een eventuele woontoren van 70 meter hoog inkijk zou ontstaan in de tuinen en woningen aan het Kiekeboslaantje. Dit is een ernstige inbreuk op de privacy.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 2: Hoogbouw.
Aanvullend hierop geldt voor het gebied Oosterenk het volgende: In 2020 is er een gebiedsvisie voor de Oosterenk vastgesteld. De uitgangspunten uit deze visie veranderen niet door deze omgevingsvisie. Verdichting kan een verbetering zijn voor het gebied Oosterenk, vooral omdat deze gepaard gaat met functiemenging (wonen + werken), goede inrichting van de buitenruimte een zorgvuldige architectuur. Hierdoor zal het gebied aantrekkelijker zijn om te verblijven of doorheen te fietsen. Er is aandacht voor sociale veiligheid.

We zien het ziekenhuis als letterlijk hoogtepunt van het gebied. Alle nieuwbouw zal hieraan in hoogte ondergeschikt zijn, waarbij deze in hoogte afloopt naar het omliggende landschap. Een goede overgang van stad naar buitengebied is belangrijk. We houden bijvoorbeeld rekening met de hoogtes van aanwezige bomen. De stad moet het landschap op een subtiële manier ontmoeten. Vanuit landschappelijke overwegingen maar ook vanwege aspecten als hittestress en sponswerking van de bodem willen we het omliggende landschap meer in de stad brengen, en niet andersom.

Kortom, het ligt niet in onze bedoeling om hoogbouw van 70 meter aan de buitengebied-zijde van Oosterenk te realiseren. Wij hopen dat uw zorgen over aantasting van het karakter van het gebied rond de Westerveldse Aa en inkijk in tuinen aan het Kiekeboslaantje hiermee is weggenomen.

U benoemt verder mogelijke effecten voor ondernemers en bedrijven in de Health-sector. Dit is een aspect dat bij verdere planvorming voor Oosterenk onder de aandacht dient te blijven. Wij vragen u dit ook daar te (blijven) adresseren.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.62 Zienswijze nummer 62

Samenvatting zienswijze:

1. Hoogbouw: inbreiding met hoogbouwtorens waar het kan is broodnodig om schaalvergroting door te voeren. Kies hierbij voor ranke torenflats, niet voor langgerekte appartementengebouwen die veel zicht ontnemen. Liever hoogbouw met kwaliteit dan opofferen natuur voor nieuwbouw grondgebonden woningen. Een maximale hoogtemaat moet worden overgelaten aan de markt. Uiteraard is de locatie van hoogbouw van belang in verband met schaduw, wind en infrastructuur. De maat van net onder de Peperbus is bijzonder te noemen aangezien het hoogste gebouw van Zwolle ooit de 120 meter haalde (Toren van de Grote Kerk).
2. Station centrumzijde: de centrumzijde van het station wordt steeds minder goed bereikbaar per auto. Advies is om kiss & go en taxistandplaatsen te maken aan centrumzijde station.
3. Hanzeland/Spoorzone: dit gebied mist een eye catcher of landmark. Vanaf de snelweg is er geen enkele aanwijzing dat hier stedelijk gebied is met allerlei functies.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

4. Nieuwe IJsselhallen: advies is om na jaren van plannen voor het IJsselhallenlocatie nu een fatsoenlijk alternatief te vinden voor een nieuwe evenementenhal.
5. Stedenbouwkundige ambitie Zwolle: gemist wordt het stedelijk denken in Zwolle. De bebouwing is te onopvallend, weinig uitdagend voor een stad die zo populair is en barst van de ambitie. Advies: werk slagvaardig samen met ontwikkelaars en initiatiefnemers, schep mogelijkheden en gedraag je als de stad die er mag zijn. Focus volledig op inbreiding.
6. Doorstroming verkeer Zwartewaterallee/Aa-Landen: de entree naar winkelcentrum de Dobbe en Aa-landen is al jaren een bottleneck voor verkeer. Advies is om van een enkelbaans rotonde een dubbelbaans rotonde te maken. Andere voorstellen: ergens een extra ontsluiting voor Aa-landen, vanaf de ring toegang naar een nieuw te bouwen parkeerdek onder hoogbouw, een tramlijn of snelbusbaan richting station in de middenberm van de Zwartewaterallee met opstap ter hoogte van onderwijsinstellingen.
7. Doorstroming verkeer algemeen: de wachttijd bij verkeerslichten is vaak lang, ook als er geen verkeer is. Advies is om te werken aan de juiste afstelling.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 2: Hoogbouw. Aanvullend hierop: Het verdichten van de bestaande stad vraagt om een zorgvuldige architectuur dat de menselijke maat als uitgangspunt heeft. Dat past bij Zwolle en doet recht aan de leefbaarheid in de stad, de stedenbouwkundige opzet van gebieden en de wensen van diverse belanghebbenden. Op de locaties waar we veel woningen toevoegen voegen we daarom ook andere functies toe. Net als u beogen we geen 'langgerekte gebouwen'. Bovendien zorgen we voor verschillende bouwvolumes: verschillende gebouwen krijgen verschillende hoogtes. Eerder deden we dit ook rondom het Katwolderplein (gebied rondom bioscoop). Uw verwijzing naar het verleden van de Grote Kerk getuigt van historisch besef. We vinden het echter belangrijker dat nieuwe bebouwing past bij de huidige maat en schaal van de stad.
2. De ambitie is dat het Stationsplein een prettige verblijfsplek met een groene uitstraling wordt. Aansluitend aan het Stationsplein wordt de Stationsweg aangepast tot een gastvrije stadsentree waarbij de voetganger en de fietser een prominentere plaats krijgen dan in het verleden. De auto is nog altijd welkom, maar krijgt een minder prominente plek. Bij de verdere uitwerking van het ontwerp van de Oosterlaan wordt onderzocht hoe het halen en brengen van treinreizigers rondom het Stationsplein kan worden ingepast.
3. Het gebied Spoorzone is één van de logische plaatsen om hogere bebouwing toe te staan. Daarom ligt deze in de Stadsruut. Dit sluit aan bij uw zienswijze en de huidige visie voor het gebied (het 'ontwikkelkader Spoorzone').
4. De gemeente deelt het belang van een evenementenhal in Zwolle voor een breed publiek: consumenten en zakelijke markt. Zo'n voorziening is van grote economische en culturele waarde. Er is daarom in 2018 en 2019 in samenspraak met marktpartijen een locatieverkenning uitgevoerd. De nieuwe

locatie moet goed bereikbaar, en zichtbaar zijn en gunstig liggen ten opzichte van de binnenstad. Met deze achtergrond heeft de gemeenteraad Voorsterpoort-oost aangewezen als locatie voor een indoor eventvoorziening. Dit nemen we op in de definitieve omgevingsvisie. Omdat de evenementenbranche één van de zwaarst getroffen sectoren in de huidige coronacrisis is, zullen wij voor het vervolg van het proces voor de nieuwe evenementenhal een passende timing kiezen.

5. Wij werken voortdurend samen met ondernemers, belangengroepen en projectontwikkelaars om de stad mooier te maken. We kiezen voor een stedelijkheid die past bij de maat en schaal van Zwolle. Wij leggen daarbij inderdaad sterk de nadruk op 'inbreiding'. Zie verder de beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1 en 2: Groei en hoogbouw
6. In het kader van de gebiedsontwikkeling van de Zwartewaterallee is recent door de initiatiefnemers van de woningbouwprojecten gezamenlijk een gebiedsvisie opgesteld. Deze gebiedsvisie laat enerzijds zien dat het vanuit verschillende perspectieven, waaronder mobiliteit, mogelijk is om de woningen toe te voegen. Anderzijds geeft het spelregels en kaders voor de ontwikkeling van de verschillende deelgebieden. Onderzoek naar en mogelijke aanpassing van de verkeersontsluiting rondom het winkelcentrum Aa-landen is een van de ambities die in dit plan zijn opgenomen. In de verdere uitwerking van deze plannen wordt dit nader verkend. Het realiseren van een hoogwaardige openbaar vervoerverbinding vanaf de Aalanden richting het Deltion College in de middenberm is met name ter hoogte van de kruispunten van de Zwartewaterallee niet eenvoudig. Op deze locaties is de middenberm soms circa 2,5 meter breed. Dit is onvoldoende voor bus-, of tramverkeer in twee richtingen. Daarnaast zou deze ingreep ten koste gaan van veel groenvoorzieningen. Groenvoorzieningen zijn niet alleen nodig voor een prettige en gezonde leefomgeving, maar dragen ook bij aan het verminderen van de hittestress en het verbeteren van de klimaatadaptatie. Deze suggestie is daarmee niet erg kansrijk.
7. Bij het afstellen van onze verkeerslichten houden wij rekening met belangen van zowel automobilist, fietser, voetganger als OV. Met behulp van data en vernieuwende technieken kunnen we slim het verkeer regelen. Zo kunnen we op bepaalde trajecten op specifieke momenten kiezen voor de doorstroming van de auto of juist meer voor de fiets en het openbaar vervoer. Soms kiezen we er bewust voor om een bepaalde richting minder vaak of minder lang groen te geven om zodoende de automobilisten te verleiden via een andere route te rijden. Deze is misschien iets langer, maar vaak wel net zo snel. Daarmee houden we met name de binnenstad en de wijken leefbaarder.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie

- We nemen Voorsterpoort-oost op als locatie voor een nieuwe eventvoorziening in Zwolle.

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Samenvatting zienswijze:

Bouwen op de aanvullende ontwikkellocatie rondom de Zalkerdijk is ongewenst. Het doet een te zware inbreuk op (1) de cultuurhistorische waarden van de Zalkerdijk, (2) cultuurhistorische waarden van het landschap met oude wetting, (3) waarden van Nationaal Landschap IJsseldelta, (4) ecologische waarden EHS, Natura 2000, (5) gebiedsontsluiting op smalle Zalkerdijk.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Om de woningbehoefte op te vangen is in de omgevingsvisie een aantal woningbouwlocaties benoemd. Deze locaties komen overeen met de 'Ontwikkelvisie Wonen' die in 2019 werd vastgesteld. Samen kunnen deze locaties voorzien in onze woningbehoefte van 10.000 woningen tot 2030. Het lijkt verstandig een woningbouwlocatie achter de hand te hebben op het moment dat één van de hiervoor genoemde kansrijke woningbouwontwikkelingen (deels) geen doorgang kan vinden of dat er een aanvullende en dringende woningbehoefte is. Daarvoor hebben we in de omgevingsvisie 'aanvullende locaties' aangewezen. Het betreft de IJsselvizier en Stadsbroek, zoals ook al in het Structuurplan 2020 zijn genoemd. Om de kansrijkheid te kunnen bepalen van deze aanvullende locaties is eerst aanvullend onderzoek nodig. Ook is het van belang de voors en tegens van deze locaties onderling tegen elkaar af te wegen. Hierbij komen zaken aan de orde als landschap, cultuurhistorie, ecologie, grondeigendom, stikstof, mobiliteit, draagvlak in de omgeving en ontwikkelpotentie (kwaliteiten) van het gebied zonder nieuwe woningbouw. Kortom: of de omgeving van de Zalkerdijk (IJsselvizier) in een later stadium wordt aangewezen als woningbouwlocatie is afhankelijk van:

- Voortgang van de woningbouw op de huidige als kansrijk aangewezen woningbouwlocaties;
- De druk op de Zwolse woningmarkt;
- De uitkomst van genoemd onderzoek dat kansrijkheid van aanvullende woningbouwlocaties bepaalt.

Voorgaande leidt deels tot aanpassing van de omgevingsvisie. De aanvullende woningbouwlocaties IJsselvizier en Stadsbroek blijven opgenomen in de omgevingsvisie. Wel nemen we beter op hoe deze locaties zich verhouden tot de status van de kansrijke locaties. Ook beschrijven we welke onderdelen meegenomen worden in het onderzoek. Daarin is ook expliciet aandacht voor de ontwikkelpotentie van een gebied zonder woningen. IJsselvizier A staat in de ontwerp-omgevingsvisie niet goed op de kaart. De begrenzing is indicatief en is bedoeld, zoals ook in het Structuurplan Zwolle uit 2008 is weergegeven.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie

- In het onderzoek naar de aanvullende locaties bekijken we ook de potentie van een gebied zonder woningbouw.
- We passen de indicatieve begrenzing van IJsselvizier A aan, overeenkomstig het structuurplan Zwolle uit 2008.

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

2.64 Zienswijze nummer 64

Samenvatting zienswijze:

1. De omgevingsvisie is van groot belang voor de inwoners van Zwolle. De complexe inhoud moet op zorgvuldige wijze met de Zwolse bevolking worden gecommuniceerd en gedeeld, opdat een breed draagvlak ontstaat. Door de inspraaktermijn van 6 weken te starten midden in de vakantieperiode en midden in de coronacrisis, is een zorgvuldige en volwaardige inspraak onmogelijk. En dit maakt de inspraakrondes per wijk in het najaar eigenlijk een farce. Verzuimd is de bevolking mee te nemen in het proces van totstandkoming van de complexe, moeilijk leesbare visie.
2. De enorme groei van Zwolle tot wel 140.000 inwoners in 2030 wordt in de visie als een gegeven beschouwd. De in de visie geschetste demografische ontwikkelingen worden gezien als kansen voor de doorontwikkeling van de stad en de economie. Maar kun je niet net zo makkelijk zeggen dat deze ontwikkelingen een grote bedreiging vormt voor de leefbaarheid van de stad. Zo wordt een groot deel van het groen in en om de stad opgeofferd aan woningbouw, neemt de bereikbaarheid van de binnenstad af zal een negatief effect op het klimaatbestendig maken van Zwolle optreden.
3. Onduidelijk is wat er is gebeurd na het vaststellen van de structuurnota Zwolle 2020 als het gaat om de daarin benoemde grote en kleinere potentiële woningbouwlocaties, waaronder de uitbreidingslocatie Vechtpoort. Daar zou onderzoek naar plaatsvinden en uiterlijk 2011 keuzes worden gemaakt. En er zou een transparante, integrale afweging tussen de kleinere locaties gemaakt worden. Dat zou de discussie over de invulling van kwetsbare kleine locaties die nu gevoerd wordt overbodig gemaakt hebben. De verbazing wordt uitgesproken dat de kleinere locaties Dijklanden en Vechtpoort niet meer voorkomen in de omgevingsvisie.
4. Stadsbroek moet uit de omgevingsvisie verwijderd worden als woningbouwlocatie. En er moet een heldere visie ontwikkeld worden hoe dit gebied het beste kan worden ingericht zonder woningbouw. De raad heeft in het verleden een duidelijk standpunt ingenomen over Stadsbroek: niet bebouwen, geen onderzoek meer doen naar bouw mogelijkheden en natuur en recreatie verbeteren. In de zienswijze wordt verwezen naar de besluitvorming bij de ontwikkeling van Stadshagen 1 en Stadshagen 2, de visienota Milligerplas (2008) en de visienota Noordelijke stadsrand (2009). De bestaande landschappelijke en natuurwaarden van Stadsbroek sluiten naadloos aan bij de Mastenbroeker polder en het Nationaal landschap IJsseldelta. Stadsbroek vormt de belangrijke verbindingszone tussen de Milligerplas en het Zwarte Water. Woningbouw in Stadsbroek zou deze belangrijke verbinding te niet doen en de ecologische en natuurwaarden van het gebied aantasten. Stadsbroek heeft ook een meerwaarde voor Stadshagen. Onder andere als natuurcompensatiegebied, ecologische verbindingszone, uitloop en recreatiegebied en stads-biologische landbouw.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie:

Reactie gemeente

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4, 5 en 6: inzageperiode, mate van concreetheid en leesbaarheid en betrokkenheid van belanghebbenden;
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle
3. De voorliggende omgevingsvisie gaat, mede op basis van de in 2019 door de gemeenteraad vastgestelde 'Ontwikkelstrategie Wonen', uit van het toevoegen van 10.000 woningen tot 2030. Dit om te voorzien in voldoende woningen voor eenieder. Het aantal woningen is gebaseerd van landelijke prognoses over de groei van Zwolle. 4000 woningen realiseren we in een sub-urbane setting. In de omgevingsvisie zijn daarvoor locaties benoemd, zoals het afbouwen van Stadshagen, Breecamp-west en de voormalige Harculocentrale. Vechtpoort maakt daar geen onderdeel van uit. Rijk, Regio en Provincie doen de komende jaren een verstedelijkingsonderzoek hoe Zwolle kan groeien na 2030. Verschillende scenario's en opties verkennen we daarbij. Een mogelijke groei aan de oostkant (o.a. Vechtpoort 1 en 2) van Zwolle nemen we mee in dit onderzoek. We kijken bij dat onderzoek niet alleen naar woningbouw, maar ook naar de maatschappelijke opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, landschaps- en natuurontwikkeling, mobiliteit en duurzame opwek van energie. Belangrijk aandachtspunt is ook hoe de groei van Zwolle de bestaande stad kan versterken. Bijvoorbeeld op het gebied van leefbaarheid. De uitkomst van het verstedelijkingsonderzoek verwerken we in een periodieke update van de Zwolse omgevingsvisie. Aan het begin van deze raadsperiode is in het coalitieakkoord afgesproken dat Dijklanden geen ontwikkellocatie woningbouw is. De locatie is daarom niet opgenomen in de omgevingsvisie.
4. Om de woningbehoefte op te vangen is in de omgevingsvisie een aantal woningbouwlocaties benoemd. Deze locaties komen overeen met de 'ontwikkelvisie wonen' die in 2019 werd vastgesteld. Samen kunnen deze locaties voorzien in onze woningbehoefte van 10.000 woningen tot 2030. Het lijkt verstandig een woningbouwlocatie achter de hand te hebben op het moment dat één van de hiervoor genoemde kansrijke woningbouwontwikkelingen (deels) geen doorgang kan vinden of dat er een aanvullende en dringende woningbehoefte is. Daarvoor hebben we in de omgevingsvisie 'aanvullende locaties' aangewezen. Het betreft de IJsselvizieren en Stadsbroek, zoals ook al in het Structuurplan 2020 zijn genoemd. Om de kansrijkheid te kunnen bepalen van deze aanvullende locaties is eerst aanvullend onderzoek nodig. Ook is het van belang de voors en tegens van deze locaties onderling tegen elkaar af te wegen. Hierbij komen zaken aan de orde als landschap, cultuurhistorie, ecologie, grondeigendom, stikstof, mobiliteit, draagvlak in de omgeving en ontwikkelpotentie (kwaliteiten) van het gebied zonder nieuwe woningbouw. Kortom: of Stadsbroek in een later stadium wordt aangewezen als woningbouwlocatie is afhankelijk van:
 - Voortgang van de woningbouw op de huidige als kansrijk aangewezen woningbouwlocaties;
 - De druk op de Zwolse woningmarkt;
 - De uitkomst van genoemd onderzoek dat kansrijkheid van aanvullende woningbouwlocaties bepaalt.

Voorgaande leidt deels tot aanpassing van de omgevingsvisie. De aanvullende woningbouwlocaties IJsselvizieren en Stadsbroek blijven opgenomen in de

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

omgevingsvisie. Wel nemen we beter op hoe deze locaties zich verhouden tot de status van de kansrijke locaties. Ook beschrijven we welke onderdelen meegenomen worden in het onderzoek. Daarin is ook expliciet aandacht voor de ontwikkelpotentie van een gebied zonder woningen.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie.

- We hebben verduidelijkt hoe de aanvullende locaties zich verhouden tot de kansrijke locaties. In het onderzoek naar de aanvullende woningbouwlocaties onderzoeken we ook de potentie van de gebieden in een situatie zonder woningbouw.

2.65 Zienswijze nummer 65

Samenvatting zienswijze:

1. De datum van de inspraak (eind van de zomervakantie) is erg ongelukkig gekozen en de periode van één weekend om een zienswijze voor te bereiden en in te spreken op 24 augustus is véél te kort.
2. De zienswijze heeft betrekking op de locatie Dirc van Herxenweg-hoek-Veldweg. Kleinschalige woningbouw in die hoek is ongewenst.
 - a. Dit doet afbreuk aan het landelijk karakter van Windesheim. Aan de Veldweg staan nog historische boerderijen die door woningbouw het mooie landelijk aanzien verliezen;
 - b. De verbinding met de stad moet beter en dat kan naar ons inzien beter aan de noordkant van het dorp, in het verlengde van de Bergweg. Dit is beter aansluitend en planologisch gezien meer richting Zwolle.
 - c. Het woongenot wordt ingeperkt:
 - i. Beperken van het vrije uitzicht;
 - ii. De privacy, oftewel persoonlijke vrijheid, wordt beperkt;
 - iii. Er zal meer overlast zijn door o.a. meer geluiden, meer geparkeerde auto's, meer verkeer en meer licht;
 - iv. Een waardedaling van woningen in de directe omgeving van het plangebied, mede op basis van voorgaande punten.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode
2. In de ontwerp-omgevingsvisie staan twee potentiële locaties genoemd voor woningbouw bij de kern Windesheim. We schrappen die locaties van de kaart, omdat de dialoog over woningbouw in de kern Windesheim nader gevoerd moet worden. Nader behoefteonderzoek is ook nodig over type en aantal woningen. Het nu al benoemen van locaties leidt tot onduidelijkheid en creëert verkeerde verwachtingen. In de definitieve omgevingsvisie benoemen we wel dat kleinschalige woningbouw wenselijk is ten behoeve van kleine, autonome groei van Windesheim. Een goede mix tussen jong-oud, goedkoop-hoger segment is belangrijk. Dit voor mensen uit Windesheim maar ook van daarbuiten. Dit was

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

één van de uitkomsten van een bewonersbijeenkomst in het voorjaar van 2019 over de omgevingsvisie.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

- We schrappen de woningbouwlocaties nabij de kern Windesheim van de kaart.

2.66 Zienswijze nummer 66

Samenvatting zienswijze:

1. Mobiliteit: Zwolle kan zich goed positioneren als Poort naar het Noordoosten door in te zetten op economie/mobiliteit richting Noord-Oost Europa (Scandinavië). Door contacten in Noord- Europa te bevorderen op gebied van cultuur, onderwijs, en economie kan worden bijgedragen aan een 'Noordelijke Ontwikkelingsas'. Hierbij wordt gevraagd welke vormen van vervoer Zwolle wil gaan bevorderen. Op het plaatje over openbaar vervoer (par. 3.6) ontbreekt de NoordOostCorridor en de Fehmarnbeltunnel en er wordt een OV-verbinding aangegeven tussen Groningen en Duitsland die al lang buiten gebruik is.
2. Verzoek om krachtig stelling te nemen tegen verplaatsing van vrachtverkeer naar Lelystad airport, in verband met nadelige milieugevolgen.
3. Het raadsbesluit om onderzoek te doen naar mogelijkheden voor ondergronds brengen van een deel van de A28 in Zwolle wordt toegejuicht.
4. Omgevingseffectrapportage (OER): In de OER ontbreekt dat Zwolle, als tweede spookknooppunt van Nederland, in aanmerking komt voor een HSL richting Hamburg.
5. In de OER ontbreekt de analyse van milieuproblemen (stikstof) die vliegveld Lelystad kan veroorzaken als vrachtverkeer van Schiphol naar Lelystad wordt verplaatst.
6. In de OER wordt informatie over fijnstof fractie PM10 gegeven. Omdat fijnstof fractie PM2,5 ook standaard gemonitord wordt hoort daar wat over gezegd te worden.
7. Volkshuisvesting: aangegeven wordt dat de bevolkingsopbouw in nieuwbouwwijken te eenzijdig is. Dit kan problemen geven in de samenleving/leefbaarheid in deze wijken. Advies is om Stadshagen eerst te evalueren alvorens nieuwe wijken op te bouwen.
8. Oneigenlijk gebruik fietspaden: met allerlei uiteenlopende gebruikers van het fietspad wordt het steeds voller op de fietspaden. Geadviseerd wordt om hierover te brainstormen met de Fietzersbond. Wat gewaard moet worden van het fietspad zijn voertuigen met verbrandingsmotor en mensen die onder het fietsen op hun mobiele telefoon bezig zijn.

Zienswijze heeft betrekking op:

Ontwerp-omgevingsvisie en de ontwerp-Omgevingseffectrapportage

Reactie van de gemeente:

1. Het station van Zwolle is, na Utrecht het 2^e knooppunt van Nederland, waar meerdere keren per uur treinen uit 8 richtingen aankomen en vertrekken. In het OV Toekomstbeeld 2040 van het Rijk is Zwolle opgenomen als een van de

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

hoekpunten in het 'rondje-Nederland' waar het openbaar vervoer vaak & snel moet gaan rijden. Daarmee krijgt Zwolle een nog betere aansluiting op de internationale treinverbindingen via Amsterdam, Utrecht, Breda of Deventer. Op dit moment maakt Zwolle nog geen onderdeel uit van het internationale spoornetwerk. Wel wordt er onderzoek gedaan naar de verbetering van het spoortraject Zwolle-Münster, waarmee het mogelijk wordt om vanuit Zwolle naar Duitsland te reizen. Het opnemen van Zwolle in een groter internationaal netwerk, bijvoorbeeld richting Duitsland, Frankrijk of het Verenigd Koninkrijk is op dit moment nog niet voorzien.

2. Zwolle laat zich al jaren, samen met de provincie Overijssel en vele regiogemeenten, kritisch uit over de gevolgen van de routes van en naar Lelystad Airport voor deze regio. Daarbij letten wij in hoofdlijn op drie punten:
 - a. een transparant en navolgbaar proces
 - b. de effecten op de omgeving
 - c. participatie

In uw zienswijze benoemt u ook deze punten. In alle gesprekken, reacties en zienswijzen over de Luchtvaartnota, Luchtruimherziening en het Luchthavenbesluit Lelystad Airport zullen wij ook in de toekomst deze drie punten naar voren blijven brengen. De omgevingsvisie is echter niet de plaats om ons standpunt over Lelystad Airport te verwoorden. Wij doen dit op vele andere manieren en plaatsen. Uw zienswijze is juist dat onder de nieuwe Omgevingswet verschillende geluidsbronnen bij elkaar worden opgeteld. Het gaat daarbij om wettelijke geluidscontouren, zoals voor wegverkeer, spoorverkeer en ook luchtvaartverkeer. Voor luchtvaartverkeer is die contour wettelijk vastgelegd op de grens van 48dB(A) Lden). De Commissie m.e.r. heeft gevraagd om ook de effecten voor de 40dB(A) Lden-contour in beeld te brengen. Voor Lelystad Airport geldt dat de contour van 48 dB(A) Lden beperkt is tot Flevoland en de 40 dB(A) Lden tot aan 's Heerenbroek (gemeente Kampen) loopt. In beide gevallen hoeft in de gemeente Zwolle bij bouwactiviteiten geen rekening gehouden te worden met de vliegroutes van en naar Lelystad Airport. Er gelden dus geen bouwbeperkingen. Onze opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie en woningbouwontwikkelingen worden daarom niet beperkt door opening van Lelystad Airport. Om die reden hebben wij Lelystad Airport niet meegenomen in de omgevingseffectrapportage en in de omgevingsvisie zelf. Hoewel de vliegroutes dus formeel geen juridisch effect hebben op Zwolle, betekent dat niet dat inwoners er geen hinder van ondervinden. Wij begrijpen uw opmerkingen over de gevolgen van Lelystad Airport daarom ook goed en volgen we dit als gemeente kritisch. Juist vanwege de geluidseffecten en effecten op de luchtkwaliteit. In de omgevingsvisie moeten wij echter uitgaan van de situatie die op dit moment bekend is. Dat betekent dat wij in de omgevingsvisie uitgaan van opening van Lelystad Airport in november 2021 met de routes zoals die in het Ontwerp Luchthavenbesluit zijn opgenomen en met de aanpassingen die zijn aangekondigd door de minister in het Startbesluit Luchtruimherziening en met de regelgeving die daarbij hoort.

3. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze. Het onderzoek naar de ondertunneling van de A28 loopt.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

4. De omgevingseffectrapportage brengt de effecten in beeld van de beleidsvoornemens waarvoor de omgevingsvisie het kader vormt. Hoofdzakelijk gaat het om woningbouw. De omgevingsvisie bevat geen plannen voor een hogesnelheidslijn. In het omgevingseffectrapport is daarom ook niets over een HSL opgenomen.
5. De milieueffecten (en dus ook effecten op natuur vanwege stikstof) van het verplaatsen van vluchten van Schiphol naar Lelystad dienen te worden onderzocht in het kader van het besluit dat dit mogelijk maakt (de natuurvergunning voor vliegveld Lelystad).
6. De definitieve omgevingsvisie bevat als bijlage een 'nota van aanvulling op het OER'. Hierin is aanvullende informatie opgenomen over effecten op luchtkwaliteit, waaronder PM2,5.
7. Bij nieuwe woningbouwontwikkeling kijken we altijd naar de ervaringen uit het verleden. We wegen hierbij dat de tijdsgeest en maatschappelijke veranderingen van invloed zijn op onze plannen.
8. Uw constatering dat het steeds voller wordt op het fietspad herkennen wij. In ons beleid voor (toegestane voertuigen op) fietspaden volgen wij het landelijk beleid. Op ambtelijk en bestuurlijk niveau voeren we periodiek overleg met de Fietzersbond. Hierbij spreken we ook over de veiligheid op fietspaden vanwege toenemende drukte en steeds diverser aantal voertuigen. Of voertuigen wel of niet zijn toegestaan op het fietspad hangt vooral af van de constructiesnelheid van het voertuig en de maximumsnelheid op de weg. De aanwezigheid van een verbrandingsmotor is hierin niet bepalend. Een bromfiets (ontwerpsnelheid 45 km/uur) rijdt bijvoorbeeld in principe op de rijbaan, tenzij dit vanuit verkeersveiligheidsoogpunt ongewenst is, terwijl een snorfiets (ontwerpsnelheid 25 km/uur) op het fietspad moet. Voor fietsen geldt dat een speed-pedelec (ontwerpsnelheid 45 km/uur) ook in de categorie bromfiets hoort en dus ook in principe op de rijbaan rijdt, terwijl een reguliere (elektrische)fiets op het fietspad rijdt.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.67 Zienswijze nummer 67

Samenvatting zienswijze:

1. Duurzame ontwikkeling: duurzaamheid moet een vertrekpunt worden vanuit omgevingsvisie, in plaats van een afgeleide van de kernopgaven. Door alle geschetste opgaven komt natuur, gezondheid, geluid en hittestress onder druk te staan. Deze conclusie vraagt om herformulering en andere prioritering van de kernopgaven.
2. Stadslandbouw: neem een vitale stadslandbouw voor Zwolle op als prominente ontwikkelingskansen. Geef een wenkend kader waarlangs ondernemers samen met deelnemende inwoners voor de komende 20 jaar de stadslandbouw kunnen ontwikkelen en daarbij het vergunningentraject succesvol kunnen doorlopen.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

3. Participatie: initiatieven vanuit de samenleving en samenwerking zijn pijlers van de Omgevingswet en ook van het gemeentelijk beleid. De tervisielegging van de omgevingsvisie in de vakantieperiode draagt daaraan niet bij.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle
2. Het thema stadslandbouw heeft een plek in de Zwolse omgevingsvisie. Specifiek komt het aan bod bij het gebiedsprofiel 'Gemengd landelijk gebied'. Dit gebied heeft een rol als uitloopgebied voor de inwoners van Zwolle en als gebied waar de band tussen burger en landbouw is te versterken. Daarom biedt de gemeente in het gemengd landelijk gebied ruimte voor een mix aan functies, biologische- en stadslandbouw, verbreding van landbouwbedrijven, recreatie, landschap, natuur, cultuurhistorie, wonen, klimaatadaptatie en kleinschalige niet agrarische bedrijvigheid. Ontwikkelingen zijn mogelijk als die passen bij de kenmerken, maat en schaal van het landschap.
3. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.68

Zienswijze nummer 68

Samenvatting zienswijze:

1. Om de verwachte groei van de Zwolse bevolking het hoofd te bieden, zullen er flink meer woningen moeten worden gebouwd. Daarbij is het van belang dat het buitengebied zoveel mogelijk wordt ontzien. Wijs een of hooguit twee gebieden aan waar stadsuitbreiding plaats kan vinden. Daarnaast zal er dus meer in de hoogte moeten worden gebouwd. Het centrum moet zijn historische karakter behouden. Daaromheen kan hoger gebouwd worden, tot 50 meter. In de gebieden die verder van het centrum liggen, rond de buitenring, kan hoger worden gebouwd (70 tot 80 meter). Maar daarbij moet worden opgepast dat Zwolle geen tweede Rotterdam wordt.
2. Recreatie: doorgroeien als aantrekkelijke stad kan door middel van (nieuwe) recreatiegebieden en festivallocaties. Massatoerisme moet voorkomen worden.
3. Ontwikkeling Hanzeland: Hanzeland kan worden doorontwikkeld als gebied waar wonen, werken, recreatie en vervoer samenkomen. Het kan dienst gaan doen als een soort tweede stadscentrum. Door middel van horeca en evenementen meer levendigheid 's avonds en in het weekend. Ruimte voor nieuwe (moderne, klimaatneutrale) woningen is er onder andere op de oude Hanzebadlocatie.
4. Mobiliteit Hanzeland: meer ontsluitingen voor autoverkeer zijn nodig voor Hanzeland. Bijvoorbeeld het openstellen van de Van Karnebeek tunnel voor autoverkeer, en Koggetunnel als ontsluiting. Naast de passerelle is ook voor fietsers een snellere route bijvoorbeeld onder het station nodig. Een ontsluiting met hogeschool Windesheim is nodig voor verdeling van de studentenstroom.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

5. Mobiliteit algemeen: gewenst is inzet op een autovrije binnenstad. In en rond het centrum openbaar vervoer en fietsers. Om de groei van openbaar vervoer te managen zijn er meer treinstations nodig in Zwolle. Bijvoorbeeld in Zwolle-zuid, waar ook een spoorverdubbeling gewenst is.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1 en 2: Groei Zwolle
2. We vinden het belangrijk dat er voldoende kwalitatief goede festivallocaties zijn in de stad. Daarmee blijft Zwolle een aantrekkelijke stad om te wonen en te werken en voor bedrijven om zich te vestigen. Er zijn nu voldoende locaties beschikbaar. De komende jaren zal Zwolle inzetten op het realiseren van een permanente locatie die geschikt is voor grootschalige evenementen die vooral de jonge doelgroep aanspreken.
3. We nemen kennis van de visie van de indiener van de zienswijze over de toekomst van de Hanzeland. Die visie komt overeen de beschrijving van dit gebied in de Zwolse omgevingsvisie.
4. We nemen kennis van de suggesties van de indiener van de zienswijze voor een goede ontsluiting van Hanzeland. De visies voor de gebiedsontwikkeling spoorzone zijn input voor de omgevingsvisie. Daarin is aandacht voor langzaam verkeer, zoals fietsers en wandelaars. We onderzoeken de openstelling van de Van Karnebeek tunnel.
5. De gemeente zet in op een autoluw centrumgebied met daarin onder andere de binnenstad. Daar is meer ruimte voor fietsers en voetgangers. In het OV Toekomstbeeld 2040 van het rijk is Zwolle opgenomen als een van de hoekpunten in het 'rondje-Nederland' waar het openbaar vervoer vaak & snel moet gaan rijden. In dat kader willen we samen met het Rijk en onder andere NS en ProRail kijken wat er nodig is om dit de komende jaren te realiseren. Mogelijk dat dit ook kansen biedt voor het realiseren van één of meerdere voorstadstations in of rondom Zwolle of de verdubbeling van het spoor naar Deventer. De uitkomsten van dat onderzoek verwerken we in een periodieke aanpassing van de Zwolse omgevingsvisie.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

2.69 Zienswijze nummer 69

Samenvatting zienswijze:

1. Focus in ambities: de omgevingsvisie ziet er uitgebreid en compleet uit. Zwolle staat voor een enorme groei-/woning-opgave en het zal moeten uitwijzen hoe de overige ambities voldoende tot hun recht komen. De Omgevingseffectrapportage biedt aanknopingspunten om te komen tot aanscherping van de gekozen ambities (bijvoorbeeld ten aanzien van knelpunten hittestress en geluidhinder). Richting het Omgevingsplan kan nog meer focus op integraliteit in de ambities worden aangebracht, waarbij participatie als input kan dienen.
2. Effecten op buurgemeenten: de groeiopgave voor Zwolle zal ook uitstralen naar Olst-Wijhe. In gezamenlijkheid wil de gemeente Olst-Wijhe (verder) verkennen welke kansen en bereidingen dit heeft (voor wonen, werkgelegenheid, verkeer, recreatie, energieopgave etc). De uitstralingseffecten naar omliggende gemeente blijken nog niet geheel helder uit de omgevingsvisie. Het is positief dat Zwolle de samenwerking in de regio in volle vaart voort wil zetten omtrent de opgaven. Olst-Wijhe pakt deze handschoen graag op.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze, inclusief de aanbeveling om richting het Omgevingsplan meer focus te leggen op integraliteit in de ambities.
2. Als gemeente Zwolle vinden we een goede afstemming met buurgemeenten belangrijk als het gaat om de toekomst van de fysieke leefomgeving. Op dit moment vindt een verstedelijkingsonderzoek plaats. Daar zijn de gemeenten uit de Regio Zwolle ook bij betrokken.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.70 Zienswijze nummer 70

Samenvatting zienswijze:

De indiener is tegen de bebouwing van Stadsbroek in Stadshagen.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Om de woningbehoefte op te vangen is in de omgevingsvisie een aantal woningbouwlocaties benoemd. Deze locaties komen overeen met de 'ontwikkelvisie wonen' die in 2019 werd vastgesteld. Samen kunnen deze locaties voorzien in onze woningbehoefte van 10.000 woningen tot 2030. Het lijkt verstandig een woningbouwlocatie achter de hand te hebben op het moment dat één van de hiervoor genoemde kansrijke woningbouwontwikkelingen (deels) geen doorgang kan vinden of

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

dat er een aanvullende en dringende woningbehoefte is. Daarvoor hebben we in de omgevingsvisie 'aanvullende locaties' aangewezen. Het betreft de IJsselvizieren en Stadsbroek, zoals ook al in het Structuurplan 2020 zijn genoemd. Om de kansrijkheid te kunnen bepalen van deze aanvullende locaties is eerst aanvullend onderzoek nodig. Ook is het van belang de voors en tegens van deze locaties onderling tegen elkaar af te wegen. Hierbij komen zaken aan de orde als landschap, cultuurhistorie, ecologie, grondeigendom, stikstof, mobiliteit, draagvlak in de omgeving en ontwikkelpotentie (kwaliteiten) van het gebied zonder nieuwe woningbouw. Kortom: of Stadsbroek in een later stadium wordt aangewezen als woningbouwlocatie is afhankelijk van:

- Voortgang van de woningbouw op de huidige als kansrijk aangewezen woningbouwlocaties;
- De druk op de Zwolse woningmarkt;
- De uitkomst van genoemd onderzoek dat kansrijkheid van aanvullende woningbouwlocaties bepaalt.

Voorgaande leidt deels tot aanpassing van de omgevingsvisie. De aanvullende woningbouwlocaties IJsselvizieren en Stadsbroek blijven opgenomen in de omgevingsvisie. Wel nemen we beter op hoe deze locaties zich verhouden tot de status van de kansrijke locaties. Ook beschrijven we welke onderdelen meegenomen worden in het onderzoek. Daarin is ook expliciet aandacht voor de ontwikkelpotentie van een gebied zonder woningen.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

- We hebben verduidelijkt hoe de aanvullende locaties zich verhouden tot de kansrijke locaties. In het onderzoek naar de aanvullende woningbouwlocaties onderzoeken we ook de potentie van de gebieden in een situatie zonder woningbouw.

2.71 Zienswijze nummer 71

Samenvatting zienswijze:

1. Dat in het suburbaan gebied, waar Westenholte onder valt, bijzondere aandacht is voor het behoud van ontmoetingsplekken als 'kloppend hart' van de buurt, wordt van harte toegejuicht.
2. Aangegeven is dat de omgeving van de Zalkerdijk een aanvullende ontwikkellocatie kan zijn. Hier wordt nadrukkelijk alleen ruimte voor wonen gezien en niet een agrarische bestemming. Gezien het karakter van de Zalkerdijk, als oude weg en dijk en als recreatieve verbinding van de Tippe naar de IJssel, dient de eventuele bouw aangepast te zijn aan de omgeving, binnen de aangewezen groenzone. Overleg met wijkbewoners hierover is van groot belang. Het landelijk karakter van deze plek dient behouden te blijven.
3. Het is vreemd dat met betrekking tot cultuurhistorie, het Stinspark in Westenholte niet wordt genoemd. De cultuurhistorische lijn van het kasteel Werkeren in Stadshagen naar kasteel de Voorst in Westenholte moet worden aangegeven. Het Stinspark is historisch erfgoed en zou dan ook als zeer waardevol moeten worden aangemerkt. Het Stinspark is toe aan verbetering, daarvoor is een plan inmiddels opgesteld met inachtneming van de cultuurhistorische waarde van deze plek.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

4. Het wordt van belang geacht om, samen met de wijkbewoners, gesprekspartner te zijn van de gemeente in het verder ontwikkelen van de wijk en het gebied er omheen.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. We nemen dit deel van de zienswijze voor kennisgeving aan.
2. De betreffende locatie is aangeduid als zogenaamde 'aanvullende locatie voor Woningbouw'. Hiermee wordt geen agrarische bedrijvigheid bedoeld. Ontwikkeling van een aanvullende locatie voor woningbouw is pas aan de orde op het moment dat één van de hiervoor kansrijke woningbouwontwikkelingen (deels) geen doorgang kan vinden of dat er een aanvullende en dringende woningbehoefte is. We doen eerst onderzoek om te bepalen welke aanvullende locatie dan het meest geschikt is.
3. De indiener van de zienswijze merkt terecht op dat het Stinspark en de cultuurhistorische waardevolle lijn van het kasteel Werkeren in Stadshagen naar kasteel de Voorst in Westenholtte niet worden genoemd als locatie met cultuurhistorische waarde. De raamwerkkaart 'cultuurhistorie' passen we hierop aan. Bovendien is het Stinspark een park dat aandacht nodig heeft. Dit nemen we zo op in het overzicht met Zwolse parken. Dit sluit aan op de planvorming die reeds loopt. Hierbij is ook aandacht voor de cultuurhistorische waarde van het park.
4. Zie onze beantwoording van veelvoorkomende zienswijze nummer 5 (concreetheid) en 6 (betrokkenheid belanghebbenden).

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de zienswijze:

1. We nemen het Stinspark op als locatie met cultuurhistorische waarde.
2. We nemen het Stinspark op als park 'dat aandacht nodig' heeft bij het onderdeel Zwolse parken.

2.72 Zienswijze nummer 72

Samenvatting zienswijze:

1. Het wekt verbazing dat dat over een dergelijk belangrijk onderwerp als de nieuwe omgevingsvisie wordt volstaan met een standaard inzage termijn van 6 weken, die bovendien midden in de vakantieperiode en midden in de coronacrisis ligt. De aankondiging vindt plaats door middel van een kleine mededeling in de Peperbus.
2. In het Structuurplan 2020 wordt al de conclusie getrokken dat woningbouw in Stadsbroek niet haalbaar is. Het is vreemd dat anno 2020 niet meer aan deze conclusie wordt gedacht. Gehoopt wordt dat Stadsbroek zal blijven zoals het nu is en wanneer er iets aan wordt veranderd dat alleen maar de diversiteit aan flora en fauna ten goede komt.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode
2. Om de woningbehoefte op te vangen is in de omgevingsvisie een aantal kansrijke woningbouwlocaties benoemd. Deze locaties komen overeen met de 'ontwikkelstrategie wonen' die in 2019 werd vastgesteld. Samen kunnen deze locaties voorzien in onze woningbehoefte van 10.000 woningen tot 2030. Het lijkt verstandig een woningbouwlocatie achter de hand te hebben op het moment dat één van de kansrijke woningbouwontwikkelingen (deels) geen doorgang kan vinden of dat er een aanvullende en dringende woningbehoefte is. Daarvoor hebben we in de omgevingsvisie 'aanvullende locaties' aangewezen. Het betreft de IJsselvieren en Stadsbroek, zoals ook al in het Structuurplan 2020 zijn genoemd. Om de kansrijkheid te kunnen bepalen van deze aanvullende locaties is eerst aanvullend onderzoek nodig. Ook is het van belang de voors en tegens van deze locaties onderling tegen elkaar af te wegen. Hierbij komen zaken aan de orde als landschap, cultuurhistorie, ecologie, grondeigendom, stikstof, mobiliteit, draagvlak in de omgeving en ontwikkelpotentie (kwaliteiten) van het gebied zonder nieuwe woningbouw. Kortom: of Stadsbroek in een later stadium wordt aangewezen als woningbouwlocatie is afhankelijk van:
 - Voortgang van de woningbouw op de huidige als kansrijk aangewezen woningbouwlocaties;
 - De druk op de Zwolse woningmarkt;
 - De uitkomst van genoemd onderzoek dat kansrijkheid van aanvullende woningbouwlocaties bepaalt.

Voorgaande leidt deels tot aanpassing van de omgevingsvisie. De aanvullende woningbouwlocaties IJsselvieren en Stadsbroek blijven opgenomen in de omgevingsvisie. Wel nemen we beter op hoe deze locaties zich verhouden tot de status van de kansrijke locaties. Ook beschrijven we welke onderdelen meegenomen worden in het onderzoek. Daarin is ook expliciet aandacht voor de ontwikkelpotentie van een gebied zonder woningen.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

1. In het onderzoek nemen we ook de potentie van Stadsbroek zonder woningbouw mee.

2.73

Zienswijze nummer 73

Samenvatting zienswijze:

Stadsbroek is een mooi en rustig natuurgebied, lopend van de prachtige Stadskolk (waarin veel watervogels verblijven) in de richting van de polder Mastenbroek. Eerder is door de gemeenteraad erkend dat dit een gebied is wat ook in de toekomst natuur zou moeten blijven. Gepleit wordt ervoor om Stadsbroek ook in de toekomst onbebouwd te houden, in een combinatie en samenspel van natuur (1^e plaats) en landbouw (2^e plaats). Bouwen en wonen is heel belangrijk voor de stad, maar door gebieden als Stadsbroek te ontzien bevordert de gemeente het woongenot in de wijk enorm.

Zienswijze heeft betrekking op: omgevingsvisie

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Reactie van de gemeente:

Om de woningbehoefte op te vangen is in de omgevingsvisie een aantal kansrijke woningbouwlocaties benoemd. Deze locaties komen overeen met de 'ontwikkelvisie wonen' die in 2019 werd vastgesteld. Samen kunnen deze locaties voorzien in onze woningbehoefte van 10.000 woningen tot 2030. Het lijkt verstandig een woningbouwlocatie achter de hand te hebben op het moment dat één van de kansrijke woningbouwontwikkelingen (deels) geen doorgang kan vinden of dat er een aanvullende en dringende woningbehoefte is. Daarvoor hebben we in de omgevingsvisie 'aanvullende locaties' aangewezen. Het betreft de IJsselvizieren en Stadsbroek, zoals ook al in het Structuurplan 2020 zijn genoemd. Om de kansrijkheid te kunnen bepalen van deze aanvullende locaties is eerst aanvullend onderzoek nodig. Ook is het van belang de voors en tegens van deze locaties onderling tegen elkaar af te wegen. Hierbij komen zaken aan de orde als landschap, cultuurhistorie, ecologie, grondeigendom, stikstof, mobiliteit, draagvlak in de omgeving en ontwikkelpotentie (kwaliteiten) van het gebied zonder nieuwe woningbouw. Kortom: of Stadsbroek in een later stadium wordt aangewezen als woningbouwlocatie is afhankelijk van:

- Voortgang van de woningbouw op de huidige als kansrijk aangewezen woningbouwlocaties;
- De druk op de Zwolse woningmarkt;
- De uitkomst van genoemd onderzoek dat kansrijkheid van aanvullende woningbouwlocaties bepaalt.

Voorgaande leidt deels tot aanpassing van de omgevingsvisie. De aanvullende woningbouwlocaties IJsselvizieren en Stadsbroek blijven opgenomen in de omgevingsvisie. Wel nemen we beter op hoe deze locaties zich verhouden tot de status van de kansrijke locaties. Ook beschrijven we welke onderdelen meegenomen worden in het onderzoek. Daarin is ook expliciet aandacht voor de ontwikkelpotentie van een gebied zonder woningen.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

- In het onderzoek nemen we ook de potentie van het gebied zonder woningbouw mee.

2.74 Zienswijze nummer 74

Samenvatting zienswijze:

1. Het tijdvak voor inzage van de ontwerpvisie is, vanwege de zomervakantie, enigszins ongelukkig gekozen
2. Indiener geeft nadrukkelijk aan dat de zienswijze vooral is bedoeld om in discussie te gaan en samen te werken aan oplossingen die de wijk en ook andere delen van de stad een positieve impuls voor de komende jaren geeft. We doen het samen!
3. Er wordt gesproken over een mogelijke toename van 25.000 woningen tot het jaar 2040. Er wordt een nadere definitie gemist van het begrip 'woningen', omdat je onder andere te maken hebt met appartementen, studentenkamers, huizen voor begeleid wonen, groepshuisvesting voor dementerenden, etc.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

4. Wat is de reden van specifiek deze aantallen voor Zwolle en in het verlengde daarvan wordt een intergemeentelijk overleg gemist met de buurgemeenten aangaande uitbreiding van Zwolle en de buurgemeenten.
5. Bij de demografische ontwikkelingen wordt het scenario geschetst dat vooral (jongere) gezinnen en ouderen zich tot de stad zullen wenden. Afgevraagd wordt welke inkomensklasse(s) tot de Zwolse bevolking zullen toetreden en hoe dit aansluit op de verdeling (suburbaan wonen, groenstedelijk wonen en centrumstedelijk wonen). Gepleit wordt voor een zo gevarieerd mogelijke bevolking in Assendorp met daarbij relevante woonvoorzieningen voor diverse inkomensgroepen.
6. De ambitie "Zwolle behoudt en versterkt haar ruimtelijke, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten" wordt onderschreven en van harte gesteund. Het is echter regelmatig gebleken dat deze ambitie niet centraal gesteld wordt als het gaat om de meer kleinschalige, individuele aanpassingen aan gebouwen. Er zijn talrijke voorbeelden waarin de gemeente andere belangen laat prevaleren boven de ambitie die zij nu centraal stelt. Er zou een nieuwe scan moeten worden uitgevoerd om "vergeten panden" met spoed op te nemen in het totale overzicht om zodoende deze kwaliteit te behouden voor Assendorp. Afgevraagd wordt waarom in de afbeelding 'Huis van Zwolle', dat drager en fundament verbindt, deze ambitie niet is opgenomen.
7. Er wordt een vertekend beeld gegeven: Assendorp wordt opgemerkt als 'groen', terwijl de wijk helaas verworden is tot de meest versteende wijk van de stad.
8. Afgevraagd wordt welke delen van Zwolle nu exact bij de stadsruit horen en welke tot de stadsring. Voorts wordt afgevraagd wat de verschillen en overeenkomsten zijn. Helaas biedt het figuur hier onvoldoende uitsluitsel over.
9. Hoge bebouwing in het deel van de Spoorzone zijn ten zuiden van de Deventerstraatweg is ongewenst, omdat het de cultuurhistorische uitstraling en waarde van Assendorp aantast. Verontrustend zijn de plannen inzake bebouwing in Hanzeland pal naast de unieke historische spoorbrug en aanlandingshoofden.
10. In de aanname voor hoogbouw in de stad ontbreekt de noodzakelijke relatie met groenvoorziening die de wijk (en stad) zo dringend nodig heeft en de versterking moet compenseren.
11. Bijzonder in de huidige Coronapandemie is het feit dat hoogbouw momenteel zeer slecht toegankelijk is als men de 1,5 meter in acht wil nemen in de liften.
12. Terecht wordt opgemerkt dat er in Assendorp weinig parkvoorzieningen zijn. Het voornemen om voor de Spoorzone en de zuidzijde van Assendorp een parkachtige setting te creëren wordt volledig onderstreept. Het is van groot belang dat er intensief ingezet gaat worden op het stimuleren van groen in de in de vele straten van Assendorp alsook op het vergroten van de sponswerking in Assendorp.
13. Er treedt een wildgroei op als het gaat over laadpalen voor elektrische auto's. Afgevraagd wordt waarom geen beleid uitgevoerd wordt om laadpalen voor iedereen geschikt te maken, daar goed uitgeruste plaatsen voor aan te wijzen met behoud van de (beperkte) mogelijkheden tot parkeren in de wijk. Het streven is naar meer centrale parkeervoorzieningen in de wijk waar voorzieningen voor elektrisch laden een groot deel van uitmaken.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

14. Enkele jaren geleden is bij wijze van proef de Van Karnebeektunnel eenzijdig opengesteld. Helaas zijn tegen de afspraken in de resultaten hiervan niet ontvangen. In het geval van een tweezijdige openstelling wordt de indiener van de zienswijze graag betrokken bij de verkenningsfase van de mogelijkheden, de proeffase en bij de evaluatie van deze tweezijdige openstelling.
15. In de opsomming van de ontsluitingsstructuur van de wijk Assendorp wordt de Hortensiastraat gemist. Bij een ingreep van de ontsluitingsstructuur van de wijk moet er integraal gekeken worden naar de interne verkeersstromen in de nauwe straten van Assendorp.
16. Afgevraagd wordt hoe het knooppunt Assendorperstraat – Luttenbergstraat-Groot Wezenland veilig(er) wordt ingericht.
17. Het streven om meer wegen tot 30 km/h zones te maken wordt onderschreven en de woonerven in de wijken zo in te richten dat daar stapvoets gereden gaat worden. Hierbij wordt met name gedacht aan de Oosterlaan, Deventerstraatweg, Hortensiastraat, Groot Wezenland en Assendorperstraat.
18. Met klem wordt benadrukt dat voor de Assendorperstraat en andere straten in de wijk het gebruik en hergebruik van cultureel erfgoed in het kader van de cultuurhistorie (ook archeologie) gekoesterd moet worden. De indiener van de zienswijze draagt constructief bij aan de plannen om de fysieke omgeving te verbeteren met behoud van cultuurhistorische waarden.
19. Het voornemen om in het stedelijk gebied het lopen en fietsen te bevorderen wordt ondersteund. Echter in de aanpak ontbreekt volledig de voorzieningen van het openbaar vervoer. De bevolkingssamenstelling, die een substantieel deel ouderen betreft, stelt deze ov-voorzieningen sterk op prijs, want ze bevorderen hun bewegingsvrijheid.
20. De toegankelijkheid voor wandelaars wordt ernstig beperkt door lokaal overvolle trottoirs in de wijk Assendorp. Aandacht voor slim fiets parkeren zal het lopen/wandelen in stedelijk gebied bevorderen. Daarnaast zal door een andere inrichting van meerdere straten het ook voor wandelaars makkelijker moeten worden tijdens het lopen, in plaats van het manoeuvreren op te smalle trottoirs.
21. Afgevraagd wordt hoe de gemeente denkt de voorzieningen laagdrempeliger te maken, terwijl zoveel voorzieningen uit de wijken door bezuinigingen zijn verdwenen. Die bezuinigingen hebben immers geleid tot een grote verschraling van de wijkactiviteiten, de toegankelijkheid en een grotere tweedeling in de wijken.
22. Afgevraagd wordt hoe de ontmoetingslocaties de wijkbewoners (beter) gaan helpen om beter en meer aansluiting te vinden bij wijkontwikkelingen. De fysieke en sociale omgeving, de veranderingen in het sociale domein en de zorg en ondersteuning van mensen thuis worden wel genoemd maar afgevraagd wordt hoe dit wordt gestimuleerd en georganiseerd.
23. In de Spoorzone wordt gesproken over het voorkomen of beperken van de geluid- en trillinghinder voor omwonenden. Ontwikkelingen binnen 200 meter van het spoor krijgen speciale aandacht. Benadrukt wordt dat niet alleen nieuwe ontwikkelingen met deze geluid- en trillinghinder te maken hebben, maar ook de huidige bewoners van de wijk die binnen deze 200 meter van het spoor wonen. Afgevraagd wordt welke maatregelen worden genomen om geluid- en trillinghinder te beperken, ook voor de bewoners aan het spoor.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode
2. Wij onderschrijven het uitgangspunt van gezamenlijkheid
3. We zien dat meer duidelijkheid nodig is over de doelgroepen waar we voor bouwen. De doelgroepen komen in de definitieve omgevingsvisie meer aan de orde. Een aandachtspunt in een buurt als Assendorp is woningsplitsing, wat mede bepaald welke doelgroepen er komen te wonen. Dit onderwerp kwam nog niet aan bod in de ontwerp-omgevingsvisie en voegen we toe. Het huidige beleid van de gemeente op dit onderwerp nemen we op in de definitieve omgevingsvisie bij het gebiedsprofiel 'stedelijk gebied': Als de verdichting bestaat uit het toevoegen van kleine woningen (ook in bestaande gebouwen) dan is dat niet overal toegestaan, om de ruimtedruk niet te hoog te laten oplopen. Ook als verdichting door kleine woningen is toegestaan is een goede balans tussen de kwaliteit van de woningen in relatie tot de directe omgeving noodzakelijk.
4. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle. Er is intensief overleg met omliggende gemeenten en provincie, onder andere in het kader van de verstedelijkingsstrategie.
5. Uit de omgevingsvisie blijkt dat Zwolle een inclusieve gemeente wil zijn, waar plaats is voor iedereen. Zie verder beantwoording onder nummer 3.
6. Behoud en ontwikkeling van cultuurhistorische waarden vormt het vertrekpunt bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Dit staat ook in de omgevingsvisie. We hebben de cultuurhistorische waarden van gebieden in beeld gebracht en gebruikt voor het raamwerk 'Cultuurhistorie' als onderdeel van de omgevingsvisie. Een scan van 'vergeten panden' is te gedetailleerd voor de omgevingsvisie en past meer bij het later op te stellen Omgevingsplan.
7. We onderschrijven het beeld dat Assendorp een 'versteende' wijk is. We zien een toekomstbeeld voor ons met meer groen. De omgevingsvisie benoemt hiervoor enkele kansen, onder andere groenblauwe ontwikkeling nabij de Deventerstraatweg. Dit om hittestress tegen te gaan, meer ruimte voor biodiversiteit te bieden en om de ruimtelijke kwaliteit te vergroten.
8. Ter hoogte van Assendorp bestaat de Stadsruit hoofdzakelijk uit het gebied Spoorzone en het gebied langs de Hortensiastraat. De Stadskrans betreft de omgeving van het centrum. Dit is niet precies afgebakend. Omdat het een visie betreft, een toekomstbeeld van 2040, is dit bewust gedaan. Dit geeft ruimte om hier later invulling aan te geven. Zowel in Stadskrans als Stadsruit is plaats voor stedelijke verdichting. Hierbij is aandacht voor zaken als leefbaarheid en klimaatadaptatie. Een opvallend verschil tussen Stadskrans en Stadsruit betreft de maximaal toegestane bouwhoogte. In de stadsruit brengen we dit terug van 100 naar 70 meter. In de stadskrans brengen we dit nog verder terug: 35-45 meter. Dit betekent niet dat de hele stadsruit 'volgebouwd' wordt. Zie hiervoor de meest voorkomende zienswijze nummer 2: hoogbouw.
9. Het gebied tussen het spoor en de Deventerstraatweg is onderdeel van de Spoorzone, maar nieuwe bebouwing moet stedenbouwkundig aansluiten bij het karakter van Assendorp. Dit is nader uit te werken. Ook in ontwikkelkader

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Spoorzone is dit als 'nader uit te werken opgenomen'. In de omgevingsvisie leest u verder dat we in dit gebied ook ruimte willen maken voor klimaatadaptatie (blauw/groen) en een nieuw park (zie ook beantwoording nr 7, hierboven). Wij begrijpen uw zorg over bebouwing op de Hanzebadlocatie en de effecten voor het aanzicht op de oude spoorbrug. Deze kunt u in het kader van deze planontwikkeling kenbaar maken (www.zwolle.nl/hanzebadlocatie). Ook kunt u contact opnemen met de wijkmanager.

10. Hoogbouw en vergroening gaan prima samen door groen zowel op maaiveld als langs gevels en op daken te beschouwen. Door wat meer gestapeld te bouwen komt ruimte beschikbaar voor een groene invulling van gebieden. Zie ook de beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 2: Hoogbouw.
11. Zie onze beantwoording op veel voorkomende zienswijze nummer 3 (Covid-19).
12. Wij onderschrijven dat de wijk Assendorp behoefte heeft aan meer groen. In nieuwe ontwikkelingen in de wijk komt dit onderwerp nadrukkelijk aan bod. Daarnaast blijft de gemeente inzetten op het realiseren van extra groen in de wijken. Bijvoorbeeld via het 'Groene Loper' beleid en maatregelen die nodig zijn in het kader van klimaatadaptatie.
13. Door ontwikkelingen rondom elektrisch vervoer groeit de behoefte aan laadinfrastructuur. In nieuwe wijken is nieuwe laadinfrastructuur vaak eenvoudiger te realiseren dan in een wijk als Assendorp. In de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (kortweg: NAL) staan de gemaakte afspraken en activiteiten op dit gebied. Hierin staat ook dat gemeenten een integrale visie laadinfrastructuur en plaatsingsbeleid zouden moeten opstellen. Wij gaan hier de komende tijd mee aan de slag. Het realiseren van centrale parkeervoorzieningen in de wijk waar voorzieningen voor elektrisch laden een groot deel van uitmaken kan daar zeker onderdeel van uitmaken. Relevante uitkomsten voor de fysieke leefomgeving van die visie verwerken we in een periodieke aanpassing van de omgevingsvisie.
14. In de afgelopen jaren is de tunnel een aantal malen tijdelijk in één richting opengesteld voor gemotoriseerd verkeer. Dit had te maken met de bereikbaarheid van Assendorp tijdens wegwerkzaamheden. In de zomer van 2017 ging het om de reconstructie van de Willemskade. In de zomer van 2019 ging het om de reconstructie van het Stationsplein en de bouw van de fietsenstalling. De pilot voor de tweezijdige opstelling is momenteel gaande. Meer hierover leest u hier: <https://www.zwolle.nl/wonen-en-leven/bouwen-en-verbouwen/projecten/spoorzone-zwolle/verkeersproef-tweerichtingsverkeer-van>. We zullen diverse belanghebbenden betrekken bij de evaluatie van de pilot. Dit geldt uiteraard ook voor de Vrienden van Assendorp.
15. De Hortensiastraat is belangrijk voor de ontsluiting van Assendorp. Tegelijkertijd is deze weg niet bedoeld als doorgaande route voor verkeer vanaf de IJsselallee richting de Ceintuurbaan. De reden dat deze niet concreet is opgenomen in de opsomming is, omdat daarmee de suggestie gewekt zou kunnen worden dat daarmee voorgesorteerd wordt op een bepaalde functie, wegprofiel of maximumsnelheid. Om die reden is de Hortensiastraat ook gestippeld weergegeven op de afbeelding op pagina 44.
16. Het kruispunt Luttenbergstraat – Groot Wezenland wordt door veel weggebruikers, ondanks de aanpassingen in de afgelopen jaren, nog altijd als onoverzichtelijk en daardoor als onveilig ervaren. De complexe verkeerssituatie

met een hoge intensiteit aan fietsers, veel afslaand autoverkeer, straten met éénrichtingverkeer voor auto's, de aanwezigheid van buslijnen en gebouwen die soms dicht op de weg staan maakt dat de oplossing voor een veilig kruispunt niet eenvoudig is. Het kruispunt Luttenbergstraat – Groot Wezenland vormt onderwerp van nadere studie en uitwerking.

17. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze en onderschrijven het streven om meer wegen in te richten voor 30 km/h.
18. We onderschrijven dit deel van de zienswijze. In de omgevingsvisie staat dat we inzetten op behoud en ontwikkeling van cultuurhistorische waarden bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.
19. Sinds februari 2019 is buslijn 3 die onder andere door de Assendorperstraat reed komen te vervallen. Belangrijkste reden hiervoor was dat er relatief weinig mensen gebruik maakten van deze buslijn. Het beperkte gebruik van deze buslijn kwam onder andere doordat bewoners, als gevolg van het eenrichtingsverkeer in de Assendorperstraat, met deze buslijn alleen in de richting het ziekenhuis konden rijden. Voor reizigers uit Assendorp die bijvoorbeeld met de bus naar het station wilden reizen bood lijn 3 geen uitkomst. In deze richting waren de reizigers sowieso al aangewezen op andere buslijnen. Uiteindelijk is daarom besloten deze lijn op te heffen en in te zetten op andere buslijnen. Op dit moment kunnen bewoners van Assendorp binnen een algemeen aanvaardbare loopafstand onder andere gebruik maken van de bushaltes aan de Hortensiastraat, Deventerstraatweg of Wethouder Alferinkweg, waar de stads- en regionale buslijnen in twee richtingen rijden. Ook wij constateren dat met de verdere privatisering van het openbaar vervoer het accent steeds meer komt te liggen op de belangrijkste en drukste verbindingen en steeds minder op de maatschappelijke functie. Het busvervoer is niet alleen belangrijk voor reizigers die bijvoorbeeld van hun woning naar het werk rijden, maar vervult inderdaad ook een belangrijke functie in het kunnen deelnemen aan de maatschappij. Dat signaal blijven wij afgeven aan de provincie Overijssel die onder andere verantwoordelijk is voor het busvervoer. We onderzoeken, samen met de provincie Overijssel, of er andere vervoersconcepten mogelijk zijn die voorzien in de behoefte van bewoners in de wijk die afhankelijk zijn van openbaar vervoer.
20. Toegankelijkheid is een belangrijk thema. In onze vorig jaar vastgestelde Mobiliteitsvisie is toegankelijkheid dan ook bewust als een van de pijlers opgenomen. In 2018 is Zwolle als 2e geëindigd bij de verkiezing 'Meest Toegankelijke Gemeente'. Dit is echter geen reden om achterover te gaan leunen. Daarom blijft de gemeente Zwolle, samen met onder andere Toegankelijk Zwolle en andere belangenorganisaties, zich inzetten voor de toegankelijkheid van de stad. De concrete situaties die u in uw zienswijze benoemt hebben onze aandacht, maar zijn te specifiek om in de omgevingsvisie concreet te benoemen. Het thema 'toegankelijkheid' nemen we wel nadrukkelijker op in de definitieve omgevingsvisie.
21. We zetten ons in voor een sterk sociale basis in Zwolle. De visie op de sociale basis is onlangs door de gemeenteraad vastgesteld en zal de komende jaren verder worden uitgewerkt. Daarbij staat centraal wat nodig is aan ondersteuning om te zorgen dat inwoners betekenisvolle contacten en daginvulling hebben, vitaal en gezond zijn en we een inclusieve stad zijn, waar inwoners gelijke

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

kansen op een zelfredzaam leven hebben. Dus voldoende laagdrempelige ontmoeting, contacten in de buurt en voldoende sportieve, culturele en welzijnsactiviteiten. De eerste gesprekken met partners en inwoners vertegenwoordiging zijn hierover gevoerd. Voorgaande is ook opgenomen de Zwolse omgevingsvisie.

22. Het beter laten functioneren van ontmoetingslocaties werken we in concrete projecten verder uit. De omgevingsvisie vormt hiervoor het kader.
23. Als wetgeving daarom vraagt, vragen wij de verantwoordelijke instanties om maatregelen te nemen om hinder te voorkomen. Wij verwijzen hierbij specifiek naar het project spoorverdubbeling Zwolle-Herfte.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassingen in de omgevingsvisie:

1. De kaart stadsruit/stadskrans is verduidelijkt;
2. Toegankelijkheid is nadrukkelijker opgenomen bij het raamwerk 'buitenruimte'
3. We nemen het thema woningsplitsing op bij het gebiedsprofiel stedelijk gebied.

2.75 Zienswijze nummer 75

Samenvatting zienswijze:

1. Steun wordt uitgesproken voor de inhoud van de ontwerp-omgevingsvisie.
2. Het is een feit dat Nederland al jaren kampt met een toenemend woningtekort. Zwolle heeft naast de autonome groei ook te maken met een groeiende instroom van woningzoekenden. De nood is hoog en het probleem zal alleen maar groter worden, tenzij er actie wordt ondernomen. De bouw van 1000 nieuwe woningen per jaar zou de druk kunnen verlichten, gehoopt wordt dat hierdoor ook de jongere generaties Zwollenaren kans maken op een woning. Zodat woningbezit niet alleen een droom blijft.
3. Het is goed om te zien dat er in het gebied binnen de buitenring gebruik wordt gemaakt van het STOP-principe. Met name de inzet op fietsinfrastructuur en openbaar vervoer in Zwolle kan veel nadelige gevolgen van groei ondervangen, zoals congestie en verslechtering van de luchtkwaliteit.
4. Een nadelig effect van groei is de druk op groenvoorzieningen. Juist door hoger te bouwen kan er meer ruimte tussen gebouwen worden gelaten, waar onder andere groenvoorzieningen aangelegd kunnen worden. Het is wel belangrijk dat het stadsgezicht met de Peperbus beschermd moet blijven, waar gelukkig ook in is voorzien. Een groeiend Zwolle hoeft geen aanslag te zijn op de leefbaarheid, als het correct wordt gedaan dan liggen er zelfs een heleboel kansen.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze en onderschrijven deze;
2. We erkennen dat de druk op de Zwolse woningmarkt momenteel groot is. Binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft zetten we er op in om die druk af te doen laten nemen. Dit in samenwerking met diverse partijen, zoals

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

- woningbouwcorporaties en projectontwikkelaars. We zetten in op een inclusieve Zwolse woningmarkt met een juiste woning voor eenieder op de juiste plek.
3. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze en onderschrijven dit;
 4. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1 en 2: Groei Zwolle en Hoogbouw

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassingen in de omgevingsvisie.

2.76 Zienswijze nummer 76

Samenvatting zienswijze:

1. Anno 2020 is een van de grootste issues de zorg voor het milieu. Daar hoort geen ongebreidelde (economische) groei bij, geen almaar toenemende welvaart die uiteindelijk geen extra welzijn meer brengt. Wij hebben de verantwoordelijkheid om zorgvuldig met hulpbronnen, natuur en milieu om te gaan zodat er ook nog iets overblijft voor volgende generaties.
2. Nu is Zwolle een leefbare, aantrekkelijke stad. Door een grote groei gaat juist dat wat de stad zo aantrekkelijk maakt verloren. Het verkeer, de vervuiling, de drukte en stress nemen toe, net als criminaliteit, overlast, geluidshinder, hitte, armoede etc. De druk op het centrum en de natuur in de wijde omtrek van de stad zal toenemen. Rust en stilte worden een schaars goed. Het welzijn van de inwoners zal afnemen, net als hun gevoel van veiligheid. Dit kan leiden tot het vertrek van de meer welvarende inwoners van de stad, de armeren blijven over. Met andere woorden: er zijn grenzen aan de groei, overspeel je je hand, dan creëer je geen welvaart maar problemen. Daar komt bij dat Zwolle vrij laag ligt, en in de delta van een rivier. Bij een stijging van de zeespiegel in de (misschien nabije) toekomst zal dat eerder leiden tot een bevolkingsafname dan toename.
3. De indiener van de zienswijze woont dichtbij het centrum en merkt dat het steeds drukker wordt in de straat, met name met sluisverkeer. Verkeer weghouden bij het station en de wegen rond het centrum gaat problemen geven in de wijken eromheen. Het probleem wordt slechts verlegd.

Zienswijze heeft betrekking op: Ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle.
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle. Met de omgevingsvisie spelen we ook in op een veranderend klimaat en het effect daarvan op de fysieke leefomgeving. Zeker vanwege de specifieke ligging van Zwolle in de IJssel-Vecht delta. De omgevingsvisie kent een aantal raamwerken als basis waarbinnen Zwolle zich kan ontwikkelen. Klimaatadaptatie is één van die raamwerken. We baseren ons op de door de raad vastgestelde 'Klimaatadaptatiestrategie'
3. In de afgelopen jaren nam het autoverkeer jaarlijks ongeveer met 1,5% toe. Ook de komende jaren wordt nog een dergelijke groei verwacht. Juist in de binnenstad en de wijken daar omheen is de ambitie om het gebied autoluwer te

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

maken. De automobilist blijft uiteraard welkom, maar het doorgaande verkeer dat nu nog gebruik maakt van de wegen rondom het centrum willen we verleiden om gebruik te maken van de huidige buitenring. Daarnaast willen we de inwoners van Zwolle verleiden om juist met duurzamere en schonere vervoersmiddelen naar de binnenstad van Zwolle te komen, zoals lopend, met de fiets of het openbaar vervoer. Op die manier willen we voorkomen dat het nog drukker met gemotoriseerd verkeer wordt in en rondom de binnenstad.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassingen in de omgevingsvisie.

2.77 Zienswijze nummer 77

Samenvatting zienswijze:

1. Allereerst dank voor de verwerking van de eerder gemaakte opmerkingen. De breedte en de diepte die de omgevingsvisie laat zien spreken zeer aan. Waar mogelijk wordt geprobeerd bij te dragen tot de realisatie van de vele gestelde doelen.
2. Vanuit het perspectief van de mensen in de stad en in het buitengebied vormen de diverse Zwolse beleidsopgaven één grote, samenhangende gebiedsopgave. De groei van het stedelijk gebied van Zwolle biedt nieuwe economische perspectieven voor ondernemers in het buitengebied. De gemeente zou partijen veel meer kunnen stimuleren en faciliteren om daar inhoud aan te geven.
3. Het Zwolse buitengebied staat niet op zichzelf. Het is een logisch onderdeel van de IJsseldelta en de Overijsselse Vecht. De indiener van de zienswijze wil graag met de gemeente en de buurgemeenten Kampen en Zwartewaterland initiatieven ontwikkelen om de relatie stad-buitengebied en de kwaliteiten van het buitengebied verder te ontwikkelen. Er moet niet te veel gewacht worden op initiatieven uit het gebied maar zelf ook actief initiatieven ontplooiën. Met de regiodeal Regio Zwolle en de beschikbaarheid van een landschapsfonds via de SPLIJ+ beschikt de gemeente ook over middelen om dat te doen.
4. Naast een duidelijke relatie met de IJssel-Vecht-delta zou ook de hydrologische relatie met Salland veel meer gebruikt kunnen worden. Immers tussen de stad Zwolle en Salland is er veel ruimte geschikt om de spongiteit (sponswerking) te maximaliseren. Dergelijke maatregelen bieden ook kansen voor de versterking van een blauwgroen landschappelijk netwerk (via groenblauwe diensten) en bredere inkomensbasis voor op natuur gerichte landbouwbedrijven.
5. Er zijn meer mogelijkheden voor duurzame vormen van energieopwekking die passen bij de aard van het landschap. Er worden goede kansen gezien om de revenuen uit de opwek van energie te herinvesteren in het gebied, eventueel in samenwerking met het landschapsfonds van SPLIJ+.
6. De stedeling kan veel meer bewust worden gemaakt van de kwaliteiten van het Zwolse buitengebied. Het ommeland heeft een heel grote potentie als het gaat om een marktrelatie stedeling-platteland. De gemeente kan meer gericht steun verlenen aan initiatieven om deze marktrelatie verder doen laten ontwikkelen.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

7. Binnenstedelijk is veel meer te doen is met landbouw en natuur. De gemeente kan biologische-/ecologische landbouw stimuleren waarbij er veel aandacht uitgaat naar specifieke natuurwaarden.
8. Het ligt voor de hand dat de gemeente stad en het buitengebied nog meer met speciale (thema-)routes verbindt om er te fietsen, te wandelen of te joggen; het verdient aanbeveling deze speciale routes te ontwikkelen en die breed kenbaar te maken.
9. In de visie komen veel zaken aan de orde, maar er is te weinig houvast voor de concretisering hiervan. De indiener van de zienswijze steekt graag de hand uit om in nauw overleg met de gemeente handelingsperspectieven te ontwikkelen voor de realisatie van de vele doelstellingen. De drive van de gemeente, zo zorgvuldig verwoord in de visie, nodigt ook uit om er samen de schouders onder te gaan zetten.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Wij nemen kennis van die onderdeel van de zienswijze en zijn blij met de erkenning voor de Zwolse omgevingsvisie;
2. De gemeente er- en herkent het belang van een goede relatie tussen stad en land. Dat biedt inderdaad nieuwe perspectieven en kansen voor het buitengebied. Vanuit het bestaande beleid en beschikbare middelen faciliteert de gemeente dit. Dit door meer in te zetten op het belang van circulaire economie (stadslandbouw), de energietransitie, klimaatadaptatie, landschapsversterking en het bevorderen van recreatieve activiteiten. Deelname als gemeente aan een nieuw LEADER-programma biedt hiervoor mogelijk extra kansen. De omgevingsvisie beschrijft de gewenste ontwikkeling van de fysieke leefomgeving op hoofdlijnen. We gaan daarin niet uitvoerig in op welke wijze de gemeente invulling geeft aan een faciliterende rol op dit gebied. Dat volgt een separaat traject in nauwe samenwerking met de indiener van deze zienswijze. We onderschrijven de oproep tot actieve gemeentelijke inzet voor het behoud, versterking en ontwikkeling van de kwaliteiten van het buitengebied. We werken intensief samen met de SPLIJ+ voor de verdere ontwikkeling van het landschapsfonds ten behoeve van landschapsbeheer. Daarbij zetten we ook in op het instrument Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO). Daarnaast zijn we actief partner in het Netwerk Ruimte voor de Vecht, waarbij we inzetten op een algehele verbetering van het Vechtdal in zijn geheel en het Zwolse deel in het bijzonder. Daarbij stimuleren wij de totstandkoming van nieuwe recreatieve routes en verbindingen tussen stad en land, maar ook verbetering van natuur en landschap. Daarvoor werken we graag samen met Marketing-Oost, omliggende gemeenten en andere partners, zoals de Gebiedscoöperatie IJsseldelta.
3. Zie onder 2.
4. De gemeenteraad heeft een klimaatadaptatiestrategie vastgesteld. Deze maakt ook onderdeel uit van de omgevingsvisie. Vooral gebieden aan de oostkant van de stad bieden kansen om bij te dragen aan de doelstellingen van de Zwolse klimaatadaptatiestrategie. We nemen kennis van de ingediende zienswijze op dit punt.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

5. De indiener van de zienswijze geeft aan middels de postcoderoosregeling aan duurzame energieplannen te werken op dorpsniveau en kansen te zien voor inwoners van Zwolse wijken die grenzen aan deze projecten. Wij vernemen graag om welke projecten het gaat en willen u in communicatieve zin ondersteuning bieden bij het werven van leden vanuit de Zwolse gemeenschap. Ook wijst u op de mogelijkheid om opbrengsten uit de opwek van energie te herinvesteren in het gebied. Deze praktijk voeren we deels al uit in Zwolle
6. Zie onder 2.
7. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze. Op het niveau van de omgevingsvisie bieden we ruimte aan de ontwikkeling van biologische (stads)landbouw. Kringlooplandbouw faciliteren we binnen de rol en mogelijkheden die de gemeente heeft. Een goede samenwerking met andere partijen, waaronder medeoverheden is daarbij van belang.
8. Op het niveau van de omgevingsvisie benoemen we de waarde van het buitengebied als recreatief uitloophet gebied van de stad. Een concrete uitwerking van (thema)routes zien we meer als uitwerking van de visie. Dit doen we in samenwerking met verschillende partijen. Van belang hierbij is wel dat er een goede balans blijft tussen leefbaarheid van gebieden en de recreatieve druk. Op dit moment zien we ook de negatieve effecten van het toenemende recreatieve gebruik van het buitengebied. Zie ook onze beantwoording van veel voorkomende zienswijze nummer 5: Mate van concreetheid en leesbaarheid
9. De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen en bevat een realisatiestrategie om tot concrete uitvoering te komen. Daarin staat ook dat samenwerking noodzakelijk is om doelen en ambities te realiseren. We onderschrijven de zienswijze om hier samen de schouders onder te zetten op onderdelen waar belangen van partijen samen komen.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassingen in de omgevingsvisie.

2.78 **Zienswijze nummer 78**

Samenvatting zienswijze:

1. In grote lijnen kan ingestemd worden de gekozen richting. Het is een helder plan dat de belangrijkste knelpunten voor toekomstige ontwikkeling onderkend en daar goede oplossingen voor aandraagt. Toch bestaat het risico dat belangrijke details worden vergeten.
2. De grootste zorgen zitten het in het autoluw maken van het historische centrum en de stadskrans. Vanuit een bewonersperspectief is het bijzonder belangrijk om eenvoudig je woning te bereiken (of laten bereiken). Verdere ontmoediging is als bewoner niet nodig en zal het woongenot alleen maar verlagen. Ook het autoluw maken van de stadskrans draagt het risico in zich dat een niet goed doordachte uitvoering het woongenot negatief beïnvloedt.
3. Als exploitant van een winkel (in de historische binnenstad) bestaat de bezorgdheid vooral uit: a. hoe blijf je bereikbaar, b. hoe blijf je concurrerend, c.

hoe blijf je bevoorraad en d. hoe behoud je de synergievoordelen van het hebben van 3 filialen.

- a. Zodra er ingrijpende veranderingen in de verkeerstromen rondom de binnenstad plaatsvinden kan dat een negatieve invloed hebben op de bereikbaarheid van de winkel en dus op de omzet. Ook de bereikbaarheid met de fiets baart zorgen. Het weren van fietsen uit drukke winkelgebieden moet dus voornamelijk bereikt worden door de fietser te verleiden de fiets op de juiste plaats te stallen en niet in het onmogelijk maken grote delen van de binnenstad te bereiken.
 - b. Je kunt alleen concurrerend blijven door het bieden van service. Dit betekent meer halen en brengen. Vanwege logistieke redenen zullen die transportbewegingen de hele dag door plaatsvinden. Het autoluw maken van de binnenstad en de stadskrans zal dus zo ingevuld moeten worden dat dit mogelijk blijft.
 - c. Een toekomstige inrichting van de binnenstad zal dus moeten voorzien in de mogelijkheid van bevoorradings, zonder daarbij de kosten te verhogen.
 - d. Door het hebben van meerdere filialen in Zwolle sta je altijd dicht bij de klant. Dit maakt dat er de nodige transportbewegingen zijn tussen de filialen, waarbij de verschillende ambities in dit plan bij een niet goed doordachte aanpak contraproductief kunnen uitpakken.
4. Voor indieneer zelf als bewoner, als pandeigenaar en winkelexploitant, maar ook voor zijn huurders (ofwel: verhuurbaarheid van zijn pand) is het belangrijk dat er goede fietsenstallingen zijn (uit het zicht), zodat een rustiger straatbeeld ontstaat.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. We nemen kennis van dit onderdeel van de zienswijze. Een omgevingsvisie beschrijft op hoofdlijnen de gewenste ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Een meer gedetailleerde uitwerking volgt in het omgevingsplan. De omgevingsvisie bevat een realisatiestrategie om doelen en ambities hieruit verder vorm te geven.
2. In de omgevingsvisie is opgenomen dat we gaan onderzoeken hoe het centrumgebied autoluw kan worden, met oog voor een goede bereikbaarheid voor bezoekers en ondernemers van dit gebied. Ook per auto. Een onderzoek naar een autoluwe binnenstad richt zich vooral op het weren van doorgaand verkeer uit de binnenstad. Bereikbaarheid voor bewoners en ondernemers staat hierin niet ter discussie.
3. Zie onder 2. We nemen de genoemde onderdelen voor kennisgeving aan en betrekken dit bij het onderzoek, zoals bij 2 is genoemd.
4. Wij onderschrijven het belang van goede fietsenstallingen als onderdeel van een aantrekkelijker binnenstad. We onderzoeken de kansen voor optimalisatie van de mogelijkheden voor fietsparkeren.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

2.79 Zienswijze nummer 79

Samenvatting zienswijze:

De indiener van de zienswijze is tegen bebouwing van Stadsbroek. Het gedeelte waar bebouwing zou moeten komen is vogelbroedgebied waar erg van genoten wordt. Het zou heel erg zijn als hier gebouwd gaat worden. Er wordt van harte gehoopt dat er een andere locatie voor bebouwing zal worden gezocht en dat dit mooie stukje natuur met rust wordt gelaten.

Zienswijze heeft betrekking op: Ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Om de woningbehoefte op te vangen is in de omgevingsvisie een aantal kansrijke woningbouwlocaties benoemd. Deze locaties komen overeen met de 'ontwikkelvisie wonen' die in 2019 werd vastgesteld. Samen kunnen deze locaties voorzien in onze woningbehoefte van 10.000 woningen tot 2030. Het lijkt verstandig een woningbouwlocatie achter de hand te hebben op het moment dat één van de kansrijke woningbouwontwikkelingen (deels) geen doorgang kan vinden of dat er een aanvullende en dringende woningbehoefte is. Daarvoor hebben we in de omgevingsvisie 'aanvullende locaties' aangewezen. Het betreft de IJsselvizieren en Stadsbroek, zoals ook al in het Structuurplan 2020 zijn genoemd. Om de kansrijkheid te kunnen bepalen van deze aanvullende locaties is eerst aanvullend onderzoek nodig. Ook is het van belang de voors en tegens van deze locaties onderling tegen elkaar af te wegen. Hierbij komen zaken aan de orde als landschap, cultuurhistorie, ecologie, grondeigendom, stikstof, mobiliteit, draagvlak in de omgeving en ontwikkelpotentie (kwaliteiten) van het gebied zonder nieuwe woningbouw. Kortom: of Stadsbroek in een later stadium wordt aangewezen als woningbouwlocatie is afhankelijk van:

- Voortgang van de woningbouw op de huidige als kansrijk aangewezen woningbouwlocaties;
- De druk op de Zwolse woningmarkt;
- De uitkomst van genoemd onderzoek dat kansrijkheid van aanvullende woningbouwlocaties bepaalt.

Voorgaande leidt deels tot aanpassing van de omgevingsvisie. De aanvullende woningbouwlocaties IJsselvizieren en Stadsbroek blijven opgenomen in de omgevingsvisie. Wel nemen we beter op hoe deze locaties zich verhouden tot de status van de kansrijke locaties. Ook beschrijven we welke onderdelen meegenomen worden in het onderzoek. Daarin is ook expliciet aandacht voor de ontwikkelpotentie van een gebied zonder woningen.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

1. In het onderzoek nemen we ook de potentie van Stadsbroek zonder woningbouw mee.

2.80 Zienswijze nummer 80

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Samenvatting zienswijze:

Een windoliemolen als De Passiebloem is voor haar daadwerkelijk functioneren afhankelijk van de hoeveelheid wind die de wieken bereikt. Nieuwe bouwwerken van 25 respectievelijk 40 of 70 meter hoog die op korte afstand komen te staan van het gebied dat gevormd wordt door de molenbiotoop, kunnen tot beperkingen leiden voor de kwaliteit en kwantiteit van het functioneren van De Passiebloem. In de huidige bestemmingsplannen is de molenbiotoop dan ook beschermd tegen bebouwing die het functioneren van de oliemolen kan belemmeren. De oliemolen is enig in zijn soort en functioneert nog als zodanig. De Passiebloem is een rijksmonument en van cultuurhistorische betekenis voor Zwolle en Nederland. Zowel De Passiebloem - cultuurhistorisch erfgoed - en het molenaarsvak zijn in 2017 toegevoegd aan de UNESCO-lijst van immaterieel erfgoed.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Elke locatie is anders, overal spelen andere belangen. Voor elk project waarin hoogbouw mogelijk aan de orde is, voeren we daarom een 'hoogbouweffectrapportage' uit. Hierin kijken we naar aspecten als schaduwwerking, windval, sociale veiligheid, effecten op het landschap, stedenbouwkundige waardevolle structuren, en belangen van belanghebbenden en omwonenden. Bij een mogelijk project in de omgeving van de Passiebloem wordt de molenbiotoop in de hoogbouweffectrapportage meegenomen. Afhankelijk van deze rapportage gaan we met belanghebbenden in gesprek en kunnen we de meest geschikte maat en schaal van hoogbouw bepalen, waarbij de genoemde hoogtes in de stadsruit (70 meter) en stadskrans (35-45 meter) gelden als maxima. Het is de bedoeling dat deze slechts incidenteel worden toegepast. Meer hierover leest u in onze reactie op de 'meest voorkomende zienswijze' nummer 2: hoogbouw. De gebiedsvisie Oosterenk vormt één van de bouwstenen voor de omgevingsvisie. Hierbij is rekening gehouden met de ligging en molenbiotoop van de Passiebloem. De molenbiotoop is overigens ook als vrijwaringszone in de omliggende bestemmingsplannen vastgelegd. Deze blijven van kracht.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de zienswijze:

- We benoemen de 'molenbiotoop' als randvoorwaarde om rekening mee te houden bij hoogbouwinitiatieven.

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

2.81 Zienswijze nummer 81

Samenvatting zienswijze:

In deze zienswijze wordt een drietal documenten als bijlage meegezonden. Het gaat om een werkdocument, waarin perspectief wordt geboden vanuit het binnenstadsmanagement voor de binnenstad van Zwolle in de huidige Corona crisistijd. Ook is er een handreiking opgesteld die betrekking heeft op de binnenstad en corona. Als derde wordt verwezen naar een onderzoek van de StecGroep over dit onderwerp. Al deze stukken vormen tevens een aanvulling op het Meerjarenplan ZwolleFonds en zijn daarmee input voor de Strategische Agenda Binnenstad. De volgende punten worden benadrukt als belangrijk om de stad vitaal en veilig te houden.

- Betrek het Zwolle Fonds als kennispartner van de binnenstad.
- Het najaar (van 2020) wordt zwaar voor ondernemers. Het ZwolleFonds kan de stemming goed peilen; beter dan thuiswerkende ambtenaren.
- De uitgezette koers door het ZwolleFonds heeft vruchten afgeworpen en het ZwolleFonds is dan ook voorstander om deze dit najaar samen verder te ontwikkelen.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

De samenwerking tussen ZwolleFonds en gemeente is goed. De afgelopen (corona)periode is op allerlei vlakken intensief samengewerkt. Veelvuldig is er overleg en afstemming binnen verschillende onderdelen van de gemeentelijke organisatie. Vanzelfsprekend zal ZwolleFonds betrokken worden bij de nieuwe strategische agenda voor de binnenstad. Zie ook beantwoording veel voorkomende zienswijzen nummer 5 en 6: Mate van concreetheid en leesbaarheid, participatie

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.82 Zienswijze nummer 82

Samenvatting zienswijze:

1. Onzorgvuldig proces: de indiener van de zienswijze acht het zeer onzorgvuldig om de ontwerp- omgevingsvisie midden in de zomervakantie ter visie te leggen, zeker gelet op de grote impact ervan op de leefbaarheid van de stad. Bovendien was de publieksfilm ten tijde van de tervisielegging nog niet af. Zeker omdat de Omgevingswet met een jaar is uitgesteld, is er tijd genoeg tijd voor een zorgvuldige communicatie en participatie. Het advies aan de gemeenteraad is dan ook om het college te vragen de concept-omgevingsvisie in te trekken en pas weer na het doorlopen van een zorgvuldig participatieproces aan u voor te leggen. De omgevingsvisie en de daarin prominent aanwezige groei-ambities zullen verstrekkende gevolgen hebben voor elke Zwollenaar. Een groei van 40%, waar volgens het CBS slechts een groei van 12,6% nodig is om de natuurlijke groei op te vangen, zal Zwolle tot een onleefbare stad maken en zorgen voor krimp in de buurgemeenten. Dit

alles zonder dat de gemeenteraad en de Zwollenaren zich op enige manier hebben kunnen uitspreken over de wenselijkheid van deze groei.

2. Eenzijdige focus op groei: In de ontwerp-omgevingsvisie spreekt het college de ambitie uit voor een sterke groei van de stad. Een belangrijk argument daarvoor is dat alleen groei ervoor zou kunnen zorgen dat Zwolle een inclusieve stad blijft. Dit groeimantra als toekomstperspectief is erg eenzijdig en bedreigend. Er bestaan grote zorgen over het feit dat een debat met de gemeenteraad over de wenselijkheid van groei uit de weg lijkt te worden gegaan. Het gekozen gemeentebestuur is in de allereerste plaats verantwoordelijk voor het welbevinden van haar eigen inwoners. Zwolle scoort nu nog bovengemiddeld op de factoren die in de Brede Welvaart Index, ontwikkeld door de Universiteit Utrecht en de Rabobank, worden onderscheiden. De indiener van de zienswijze vreest dat dit snel verleden tijd wordt met deze omgevingsvisie. Waarom moet de behoefte van de Randstedeling aan een betaalbare woning in Zwolle zwaarder wegen dan de behoefte aan rust, natuur en woongenot van de Zwollenaar? De groeibenadering gaat volledig voorbij aan de negatieve invloed ervan op zaken als rust, ruimte, gezondheid, sociale cohesie en maatschappelijke betrokkenheid. Er zijn bovendien andere, innovatieve oplossingen om als stad inclusief te blijven, zonder de focus op groei. Dat behoeft een nader onderzoek en is minstens zo belangrijk als het onderzoek naar de benodigde grootschalige uitleglocaties. De indiener van de zienswijze is van mening dat de groei-ambitie gevoed wordt door andere belangen, in combinatie met de aanzienlijke rijksbijdragen die voor groei in het verschiep liggen. De “ontwikkelstrategie” van het Concilium Zwolle, een platform, waarin vooral organisaties betrokken zijn die grote belangen hebben bij groei en grootschalige woningbouw, lijkt nu de ontwikkelagenda voor Zwolle te bepalen. Wordt de raad niet buiten spel gezet in zijn kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol? Het college noemt verdere verstedelijking en de daarbij behorende schaalsprong tendentius “een belofte”. Dit is een keuze die de kwaliteiten van stad en ommeland op het spel zet. Groeien met behoud van waarden wordt nergens concreet gemaakt. De afweging tussen het ‘fysieke kapitaal in relatie tot ruimtelijke ontwikkeling’ is vaag en boterzacht en biedt onvoldoende waarborg voor het behoud van het unieke Zwolse fysieke kapitaal. Ook wordt gesproken over ruimte voor grootschalige werklocaties in de logistieke sector, terwijl elders wordt gezegd dat ruimte schaars is. Dat strookt niet met elkaar. Stop de verdere verdozing van het landschap langs onze uitvalswegen. Ten slotte laat ook de Coronacrisis zien dat ruimte in en om de stad van cruciaal belang is voor de gezondheid van mensen. Zijn de effecten van de pandemie tijdelijk? De Stichting vraagt om het schetsen van een scenario waarin de behoefte aan meer ruimte zich doorzet. Dan wordt die “verstedelijking als belofte” misschien wel een hele nare droom.
3. Gemeenteraad buitenspel en buitengebied vogelvrij door ontbreken van toetsingskaders: in de ontwerp-omgevingsvisie ontbreekt het kader voor de manier waarop u met het Zwolse buitengebied wil omgaan. Wat ontbreekt is een duidelijk ruimtelijk kader waaraan initiatieven voor zonneparken, windturbines, woningbouw, infrastructuur en bedrijfsvestigingen kan worden getoetst. En waar zijn de opgaven uit de Regionale Energie Strategie en de ruimtelijke consequenties daarvan? Die zijn toch bekend bij het college? Het

buitengebied is vogelvrij. Is het concrete toetsingskaders met opzet niet in de visie opgenomen om zo het college de vrije hand te geven? Immers, zonder concrete toetsingskaders is niet snel sprake van strijd met de omgevingsvisie en kan het college haar gang gaan, zonder inbreng vanuit de gemeenteraad. Dit geldt bovendien nog sterker, omdat de provincie veel minder invloed heeft op de ruimtelijke ordening binnen de gemeente.

4. Kaders voor Harculo – Windesheim: een aantal toetsingskaders is onontbeerlijk, wil het unieke karakter van het buitengebied niet verloren gaan. Zelf heeft zij ook een eigen “omgevingsvisie” geschreven, waarin de kansen en toekomstperspectieven voor Harculo – Herxen – Windesheim zijn geschetst. Deze kaders waarborgen het unieke karakter van dit gebied en die wil men terugzien in de Zwolse omgevingsvisie. Het stuk is als bijlage bijgevoegd. De volgende toetsingskaders worden in het stuk genoemd:
 - a. Toetsingskader voor woningbouwlocaties: Geef net als voor duurzame energie duidelijk aan waar grootschalige woningbouw is uitgesloten. Voor “ons gebied” ligt die grens bij de hoogspanningskabels ter hoogte van de oude IJsselcentrale. Ten noorden daarvan mag gebouwd worden, aan de zuidkant niet omdat de groene long voor inwoners van Zwolle Zuid robuust moet blijven.
 - b. Zeer beperkte extra recreatievoorzieningen en kleinschalige woningbouw: het gebied is kleinschalig en luw. Om rust te kunnen blijven bieden en aantrekkelijk te blijven, zijn extra recreatieve voorzieningen slechts zeer beperkt toegestaan. De kleinschalige woningbouw in het dorp Windesheim omvat maximaal 30 woningen tot 2040:
 - c. Geen windturbines in het gebied Harculo, Herxen en Windesheim: Concentreer windenergie langs de A28 en het spoor bij Hessenpoort. Nu de laagvliegroute van defensie komt te vervallen is dit steeds beter mogelijk.
 - d. Geen zonneparken op landbouwgrond, wel op daken. Stel een maximaal toegestaan percentage zonneparken per gebied vast.
 - e. Ondersteuning landbouw gericht op landschappelijke waarden en lokale kringloop. Alleen grondgebonden landbouw, bij voorkeur natuurinclusief zodat de kwetsbare natuur in de omgeving zo min mogelijk wordt aangetast en waar mogelijk zelfs versterkt.
 - f. Ruimtelijke ontwikkelingen hebben minimaal een neutraal effect op de biodiversiteit in het gebied of versterken deze. De hoge waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie moeten minimaal worden behouden en bij voorkeur worden versterkt. Bijvoorbeeld in combinatie met maatregelen om verdroging tegen te gaan. Compensatie mag alleen in het gebied plaatsvinden.
 - g. Ruimtelijke ontwikkelingen versterken de landschappelijke dragers van het gebied. Initiatieven die een aantasting vormen voor de Molenpolder, het landgoed Windesheim, de IJsselvallei of de Tichelgaten zijn niet toegestaan.
5. Het onderdeel verdroging mist in het hoofdstuk met trends en ontwikkelingen. Ook bij de uitwerking van de opgave “klimaatadaptatie” gaat het alleen over het afvoeren van teveel water, maar vrijwel nergens over het vasthouden van water

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

voor de steeds vaker optredende perioden van droogte Dit is relevant voor natuur en landbouw, maar ook voor het waardevolle landgoed Windesheim.

6. Het ontbreekt in de ontwerp-omgevingsvisie aan aandacht voor de achteruitgang van de biodiversiteit, waarvan ook in de Omgevingseffectrapportage wordt aangegeven dat die in Zwolle nu al onder druk staat en dat die druk in een compactere stad nog sterker zal worden. Het belang van biodiversiteit wordt nauwelijks uitgewerkt. In het hoofdstuk met de voorwaarden voor goede verstedelijking wordt met geen woord gerept over natuur, landschap of biodiversiteit. Het verzoek is om via bestemmingsplannen de biodiversiteit te monitoren en regels te stellen. Ook hier wordt verwezen naar de bijgesloten visie voor Harculo, Herxen, Windesheim, waarin wordt ingegaan op de kansen voor het versterken van de biodiversiteit in combinatie met bijvoorbeeld circulaire landbouw, stadslandbouw, het aanplanten van bomen en dergelijke. De gemeente zou hierin meer dan een faciliterende rol moeten innemen.
7. Een economisch vitale landbouw die op een verantwoorde wijze produceert is een stevige drager van het buitengebied. Het college noemt een aantal mogelijkheden om agrariërs te ondersteunen bij de overgang naar circulaire landbouw. Dit wordt ondersteund en ook de notie dat goed bodemgebruik, zonder toepassing van gewasbeschermingsmiddelen, het fundament vormt voor meer biodiversiteit. De boeren hebben hierbij wel steun nodig om het alternatief, windturbines en zonneparken, te voorkomen. Dat leidt immers ook tot verlies van de belangrijke natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het gebied.
8. Op het gebied van duurzame energie is de Stichting blij met de uitspraak dat zonnevelden in het leefgebied van weidevogels niet mogelijk zijn, maar dat geldt niet voor de toevoeging "tenzij er geen goede alternatieven zijn en goede compensatie plaatsvindt". Deze zet de deur te ver open voor opwek van duurzame energie op maaiveld. Want wanneer is er sprake van goede alternatieven? Alleen als de kosten lager zijn? En wat is goede compensatie? Het verzoek is de passage aan te passen.
9. Maak de gezondheidseffecten van de opwek van duurzame energie inzichtelijk, met name door windturbines in tekst en op kaart met zogenaamde 'gezondheidszones'.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1 en 3: Groei Zwolle en Effecten van Corona.
3. De nu voorliggende omgevingsvisie maakt op basis van gestelde ambities en kernopgaven uit de vastgestelde omgevingsvisie deel 1 keuzes waar die in Zwolle een plek krijgen. Op het gebied van wonen zijn locaties aangewezen om 10.000 woningen te realiseren voor 2030. Op het gebied van infrastructuur zijn geen grootschalige ingrepen in het buitengebied voorzien. Binnenstedelijk gaan we onderzoeken hoe we de verblijfskwaliteit en bereikbaarheid van het centrumgebied kunnen versterken. Voor de opwek van duurzame energie

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

zetten we de lijn voort, zoals ook in de door de raad vastgestelde energiegids zijn bepaald. Ook is het Zwolse coalitieakkoord een belangrijk kader met daarin uitgangspunten voor het plaatsen van windmolens. Dat is alleen onder voorwaarde mogelijk in het gebied Tolhuislanden. Dit is als zodanig ook opgenomen in de omgevingsvisie. De omgevingsvisie is aangescherpt als het gaat om de mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie op maaiveldniveau (o.a. agrarische gronden en water). We benoemen hiervoor kansrijke, beperkt kansrijke en uitgesloten gebieden, inclusief daarbij behorende voorwaarden. In de omgevingsvisie zijn gebiedsprofielen opgenomen. Daarin is op hoofdlijnen aangegeven welke functies leidend zijn in een bepaald gebied en welke ontwikkelmogelijkheden er zijn. Voor het buitengebied gelden een viertal gebiedsprofielen, namelijk gemengd landelijk gebied, agrarisch landschap, natuurlandschap en dorpen. Hierin staat onder andere beschreven welke ruimte er is voor agrariërs om zich verder te ontwikkelen. Ook bestaat de mogelijkheden om een voormalig vrijkomend (agrarisch) erf te transformeren naar wonen of niet-agrarische bedrijvigheid. Voorwaarde is dat dit past bij de schaal, maat en kwaliteiten van een gebied. We volgen hier ook het provinciaal beleid gericht op de Kwaliteit van de Groene Omgeving. Eventuele nieuwe uitbreidingen van de bestaande stad zijn geen onderdeel van deze omgevingsvisie. Eerst wordt regionaal onderzoek uitgevoerd, waarna Zwolle zelf verder onderzoek gaat uitvoeren en in een volgende omgevingsvisie hier nader op in zal gaan.

4. De indiener van de zienswijze benoemt diverse kaders voor ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied Windesheim en omgeving. De ontwerp-omgevingsvisie bevat diverse kaders die dit onderschrijven. We bieden ruimte voor woningbouw passend bij de identiteit en kwaliteit van het dorp Windesheim, de bouw van windmolens is in het gebied uitgesloten, de opwek van duurzame energie uit zon op maaiveldniveau is grotendeels niet toegestaan in het gebied en deels beperkt kansrijk. Bij het raamwerkonderdeel 'fysiek kapitaal' is opgenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen netto niet ten koste mogen gaan van de landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische kwaliteiten in het gebied. Voor de hele gemeente Zwolle zijn gebiedsprofielen opgesteld. Hierin is het gewenste ontwikkelbeeld voor gebieden beschreven. De gebiedsprofielen voor Windesheim en omgeving sluiten aan bij de doelstellingen die de indiener van de zienswijze beschrijft.
5. We onderschrijven dit deel van de zienswijze. We nemen het thema verdroging op bij de het hoofdstuk trends en ontwikkelingen. Ook bij het raamwerk 'klimaatadaptatie' nemen verdroging nadrukkelijker op. Het onderwerp 'sponswerking' hangt hier direct mee samen.
6. Wij delen uw zorgen omtrent de negatieve ontwikkeling aangaande biodiversiteit. Binnen onze (beperkte) mogelijkheden zetten we ons in om biodiversiteit te versterken. Niet alle onderwerpen op dit punt lenen zich ervoor om in de omgevingsvisie op te nemen, zoals het al jarenlang toegepaste ecologische beheer op onze wegbermen en het niet gebruiken van chemische bestrijdingsmiddelen bij gronden in gemeentelijk eigendom. Wel willen wij de biodiversiteit verder ontwikkelen door het versterken van de Zwolse hoofdgroenstructuur en het verbeteren van de parken, zoals ook in de omgevingsvisie is opgenomen. Ook nemen we in de definitieve omgevingsvisie

een natuurwaardenkaart op, als instrument om beter het natuurbelang af te kunnen wegen bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Samen met betrokken partijen werken we die kaart de komende jaren verder uit. Bij volgende actualisaties van de omgevingsvisie zal de bijgewerkte natuurwaardenkaart hierin worden geïmplementeerd.

7. Op planologisch vlak faciliteren we agrariërs die het bedrijfsvoering proces meer circulair willen maken. Kringlooplandbouw is een thema dat specifiek benoemd is in de omgevingsvisie. Binnen de omgevingsvisie zijn kaders ontwikkeld voor de opwek van duurzame energie uit zon en wind. Het plaatsen van kleine windmolens op eigen erf voor eigen gebruik is mogelijk in het buitengebied, mits dat geen afbreuk aan de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van een gebied. Voor het plaatsen van grote windmolens kiezen we voor een fasering, waarin we ons eerst richten op de kansrijke locaties voor windmolens in Zwolle. De focus ligt op het gebied Tolhuislanden. Pas daarna komen maatwerklocaties in beeld in het stedelijk gebied.
8. Ten aanzien van de door de indiener van de zienswijze gesignaleerde "ontsnappingsclausule" bij zonnevelden voor weidevogelwaarden, willen we opmerken dat een afweging op zeer zorgvuldige wijze plaatsvindt als dat aan de orde is. Compensatie zal vooraf gepleegd moeten worden en grondig getoetst worden op natuureffectiviteit.
9. We volgen hierin de landelijke wet- en regelgeving. De aan te houden afstanden als gevolg van bijvoorbeeld geluid en slagschaduw zijn voor ons harde aspecten waaraan initiatieven worden getoetst.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

1. Het thema verdroging benoemen we bij het hoofdstuk trends en ontwikkelingen. Ook komt dit nadrukkelijker aan bod bij het raamwerk 'Klimaatadaptatie'.

2.83 Zienswijze nummer 83

Samenvatting zienswijze:

Er blijken nu toch weer plannen te zijn om in Stadsbroek te gaan bouwen. De indiener van de zienswijze was in de veronderstelling dat dit van de baan is. Het is nu een mooi natuurlijk gebied, waar iedereen van de rust kan genieten tijdens een wandeling, hardlopen, fietstochtje. Er zijn daar altijd veel vogels. Dat zou zo moeten blijven. Daarom het verzoek om niet in Stadsbroek te gaan bouwen.

Zienswijze heeft betrekking op: omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Om de woningbehoefte op te vangen is in de omgevingsvisie een aantal kansrijke woningbouwlocaties benoemd. Deze locaties komen overeen met de 'ontwikkelvisie wonen' die in 2019 werd vastgesteld. Samen kunnen deze locaties voorzien in onze woningbehoefte van 10.000 woningen tot 2030. Het is verstandig een

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

woningbouwlocatie achter de hand te hebben op het moment dat één van de kansrijke woningbouwontwikkelingen (deels) geen doorgang kan vinden of dat er een aanvullende en dringende woningbehoefte is. Daarvoor hebben we in de omgevingsvisie 'aanvullende locaties' aangewezen. Het betreft de IJsselvizier en Stadsbroek, zoals ook al in het Structuurplan 2020 zijn genoemd. Om de kansrijkheid te kunnen bepalen van deze aanvullende locaties is eerst aanvullend onderzoek nodig. Ook is het van belang de voors en tegens van deze locaties onderling tegen elkaar af te wegen. Hierbij komen zaken aan de orde als landschap, cultuurhistorie, ecologie, grondeigendom, stikstof, mobiliteit, draagvlak in de omgeving en ontwikkelpotentie (kwaliteiten) van het gebied zonder nieuwe woningbouw. Kortom: of Stadsbroek in een later stadium wordt aangewezen als woningbouwlocatie is afhankelijk van:

- Voortgang van de woningbouw op de huidige als kansrijk aangewezen woningbouwlocaties;
- De druk op de Zwolse woningmarkt;
- De uitkomst van genoemd onderzoek dat kansrijkheid van aanvullende woningbouwlocaties bepaalt.

Voorgaande leidt deels tot aanpassing van de omgevingsvisie. De aanvullende woningbouwlocaties IJsselvizier en Stadsbroek blijven opgenomen in de omgevingsvisie. Wel nemen we beter op hoe deze locaties zich verhouden tot de status van de kansrijke locaties. Ook beschrijven we welke onderdelen meegenomen worden in het onderzoek. Daarin is ook expliciet aandacht voor de ontwikkelpotentie van een gebied zonder woningen.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

- In het onderzoek nemen we ook de potentie van Stadsbroek zonder woningbouw mee.

2.84 Zienswijze nummer 84

Samenvatting zienswijze:

Door verdere uitbreiding van bebouwing in het gebied IJsselvizier, omgeving Westenholte, ontstaat zware aantasting van de natuurwaarden en recreatiewaarden. Het is namelijk een belangrijk leefgebied voor (beschermde) weidevogels, onder andere de kievit en grutto. Tevens is het gebied bij hoog water van de IJssel een belangrijk foerageergebied voor verschillende watervogels, hazen en zelfs reeën. Het natuurgebied rondom tussen Vreugderijkerwaard en Westenholte wordt steeds meer gevarieerd. Het is rijk aan vele soorten planten, viervoetige dieren, vogels enz. Veel mensen recreëren en genieten hiervan. Zeker in het licht van klimaatverandering en opwarming van de aarde is verdere verstedelijking van het buitengebied Westenholte niet gewenst. Benut kansen door leegstaande kantoorpanden geschikt te maken voor bewoning. Door corona werken veel mensen thuis, maar dit wordt steeds normaler. Hierdoor ontstaat minder behoefte aan kantooroppervlaktes. Er wordt verzocht om de bestemming natuur en recreatiegebied IJsselvizier te handhaven en waar nodig te versterken.

Zienswijze heeft betrekking op: Ontwerp-omgevingsvisie

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Reactie van de gemeente:

Om de woningbehoefte op te vangen is in de omgevingsvisie een aantal kansrijke woningbouwlocaties benoemd. Deze locaties komen overeen met de 'ontwikkelvisie wonen' die in 2019 werd vastgesteld. Samen kunnen deze locaties voorzien in onze woningbehoefte van 10.000 woningen tot 2030. Het lijkt verstandig een woningbouwlocatie achter de hand te hebben op het moment dat één van de kansrijke woningbouwontwikkelingen (deels) geen doorgang kan vinden of dat er een aanvullende en dringende woningbehoefte is. Daarvoor hebben we in de omgevingsvisie 'aanvullende locaties' aangewezen. Het betreft de IJsselvieren en Stadsbroek, zoals ook al in het Structuurplan 2020 zijn genoemd. Om de kansrijkheid te kunnen bepalen van deze aanvullende locaties is eerst aanvullend onderzoek nodig. Ook is het van belang de voors en tegens van deze locaties onderling tegen elkaar af te wegen. Hierbij komen zaken aan de orde als landschap, cultuurhistorie, ecologie, grondeigendom, stikstof, mobiliteit, draagvlak in de omgeving en ontwikkelpotentie (kwaliteiten) van het gebied zonder nieuwe woningbouw. Kortom: of de IJsselvieren in een later stadium wordt aangewezen als woningbouwlocatie is afhankelijk van:

- Voortgang van de woningbouw op de huidige als kansrijk aangewezen woningbouwlocaties;
- De druk op de Zwolse woningmarkt;
- De uitkomst van genoemd onderzoek dat kansrijkheid van aanvullende woningbouwlocaties bepaalt.

Voorgaande leidt deels tot aanpassing van de omgevingsvisie. De aanvullende woningbouwlocaties IJsselvieren en Stadsbroek blijven opgenomen in de omgevingsvisie. Wel nemen we beter op hoe deze locaties zich verhouden tot de status van de kansrijke locaties. Ook beschrijven we welke onderdelen meegenomen worden in het onderzoek. Daarin is ook expliciet aandacht voor de ontwikkelpotentie van een gebied zonder woningen.

Wat betekent dit voor de visie/OER

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

- In het onderzoek nemen we ook de potentie van de IJsselvieren zonder woningbouw mee.

2.85 Zienswijze nummer 85

Samenvatting zienswijze:

Het kabinet is voornemens om Lelystad Airport (verder: LA) in gebruik te nemen als tweede nationale luchthaven. Daarbij hanteert het kabinet als uitgangspunt dat over grote delen van Nederland laag gevlogen gaat worden.

In verband met de indeling van het luchtruim rond Schiphol betekent het dat de vakantievliegtuigen van en naar Lelystad Airport straks genoodzaakt zijn om nóg lager over grote delen van Oost- en Noord-Nederland en dus ook Zwolle te vliegen, zodat ze onder het Schiphol-verkeer blijven. Hiervan zijn een verslechtering voor ons klimaat, onze natuur, onze veiligheid en gezondheid het gevolg. Ook bezorgt dit besluit voor de Noord- en Oost-Nederlandse regio, waaronder Zwolle, grote economische schade. Bovendien blijkt dat, zodra vliegtuigen hoger vliegen dan 1.800 m, het tegengaan van geluidsoverlast en hinderbeperking geen prioriteit heeft. Daarom is de deur opengezet

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

voor het vliegen over woonkernen of stiltegebieden, zónder dat de geluidseffecten en -hinder die hieruit voortkomen zelfs maar worden beschouwd.

De opening van Lelystad Airport zal ingrijpende en negatieve gevolgen hebben voor de leefomgevingskwaliteit van Zwolle en omgeving, maar ook voor de fysieke, geestelijke en mentale gezondheid van haar inwoners. In de zienswijze zijn afbeeldingen opgenomen waarin geluidsniveaus tijdens een vliegtuigpassage, zijn weergegeven en de officieel berekende geluidseffecten die voor Zwolle gepaard gaan met de opening van Lelystad Airport. Concreet leidt de opening van het vliegveld tot structurele, meerdere malen per uur terugkerende piekgeluidsniveaus tot ruim boven 65 dB en tot langtijdgemiddelde geluidsniveaus tot bijna 40 dB van 's morgens 7 uur tot 's avonds 11 uur, met een mogelijk forse uitloop naar middernacht.

Daarnaast leidt de opening tot negatieve effecten op de Zwolse natuurgebieden die deel uitmaken van Natura2000 en NNN.

De indiener van de zienswijze constateert dat de ontwikkeling van Lelystad Airport, en de hieruit voortvloeiende en ronduit nadelige gevolgen voor de gemeente Zwolle, niet aan de orde komen in de ontwerp-omgevingsvisie en het bijbehorende omgevingseffectrapport. Mag hieruit geconcludeerd worden dat de opening van Lelystad Airport geen deel uitmaakt van de autonome ontwikkeling, en daarmee wat de gemeente Zwolle betreft niet aan de orde is? Zo ja, dan stemt de indiener van de zienswijze hier graag mee in.

Zo nee, dan is het verzoek dat de opening van Lelystad Airport alsnog in het OER wordt meegenomen, en dat de effecten van het toekomstige vliegverkeer op kwantitatieve wijze wordt meegewogen in de beschreven voorgenomen ontwikkelingen. De cumulatieve geluidbelasting voor de geplande woningen kan op sommige locaties zodanig hoog worden, dat uitsluitend met het eventueel verlenen van hogere waarden de bouw van de woningen kan worden vergund. Ook hier zijn enkele bijgevoegde afbeeldingen in de zienswijzen opgenomen.

Het Rijk beweert dat de opening van Lelystad Airport nodig is om Schiphol te ontlasten. Maar dat klopt niet. Ten eerste omdat Schiphol de vakantievluchten die het Rijk naar Lelystad wil verplaatsen, direct vervangt door andere, intercontinentale vluchten. Tegelijkertijd heeft de Covid19-pandemie geleid tot een drastische neergang van de Europese en mondiale luchtvaart. Deze neergang is van zodanige proporties dat ieder nut en noodzaak voor de opening van Lelystad Airport - als die er al was, want ook die bestrijdt de indiener van de zienswijze - is komen te vervallen.

Bovendien was de uitbreiding van Lelystad Airport altijd uitsluitend bedoeld geweest voor het overnemen van bestaande vakantievluchten van Schiphol, maar dat blijkt in strijd met het Europese mededingingsrecht. Daarom is nu door de minister aangegeven dat Lelystad Airport ook gebruikt zal worden voor autonome groei; nieuwe goedkope vliegmaatschappijen en vluchten die nu nog niet plaatsvinden vanaf Schiphol. Dit is niet alleen in flagrante strijd met alle afspraken met de Tweede Kamer, maar daarmee worden ook alle afspraken geschonden die met regiopartners zoals de gemeente Zwolle in het verleden zijn gemaakt aan de Alderstafel.

Daarom vraagt de indiener van de zienswijze om in de omgevingsvisie Zwolle openlijk afstand te blijven nemen van Lelystad Airport, en 'de door het Kabinet voorgenomen opening als niet gewenst te benoemen in uw prachtige visie voor onze mooie, trotse stad'.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie, OER

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Reactie van de gemeente:

Zwolle laat zich al jaren, samen met de provincie Overijssel en vele regiogemeenten, kritisch uit over de gevolgen van de routes van en naar Lelystad Airport voor deze regio. Daarbij letten wij in hoofdlijn op drie punten:

- een transparant en navolgbaar proces
- de effecten op de omgeving
- participatie

In uw zienswijze benoemt u ook deze punten. In alle gesprekken, reacties en zienswijzen over de Luchtvaartnota, Luchtruimherziening en het Luchthavenbesluit Lelystad Airport zullen wij ook in de toekomst deze drie punten naar voren blijven brengen. De omgevingsvisie is echter niet de plaats om ons standpunt over Lelystad Airport te verwoorden. Wij doen dit op vele andere manieren en plaatsen.

We onderschrijven de zienswijze dat onder de nieuwe Omgevingswet verschillende geluidsbronnen bij elkaar worden opgeteld. Het gaat daarbij om wettelijke geluidscontouren, zoals voor wegverkeer, spoorverkeer en ook luchtvaartverkeer. Voor luchtvaartverkeer is die contour wettelijk vastgelegd op de grens van 48dB(A) Lden). De Commissie m.e.r. heeft gevraagd om ook de effecten voor de 40dB(A) Lden-contour in beeld te brengen. Voor Lelystad Airport geldt dat de contour van 48 dB(A) Lden beperkt is tot Flevoland en de 40 dB(A) Lden tot aan 's Heerenbroek (gemeente Kampen) loopt. In beide gevallen hoeft in de gemeente Zwolle bij bouwactiviteiten geen rekening gehouden te worden met de vliegroutes van en naar Lelystad Airport. Er gelden dus geen bouwbeperkingen. Onze opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie en woningbouwontwikkelingen worden daarom niet beperkt door opening van Lelystad Airport. Om die reden hebben wij Lelystad Airport niet meegenomen in de omgevingseffectrapportage en in de omgevingsvisie zelf.

Hoewel de vliegroutes dus formeel geen juridisch effect hebben op Zwolle, betekent dat niet dat inwoners er geen hinder van ondervinden. Wij begrijpen opmerkingen over de gevolgen van Lelystad Airport daarom ook goed. Zwolle laat zich al jaren, samen met de provincie Overijssel en vele regiogemeenten, kritisch uit over de gevolgen van de routes van en naar Lelystad Airport voor deze regio en met name de noordkant van Zwolle. Juist vanwege de geluidseffecten en effecten op de luchtkwaliteit.

In de omgevingsvisie moeten wij echter uitgaan van de situatie die op dit moment bekend is. Dat betekent dat wij in de omgevingsvisie uitgaan van opening van Lelystad Airport in november 2021 met de routes zoals die in het Ontwerp Luchthavenbesluit staan verwoord en met de aanpassingen die zijn aangekondigd door de minister in het Startbesluit Luchtruimherziening en met de regelgeving die daarbij hoort.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.86 Nummer zienswijze 86

Samenvatting zienswijze:

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

1. De indiener van de zienswijze heeft een belangrijke taak om het proces om van de wijk Berkum een aardgasvrije wijk te maken met de ambitie van energieneutraal samen met de gemeente op te pakken. Berkum is daarmee een pilotwijk. In de omgevingsvisie lijkt er al een keuze gemaakt te zijn in het energiesysteem, terwijl dat in Berkum nog niet het geval is. Ook de ervaringen met een burgerparticipatieproces ontbreekt, terwijl die uniek zijn en van toegevoegde waarde om tot acceptatie en draagvlak te komen, ook voor andere wijken in Zwolle.
2. De Stichting zet vraagtekens bij de (financiële) haalbaarheid en acceptatie van geothermie. Proefboren in deze bestaat niet en het is onduidelijk welke directe en indirecte kosten er zijn. Het positief geschetste beeld is ongewenst. Uit een onlangs ontvangen berekening voor Berkum blijkt dat een hybride scenario significant goedkoper is. De indiener van de zienswijze zal dat nog (laten) doorrekenen, maar de kans dat geothermie goedkoper is, is onwaarschijnlijk. Het verzoek is om de aanprijsing van geothermie af te zwakken en meer realistisch te vermelden. Ook wordt verzocht om meer nuance in de tekening op blad 83. Hier heeft inmiddels ook ambtelijke afstemming over plaatsgevonden.
3. Om vraag en aanbod van duurzame energie in balans te krijgen is er ruimte nodig om die te kunnen opwekken. Deze ruimte zal moeten aansluiten op de infrastructuur die daarvoor nodig is. In de ontwerp-omgevingsvisie wordt een hoge waarde toegekend aan zorgvuldig ruimtegebruik, waardoor er nauwelijks ruimte is voor opwek van duurzame energie middels zonnepanelen en windmolens. In Tolhuislanden heeft de gemeente afspraken gemaakt met de gebiedscoöperatie Tolhuislanden, waardoor er geen mogelijkheden zijn voor de Stichting om tot een eigen energieproductie te komen voor. Het gebied ten westen van de A28 kent congestieproblemen waardoor er ook daar de komende 10-15 jaar geen mogelijkheden zijn. Dan blijft er slechts één gebied nabij Herfte/Wijthmen over. Hiermee komt het project in Berkum en voor Zwolle als geheel redelijk op slot om de ambitie op het gebied van energietransitie te behalen. De indiener van de zienswijze vraagt het college om samen te zoeken naar een grondpositie zonder tussenkomst van projectontwikkelaars om zo de gezamenlijke ambitie van energieneutraal waar te kunnen maken. Alleen op die manier is het mogelijk aantrekkelijke proposities voor de wijk te realiseren en aldus eerder van het aardgas af te komen. De Stichting vraagt om het 'uitgesloten' deel van het grondgebied langs het spoor Herfte open te stellen voor grondgebonden energieopwekking.

Zienswijze heeft betrekking op: omgevingsvisie

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Reactie van de gemeente:

1. De gemeente onderschrijft het belang om over te schakelen naar de opwek van duurzame energie. Ook zijn wij blij met de activiteiten die de stichting onderneemt om te komen tot een duurzaam Berkum. Vanuit onze rol en mogelijkheden denkt de gemeente hierin mee. In de definitieve omgevingsvisie nemen we het pilotproject 'Berkum energieneutraal' op.
2. De kaart op pagina 85 met warmteopties per wijk passen we aan. Het genoemde percentage schrappen we. De kaart krijgt tevens het onderschrift 'Richtinggevend beeld van de warmteoplossingen in Zwolle'.
3. De gemeente onderschrijft het belang om over te schakelen naar de opwek van duurzame energie. Ook zijn wij blij met de activiteiten die de stichting onderneemt om te komen tot een duurzaam Berkum. Vanuit onze rol en mogelijkheden denkt de gemeente hierin mee. In de ontwerp-omgevingsvisie staat beschreven waar en onder welke voorwaarde de opwek van zonne-energie op maaiveldniveau mogelijk is. Gebieden zijn kansrijk, beperkt kansrijk of uitgesloten. Die indeling is vooral gebaseerd op de ruimtelijke impact van zonneparken op natuur, landschap, recreatieve en de agrarische kwaliteiten van een gebied. Het gebied tussen het spoor Zwolle-Meppel en Berkum is aangewezen als uitgesloten gebied voor initiatieven op het gebied van opwek van zonne-energie op maaiveldniveau. Het is landschappelijk een waardevol open gebied en het is een recreatief uitloopegebied van Zwolle/Berkum. Daar passen dit soort initiatieven minder goed in. Daarnaast start de gemeente samen met het rijk, regio en provincie een verstedelijkingsstudie naar een mogelijke groei van Zwolle na 2030. Meerdere uitbreidingsrichting van Zwolle worden daarin verkent als grootschalige woningbouwlocatie, waarbij we zoeken naar een optimale balans op het gebied van landschap, energie, klimaatadaptatie, mobiliteit etc. Uitgangspunt is ook het maken van een kwaliteitsslag voor de bestaande stad en opgaven die we als gemeente kennen. Voorgaande overziende passen we de begrenzing van de kaart met daarop de kansrijkheid van zonneparken op maaiveldniveau aan. Een strook langs het spoor Zwolle-Meppel wijzen we aan als 'beperkt kansrijk'. Dat wil zeggen dat de opwek van duurzame energie door middel van zonne-energie op maaiveld mogelijk is, mits daar een forse ruimtelijke kwaliteitsslag wordt gemaakt. Een dergelijk initiatief is pas mogelijk als de uitkomsten van de verstedelijkingsstudie bekend zijn en verwerkt in een aangepaste omgevingsvisie. Dit laatste uitgangspunt staat in zijn algemeenheid nog niet genoemd in de ontwerp-omgevingsvisie en nemen we op in de definitieve omgevingsvisie. Dit wil zeggen dat initiatieven voor opwek van duurzame energie ten oosten en westen van het spoor Zwolle-Meppel afhankelijk zijn van keuzes die gemaakt worden in de verstedelijkingsstudie. Het is onwenselijk dat een initiatief op het gebied van de opwek van zonne-energie op maaiveldniveau een mogelijk integrale ontwikkeling van het gebied in de weg staat.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie

1. We stemmen de omgevingsvisie af op het pilotproject 'Berkum energieneutraal' en benoemen het pilotproject in de definitieve omgevingsvisie.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

2. De kaart op pagina 85 met warmteopties per wijk passen we aan. Het genoemde percentage schrappen we. De kaart krijgt tevens het onderschrift 'Richtinggevend beeld van de warmteoplossingen in Zwolle'.
3. Een strook ten westen van het spoor Zwolle-Meppel wijzen we aan als 'beperkt kansrijk' voor de opwek van duurzame energie op maaiveldniveau. De kansrijkheid van een dergelijk initiatief is ook afhankelijk van de uitkomsten van de verstedelijkingsstudie die Rijk, provincie en gemeenten samen uitvoeren.

2.87 **Zienswijze nummer 87**

Samenvatting zienswijze:

1. De ontwerp-omgevingsvisie is enkel een verzameling van vage ideetjes, zonder enige samenhang, en met onduidelijke argumenten. Het geheel lijkt meer een op een opstel van een leerling van de basisschool, met de bijbehorende beperkte visie op de realiteit en inzicht op de werkelijkheid. De beschreven inzichten lijken overgenomen uit een PR-folder uit de jaren zeventig, aangevuld met enkele 'trendy topics' die zeker niet over 10 jaar nog van enig belang zijn.
2. Wederom blijkt uit de stukken de hoogmoed van het bestuur, de grootheidswaanzin, en de knieval voor het grote geld door het idee om dicht op het centrum hoogbouw toe te staan. De woningnood is niet op te lossen door hoogbouw, zie de Bijlmer en de Palestrinalaan. De hoogbouw is niet een oplossing, maar een probleem.
3. Het verder beperken van de toegang tot het centrum en directe omgeving, met het stokpaardje auto pesten, is ongewenst. Daarmee maak je van het centrum onbedoeld een museum.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 5: Mate van concreetheid en leesbaarheid.
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 2: Hoogbouw. Aanvullend hierop: wij zien hoogbouw niet als iets symbolisch. Hoogbouw is voor de stad/het bestuur nooit een doel op zich, maar een middel om zorgvuldig in de woningbehoefte te voorzien en tegelijk de leefbaarheid van de stad te behouden en vergroten. Bebouwing zoals in de Bijlmer of de flats aan de Palestrinalaan is uitdrukkelijk niet de bedoeling. We willen dat nieuwe bebouwing goed past in de (directe) omgeving. De menselijke maat is het uitgangspunt. Dat past bij Zwolle en doet recht aan de leefbaarheid in de stad, de stedenbouwkundige opzet van gebieden, en de wensen van diverse belanghebbenden.
3. Het centrumgebied van Zwolle (binnenstad, schil daar omheen, en spoorzone) is een gebied dat de komende jaren verder gaat veranderen. Onder andere door het toevoegen van nieuwe woningen. Daarnaast willen het de leef- en verblijfskwaliteit in het gebied vergroten. Onder andere door het autoluw maken van dit gebied. Dat vraagt om een andere inrichting van de wegen. We gaan een onderzoek doen of een indeling van wegen in een kwadrantenstelsel daarbij helpend kan zijn. Op die manier is het de bedoeling dat (alleen)

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

doorgaand verkeer niet meer door het centrumgebied gaat, maar via de stadsring.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.88 Zienswijze nummer 88

Samenvatting zienswijze:

1. De zienswijze betreft specifiek het verbindingsstuk tussen de Oosterenk en de wijk Berkum. Dit is een bijzonder en groen verbindingsstuk tussen de stad Zwolle en de omliggende wijken, dat door velen wordt ervaren als een mooi uitloopgebied. Hoogbouw op Oosterenk zou een einde betekenen van de mooie en natuurlijke overgang die er nu is. Hoogbouw is prima in de stad, bijvoorbeeld aan de Zwartewaterallee, maar niet in de Oosterenk. Om diezelfde reden is er indertijd bij de bouw van de epilepsiekliniek gekozen voor laagbouw. Hoogbouw zal erg randstedelijk aandoen.
2. Bovendien hebben indieners van de zienswijze bezwaar tegen het bouwen van een groot aantal wooneenheden in de wijk Oosterenk. Hierdoor zal het verkeer van- en naar de Oosterenk tijdens de spits nog verder vastlopen. Ook zal dit een grote inbreuk betekenen voor de rust in het groene gebied, zoals wij hierboven beschreven hebben. En tot slot zal woningbouw een rem betekenen voor ontwikkelingen in het agrarisch bedrijf. Zo zal er meer geklaagd worden over stank- en geluidsoverlast.
3. De indieners van de zienswijze sluiten zich verder aan bij de zienswijze van de wijkvereniging Berkum.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. in 2020 is er een gebiedsvisie voor de Oosterenk vastgesteld. De uitgangspunten uit deze visie veranderen niet door deze omgevingsvisie. We zien het ziekenhuis als letterlijk hoogtepunt van het gebied. Alle nieuwbouw zal hieraan in hoogte ondergeschikt zijn, waarbij deze in hoogte afloopt naar het omliggende landschap. Een goede overgang van stad naar buitengebied is belangrijk. We houden bijvoorbeeld rekening met de hoogtes van aanwezige bomen. De stad moet het landschap niet abrupt, maar juist op een subtiel manier ontmoeten. Vanuit landschappelijke overwegingen maar ook vanwege aspecten als hittestress en sponswerking van de bodem willen we het omliggende landschap meer in de stad brengen, en niet andersom. Leest u ook onze reactie op de veel voorkomende zienswijze nummer 2: hoogbouw.
2. U spreekt uw zorg uit over verkeersaantrekkende werking van nieuwe (woon)bebouwing. Bij nieuwe ontwikkelingen onderzoeken wij de effecten die dit heeft op de verkeersstromen in de stad en effecten zoals geluidhinder en verslechtering van luchtkwaliteit. Hierbij streven wij door aanvullende maatregelen naar een verbetering van de situatie. Daarnaast voorziet u dat de ligging nabij de (steeds drukker wordende) stad in de toekomst mogelijk

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

beperkingen oplevert voor uw bedrijfsvoering. Het zal inderdaad drukker worden in de stadsranden. De gemeente kan hierin soms fysieke maatregelen nemen, maar kan een toename van klachten niet per se voorkomen. Het is hierbij zaak om met elkaar in gesprek te blijven en oog te houden voor elkaars belangen. Wij waarderen het als u zich hierover blijft uitspreken. U kunt hiervoor terecht bij de wijkmanager of wijkbeheerder Stadsdeel Oost. Op onze website vindt u de contactgegevens.

3. Zie beantwoording van de zienswijze van de wijkvereniging Berkum

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.89 Zienswijze nummer 89

Samenvatting zienswijze:

De indiener van de zienswijze geeft aan het niet eens te zijn met de opgestelde omgevingsvisie als het gaat om woningbouw bij Stadsbroek. Dit gezien de karakteristieke waarde van het gebied. Daarnaast heeft het veel impact op de woonomgeving.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Om de woningbehoefte op te vangen is in de omgevingsvisie een aantal kansrijke woningbouwlocaties benoemd. Deze locaties komen overeen met de 'ontwikkelvisie wonen' die in 2019 werd vastgesteld. Samen kunnen deze locaties voorzien in onze woningbehoefte van 10.000 woningen tot 2030. Het is verstandig een woningbouwlocatie achter de hand te hebben op het moment dat één van de kansrijke woningbouwontwikkelingen (deels) geen doorgang kan vinden of dat er een aanvullende en dringende woningbehoefte is. Daarvoor hebben we in de omgevingsvisie 'aanvullende locaties' aangewezen. Het betreft de IJsselvizieren en Stadsbroek, zoals ook al in het Structuurplan 2020 zijn genoemd. Om de kansrijkheid te kunnen bepalen van deze aanvullende locaties is eerst aanvullend onderzoek nodig. Ook is het van belang de voors en tegens van deze locaties onderling tegen elkaar af te wegen. Hierbij komen zaken aan de orde als landschap, cultuurhistorie, ecologie, grondeigendom, stikstof, mobiliteit, draagvlak in de omgeving en ontwikkelpotentie (kwaliteiten) van het gebied zonder nieuwe woningbouw. Kortom: of Stadsbroek in een later stadium wordt aangewezen als woningbouwlocatie is afhankelijk van:

- Voortgang van de woningbouw op de huidige als kansrijk aangewezen woningbouwlocaties;
- De druk op de Zwolse woningmarkt;
- De uitkomst van genoemd onderzoek dat kansrijkheid van aanvullende woningbouwlocaties bepaalt.

Voorgaande leidt deels tot aanpassing van de omgevingsvisie. De aanvullende woningbouwlocaties IJsselvizieren en Stadsbroek blijven opgenomen in de omgevingsvisie. Wel nemen we beter op hoe deze locaties zich verhouden tot de status van de kansrijke locaties. Ook beschrijven we welke onderdelen meegenomen worden

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

in het onderzoek. Daarin is ook expliciet aandacht voor de ontwikkelpotentie van een gebied zonder woningen.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

- In het onderzoek nemen we ook de potentie van Stadsbroek zonder woningbouw mee.

2.90 Zienswijze nummer 90

Samenvatting zienswijze:

1. Het was zeer moeilijk om een gedegen oordeel over de omgevingsvisie op te stellen omdat het ontwerp in de vakantieperiode ter inzage heeft gelegen. De indiener van de zienswijze hoopt dat er voor de vaststelling van de definitieve versie nog een mogelijkheid komt om aanvullende opmerkingen in te kunnen dienen.
2. Naast ruimte voor stadslandbouw is een toevoeging nodig om ruimte te bieden aan een economische gezonde agrarische sector.
3. De eerste zin onder paragraaf 5.5.3 moet worden veranderd in: 'Behoud van het ruime agrarische en recreatieve gebied rondom de kern van Wijkthmen. Geen enkele stedelijke bebouwing in dit gebied.'
4. Onder 5.9.1 moeten alle uitgangspunten van de visie Wijkthmenerplas worden genoemd, niet alleen het natuurlijk karakter:
 - De Wijkthmenerplas blijft openbaar toegankelijk;
 - Het natuurlijke en rustige karakter van het gebied blijft behouden;
 - Er is een logisch verband tussen de voorzieningen en de recreatieplas;
 - De voorzieningen hebben een meerwaarde voor elkaar.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode
2. In de omgevingsvisie benoemen we voor de gehele gemeente Zwolle zogenaamde gebiedsprofielen. De profielen beschrijven een samenhangend toekomstbeeld voor de gebieden, met aandacht voor de gewenste functie, zoals wonen, werklocaties, natuur, agrarische etc. Eén van de gebiedsprofielen noemen we 'agrarisch gebied'. In het agrarische landschap ligt het accent op ontwikkeling van de landbouw. Andere functies zijn toegestaan voor zover niet hinderlijk voor de functie landbouw. In de definitieve omgevingsvisie beschrijven we concreter het perspectief voor de agrarische sector in Zwolle.
3. Deze omgevingsvisie voorziet niet in een stedelijke ontwikkeling rondom Wijkthmen. Het rijk, de provincie de Regio Zwolle en de gemeente Zwolle doen een onderzoek naar een mogelijk verdere verstelijking rondom van Zwolle na 2030. Een grootschalige uitleglocatie voor woningbouw komt in dit onderzoek aan de orde. Het resultaat daarvan verwerken we in een periodieke update van de omgevingsvisie. Daarbij hoort ook een passend participatietraject. Zie ook de beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

4. In de definitieve omgevingsvisie nemen we de door de indiener van de zienswijze genoemde uitgangspunten op. De recreatieve druk op de Wijthmenerplas wordt groter. Dit kan in de toekomst mogelijk om aanpassing van beleid en regelgeving vragen. Hierbij betrekken we direct belanghebbenden.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

1. We beschrijven concreter het perspectief voor de agrarische sector in Zwolle.
2. We nemen de genoemde uitgangspunten over de Wijthmenerplas op in definitieve omgevingsvisie bij het gebiedsprofiel 'Gemengd landelijk gebied', onderdeel 'Waterplassen in het Zwolse buitengebied'.

2.91 Zienswijze nummer 91

Samenvatting zienswijze:

1. De indiener van de zienswijze is verrast over de terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsvisie. Het is in onvoldoende mate bekendgemaakt dat er om 5 voor 12 nog geparticipeerd kan worden. Als suggestie wordt meegegeven om de mensen in Windesheim te betrekken in de participatieronde.
2. De indiener vraagt zich af hoe deze visie zich verhoudt tot de herziene visie van de Provincie.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode en 6: participatie.
2. De Zwolse omgevingsvisie verhoudt zich goed met de provinciale omgevingsvisie. Diverse provinciale thema's zijn vertaald in de Zwolse visie. Het gaat dan bijvoorbeeld om het 'Natuurnetwerk Nederland', de 'Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving en regionale woonafspraken waarbij de provincie een belangrijke rol speelt.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.92 Zienswijze nummer 92

Samenvatting zienswijze:

1. De indieners geven complimenten over het goede werk van alle bijdragers aan de ontwerp-omgevingsvisie. Zij wonen, werken en recreëren met veel plezier in Zwolle en zijn begaan met de toekomst van de stad. Er is alleen meer tijd nodig voor bewoners om te reageren.
2. De indiener van de zienswijze kan zich niet vinden in de enorme groeiambitie die als onafwendbaar in de visie opgesloten ligt.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

3. Hoewel er gesproken wordt over het versterken van groen en het beperken van hittestress ontbreken concrete plannen voor groen en bomen. Juist bomen spelen een belangrijke rol in aspecten als de bescherming van het klimaat, hittestress, herbergen insecten en CO2-opslag. Daarnaast zorgen zij voor een mooie omgeving en geven ze speelplezier. Het duurt 30 jaar om fatsoenlijk resultaat te boeken dus er moeten zo snel mogelijk voldoende bomen worden aangeplant. Zwolle scoort met 1,1 boom per inwoner zeer matig nu. In Stadshagen worden resultaten geboekt met de wijkmanager maar restricties als zichtlijnen en ecologische hoofdstructuur werken beperkend. De indieners vragen zich af wat de (ecologische) waarde is van de hoofdstructuur als er alleen stukjes gras mogelijk zijn.
4. Er mist een concrete strategie om tot energieneutraliteit te komen, met name over het bufferen. De indieners zijn van mening dat energie (zon, wind etc.), warmte/koude en (regen)water opgeslagen moeten worden voor de momenten waarop deze bronnen nodig zijn. Daarin moet de gemeente leiding nemen, zoals sturen op verplicht energieneutraal bouwen. Warmtewering, dus het buiten houden van warmte in plaats van alleen het binnenhouden daarvan, is ook cruciaal om te voorkomen dat koelingssystemen nodig zijn die energie verbruiken en warmte generen naar buiten.

Zienswijze heeft betrekking op: omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Wij danken u voor uw compliment. Ten aanzien van de tijd die voor bewoners nodig is om te reageren: leest u onze reactie op veelvoorkomende zienswijzen nummers 4 en 6.
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle.
3. Wij zijn ons zeer bewust van nut en noodzaak van bomen en groen voor de stad. We hanteren daartoe als beleidsuitgangspunt dat de verdere ontwikkeling en uitbouw van het stedelijk groen gelijk oploopt met de groei en ontwikkeling van de stad op andere terreinen (woningbouw, bedrijfsterreinen, e.d). De huidige door de raad vastgestelde hoofdgroenstructuur is geactualiseerd en in evenwicht is gebracht met de verdere te verwachten groei van de stad. Er is nu een aanduiding opgenomen die nu tot aan de gemeentegrens loopt. In de omgevingsvisie hebben we de hoofdgroenstructuur rondom Stadshagen aanmerkelijk verstevigd. Het belang van bomen delen wij. Bij een stadsontwikkeling spelen meer aspecten. We willen de stad zó ontwikkelen dat onder meer cultuurhistorie zichtbaar is, dat wijken hun eigen identiteit en karakter hebben. In Stadshagen is daarom de Oude Wetering met de aanliggende terpen een belangrijke te koesteren karakteristiek. Vandaar dat we hier nieuwe "terpen" aan toevoegen en deze zone als een belangrijke groenstructuur ontwikkelen. Ook het polderlandschap heeft grote waarde, rondom Stadshagen heeft dit zelfs de status van Nationaal Landschap; daarbij horen ook de weidevogelwaarden. In Stadshagen wordt gezocht naar een goede samenhang tussen een prettig, groen woon- en leefklimaat (met bomen) en behoud/versterking van polder-karakteristieken (zoals rietzomen, weteringen etc). Buiten de wijk wordt gekeken of bosaanleg tot de mogelijkheden behoort. We denken actief mee met initiatieven op dit gebied.

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

4. In juni 2017 is in het ambitedocument "Zwolle geeft je energie" door de Zwolse gemeenteraad. Hierin is opgenomen wat onze ambitie is, waar Zwolle (in 2017) staat, welke uitgangspunten we hanteren en wat de te volgen strategie is. Uitgangspunt is dat dat nieuwbouwontwikkelingen en herontwikkelingen deze minimaal energie neutraal zijn bij voorkeur 'Nul op de Meter' op gebiedsniveau. De Zwolse 'Transitievisie Warmte 2020' geeft richting en invulling aan de warmtetransitie in Zwolle. Daarin is aangegeven dat de warmtetransitie in stappen verloopt. De visie is het kader voor het opstellen van wijkuitvoeringsplannen. In een wijkuitvoeringsplan worden de gemaakte keuzes bij het stap voor stap van het aardgas af gaan vastgelegd. Het wijkuitvoeringsplan maken we samen met bewoners en andere betrokkenen in de wijk. Vervolgens stelt de gemeenteraad deze vast. De eerste stap is het treffen van de maatregelen in de woning of het gebouw (isoleren, ventileren en elektrisch koken). Na vaststelling van de visie zetten wij de stadsbrede communicatie en participatie voort. Het wijkuitvoeringsplan willen we niet als gemeente van bovenaf bedenken. In lijn met het algemene principe "stapsgewijze, flexibele planvorming" willen we na vaststelling van de Transitievisie Warmte een groep enthousiaste bewoners, ondernemers en organisaties actief laten meedenken over het vervolg. Het ambitedocument 'Zwolle geeft je energie' en de 'Transitievisie warmte 2020' waren input voor het opstellen van de omgevingsvisie. Het betreft dan de onderdelen hieruit die impact hebben op de fysieke leefomgeving.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie

- De kaart met de hoofdgroenstructuur is verduidelijkt.

2.93 Zienswijze nummer 93

Samenvatting zienswijze:

De indieners, bewoners in het gebied Harculo-Windesheim-Herxen, zijn tegen de groeiambities die veel hoger liggen dan wat het CBS aangeeft. Bovendien wordt er geen rekening gehouden met een duurzaam buitengebied.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle

2.94 **Zienswijze nummer 94**

Samenvatting zienswijze:

1. Wat zijn de milieueffecten van de enorm grote koppels ganzen die een regelrechte bedreiging vormen voor de landbouwgebieden? Hieraan moet worden gewerkt anders rijzen de kosten van de schade die optreedt de pan uit.
2. In de hoogte bouwen is een goede optie, er is echter wel aandacht nodig voor inpassing.
3. Bloemen- en/of kruidenranden kunnen positief zijn voor de biodiversiteit. Te allen tijde is het inzaaien met het giftige Jakobskruid uit den boze.
4. Behoud een gevuld landschap en weide-/landbouwgebied, en stimuleer niet alleen de bouw van stallen waarin permanent vee wordt gehouden.
5. Is de recente regelgeving rondom stikstof nu met haast verwerkt in de omgevingsvisie? Voor de boeren zijn dit een enorm aantal regels die opgelegd worden (zie een artikel hierover van 18 augustus 2020, no.47).
6. Werk aan behoud van 2/3 groen in de gemeente en offer niet almaar landbouwgrond op voor de bouw van grote dozen op bedrijfsterreinen, stimuleer blijvend het thuiswerken waar dat kan, omdat dat ook bijdraagt aan minder vervoersbewegingen.
7. Extensivering kan een goede optie zijn maar dan wel met behoud van een fatsoenlijk inkomen. Het al maar uitputten van gronden zet veel op het spel.

Zienswijze heeft betrekking op:

Ontwerp-omgevingsvisie en ontwerp-Omgevingseffectrapportage

Reactie van de gemeente:

1. De milieueffecten van grote koppels ganzen in landbouwgebieden is geen onderwerp dat thuishoort in een omgevingsvisie. Er is geen wettelijk kader die gaat over ganzenoverlast. Wij adviseren u om over dit praktische probleem contact op te nemen de wijkbeheerder (stadsdeel west).
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 2: Hoogbouw
3. Wij zijn ons bewust van het belang van bloemen of kruidenranden voor de biodiversiteit. Ons beleid voor groenbeheer houdt hiermee rekening. In onze zaaimengsels voor bermen hebben wij geen Jakobskruid.
4. Als het gaat om de kwaliteit van het buitengebied en de rol van de landbouw daarin volgen wij het rijksbeleid. Dat beleid richt zich op kringlooplandbouw. Wij stimuleren niet actief de bouw van stallen waarin permanent vee wordt gehouden. Voor de concrete ontwikkelmogelijkheden van het landelijk gebied verwijzen we naar de gebiedsprofielen 'gemengd landelijk gebied' en agrarisch landschap' (hoofdstuk 6 van de omgevingsvisie).
5. De gemeente heeft geen invloed op individuele stikstofregels voor agrariërs. Wij hebben recent een ontwikkelkader stikstof opgesteld. Hierin staat hoe wij willen omgaan met de stikstofproblematiek. Dit ontwikkelkader is gebruikt bij het beoordelen van de milieueffecten als gevolg van ontwikkelingen die de omgevingsvisie mogelijk maakt.
6. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle. Deze omgevingsvisie richt zich op de bouw van woningen van woningen in de

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

bestaande stad en in bestaande uitbreidingswijken (Stadshagen). Dit sluit aan bij uw visie hierop.

7. Wij begrijpen uw redenering over extensivering. Als de gemeente hier een rol in heeft, dan hebben we oog voor de belangen van de individuele agrariër.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.95 Zienswijze nummer 95

Samenvatting zienswijze:

De indiener van de zienswijze is tegen het bouwen van veel woningen in het nu nog mooie Zwolle. Dit gaat ten koste van de natuur.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle.

2.96 Zienswijze nummer 96

Samenvatting zienswijze:

De zienswijze heeft betrekking op Spoolde als buurtschap, met circa 1000 inwoners, dat de CBS-buurt Vreugderijk, Spoolde en Katerveer-Engelse Werk omvat. Het gebied is nu groen met deels Natura 2000-gebied, landbouw en tuinbouw en heeft beperkte bebouwing. Dat moet zo blijven. De ontwerp-omgevingsvisie heeft zorgelijke effecten op het leefgebied. Een nadere onderbouwing wordt in de volgende punten gegeven.

1. Er is te weinig tijd geweest voor participatie omdat de ontwerp-omgevingsvisie in de zomer ter inzage heeft gelegen en corona een beperkend effect heeft gehad. Het is niet gelukt om gedegen input te verzamelen van de achterban van de Stichting Spoolderbelangen. Er wordt verzocht om hier alsnog de mogelijkheid voor te geven, voordat de visie wordt vastgesteld. Het is onduidelijk hoe de vaststellingsprocedure er uit ziet als er nog uitgebreide participatie moet plaatsvinden. Hierbij wordt aangesloten op de zienswijze van andere wijk- en buurtverenigingen, zoals Berkum. Vanwege de beperkte tijd is het niet gelukt om de omgevingseffectrapportage door te nemen. Omdat er overeenkomsten zitten tussen dit stuk en de ontwerp-omgevingsvisie is deze zienswijze op beide stukken van toepassing.
2. Het aantal woningen tot 2040 is te fors. Waarom moet Zwolle bouwen voor de randstad ten koste van de hoogwaardige leefomgeving? Er wordt verzocht om de zoektocht naar nieuwbouwlocaties, het MIRT-programma, democratisch en transparant te laten verlopen. Er wordt verwacht dat de gemeente in gesprek gaat met bewoners over toekomstige nieuwbouwlocaties.
3. Het toenemende gebruik van de stadsring heeft negatieve effecten op de doorstroming van verkeer naar de daaraan gelegen woonomgevingen,

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

waaronder Spoolde dat voor een groot deel alleen maar via de ring toegankelijk is. Andere negatieve effecten zijn een verdere toename van geluidsoverlast en uitstoot van fijnstof en stikstofdioxide in het gebied. De gemeente wordt gevraagd om de bewoners te beschermen voor deze negatieve aspecten bij de groei van Zwolle.

4. Voor ouderen is er te weinig woningaanbod wat de doorstroming belemmert. Tegelijkertijd is het voor jongeren onmogelijk om huisvesting te vinden. De stichting denkt graag met de gemeente mee over een geschikte gebiedsgerichte aanpak voor heel Spoolde waarbij kwaliteiten van het gebied en wensen van bewoners worden meegenomen.
5. Het IJsselvizier wordt genoemd als potentiële bouwlocatie. Na bezwaren tegen woningbouwontwikkeling, ook in relatie tot de dijkverlegging, is het IJsselvizier B in de oorspronkelijke vorm uit het structuurplan 2020 verwijderd. Woningbouw en infra-voorzieningen in dit gebied zijn onacceptabel en de visie moet hierop worden aangepast.
6. De compacte-stadgedachte behelst het tegengaan van verdere verstedelijking in het landschap aan de stadsrand. Door dit van toepassing te verklaren op het gehele gebied van Spoolde draagt het gebied bij aan een aantrekkelijke stad met een logische en stevige structuur van Zwolle.
7. Het is van belang om de uiterwaarden als robuuste groene overgangszone tussen IJssel en stad te houden, met ruimte voor natuur en bewoners. Dat blijkt nu niet uit de afbeelding op pagina 55. Dat geldt ook voor de afbeelding op pagina 57. Waarom maakt dit gebied geen deel uit van de hoofdgroenstructuur? Er wordt verwacht dat de gemeente de hoofdgroenstructuur opnieuw voor heel Spoolde zal laten gelden.
8. Op de kaart op pagina 61 wordt het gebied aangemerkt als cultuurhistorisch waardevol. De stichting wordt graag betrokken bij het opstellen van een visie voor het gebied waarin het behoud van de cultuurhistorische waarden verder wordt vormgegeven naast de potentiële ontwikkelingen zoals het voedselbos.
9. De gemeente wordt gevraagd om bewoners te ondersteunen bij de gevolgen van de dijkversterking op de bewoners, eigendommen, bereikbaarheid en leefbaarheid in Spoolde.
10. De stichting maakt bezwaar tegen maatwerklocaties in het stedelijk gebied rondom Spoolde voor het realiseren van energieambities middels bijvoorbeeld windmolens, met negatieve effecten op landschappelijke en cultuurhistorische waarden, en biomassacentrales, met vervuilende emissie als gevolg.
11. De stichting staat achter het aanwijzen van het Engelse werk als drinkwatergebied.
12. Het herstellen van de Willemsvaart in originele staat heeft voordelen maar ook mogelijke nadelen. Om die reden wordt de stichting graag betrokken bij de uitwerking van deze plannen.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

3. In de afgelopen jaren nam het autoverkeer jaarlijks ongeveer met 1,5% toe. Ook de komende jaren wordt nog een dergelijke groei verwacht. Deels wordt dit veroorzaakt door het realiseren van extra woningen in en rondom Zwolle, maar vooral ook door de nog altijd toenemende verplaatsingsbehoefte van de mensen, zowel in Zwolle als daarbuiten. Om de groei en nadelige effecten van het autoverkeer zoveel als mogelijk te beperken willen we de inwoners van Zwolle verleiden om juist met duurzamere en schonere vervoersmiddelen te reizen, zoals lopend, met de fiets of het openbaar vervoer. Op die manier willen we de groei beperken. Daarnaast zetten we in op een slimmer gebruik van het bestaande wegennet, bijvoorbeeld door verkeersmanagement (betere doorstroming of routeverwijzing) of mobiliteitsmanagement (op andere momenten of met andere vervoersmiddelen reizen). Tot slot is in het Klimaatakkoord de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015) opgenomen dat alle nieuwe auto's vanaf 2030 elektrisch zijn, waardoor we er van uit gaan dat de toekomstige geluidsoverlast, uitstoot van fijnstof en stikstofdioxide richting af gaat nemen. De Wet Milieubeheer (straks: de Omgevingswet) verplicht de overheid haar burgers te beschermen tegen geluidsoverlast en luchtverontreiniging. Vanwege de specifieke ligging van Spoolde nabij de stadsring en de A28 is het nodig om deze opgave met u en met Rijkswaterstaat te bespreken. Dit kan in het kader van de later op te stellen visie voor Spoolde, Katerveer-Engelse Werk en Vreugderijk.
4. We gaan graag met de stichting in overleg hoe te komen tot een gebiedsvisie voor Spoolde, Katerveer-Engelse Werk en Vreugderijk. Wonen is één van de onderwerpen voor die visie, zowel in aantal als in type.
5. We onderschrijven de zienswijze om IJsselvizier B te schrappen als aanvullende locatie (ca 50 woningen) uit de omgevingsvisie. Uit een nadere verkenning uit 2010 bleek dat hier slechts enkele woningen gebouwd kunnen worden. Bovendien is in het plangebied een dijkverlegging gerealiseerd, waardoor de ruimte voor woningbouw is ingeperkt. Het college van B&W heeft in 2010 besloten dat het betreffende gebied tussen Westenholtte en de IJssel niet aangemerkt wordt als mogelijke woningbouwlocatie.
6. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze en onderschrijven het uitgangspunt van de 'compacte stad'. Dit is van toepassing op de verdere ontwikkeling van Zwolle en als zodanig ook benoemd in de omgevingsvisie. Behoud van de kwaliteiten van de stadsrand vinden we belangrijk, evenals een goede overgang tussen stad en land. We zien dat stad en land steeds meer aan elkaar verbonden zijn. Zie ook hieronder bij punt 7.
7. Wij delen uw standpunt aangaande de kwaliteiten van natuur en landschap bij Spoolde. Ook als groene bufferzone tussen de IJssel en de stad Zwolle. Wij hebben het hele gebied van Spoolde ook gekwalificeerd als zeer waardevol landschap en grote delen aangeduid als (zeer) waardevol op het gebied van natuur. Er zijn in de Zwolse omgevingsvisie spelregels opgenomen hoe initiatieven af te wegen. We volgen daarin ook het provinciale en landelijk/Europees beleid met betrekking tot de natuurgebieden. Het gaat daarbij om het 'Natuur netwerk Nederland' (provinciaal beleid) en de Natura2000-gebieden. Deze vormen de onderbouwing voor de waardenkaart natuur in de Zwolse omgevingsvisie. Onderdeel van de Zwolse omgevingsvisie

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

zijn ook zogenaamde gebiedsprofielen. Spoolde ligt in het gebiedsprofiel 'gemengd landelijk gebied'. Daarin staat welke functies in het gebied wenselijk zijn. Focus in het gebiedsprofiel gemengd landelijk gebied ligt op het ruimte bieden aan een mix aan functies, zoals biologische- en stadslandbouw, verbreding van landbouwbedrijven, recreatie, landschap, natuur, cultuurhistorie, wonen, klimaatadaptatie en kleinschalige niet agrarische bedrijvigheid. Ontwikkelingen zijn mogelijk als die passen bij de kenmerken, maat en schaal van het landschap. We willen verdere verrommeling van het gemengd landelijk gebied tegengaan. Met voorgaande is in onze ogen voldoende geborgd dat het gebied tussen de IJssel en de stad Zwolle bij Spoolde als 'groene buffer' tussen stad en land blijft functioneren. Het is daarom niet nodig het gebied ook onderdeel te laten uitmaken van de stedelijke hoofdgroenstructuur, die een betekenis heeft voor de stad als geheel. Voor het gebied Spoolde is de begrenzing niet anders dan in het Structuurplan 2020 uit 2008.

8. Zie onder punt 4 over het opstellen van een gebiedsvisie. We koesteren het Zwolse erfgoed en zetten het in als één van de leidende en inspirerend principes bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.
9. In het kader van de dijkversterking spreken wij regelmatig met het waterschap. Het waterschap gaat zorgvuldig om met belangen van bewoners en belanghebbenden. Als er sprake is van onzorgvuldigheid in de belangenafweging en communicatie naar bewoners/belanghebbenden spreken wij het waterschap hierop aan. Als er in uw ogen sprake is van onzorgvuldigheid kunt u dit signaleren bij de wijkmanager.
10. Voor het plaatsen van grote windmolens kiezen we voor een fasering, waarin we ons eerst richten op de kansrijke locaties voor windmolens in Zwolle. De focus ligt op het gebied Tolhuislanden. Pas daarna komen maatwerkklocaties in beeld in het stedelijk gebied. De focus ligt in eerste instantie op het gebied Tolhuislanden als meest kansrijk gebied. De mate van kansrijkheid van een gebied hangt af van diverse factoren, zoals de aanwezigheid van geluidsgevoelige objecten (zoals woningen) en de landschappelijke/cultuurhistorische waarden van een gebied. Deze keuzes komen voort uit de door de gemeenteraad vastgestelde Energiegids en het coalitieakkoord.
11. We onderschrijven dit deel van de zienswijze over het drinkwatergebied 'Het Engelse Werk'.
12. We betrekken de stichting bij verdere plannen rondom het bevaarbaar maken van de Willemsvaart.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassingen in de omgevingsvisie:

- In de definitieve omgevingsvisie is IJsselvizier B geschrapd als aanvullende locatie voor woningbouw.

2.97

Zienswijze nummer 97

Samenvatting zienswijze:

1. De indieners geven complimenten over het goede werk van alle bijdragers aan de ontwerp-omgevingsvisie. Zij wonen, werken en recreëren met veel plezier in

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Zwolle en zijn begaan met de toekomst van de stad. Er is alleen meer tijd nodig voor bewoners om te reageren.

2. De indiener van de zienswijze kunnen zich niet vinden in de enorme groeiambitie die als onafwendbaar in de visie opgesloten ligt.
3. Hoewel er gesproken wordt over het versterken van groen en het beperken van hittestress ontbreken concrete plannen voor groen en bomen. Juist bomen spelen een belangrijke rol in aspecten als de bescherming van het klimaat, hittestress, herbergen insecten en CO2-opslag. Daarnaast zorgen zij voor een mooie omgeving en geven ze speelplezier. Het duurt 30 jaar om fatsoenlijk resultaat te boeken dus er moeten zo snel mogelijk voldoende bomen worden aangeplant. Zwolle scoort met 1,1 boom per inwoner zeer matig nu. In Stadshagen worden resultaten geboekt met de wijkmanager maar restricties als zichtlijnen en ecologische hoofdstructuur werken beperkend. De indieners vragen zich af wat de (ecologische) waarde is van de hoofdstructuur als er alleen stukjes gras mogelijk zijn.
4. Er mist een concrete strategie om tot energieneutraliteit te komen, met name over het bufferen. De indieners zijn van mening dat energie (zon, wind etc.), warmte/koude en (regen)water opgeslagen moeten worden voor de momenten waarop deze bronnen nodig zijn. Daarin moet de gemeente leiding nemen, zoals sturen op verplicht energieneutraal bouwen. Warmtewering, dus het buiten houden van warmte in plaats van alleen het binnenhouden daarvan, is ook cruciaal om te voorkomen dat koelingssystemen nodig zijn die energie verbruiken en warmte generen naar buiten.

Zienswijze heeft betrekking op: omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle.
3. Wij zijn ons zeer bewust van nut en noodzaak van bomen en groen voor de stad. We hanteren daartoe als beleidsuitgangspunt dat de verdere ontwikkeling en uitbouw van het stedelijk groen gelijk oploopt met de groei en ontwikkeling van de stad op andere terreinen (woningbouw, bedrijfsterreinen, e.d). De huidige door de raad vastgestelde hoofdgroenstructuur is geactualiseerd en in evenwicht is gebracht met de verdere te verwachten groei van de stad. Er is nu een aanduiding opgenomen die nu tot aan de gemeentegrens loopt. In de omgevingsvisie hebben we de hoofdgroenstructuur rondom Stadshagen aanmerkelijk verstevigd. Het belang van bomen delen wij. Bij een stadsontwikkeling spelen meer aspecten. Zo willen we de stad zó ontwikkelen dat onder meer cultuurhistorie zichtbaar is, dat wijken hun eigen identiteit en karakter hebben. In Stadshagen is daarom de Oude Wetering met de aanliggende terpen een belangrijke te koesteren karakteristiek. Vandaar dat we hier nieuwe "terpen" aan toevoegen en deze zone als een belangrijke groenstructuur ontwikkelen. Ook het polderlandschap heeft grote waarde, rondom Stadshagen heeft dit zelfs de status van Nationaal Landschap; daarbij horen ook de weidevogelwaarden. In Stadshagen wordt gezocht naar een goede samenhang tussen een prettig, groen woon- en leefklimaat (met bomen)

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

- en behoud/versterking van polder-karakteristieken (zoals rietzomen, weteringen etc). Buiten de wijk wordt gekeken of bosaanleg tot de mogelijkheden behoort, door als gemeente actief mee te denken met initiatieven op dit gebied.
4. In juni 2017 is in het ambtiedocument "Zwolle geeft je energie" door de Zwolse gemeenteraad. Hierin is opgenomen wat onze ambitie is, waar Zwolle (in 2017) staat, welke uitgangspunten we hanteren en wat de te volgen strategie is. Uitgangspunt is dat dat nieuwbouwontwikkelingen en herontwikkelingen deze minimaal energie neutraal zijn bij voorkeur 'Nul op de Meter' op gebiedsniveau. De Zwolse 'Transitievisie Warmte 2020' geeft richting en invulling aan de warmtetransitie in Zwolle. Daarin is aangegeven dat de warmtetransitie in stappen verloopt. De visie is het kader voor het opstellen van wijkuitvoeringsplannen. In een wijkuitvoeringsplan worden de gemaakte keuzes bij het stap voor stap van het aardgas af gaan vastgelegd. Het wijkuitvoeringsplan maken we samen met bewoners en andere betrokkenen in de wijk. Vervolgens stelt de gemeenteraad deze vast. De eerste stap is het treffen van de maatregelen in de woning of het gebouw (isoleren, ventileren en elektrisch koken). Na vaststelling van de visie zetten wij de stadsbrede communicatie en participatie voort. Het wijkuitvoeringsplan willen we niet als gemeente van bovenaf bedenken. In lijn met het algemene principe "stapsgewijze, flexibele planvorming" willen we na vaststelling van de Transitievisie Warmte een groep enthousiaste bewoners, ondernemers en organisaties actief laten meedenken over het vervolg. Het ambtiedocument 'Zwolle geeft je energie' en de 'Transitievisie warmte 2020' waren input voor het opstellen van de omgevingsvisie. Het betreft dan de onderdelen hieruit die impact hebben op de fysieke leefomgeving.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.98

Zienswijze nummer 98

Samenvatting zienswijze:

1. De indieners geven complimenten over het goede werk van alle bijdragers aan de ontwerp-omgevingsvisie. Zij wonen, werken en recreëren met veel plezier in Zwolle en zijn begaan met de toekomst van de stad. Er is alleen meer tijd nodig voor bewoners om te reageren.
2. De indiener van de zienswijze kunnen zich niet vinden in de enorme groeiambitie die als onafwendbaar in de visie opgesloten ligt.
3. Hoewel er gesproken wordt over het versterken van groen en het beperken van hittestress ontbreken concrete plannen voor groen en bomen. Juist bomen spelen een belangrijke rol in aspecten als de bescherming van het klimaat, hittestress, herbergen insecten en CO2-opslag. Daarnaast zorgen zij voor een mooie omgeving en geven ze speelplezier. Het duurt 30 jaar om fatsoenlijk resultaat te boeken dus er moeten zo snel mogelijk voldoende bomen worden aangeplant. Zwolle scoort met 1,1 boom per inwoner zeer matig nu. In Stadshagen worden resultaten geboekt met de wijkmanager maar restricties als zichtlijnen en ecologische hoofdstructuur werken beperkend. De indieners

vragen zich af wat de (ecologische) waarde is van de hoofdstructuur als er alleen stukjes gras mogelijk zijn.

4. Er mist een concrete strategie om tot energieneutraliteit te komen, met name over het bufferen. De indieners zijn van mening dat energie (zon, wind etc.), warmte/koude en (regen)water opgeslagen moeten worden voor de momenten waarop deze bronnen nodig zijn. Daarin moet de gemeente leiding nemen, zoals sturen op verplicht energieneutraal bouwen. Warmtewering, dus het buiten houden van warmte in plaats van alleen het binnenhouden daarvan, is ook cruciaal om te voorkomen dat koelingssystemen nodig zijn die energie verbruiken en warmte generen naar buiten.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle.
3. Wij zijn ons zeer bewust van nut en noodzaak van bomen en groen voor de stad. We hanteren daartoe als beleidsuitgangspunt dat de verdere ontwikkeling en uitbouw van het stedelijk groen gelijk oploopt met de groei en ontwikkeling van de stad op andere terreinen (woningbouw, bedrijfsterreinen, e.d). De huidige door de raad vastgestelde hoofdgroenstructuur is geactualiseerd en in evenwicht is gebracht met de verdere te verwachten groei van de stad. Er is nu een aanduiding opgenomen die nu tot aan de gemeentegrens loopt. In de omgevingsvisie hebben we de hoofdgroenstructuur rondom Stadshagen aanmerkelijk verstevigd. Het belang van bomen delen wij. Bij een stadsontwikkeling spelen meer aspecten. Zo willen we de stad zó ontwikkelen dat onder meer cultuurhistorie zichtbaar is, dat wijken hun eigen identiteit en karakter hebben. In Stadshagen is daarom de Oude Wetering met de aanliggende terpen een belangrijke te koesteren karakteristiek. Vandaar dat we hier nieuwe "terpen" aan toevoegen en deze zone als een belangrijke groenstructuur ontwikkelen. Ook het polderlandschap heeft grote waarde, rondom Stadshagen heeft dit zelfs de status van Nationaal Landschap; daarbij horen ook de weidevogelwaarden. In Stadshagen wordt gezocht naar een goede samenhang tussen een prettig, groen woon- en leefklimaat (met bomen) en behoud/versterking van polder-karakteristieken (zoals rietzomen, weteringen etc). Buiten de wijk wordt gekeken of bosaanleg tot de mogelijkheden behoort, door als gemeente actief mee te denken met initiatieven op dit gebied.
4. In juni 2017 is in het ambitiesdocument "Zwolle geeft je energie" door de Zwolse gemeenteraad. Hierin is opgenomen wat onze ambitie is, waar Zwolle (in 2017) staat, welke uitgangspunten we hanteren en wat de te volgen strategie is. Uitgangspunt is dat dat nieuwbouwontwikkelingen en herontwikkelingen deze minimaal energie neutraal zijn bij voorkeur 'Nul op de Meter' op gebiedsniveau. De Zwolse 'Transitievisie Warmte 2020' geeft richting en invulling aan de warmtetransitie in Zwolle. Daarin is aangegeven dat de warmtetransitie in stappen verloopt. De visie is het kader voor het opstellen van wijkuitvoeringsplannen. In een wijkuitvoeringsplan worden de gemaakte keuzes bij het stap voor stap van het aardgas af gaan vastgelegd. Het

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

wijkuitvoeringsplan maken we samen met bewoners en andere betrokkenen in de wijk. Vervolgens stelt de gemeenteraad deze vast. De eerste stap is het treffen van de maatregelen in de woning of het gebouw (isoleren, ventileren en elektrisch koken). Na vaststelling van de visie zetten wij de stadsbrede communicatie en participatie voort. Het wijkuitvoeringsplan willen we niet als gemeente van bovenaf bedenken. In lijn met het algemene principe “stapsgewijze, flexibele planvorming” willen we na vaststelling van de Transitievisie Warmte een groep enthousiaste bewoners, ondernemers en organisaties actief laten meedenken over het vervolg. Het ambitedocument ‘Zwolle geeft je energie’ en de ‘Transitievisie warmte 2020’ waren input voor het opstellen van de omgevingsvisie. Het betreft dan de onderdelen hieruit die impact hebben op de fysieke leefomgeving.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.99 Zienswijze nummer 99

Samenvatting zienswijze:

De indiener van de zienswijze woont in het buitengebied bij Windesheim in de gemeente Olst-Wijhe maar was niet op de hoogte van de terinzagelegging. Berichtgeving en informatiebijeenkomsten worden op zijn minst verwacht. Er wordt verzocht om de vaststellingsprocedure te herzien en te handelen naar de wettelijke verplichtingen voor inspraakmogelijkheden.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

De omgevingsvisie betreft de gewenste inrichting van de fysieke leefomgeving van het grondgebied van de gemeente Zwolle. We hebben de gemeente Olst-Wijhe in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen. Ook hebben we, samen met het Plaatselijk belang Windesheim, diverse bijeenkomsten georganiseerd over de Zwolse omgevingsvisie. In de aankondiging van de zienswijzeperiode is genoemd dat in het najaar van 2020 diverse participatiebijeenkomsten zouden worden georganiseerd. De indiener van de zienswijze heeft hiervan gebruik kunnen maken om inbreng te geven op de Zwolse omgevingsvisie. Met deze werkwijze heeft eenieder de mogelijkheid gehad zijn mening kenbaar te maken op deze visie.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.100 Zienswijze nummer 100

Samenvatting zienswijze:

1. De gemeente stelt waarde te hechten aan de betrokkenheid van de Zwolse gemeenschap. Het tegenovergestelde lijkt het geval te zijn door in de zomervakantietijd gelegenheid te geven voor het indienen van een zienswijze.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

2. Bij onder meer de Oosterenk en Zwartewaterallee gebouwen willen optrekken tot 70 meter, want "hoogbouw draagt zichtbaar bij aan de ambitie en trots van onze stad." wordt als een zeer discutabele stelling beschouwd.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: Inzageperiode
2. Onze algemene reactie over hoogbouw leest u in onze beantwoording van veel voorkomende zienswijze nummer 2: Hoogbouw.
Aanvullend hierop: wij zien hoogbouw niet als iets symbolisch. Dit voor de stad nooit een doel op zich, maar een middel om zorgvuldig in de woningbehoefte te voorzien en tegelijk de leefbaarheid van de stad te behouden en vergroten. Door op een paar plaatsen te verdichten kunnen andere plaatsen in de stad groen blijven. Dat beperkt effecten op hittestress en biodiversiteit. Met behulp van de hoogbouweffectrapportage brengen we dit per project gedetailleerd in beeld.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.101 Zienswijze nummer 101

Samenvatting zienswijze:

1. Bij zo'n belangrijk document als de omgevingsvisie mag verwacht worden dat de gemeente een geschiktere periode zou kiezen voor de ter visie legging dan de zomervakantie en de Coronatijd. Opgeroepen wordt de vaststelling te heroverwegen. Neem als gemeente de tijd om in contact te komen met haar inwoners en geef mensen de kans ook echt aandacht te hebben voor de visie van hun stad.
2. Maak het document op kernwaarden scherper. Het document staat bol van ambitie en koppelt deze aan 'kernwaarden'. Echter, nagelaten wordt om duidelijke uitgangspunten en toetsingskaders aan deze kernwaarden te koppelen. Een voorbeeld hiervan is een onderwerp als verkeersveiligheid in Windesheim en de N337. De gemeente zou hier niet moet spreken over 'inspanning en streven naar' maar stelliger moeten zijn. De huidige verkeerssituatie en de samenhangende risico's voor kwetsbare verkeersdeelnemers is niet van deze tijd en ontoelaatbaar.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode
2. De tekst van de omgevingsvisie is zo concreet mogelijk geformuleerd. In geval van de N337 is nu opgeschreven dat we 'op zoek gaan naar maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren.'

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.102 Zienswijze nummer 102

Samenvatting zienswijze:

1. Onduidelijk is wat het doel is van de zogeheten Stadsstraat, die vanuit de binnenstad bij de IJssel uitkomt. Als de wens is om de binnenstad te verbinden met het waardevolle IJssellandschap, roept dat diverse vragen op. Wat is de visie op recreatie in het Natura 2000-uiteerwaardengebied van de IJssel? De recreatieve visie is nu vrij onhelder en komt neer op: er wordt vrij grootschalige gezwommen in de nevengeulen, er is een recreatief wandelpad, er is een onduidelijk handhavingsbeleid en er zijn geen parkeerplaatsen voor auto's. Hoe verhoudt zich de wens om van de IJssel 'uitloopgebied' te maken voor de stad, tot bescherming van waardevolle natuurwaarden in de uiterwaarden en in het IJssellandschap?
2. De omschrijving van de natuurwaarden van de IJssel-uiteerwaarden komt niet overeen met de werkelijkheid. Kleine zwanen zijn door de indiener van de zienswijze nog nooit waargenomen langs de IJssel in Zwolle en Kievitsbloemen groeien er evenmin. Ook blijven Rode lijst-soorten onvermeld. Het IJssellandschap in Zwolle is belangrijk voor de otter, bever, zeearend, lepelaar en tal van waardevolle stroomdalflora.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. De ontwerp-omgevingsvisie spreekt van het Engelenpad als een 'stadstraat'. Dit heeft bij sommige betrokkenen het beeld opgeroepen van stadse drukte, winkels, horeca, en bebouwing. Dit past bij het eerste deel van het Engelenpad (Binnenstad – Spoorzone), maar zeker niet bij de omgeving van het landgoed en de IJsselzone. Ons doel is een betere verbinding van de binnenstad met de IJssel. We willen in samenspraak met belanghebbenden uitwerken hoe dit doel het beste kan worden bereikt. In onze ogen is het Engelenpad een verbinding tussen binnenstad en IJssel die langzaam 'verkleurt': van stadstraat in binnenstad en Spoorzone, tot een groene route in het buitengebied. Kortom: het Engelenpad past zich aan zijn omgeving aan. Dit idee werken we graag samen met belanghebbenden uit.
U spreekt uw zorg uit over de recreatieve druk op de IJsseluiterwaarden en de (mogelijke) gevolgen hiervan voor de natuur. Het toenemende recreatieve gebruik vergt zonering, voorzieningen en handhaving van de regels om alle functies goed te laten samengaan. Dit onderwerp heeft onze aandacht. In samenwerking met belanghebbenden, zoals de provincie en terreinbeherende organisaties willen we dit verder uitwerken.
2. Uit gegevens van waarneming.nl blijkt dat de kleine zwaan vooral in de Vreugderijkerwaard voorkomt. Kievitsbloemen zijn inderdaad niet waargenomen. Een aantal rode lijstsoorten was terecht onvermeld in de ontwerp-omgevingsvisie. Dit is aangepast. Als onderdeel van de (aanvulling op de) omgevingseffectrapportage is bovendien een Passende Beoordeling

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

uitgevoerd. Deze heeft, vanwege het abstracte karakter van de omgevingsvisie, het karakter van een risicoanalyse. Deze bevat ook een beknopte beschrijving van de huidige natuurwaarden van de IJsselwaterwaarden. Sommige gegevens gelden hierbij voor het hele Natura2000-gebied Rijntakken en niet specifiek voor de IJsselwaterwaarden.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

1. De lijst met voorkomende soorten in natura2000gebied IJsselwaterwaarden is gecompliceerd.
2. Er is een passende beoordeling uitgevoerd. Hierin is een risicoanalyse van effecten op de IJsselwaterwaarden opgenomen.

2.103 Zienswijze nummer 103

Samenvatting zienswijze:

1. Indiener van de zienswijze is bijzonder weinig tijd gegund om een degelijke blik op de ontwerp-omgevingsvisie te werpen.
2. Wat de status van de omgevingsvisie? Is het een omgevingsvisie volgens de Omgevingswet of een ouderwetse structuurvisie, op basis van de Wet ruimtelijke ordening?
3. Het ontwerp van de omgevingsvisie is sterk gebaseerd op het doortrekken van trends van voor 1 maart 2020. Of de gesignaleerde trends zich inderdaad voortzetten is maar de vraag. Om goede beslissingen te kunnen nemen is het werken met scenario's beter dan het werken met het doorzetten van trends.
4. De visie laat zien dat het gemeentebestuur barst van de ambitie. Risico is dat Zwolle in een relatief korte tijd veel te veel hooi op zijn vork neemt. Dan dreigt onzorgvuldige besluitvorming en gebrek aan draagvlak bij de Zwolse bevolking. Zwolle moet zuinig zijn op zijn fraaie historische (binnen)stad en op zijn historische landschappen die de stad omringen.
5. De ambitie van het gemeentebestuur is eigenlijk uitsluitend gebaseerd op groei, groei en nog eens groei. Groei om der wille van de groei is een doodlopende weg. Ongebreidelde economische groei gaat altijd ten koste van zaken als gezondheid, welbevinden, biodiversiteit en noem maar op. Met ongebreidelde instroom vanuit de randstad verliest Zwolle en omgeving haar kwaliteit. Zwolle moet misschien wel groeien maar met mate. Compact groeien om de eigen groei en een beperkte instroom te kunnen opvangen.
6. Compact groeien geldt ook voor het verder verdichten van de binnenstad en van de stadsruut. Hoogbouw zal heel zorgvuldig moeten worden ingepast in het stedelijk weefsel. Het verkeersluw maken van de directe omgeving van de binnenstad en de binnenstad zelf autovrij wordt toegejuicht.
7. In de visie wordt de winkelfunctie nog steeds als belangrijk gezien. Door het internet-winkelen verdwijnen er echter meer winkels dan er bij komen. Leegstand van winkels is zorgwekkend. De binnenstad zal meer een woon- en recreatieve functie krijgen dan een winkelfunctie. Dat geldt ook voor de Diezerpoort en Assendorp.
8. Winkelen via internet zorgt ook voor een ander probleem, namelijk de verdozing van het landschap aan de randen van de stad. Voor grote distributiehallen zou

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

er in Zwolle geen plaats moeten zijn, deze doen afbreuk aan het ommeland dat hoge kwaliteit heeft, en leveren geen meerwaarde voor de plaatselijke economie.

9. Alles overziend wordt de visie als onvoldragen beschouwd. Het is niet meer dan een discussiestuk en absoluut niet rijp voor besluitvorming. Geadviseerd wordt zeer veel tijd in te ruimen om draagvlak te creëren voor deze visie.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: Inzageperiode
2. We stellen de omgevingsvisie vast als structuurvisie, zoals van toepassing onder de Wet Ruimtelijke Ordening.
3. De omgevingsvisie speelt in op nu bekende trends en ontwikkelingen. Die beschrijven we ook in de visie. Als daartoe aanleiding is passen we de omgevingsvisie periodiek aan. Zie ook onze beantwoording van de veel voorkomende zienswijze nummer 4: effecten Covid-19.
4. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle
5. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle
6. Uw zienswijze komt overeen met onze visie. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 2: Hoogbouw
7. Internetwinkelen zorgt inderdaad voor veranderingen in de detailhandelssector. Hiervan zijn effecten in de binnenstad momenteel merkbaar, al speelt Covid-19 ook een rol. Desondanks zal de winkelfunctie ook in de toekomst belangrijk onderdeel zijn van de binnenstad. In het kader van het ontwikkelprogramma centrum-binnenstad blijven wij hierover graag met u in gesprek.
8. De Zwolse omgevingsvisie biedt geen ruimte voor het zonder meer ontwikkelen van grote distributiehallen. Wel onderzoeken we of een uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein Hessenpoort met groter kavels mogelijk is. We onderzoeken de marktbehoefte en of een dergelijke uitbreiding past bij het lokaal en/of regionaal economische perspectief. Een uitbreiding kan alleen als aan meerdere voorwaarden wordt voldaan, zoals landschappelijke inpassing en meervoudig ruimtegebruik zoals opwek van duurzame energie op daken.
9. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 6: participatie

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.104 Zienswijze nummer 104

Samenvatting zienswijze:

1. De ontwerp-omgevingsvisie laat een spiegel zien van het proces van bewustwording van de gemeente over groei en ontwikkeling van de stad en verdient erkenning voor gezette eerste stappen richting schaa sprong. Hierbij wordt opgemerkt dat de behoefte momenteel hoger ligt dan 1.000 woningen per jaar waar de visie van uitgaat en daardoor eerder dan 2030 nieuwe uitleglocaties beschikbaar moeten komen. Verder laat de gemeente de ambitie en globale visie na 2030 nog te veel open en neemt daarover geen stelling in.

2. De ontwerp-omgevingsvisie laat zien dat het (vooral interne) denkproces binnen de gemeente over groei nog niet is afgerond: het is nog niet voldragen, met name in de langere termijnambitie, wat fragmentarisch en op onderdelen nog niet uitgewerkt. Daarmee is het voor dit moment vooral een hele mooie agenda voor een breed stadsdebat over groei en ontwikkeling van de stad en minder een formele “ontwerpvisie” en oproep voor formele zienswijzen.
3. Zwolle zal in de definitieve omgevingsvisie zelf helder en concreet haar richtinggevende visie op groei voor de komende 20 jaar moeten formuleren om rijk en provincie goed mee te krijgen op beleidssteun en grote investeringen in de stad in de komende jaren. In elk geval met benoeming van de kwantitatieve en kwalitatieve opgave, uitgangspunten en principes. Dat helpt ook voor meer tempo in de uitwerking straks. De zienswijze geeft alvast een voorzet. Het wordt als risicovol en onverstandig beschouwd als Zwolle niet op zijn minst met een stevig statement en richtinggevende uitspraken over groei en ontwikkeling komt in de definitieve visie als inzet voor de verstedelijkingsonderzoeken de komende twee jaar.
4. Gepleit wordt voor een debat met de stad en actieve participatie, gezien de verwachte schaa sprong en de grote opgaven. Draagvlak voor de toekomstige ontwikkeling van de stad is essentieel voor de uitwerking later in grote gebiedsontwikkelingen in binnenstedelijke ontwikkeling, zoals de ruit en ook in toekomstige uitleg. Ook kan de collectieve intelligentie van bewoners en partijen in de stad worden benut voor verdieping en afronding van deze visie, alsmede in de komende jaren bij de verdere uitwerkingen. In dat debat kan een aantal inhoudelijke thema's worden verdiept. De inhoudelijke thema's kunnen zijn:
 - a. De schaa sprong: visie op groei en ontwikkeling van Zwolle, ook in relatie tot de regio.
 - b. Concept van verdere verstedelijking en mobiliteit.
 - c. Visie, tempo op en te hanteren principes voor suburbane groei en uitleglocaties mede in relatie tot de visie op landbouw, landschap en natuur.
 - d. Voorwaarden voor de schaa sprong: De kwalitatieve groei van de stad vraagt ook om kwalitatieve groei van de organisatie en extra capaciteit, steun van andere overheden en om een investeringsagenda voor de stad.
5. Er is nog meer urgentie nodig. De marktdruk neemt eerder toe dan af en de versnelling is nog onvoldoende ingezet. Het is van groot belang om nog meer tempo te maken op de korte termijn en ook om in de 2e helft van dit decennium voortvarend te kunnen bouwen.
6. Er worden voorwaarden voor succes gegeven: de kwalitatieve groei van de stad vraagt ook om kwalitatieve groei van de organisatie en extra capaciteit en om een investeringsagenda voor de stad.
7. Het Concilium zou het op prijs stellen betrokken te worden bij de uitwerking van de thema's uit de omgevingsvisie en gaat graag verder in gesprek met college en raad over de toekomst van Zwolle.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Reactie van de gemeente:

1. Deze omgevingsvisie werkt vanuit door de gemeenteraad vastgestelde afspraken, onder meer de ontwikkelstrategie Wonen van 2019. Deze omgevingsvisie brengt in beeld voor welke opgaven en uitdagingen de gemeente de komende 10 jaar staat. Het is inderdaad de uitwerking van een systeemspgong. Uit alle verkregen inzichten zien we dat kwalitatieve ontwikkeling net zo belangrijk is als kwantitatieve ontwikkeling. In de definitieve omgevingsvisie zetten we nadrukkelijker in op kwaliteit.
2. We kiezen bewust voor een zichtperiode tot 2030. De komende 10 jaar moeten we de bestaande stad verder ontwikkelen en afmaken. Daarnaast zijn we met regio en Rijk inmiddels een uitgebreide verkenning gestart over de ontwikkeling van onze regio tot 2040. Wij vinden dat de uitkomst van de verkenning van groot belang om een gemeentelijk debat te voeren over de verdere ontwikkeling van Zwolle. Ook u bent deelgenoot van zowel de verkenning als het debat. Over de ontwerp-omgevingsvisie is inmiddels binnen en buiten de gemeente uitgebreid het gesprek gevoerd, waaronder met u. Wij zijn niet van mening dat de visie fragmentarisch is. Wel zien we dat de aandacht voor kwaliteit en leefbaarheid onvoldoende is, dat versterken we in de definitieve omgevingsvisie.
3. Wij delen uw mening niet. De ontwerp-omgevingsvisie en de definitieve omgevingsvisie geven ons inziens voldoende richting. Daarnaast volgen uit de verstedelijkingsstrategie juist de opgaven en inzichten waarmee we als gemeente de volgende stappen kunnen zetten.
4. We hebben het debat binnen de gemeente gevoerd en in onze 'Tour de Zwolle' het gesprek gevoerd over de ontwerp-omgevingsvisie. Dat leidt tot allerlei inzichten. Het gesprek over stedelijke uitbreiding na 2030 vergt in onze ogen een gedegen voorbereiding. Daarover zullen we ook u consulteren. Wij zien dat het onderzoek naar verdere uitbreiding urgent is. We gaan dat echter niet vermengen met deze omgevingsvisie aangezien we van mening zijn dat het bouwen aan de huidige stad op zichzelf al een grote opgave is. Ook zien we dat alle partijen in de grote en kleine gebiedsontwikkelingen in onze stad verantwoordelijkheid dragen voor betrokkenheid van onze inwoners.
5. Wij ervaren even als u de urgentie. Het verstedelijkingsonderzoek vanuit regioperspectief is volop gaande. Daarnaast bereiden we ons eigen onderzoek voor.
6. We werken volop aan onze eigen organisatie en noodzakelijke instrumenten waarmee we de opgaven voor Zwolle aankunnen. Dat heeft brede aandacht in de gemeentelijke organisatie.
7. Volgend op de zienwijze heeft een tweetal werksessies plaatsgevonden, specifiek voor de omgevingsvisie. Daarnaast zijn we op tal van andere onderwerpen doorlopend in gesprek. Dat houden we graag zo.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie. We hebben groei en leefbaarheid meer met elkaar in balans gebracht. In de eerste hoofdstukken is meer aandacht besteed aan leefbaarheid, het menselijk kapitaal en de ruimtelijke kwaliteiten van Zwolle. We doen geen uitspraken over woningbouw na 2030. We hebben

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

nadrukkelijk(er) benoemd dat de Zwolse raamwerken de kaders vormen waarbinnen ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden.

2.105 Zienswijze nummer 105

De indiener van de zienswijze adviseert om de omgevingsvisie op de volgende punten aan te passen:

1. Behoud en versterking van de kwaliteit van de groene buitenruimten in relatie met de enorme groeiambities. De visie zet in op een fors woningbouwprogramma. Geconstateerd wordt dat voor de groei wel een concreet aantal is genoemd, maar dat de kwalitatieve onderdelen in de visie vaag zijn uitgewerkt. Waardevol groen is op de kaarten “Natuur” en “Landschap en hoofdgroenstructuur” weergegeven. Deze zijn echter erg globaal en summier. Onduidelijk is hoe veilig de (zeer-) waardevolle natuurgebieden en cultuurlandschappen zijn voor toekomstige stadsuitbreiding. Voorstel is de (zeer) waardevolle gebieden te beschermen door het opnemen van een contour, die niet overschreden mag worden.
2. Ontwikkeling en behoud van groene vingers en parken. De formulering in de visie om de “Zwolse groene vingers” en parken te beschermen roept twijfels op. Woorden als “...in essentie behouden blijft, ...” en “...in principe een terughoudend...”, zetten de deur open om het groen toch maar op te offeren voor bebouwing. Voorstel is rondom de groene vingers en parken een beschermde contour op te nemen, waardoor nieuwe bebouwing wordt uitgesloten
3. Ontwikkeling en behoud van de cultuurhistorische waarden. Geconstateerd wordt dat er in de visie onvoldoende basis aanwezig is voor een adequate bescherming en ontwikkeling van de cultuurhistorische kwaliteiten van Zwolle. De opgenomen raamwerkkaart cultuurhistorie is erg globaal. Het opstellen van een complete cultuurhistorische waardenkaart voor Zwolle is nodig om de cultuurhistorische waarden te benoemen en het Zwolse erfgoed te behouden en ontwikkelen.
4. Zwolse visie op hoogbouw. De keuze om in de omgevingsvisie ook een visie op hoogbouw op te nemen spreekt de indiener van de zienswijze aan. Echter, voor de uitwerking wordt te veel ruimte gegeven. Dit geldt vooral voor de stadskrans en de stadsrui. Er bestaat op zich geen bezwaar tegen dat er in deze zones tot 45 en 70 meter hoogte wordt gebouwd, maar voorstel is dit te beperken tot een aantal specifieke plaatsen binnen de stadskrans resp. stadsrui, zodat voor het overgrote deel de bouwhoogte beperkt kan worden tot respectievelijk 25 à 30 meter en 50 à 55 meter.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Toekomstige stadsuitbreiding vergt gedegen nader onderzoek. In dat onderzoek spelen kwaliteiten van natuur en landschap nadrukkelijk een rol, naast alle andere kwaliteiten en opgaven. Tevens zal uiteraard rekenschap worden gegeven aan de aanwezige rechtsbescherming van natuurgebieden. Het onderzoekstraject moet leiden tot een bestuurlijke afweging door de Zwolse

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

gemeenteraad of, hoe en waar Zwolle stedelijk verder ontwikkelt. We zien het niet als zinvol daar nu al een voorschot op te nemen. Zie ook de beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle.

2. In de Zwolse omgevingsvisie is een hoofdgroenstructuur vastgelegd, waarbij de focus ligt op bescherming en behoud hiervan. De hoofdgroenstructuur is essentieel voor de verblijfs- en leefkwaliteit van mens en dier in de stad Zwolle. Ondanks dat de nadruk ligt op behoud en beschermen is in sommige gevallen bebouwing hierin wel toegestaan, passend bij schaal, maat en functie van de hoofdgroenstructuur. Daarvoor willen we de deur niet helemaal op slot zetten. Om die reden zijn we 'terughoudend' met bouwen in de groenstructuur. Dit is voldoende om de hoofdgroenstructuur te behouden en te beschermen. De zinsnede 'in principe' schrappen we bij het opstellen van de definitieve omgevingsvisie.
3. Voor de omgevingsvisie en het opstellen van de raamwerkkaart Cultuurhistorie hebben we gebruik gemaakt van de voor ons bekende cultuurhistorische onderzoeken en waardenkaarten. Deze sluiten goed aan bij het abstractieniveau van de omgevingsvisie. Bij een vertaling van de omgevingsvisie naar het Omgevingsplan kijken we op meer gedetailleerd niveau naar de cultuurhistorische waarden van gebieden en plekken. Cultuurhistorie is altijd een vertrekpunt/inspiratie voor ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Zie ook de in de omgevingsvisie opgenomen spelregels als sprake is van een ingreep in de fysieke leefomgeving in relatie tot het fysiek kapitaal.
4. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 2: Hoogbouw. Aanvullend hierop: Het is inderdaad de bedoeling om op een paar specifieke plaatsen binnen stadsruit/stadskrans hogere bebouwing te realiseren. Dit is in de tekst van de definitieve omgevingsvisie verduidelijkt.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie.

- De tekst over hoogbouw is verduidelijkt.

2.106 Zienswijze nummer 106

Samenvatting zienswijze:

1. In de stukken staat de ambitie voor de gemeente Zwolle in de komende 10 jaar en blik u vooruit naar een mogelijk verdere toekomst. Het vertrekpunt hierbij is een stevige groei van het aantal woningen, bedrijven en dominante opgaven zoals energietransitie, mobiliteit en klimaat. Zwolle positioneert zich in dit verband als centrumstad in de regio Zwolle. Dalfsen onderschrijft de ambitie om de potentie en kwaliteiten van de regio te benutten en verder te versterken;
2. De ontwerp-omgevingsvisie onderschrijft dat natuurwaarden en klimaatdoelen van groot belang zijn voor Zwolle. Deze doelen zijn ook belangrijk voor de gemeente Dalfsen. Dit komt ook tot uiting in de recreatieve waarde van bijvoorbeeld het Vechtdal voor zowel inwoners van de gemeente Dalfsen en Zwolle. De indiener van de zienswijze verwacht dan ook dat deze kwaliteiten, zoals op kaart aangeven als cultuurhistorisch 'zeer waardevol' zijn bestempeld, meewegen in de toekomstige afwegingen wat betreft de in ontwerp-

omgevingsvisie benoemde steeds verdere stappen wat betreft de schaalsprong van de stad. De indiener van de zienswijze doelt met name op de Zwolse kernopgaven, zoals beschreven in paragraaf 1.4 van de omgevingsvisie: "De verstedelijkingsstrategie zal leren hoe wonen, werken, mobiliteit, landschap, natuur, landbouw en recreatie zich in samenhang kunnen ontwikkelen". In de ontwerp-omgevingsvisie staat dat een oriëntatie op uitbreiding hierbij ook aan de orde zal komen de komende jaren en deze opgave samen met onder andere overheidspartners bekeken zal worden. Dalfsen denkt als onderdeel van de Regio hier graag in mee, waarbij we streven naar meerwaarde voor de regio; breder dan de stad Zwolle;

3. De indiener van de zienswijze gaat ervan uit dat buurgemeenten tijdig betrokken worden in de samenwerking wat betreft de schaalsprong, waarover in de omgevingsvisie gesproken wordt. Als voorbeeld wordt in de visie gesproken over de oriëntatie op de uitbreiding van Hessenpoort naar het noorden of oosten (De Bese). Laatstgenoemde ligt feitelijk op het grondgebied van de gemeente Dalfsen. Het is dan ook niet mogelijk dat Zwolle hierin een zelfstandige afweging maakt. Dergelijke opgaven vragen om een tijdige gezamenlijke verkenning. Dit zou in theorie ook voor de woningbouwopgave kunnen gelden. Recent vernam de indiener van de zienswijze uit de dagbladen signalen vanuit uw raad over de mogelijke toekomstige uitleg van de stad. Hierbij werd Dalfsen ook genoemd, net als meerdere andere buurgemeenten. Het mag duidelijk zijn dat de gemeente Zwolle tijdig hierin de samenspraak met de gemeente Dalfsen opzoekt, mocht dit in de toekomst eventueel aan de orde zijn.
4. De indiener van de zienswijze mist in het omgevingseffectrapport een ruimtelijke afweging betreffende de keuze voor Tolhuislanden als kansrijk gebied voor de plaatsing van windmolens. Te meer omdat het gebied in potentie ook wordt aangewezen voor uitbreiding van Hessenpoort. Voor zover bekend zijn er geen alternatieve locaties beoordeeld. Verder valt op dat een groot deel van Tolhuislanden is aangegeven als waardevol weidevogelgebied. Onduidelijk is of hier wel of niet zonneparken zouden kunnen komen in de toekomst. Is dit vanuit landschappelijke redenen gekozen? Een concrete onderbouwing wordt gemist. Specifieke onderbouwing is nodig, omdat eventuele ontwikkelingen aan onze gemeentegrens ook het woongenot van onze inwoners kan raken. Het verzoek is hen tijdig te betrekken als concrete ontwikkelingen ook onze inwoners raken.
5. Voor de totale schaalsprong van Zwolle geldt dat deze, met name afhankelijk van welke richting de stad zich in de toekomst gaat uitbreiden, gevolgen kunnen hebben voor bijvoorbeeld de infrastructuur in onze gemeente, doordat deze zwaarder belast wordt of meer regionaal verkeer door onze dorpskernen rijdt. Specifiek aandachtspunt is de Vechtbrug in Dalfsen. Het kan niet zo zijn dat Dalfsen voor grote investeringen komt te staan als voornamelijk gevolg van de expansieambities van de gemeente Zwolle.
6. De gemeente Dalfsen wil tijdig en als volwaardige gesprekspartner worden betrokken in bovenstaande opgave als in de uitwerking van de verstedelijkingsstrategie blijkt dat dit direct of indirect gevolgen kan hebben voor Dalfsen. Uitgangspunt is hierbij een positieve grondhouding waarbij gewerkt wordt aan een regio waar de huidige (landschappelijke) kwaliteiten worden

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

gekoesterd en breed gekeken wordt naar de beste plekken voor ruimte vragende functies. De insteek is dat de verstedelijkingsstrategie niet alleen bij zou moeten dragen aan eventuele vergroting van de stad, maar ook kansen moet bieden voor versterking van de kernen in de gemeente Dalfsen. Dat wil onder andere zeggen verbindingen (zoals het openbaar vervoer) verbeteren en voorzieningen op peil houden. Het gaat daarbij specifiek om hoofdstuk 6, de realisatiestrategie. Hiervandaan wil de gemeente Dalfsen als volwaardige gesprekspartner worden gezien, om samen te onderzoeken welke kansen benut kunnen worden voor het gebied. Vanzelfsprekend gaat de ontwerp-omgevingsvisie ervan uit dat de gebiedsontwikkeling streeft naar een optimale situatie voor de stad Zwolle. De gemeente Dalfsen ziet graag dat de ontwikkelingen vanuit het perspectief van de regio worden gezien. Stad en ommeland kunnen elkaar versterken. Dit is ook een uitgangspunt van de Regio Zwolle.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. We nemen kennis van dit onderdeel van de zienswijze;
2. Met de omgevingsvisie zoekt de gemeente Zwolle een goede balans tussen groei (van het aantal woningen) en het behouden en versterken van het fysiek kapitaal dat de Zwolle rijk is. Het fysiek kapitaal neemt een belangrijke plaats in bij toekomstige afwegingen bij ingrepen in de fysieke leefomgeving. Zie ook onze beantwoording van veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle. Zie verder onze beantwoording onder nummer 5.
3. We onderschrijven de wens tot tijdige betrokkenheid van buurgemeenten bij de ontwikkeling van Zwolle wanneer er sprake is van gemeentegrensoverschrijdende belangen. De gebiedsuitwerking Tolhuislanden en een mogelijke uitbreiding van Hessenpoort zijn daar voorbeelden van.
4. De onderbouwing van de locatiekeuzes is gemaakt in de Zwolse Energiegids. Die Energiegids was basis voor de omgevingsvisie. De omgevingsvisie beschrijft op hoofdlijnen de kaders waarbinnen het gebied zich kan ontwikkelen en welke functies daarbinnen passen en of kansrijk zijn. Een nadere integrale gebiedsuitwerking is nodig om hier daadwerkelijk invulling aan te kunnen geven. Die uitwerking komt tot stand in nauwe samenwerking tussen de relevante partijen met belangen in het gebied. Onder andere grondeigenaren, agrariërs, inwoners, de gemeente en u als buurgemeente. In de realisatiestrategie benoemen we concreter dat deze gebiedsuitwerking een nauwe samenwerking is tussen de betrokken partijen met elk hun eigen verantwoordelijkheid en (maatschappelijk) belang.
5. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze. De gemeente Dalfsen is net als de overige gemeenten in de Regio betrokken bij het opstellen van een verstedelijkingsstudie over een mogelijke groei in de regio na 2030. Het vraagstuk over de Vechtbrug in Dalfsen hoort hier in thuis. Pas na gereedkomen van de verstedelijkingsstudie verwerken we de uitkomsten ervan in een update van de Zwolse omgevingsvisie.
6. Zie onder punt 3 en 5.

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie

1. In de realisatiestrategie benoemen we concreter dat deze gebiedsuitwerking een nauwe samenwerking is tussen de betrokken partijen met elk hun eigen verantwoordelijkheid en (maatschappelijk) belang.

2.107 Zienswijze nummer 107

Samenvatting zienswijze:

1. De relatie tussen de omgevingsvisie, de plannen voor de Zwartewaterzone en Zwartewaterallee en het nieuwe bestemmingsplan Holtenbroek is onduidelijk. Voorbeeld hiervan is dat volgens de omgevingsvisie (blz. 8) de Zwartewaterzone alleen het industriegebied omvat, terwijl dit gebied ook deel uitmaakt van de visie voor de Zwartewaterallee en in de rapporten over de Zwartewaterzone gesproken wordt over de gebiedsdelen industrie. Opdracht van de gemeenteraad is dat de delen industrie en jachthavens niet los van elkaar mag worden ontwikkeld. De woningen zijn het "zoet" en het industriegebied is het "bitter".
2. Ook is de omgevingsvisie niet duidelijk over buitendijks bouwen in het Zwarte Water terwijl de visie Zwartewaterzone hier zeer duidelijk over is. Verzoek is al deze rapporten met elkaar te vergelijken zodat er de burger duidelijkheid kan worden geboden.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Uw constatering over de kaart met gebiedsaanduidingen op pagina 8 van de gebiedsvisie is juist. Op deze kaart was de begrenzing van de Zwartewaterzone onjuist weergegeven. Dit is in de definitieve versie aangepast. De omgevingsvisie verhoudt zich als volgt tot het nieuwe bestemmingsplan Holtenbroek. De omgevingsvisie bevat de (globale) toekomstvisie voor de gemeente als geheel. Het bestemmingsplan is het planologisch-juridische kader en is veel gedetailleerder. Dit bevat bindende regels voor eenieder die de fysieke leefomgeving gebruikt of wijzigt.
2. De uitgangspunten over buitendijks bouwen uit de gebiedsvisie Zwartewaterzone zijn onverminderd van kracht. De omgevingsvisie brengt hierin geen wijzigingen aan.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De begrenzing van de Zwartewaterzone is weergegeven overeenkomstig de gebiedsvisie Zwartewaterzone.

2.108 Zienswijze nummer 108

Samenvatting zienswijze:

1. De omgevingsvisie is van groot belang voor de inwoners van Zwolle. De complexe inhoud moet op zorgvuldige wijze met de Zwolse bevolking worden gecommuniceerd en gedeeld, opdat een breed draagvlak ontstaat. Door de

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

inspraaktermijn van 6 weken te starten midden in de vakantieperiode en midden in de coronacrisis, is een zorgvuldige en volwaardige inspraak onmogelijk. En dit maakt de inspraakrondes per wijk in het najaar eigenlijk een farce. Verzuimd is de bevolking mee te nemen in het proces van totstandkoming van de complexe, moeilijk leesbare visie.

2. De enorme groei van Zwolle tot wel 140.000 inwoners in 2030 wordt in de visie als een gegeven beschouwd. De in de visie geschetste demografische ontwikkelingen worden gezien als kansen voor de doorontwikkeling van de stad en de economie. Maar kun je niet net zo makkelijk zeggen dat deze ontwikkelingen een grote bedreiging vormt voor de leefbaarheid van de stad. Zo wordt een groot deel van het groen in en om de stad opgeofferd aan woningbouw, neemt de bereikbaarheid van de binnenstad af zal een negatief effect op het klimaatbestendig maken van Zwolle optreden.
3. Onduidelijk is wat er is gebeurd na het vaststellen van de structuurnota Zwolle 2020 als het gaat om de daarin benoemde grote en kleinere potentiële woningbouwlocaties, waaronder de uitbreidingslocatie Vechtpoort. Daar zou onderzoek naar plaatsvinden en uiterlijk 2011 keuzes worden gemaakt. En er zou een transparante, integrale afweging tussen de kleinere locaties gemaakt worden. Dat zou de discussie over de invulling van kwetsbare kleine locaties die nu gevoerd wordt overbodig gemaakt hebben. De verbazing wordt uitgesproken dat de kleinere locaties Dijklanden en Vechtpoort niet meer voorkomen in de omgevingsvisie.
4. Stadsbroek moet uit de omgevingsvisie verwijderd worden als woningbouwlocatie. En er moet een heldere visie ontwikkeld worden hoe dit gebied het beste kan worden ingericht zonder woningbouw. De raad heeft in het verleden een duidelijk standpunt ingenomen over Stadsbroek: niet bebouwen, geen onderzoek meer doen naar bouw mogelijkheden en natuur en recreatie verbeteren. In de zienswijze wordt verwezen naar de besluitvorming bij de ontwikkeling van Stadshagen 1 en Stadshagen 2, de visienota Milligerplas (2008) en de visienota Noordelijke stadsrand (2009). De bestaande landschappelijke en natuurwaarden van Stadsbroek sluiten naadloos aan bij de Mastenbroeker polder en het Nationaal landschap IJsseldelta. Stadsbroek vormt de belangrijke verbindingszone tussen de Milligerplas en het Zwarte Water. Woningbouw in Stadsbroek zou deze belangrijke verbinding tenietdoen en de ecologische en natuurwaarden van het gebied aantasten. Stadsbroek heeft ook een meerwaarde voor Stadshagen. Onder andere als natuurcompensatiegebied, ecologische verbindingszone, uitloop en recreatiegebied en stads-biologische landbouw.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4, 5 en 6: inzageperiode, mate van concreetheid en leesbaarheid en betrokkenheid van belanghebbenden;
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle
3. De voorliggende omgevingsvisie gaat, overeenkomstig de door de gemeenteraad vastgestelde 'Ontwikkelstrategie Wonen', uit van het toevoegen

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

van 10.000 woningen tot 2030. Dit om te voorzien in voldoende woningen voor eenieder. Het aantal woningen is gebaseerd van landelijke prognoses over de groei van Zwolle. 4000 woningen realiseren we in een sub-urbane setting. In de omgevingsvisie zijn daarvoor locaties benoemd, zoals het afbouwen van Stadshagen, Breecamp-west en de voormalige Harculocentrale. Vechtpoort maakt daar geen onderdeel van uit. Rijk, Regio en Provincie doen de komende jaren een verstedelijkingsonderzoek hoe Zwolle kan groeien na 2030. Verschillende scenario's en opties verkennen we daarbij. Een mogelijke groei aan de oostkant (o.a. Vechtpoort 1 en 2) van Zwolle nemen we mee in dit onderzoek. We kijken bij dat onderzoek niet alleen naar woningbouw, maar ook naar de maatschappelijke opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, landschaps- en natuurontwikkeling, mobiliteit en duurzame opwek van energie. Belangrijk aandachtspunt is ook hoe de groei van Zwolle de bestaande stad kan versterken. Bijvoorbeeld op het gebied van leefbaarheid. De uitkomst van het verstedelijkingsonderzoek verwerken we in een periodieke update van de Zwolse omgevingsvisie. Aan het begin van deze raadsperiode is in het coalitieakkoord afgesproken dat Dijklanden geen ontwikkellocatie voor woningbouw is. De locatie is daarom niet opgenomen in de omgevingsvisie.

4. Om de woningbehoefte op te vangen is in de omgevingsvisie een aantal woningbouwlocaties benoemd. Deze locaties komen overeen met de 'ontwikkelvisie wonen' die in 2019 werd vastgesteld. Samen kunnen deze locaties voorzien in onze woningbehoefte van 10.000 woningen tot 2030. Het lijkt verstandig een woningbouwlocatie achter de hand te hebben op het moment dat één van de hiervoor genoemde kansrijke woningbouwontwikkelingen (deels) geen doorgang kan vinden of dat er een aanvullende en dringende woningbehoefte is. Daarvoor hebben we in de omgevingsvisie 'aanvullende locaties' aangewezen. Het betreft de IJsselvizieren en Stadsbroek, zoals ook al in het Structuurplan 2020 zijn genoemd. Om de kansrijkheid te kunnen bepalen van deze aanvullende locaties is eerst aanvullend onderzoek nodig. Ook is het van belang de voors en tegens van deze locaties onderling tegen elkaar af te wegen. Hierbij komen zaken aan de orde als landschap, cultuurhistorie, ecologie, grondeigendom, stikstof, mobiliteit, draagvlak in de omgeving en ontwikkelpotentie (kwaliteiten) van het gebied zonder nieuwe woningbouw. Kortom: of Stadsbroek in een later stadium wordt aangewezen als woningbouwlocatie is afhankelijk van:
 - Voortgang van de woningbouw op de huidige als kansrijk aangewezen woningbouwlocaties;
 - De druk op de Zwolse woningmarkt;
 - De uitkomst van genoemd onderzoek dat kansrijkheid van aanvullende woningbouwlocaties bepaalt.

Voorgaande leidt deels tot aanpassing van de omgevingsvisie. De aanvullende woningbouwlocaties IJsselvizieren en Stadsbroek blijven opgenomen in de omgevingsvisie. Wel nemen we beter op hoe deze locaties zich verhouden tot de status van de kansrijke locaties. Ook beschrijven we welke onderdelen meegenomen worden in het onderzoek. Daarin is ook expliciet aandacht voor de ontwikkelpotentie van een gebied zonder woningen.

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie.

1. We hebben verduidelijkt hoe de aanvullende locaties zich verhouden tot de kansrijke locaties. In het onderzoek naar de aanvullende woningbouwlocaties onderzoeken we ook de potentie van de gebieden in een situatie zonder woningbouw.

2.109 Zienswijze nummer 109

Samenvatting zienswijze:

De indiener van de zienswijze heeft met instemming geconstateerd dat hun initiatief in de omgevingsvisie is aangemerkt als een goed voorbeeld van een ontwikkeling die de kwaliteit van de Zwolse stadsrand versterkt. Hiermee is een goede basis gelegd om afspraken te maken voor de locatie Dijklanden aan de Luttekeweg.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

We nemen kennis van de zienswijze en gaan met de indiener van de zienswijze in gesprek om afspraken te maken over hun initiatief in Dijklanden.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.110 Zienswijze nummer 110

Samenvatting zienswijze:

1. Het openbaar worden van deze omgevingsvisie en de korte termijn waarop er gereageerd kan worden is in tegenstelling tot wat er in een democratisch land gebruikelijk en wenselijk is en werkt niet aan mee aan het verkrijgen van draagvlak onder de bevolking van Zwolle.
2. De enorme groei van Zwolle tot wel 140.000 inwoners in 2030 wordt in de visie als een gegeven beschouwd. De in de visie geschetste demografische ontwikkelingen worden gezien als kansen voor de doorontwikkeling van de stad en de economie. Maar kun je niet net zo makkelijk zeggen dat deze ontwikkelingen een grote bedreiging vormt voor de leefbaarheid van de stad. Zo wordt een groot deel van het groen in en om de stad opgeofferd aan woningbouw, neemt de bereikbaarheid van de binnenstad af zal een negatief effect op het klimaatbestendig maken van Zwolle optreden.
3. Er moet niet gebouwd worden in Stadsbroek en de natuurwaarden moeten versterkt worden. Argumenten hiervoor zijn:
 - a. Eerdere onderzoeken en beslissingen. In het kader van het structuurplan 2020 is na onderzoek geconcludeerd dat woningbouw in Stadsbroek vooralsnog niet mogelijk was. Ook bij de ontwikkeling van Stadshagen 1 en Stadshagen 2 is onderzoek gedaan. Uitkomst was: Stadsbroek niet te bebouwen, dat bebouwing zich moest beperken tot Millingen Oost, geen onderzoek naar

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

bouwmogelijkheden meer te doen en de natuur en recreatie waarde van Stadsbroek te versterken.

- b. De bestaande situatie. De gebouwde urban villa's zijn zodanig ontworpen en gesitueerd dat deze de afsluiting van de wijk markeren en de overgang vanuit de wijk naar het buitengebied accentueren. De landschappelijke en natuurwaarden van Stadsbroek sluiten naadloos aan bij de Mastenbroeker polder en het Nationaal landschap IJsseldelta. Stadsbroek vormt de belangrijke verbindingszone tussen de Milligerplas en het Zwarte Water. Stadsbroek heeft ook een belangrijke recreatieve functie als uitloophoeve voor onder andere de bewoners van Stadshagen. Verder leent Stadsbroek zich uitstekend om Stads cq ecologische landbouw te ontwikkelen.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle
3. Om de woningbehoefte op te vangen is in de omgevingsvisie een aantal woningbouwlocaties benoemd. Deze locaties komen overeen met de 'ontwikkelvisie wonen' die in 2019 werd vastgesteld. Samen kunnen deze locaties voorzien in onze woningbehoefte van 10.000 woningen tot 2030. Het lijkt verstandig een woningbouwlocatie achter de hand te hebben op het moment dat één van de hiervoor genoemde kansrijke woningbouwontwikkelingen (deels) geen doorgang kan vinden of dat er een aanvullende en dringende woningbehoefte is. Daarvoor hebben we in de omgevingsvisie 'aanvullende locaties' aangewezen. Het betreft de IJsselvieren en Stadsbroek, zoals ook al in het Structuurplan 2020 zijn genoemd. Om de kansrijkheid te kunnen bepalen van deze aanvullende locaties is eerst aanvullend onderzoek nodig. Ook is het van belang de voors en tegens van deze locaties onderling tegen elkaar af te wegen. Hierbij komen zaken aan de orde als landschap, cultuurhistorie, ecologie, grondeigendom, stikstof, mobiliteit, draagvlak in de omgeving en ontwikkelpotentie (kwaliteiten) van het gebied zonder nieuwe woningbouw. Kortom: of Stadsbroek in een later stadium wordt aangewezen als woningbouwlocatie is afhankelijk van:
 - Voortgang van de woningbouw op de huidige als kansrijk aangewezen woningbouwlocaties;
 - De druk op de Zwolse woningmarkt;
 - De uitkomst van genoemd onderzoek dat kansrijkheid van aanvullende woningbouwlocaties bepaalt.

Voorgaande leidt deels tot aanpassing van de omgevingsvisie. De aanvullende woningbouwlocaties IJsselvieren en Stadsbroek blijven opgenomen in de omgevingsvisie. Wel nemen we beter op hoe deze locaties zich verhouden tot de status van de kansrijke locaties. Ook beschrijven we welke onderdelen meegenomen worden in het onderzoek. Daarin is ook expliciet aandacht voor de ontwikkelpotentie van een gebied zonder woningen.

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie.

- We hebben verduidelijkt hoe de aanvullende locaties zich verhouden tot de kansrijke locaties. In het onderzoek naar de aanvullende woningbouwlocaties onderzoeken we ook de potentie van de gebieden in een situatie zonder woningbouw.

2.111 Zienswijze nummer 111

Samenvatting zienswijze:

1. In het ontwerp van de omgevingsvisie wordt relatief weinig aandacht besteed aan Stadshagen. Wellicht, omdat de visie op Stadshagen al bekend is en de wijk vooral interessant is als gebied waar een groot deel van de woningbehoefte gerealiseerd moet worden. Resultaat daarvan is wel dat Stadshagen zich zal ontwikkelen tot een uitbreidingswijk met de omvang van een 'kleine stad'. Met de behoeften, wensen en problemen die bij een stad horen.
2. In de omgevingsvisie en het bijbehorende omgevingseffectrapport wordt geen aandacht besteed aan de gevolgen van de opening van Lelystad Airport. Voor de wijk Stadshagen is dit nog steeds een heel belangrijk thema, vanwege de verdere achteruitgang van de leefomgeving. Gevraagd wordt de visie van de gemeente Zwolle ten aanzien van Lelystad Airport op te nemen in de omgevingsvisie.
3. Het 'oude' gedeelte van Stadshagen heeft veel last van wateroverlast bij stevige regenbuien. De riolering kan het water niet verwerken. De tekst in de omgevingsvisie gaat alleen in algemene zin in op wateroverlast maar niet op specifieke situaties. Misschien is het goed om in de visie in zijn algemeenheid in te gaan op gedachte oplossingsrichtingen voor situaties, waarin te veel water nu nog voor overlast zorgt.
4. Voor Stadshagen is fysieke veiligheid een belangrijk element. De samenstelling van de bewoners is heel divers. Helaas moet geconstateerd worden dat zich het laatste jaar een aantal incidenten heeft voorgedaan, in het bijzonder in Breecamp. Bewoners voelen zich minder veilig en dat komt een gezonde woonomgeving niet ten goede. Hier wordt verdere aandacht voor gevraagd.
5. De zienswijze van het Comité Stadsbroek Natuurlijk wordt ondersteund. Het mooie groene gebied, tussen de Stadskolk, Hasselterdijk en de Goudplevierstraat is te waardevol om te bebouwen. Verzocht wordt dan ook Stadsbroek als mogelijke potentiële woningbouwlocatie uit de omgevingsvisie te halen.
6. De indiener van de zienswijze is blij met de ambities die in de omgevingsvisie zijn opgenomen. Het is duidelijk dat het doel is om Zwolle te ontwikkelen tot een stad waar het prettig wonen, werken en recreëren is. Voor Stadshagen zijn we blij, dat (echte) hoogbouw geen optie is. Ook verheugen wij ons op de uitbreiding van het Winkelcentrum.
7. De indiener van de zienswijze heeft uit de pers vernomen dat er in Stadshagen nog ruimte is voor een Leisure-voorziening. We zijn benieuwd over wat voor voorziening het dan gaat en waar in Stadshagen voor een dergelijke ontwikkeling nog ruimte is. We gaan ervan uit dat dit wat nieuws is en het niet

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

gaat om het sauna-complex dat richting Mastenbroek gerealiseerd gaat worden.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie en ontwerp-
Omgevingseffectrapportage

Reactie van de gemeente:

1. Het is een correcte constatering dat Stadshagen een grote wijk is en daarmee een wezenlijk onderdeel uit maakt van Zwolle. Er zijn een aantal onderdelen relevant voor de toekomstige ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Stadshagen. Dat komt op een aantal plekken terug in de omgevingsvisie. Als eerste benoemt de omgevingsvisie een aantal strategische ontwikkelgebieden, waaronder de Stadsrand, waar ook Stadshagen onderdeel van uit maakt. We willen de relatie tussen stad en buitengebied versterken. In de stadsrand liggen ook een aantal te ontwikkelingen woningbouwlocaties, zoals 'de Tippe', 'Breezicht-noord' en 'Breecamp-west'. Ook beschrijft de omgevingsvisie diverse raamwerken, waarmee we de belangrijkste ruimtelijke structuren van Zwolle willen behouden en versterken. De stedelijke hoofdgroenstructuur is daar een voorbeeld van, die ook door Stadshagen loopt. Tot slot de gebiedsprofielen. Hierin beschrijven we de gewenste ontwikkeling van alle gebieden in Zwolle. Stadshagen maakt onderdeel uit van het gebiedsprofiel 'suburbaan gebied'. Diverse opgaven staan hierbij genoemd. We hebben na de ter inzagelegging van de ontwerp omgevingsvisie een vergelijk gemaakt tussen het Zwolse buurt-voor-buurt-onderzoek en de verschillende gebiedsprofielen uit de omgevingsvisie. De uitkomsten voor Stadshagen is dat er meer aandacht nodig is voor de aanwezigheid van voldoende horecavoorzieningen, verkeersveiligheid en goed straatmeubilair. We voegen de relevante uitkomsten van het buurt-voor-buurt-onderzoek toe aan de Zwolse omgevingsvisie.
2. In de omgevingsvisie moeten wij uitgaan van de situatie die op dit moment bekend is. Dat betekent dat wij in de omgevingsvisie uitgaan van opening van Lelystad Airport in november 2021 met de routes zoals die in het Ontwerp Luchthavenbesluit staan verwoord en met de aanpassingen die zijn aangekondigd door de minister in het Startbesluit Luchtruimherziening en met de regelgeving die daarbij hoort. Onze opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie en woningbouwontwikkelingen worden niet beperkt door opening van Lelystad Airport. Beperkende geluidscontouren van Lelystad Airport liggen bijvoorbeeld niet op het grondgebied van de gemeente Zwolle, zodat bouwactiviteiten niet beperkt worden. Om die reden hebben wij Lelystad Airport niet meegenomen in de omgevingseffectrapportage en in de omgevingsvisie zelf. Hoewel de vliegroutes dus formeel geen juridisch effect hebben op Zwolle, betekent dat niet dat inwoners er geen hinder van ondervinden. Wij begrijpen uw opmerkingen over de gevolgen van Lelystad Airport daarom ook goed. Zoals u zelf al aangeeft laat Zwolle zich al jaren, samen met de provincie Overijssel en vele regiogemeenten, kritisch uit over de gevolgen van de routes van en naar Lelystad Airport voor deze regio en dan met name ook voor Stadshagen. Juist vanwege de geluidseffecten en effecten op de luchtkwaliteit.

3. Op 23 september 2019 is de Zwolse Adaptatie Strategie vastgesteld. De inhoud hiervan is opgenomen in de omgevingsvisie in het raamwerk 'Klimaatadaptatie'. Oplossingsrichtingen met betrekking tot wateroverlast zijn onderdeel van de groenblauwe structuur die nader zal worden uitgewerkt. Naar aanleiding van uw zienswijze hebben we het raamwerk klimaatadaptatie aangepast. We gaan nadrukkelijker in op het aanpakken van wateroverlast per gebied, wijk, buurt. Nadere uitwerkingen zijn nodig om dit verder vorm te geven. Dat doen we in zogenaamde gebiedsprogramma's als uitwerking van de omgevingsvisie.
4. In zijn algemeenheid zetten we met de omgevingsvisie in op een veilige, leefbare en aantrekkelijke woonomgeving. Bij ontwikkelingen in de buitenruimte houden we daar in het ontwerp ook rekening mee. Daarnaast wijzen we erop dat fysieke veiligheid als thema thuishoort bij openbare orde en veiligheid en minder in de omgevingsvisie. Dit heeft de aandacht van de gemeente en de instanties die daarover gaan.
5. Om de woningbehoefte op te vangen is in de omgevingsvisie een aantal woningbouwlocaties benoemd. Deze locaties komen overeen met de 'ontwikkelvisie wonen' die in 2019 werd vastgesteld. Samen kunnen deze locaties voorzien in onze woningbehoefte van 10.000 woningen tot 2030. Het lijkt verstandig een woningbouwlocatie achter de hand te hebben op het moment dat één van de hiervoor genoemde kansrijke woningbouwontwikkelingen (deels) geen doorgang kan vinden of dat er een aanvullende en dringende woningbehoefte is. Daarvoor hebben we in de omgevingsvisie 'aanvullende locaties' aangewezen. Het betreft de IJsselvizieren en Stadsbroek, zoals ook al in het Structuurplan 2020 zijn genoemd. Om de kansrijkheid te kunnen bepalen van deze aanvullende locaties is eerst aanvullend onderzoek nodig. Ook is het van belang de voors en tegens van deze locaties onderling tegen elkaar af te wegen. Hierbij komen zaken aan de orde als landschap, cultuurhistorie, ecologie, grondeigendom, stikstof, mobiliteit, draagvlak in de omgeving en ontwikkelpotentie (kwaliteiten) van het gebied zonder nieuwe woningbouw. Kortom: of Stadsbroek in een later stadium wordt aangewezen als woningbouwlocatie is afhankelijk van:
 - Voortgang van de woningbouw op de huidige als kansrijk aangewezen woningbouwlocaties;
 - De druk op de Zwolse woningmarkt;
 - De uitkomst van genoemd onderzoek dat kansrijkheid van aanvullende woningbouwlocaties bepaalt.Voorgaande leidt deels tot aanpassing van de omgevingsvisie. De aanvullende woningbouwlocaties IJsselvizieren en Stadsbroek blijven opgenomen in de omgevingsvisie. Wel nemen we beter op hoe deze locaties zich verhouden tot de status van de kansrijke locaties. Ook beschrijven we welke onderdelen meegenomen worden in het onderzoek. Daarin is ook expliciet aandacht voor de ontwikkelpotentie van een gebied zonder woningen.
6. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze en onderschrijven dit.
7. Het gaat hier niet om het saunacomplex. Zwolle heeft verschillende locaties die mogelijk geschikt zijn voor leisure. Stadshagen is één van die locaties. Of van deze locatie gebruik gemaakt zal worden is afhankelijk van de (soort) vraag vanuit de leisure-markt/leisure ondernemers. Op voorhand is niet duidelijk om welk type plan of concept het gaat. Er ontstaan voortdurend nieuwe concepten.

Datum	26 mei 2021
Titel	Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Wanneer een ondernemer een plan heeft voor Zwolle kijken we welke locatie daarvoor passend is. Wanneer Stadshagen dan in beeld zou komen, geven we onze medewerking als het plan ruimtelijk goed inpasbaar is.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie

1. We hebben verduidelijkt hoe de aanvullende locaties voor woningbouw zich verhouden tot de kansrijke locaties. In het onderzoek naar de aanvullende woningbouwlocaties onderzoeken we ook de potentie van de gebieden in een situatie zonder woningbouw.
2. Bij het raamwerk klimaatadaptatie gaan we nadrukkelijker in op het thema wateroverlast per gebied, wijk en buurt.
3. We voegen de relevante uitkomsten van het buurt-voor-buurt-onderzoek toe aan de omgevingsvisie bij het gebiedsprofiel en suburbaan gebied. Concreet gaat het om:
 - a. De aanwezigheid van voldoende horeca
 - b. Het verbeteren van de verkeersveiligheid.

2.112 Zienswijze nummer 112

Samenvatting zienswijze:

Verbazing wordt uitgesproken over de veronderstelde groei van Zwolle naar 160.000 inwoners. Wat is de reden om tot deze conclusie te komen? Nederland krijgt vroeg of laat de rekening gepresenteerd als het geen beleid bepaalt op bevolkingsontwikkeling. Zet in op beheersing van de groei.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

De gemeente volgt de statistiek, de inzichten uit Rijksbeleid en de eigen monitoring. Daarbij zien we dat het aantal inwoners van Zwolle blijft toenemen. Zie verder onze beantwoording van veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle.

2.113 Zienswijze nummer 113

Samenvatting zienswijze:

1. Indiener van de zienswijze is huiverig voor woningbouw naast de Botlekhof, in de groene buffer tot het drukke kruispunt en oprit A28 en verzoekt deze buffer intact te laten.
2. Hoeveel woningen worden gebouwd in het gebied Zwartewaterallee/Aalanden en hoe wordt met de grote woningbouwopgave de leefbaarheid van het stedelijk gebied geborgd?
3. De omgevingsvisie geeft aan dat winkelcentrum Aa-landen op termijn een opwaardering verdient in functie en uitstraling. Verzoek is dit niet op de langere termijn te schuiven vanwege de verpauperde uitstraling en de met zich meebrengende overlast en criminaliteit. En heeft de visie mede betrekking op de veiligheid en leefbaarheid van de omgeving?
4. Een snelheid van 70km/h tot het stoplicht tegenover het Meander is in het kader van de visie naar 2030 niet meer haalbaar. Verzoek is in het kader van

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

leefbaarheid en milieu te onderzoeken of 50km/h een mogelijkheid is. De gewenste dynamiek kan behaald worden door een betere doorstroming van het verkeer op de Zwartewaterallee door fietstunnels aan te leggen onder de Zwartewaterallee. Wanneer de Zwartewaterallee sneller begaanbaar wordt leidt dit tot vermindering van sluipverkeer en derhalve tot meer veiligheid. Als Holttenbroek beter aangesloten moet worden op het stadscentrum, dan is het aanleggen van een fietssnelweg naast de Zwartewaterallee met fietstunnels een goed idee.

5. De omgevingsvisie zegt niets over de aansluiting van het gebied Botlekhof en Aapark met de stad. Er is momenteel geen goede wandel en fiets ontsluiting en geen goede uitvalsweg. Gevraagd wordt te onderzoeken of de Botlekhof/Aapark/flats aangesloten kunnen worden op het autoroute en fietsnet.
6. Er is momenteel geen goede wandel- en fietsontsluiting met het noorden van Zwolle en richting het PEC-stadion, laat staan de stad. Er is geen goede uitvalsweg. Hier wordt nu gefietst en gelopen over het zand en het gras (in de bocht Zwartewaterallee). Mensen steken vanaf de flats over naar winkelcentrum Aa-landen. Dit leidt tot een gevaarlijke situatie voor het verkeer.
7. Gevraagd wordt een definitie te geven van het begrip stadsboulevard, en dan met name de omgeving Zwartewaterallee Aa-landen - A28.
8. Heeft de gemeente een visie op haar monumentale panden en welke ambitie heeft de gemeente met het toewijzen van nieuwe monumenten en het behoud hiervan?

Zienswijze heeft betrekking op: omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. De door indiener van de zienswijze bedoelde groene buffer maakt onderdeel uit van de Zwolse hoofdgroenstructuur. De bescherming hiervan is opgenomen in het raamwerk fysiek kapitaal, stedelijke hoofdgroenstructuur, als onderdeel van de Zwolse omgevingsvisie. Het zonder meer toevoegen van woningen hierin is ongewenst.
2. Voor gebiedsontwikkeling Zwartewaterallee is een gebiedsvisie door de gemeenteraad vastgesteld. Die visie is als basis meegenomen in de Zwolse omgevingsvisie. Het is de bedoeling in het plangebied 1000 tot 13000 woningen te ontwikkelen. Dit in combinatie met het versterken van de leefbaarheid, onder andere op het gebied van mobiliteit en het verbeteren van de verblijfskwaliteit gericht op wonen. U vindt de gebiedsvisie op www.zwartewateralleezwolle.nl
3. Winkelcentrum Aa-landen is een druk en zeer goed lopend winkelcentrum. De laatste renovatie dateert uit 2020. De druk op het winkelcentrum neemt naar verwachting in de toekomst toe, mede als gevolg van het bouwen van woningen aan de Zwartewaterallee. We weten nog niet wanneer het winkelcentrum opnieuw wordt aangepakt. Dit is mede afhankelijk van de eigenaar. Veiligheid en leefbaarheid vinden we belangrijk en zijn ook thema's die terugkomen in de omgevingsvisie. De visie biedt een kader voor een verdere invulling om te komen tot veilige en leefbare gebieden.
4. In november 2017 is door de gemeenteraad een motie aangenomen die oproep tot het instellen van een snelheidsregime van 70 km/uur op de gehele Zwolse

(buiten)ring. In juni 2019 is de motie afgehandeld, waarbij onder andere is aangegeven dat in het licht van de geplande woningbouwontwikkelingen langs de Zwartewaterallee, het creëren van aantrekkelijke woonomgevingen en de rol van de buitenring in de (toekomstige) stedelijkheid als StadsRuit het verhogen van de maximumsnelheid voor het autoverkeer van 50 naar 70 km/ uur op dit deel van de buitenring niet past. Op dit moment is er geen concreet voornemen tot het verlagen van de snelheid op de Zwartewaterallee, tussen de A28-Noord en de Biesbosch. Om te voorkomen dat weggebruikers de maximumsnelheid structureel overschrijden is een van de uitgangspunten dat de inrichting en uitstraling van de weg afgestemd moeten zijn op de geldende maximumsnelheid. In de huidige situatie heeft de Zwartewaterallee tussen de A28-Noord en de Biesbosch niet de inrichting en uitstraling van een 50 km/u-weg. Het verlagen van de maximumsnelheid ter plaatse zal daarmee niet leiden tot een daadwerkelijk lagere snelheid van het autoverkeer. Er zijn op dit moment geen concrete plannen om de inrichting van de Zwartewaterallee tussen A28 en Biesbosch te veranderen of de maximumsnelheid te verlagen. Wellicht dat in de toekomst de uitstraling van dit deel van de Zwartewaterallee wel gaat veranderen. Op dat moment is een heroverweging van het snelheidsregime ook aannemelijk.

5. In de ontwerp-omgevingsvisie staat dat we voor de doorstroming op de buitenring inzetten op ongelijkvloerse kruisingen voor langzaam verkeer, bijvoorbeeld met een fietstunnel of –brug. In de gebiedsvisie Zwartewaterallee (zie reactie nr 2) zijn als ambities opgenomen:
 - a. een dubbelzijdig fietspad langs beide zijden van de Zwartewaterallee.
 - b. twee fietstunnels: bij de kruising Rijnlaan / Zwartewaterallee en bij de kruising Middelweg / Zwartewaterallee. Wij willen concreet onderzoek laten uitvoeren naar de haalbaarheid van een of meerdere fietstunnels onder de Zwartewaterallee.

Naast een verbetering van de doorstroming van het autoverkeer betekent dit een verbetering van de verkeersveiligheid, doorstroming en daarmee de aantrekkelijkheid van de fiets.

6. De constatering dat er nu gefietst en gelopen wordt over het zand en het gras (in de bocht Zwartewaterallee), en dat mensen oversteken vanaf de flats naar winkelcentrum herkennen wij. Dit heeft onze aandacht, maar is niet eenvoudig op te lossen. De situatie is overigens te specifiek om in de omgevingsvisie concreet te op te nemen. Zie ook onze reactie onder nummer 5.
7. In de gebiedsvisie Zwartewaterallee (zie onze reactie onder nummer 2) staat dat deze een gebruiksvriendelijker en stedelijker karakter krijgt. Dit geldt vooral voor het westelijk deel (stadsallee). Er komt een dubbelzijdig fietspad aan beide zijden van de weg en meer ruimte voor voetgangers en groen. Zo wordt er meer ruimte gegeven aan langzaam verkeer. Het oostelijk deel heeft een groener karakter (parkallee). Hier is het profiel van de weg ruimer opgezet. Voorzieningen, zoals winkels en de kapper spelen een belangrijkere rol. Zie voor meer informatie www.zwartewateralleezwolle.nl.
8. Behoud en ontwikkeling van cultuurhistorische waarden (ook monumentale panden) vormt het vertrekpunt bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Dit staat ook in de omgevingsvisie. We hebben de cultuurhistorische waarden van gebieden in beeld gebracht en gebruikt voor het raamwerk 'Cultuurhistorie' als

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

onderdeel van de omgevingsvisie. Er is op dit moment (nog) geen specifieke beleidsvisie of ambitie voor het toewijzen van monumentale panden.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie

2.114 Zienswijze nummer 114

Samenvatting zienswijze:

Zwolle is een aantrekkelijke stad om te wonen. Vergroting van het inwonertal staat daarmee op gespannen voet en dient dan ook niet actief te worden nagestreefd. De binnenstad van Zwolle heeft een eindige capaciteit. Verdichting van de stad door hoogbouw na te streven leidt tot woonsituaties die eigenlijk niemand wil. Het creëert een winderige en schaduwrijke begane grond en een onaantrekkelijk woonmilieu. Toon dan ook geen hoogbouwambities en houdt vooral de groene longen hoog in het vaandel.

Voor het opvangen van de autonome groei en het vermijden van extreme hoogbouw kan de stad uitgebreid worden. Mogelijkheden hiervoor zijn uitbreiding langs het Kamperlijntje (vroegere idee van de “bandstad”) en langs de spoorlijn naar Wijhe.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1 en 2: Groei Zwolle en hoogbouw

2.115 Zienswijze nummer 115

Samenvatting zienswijze:

1. De indiener van de zienswijze geeft aan verbouwereerd te zijn dat er bouwplannen zijn in Stadsbroek
2. Het wekt verbazing op dat het fietspad aan de Goudplevier wordt verbreed terwijl er weinig gefietst wordt.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Om de woningbehoefte op te vangen is in de omgevingsvisie een aantal woningbouwlocaties benoemd. Deze locaties komen overeen met de ‘ontwikkelvisie wonen’ die in 2019 werd vastgesteld. Samen kunnen deze locaties voorzien in onze woningbehoefte van 10.000 woningen tot 2030. Het lijkt verstandig een woningbouwlocatie achter de hand te hebben op het moment dat één van de hiervoor genoemde kansrijke woningbouwontwikkelingen (deels) geen doorgang kan vinden of dat er een aanvullende en dringende woningbehoefte is. Daarvoor hebben we in de omgevingsvisie ‘aanvullende locaties’ aangewezen. Het betreft de

IJsselvizieren en Stadsbroek, zoals ook al in het Structuurplan 2020 zijn genoemd. Om de kansrijkheid te kunnen bepalen van deze aanvullende locaties is eerst aanvullend onderzoek nodig. Ook is het van belang de voors en tegens van deze locaties onderling tegen elkaar af te wegen. Hierbij komen zaken aan de orde als landschap, cultuurhistorie, ecologie, grondeigendom, stikstof, mobiliteit, draagvlak in de omgeving en ontwikkelpotentie (kwaliteiten) van het gebied zonder nieuwe woningbouw. Kortom: of Stadsbroek in een later stadium wordt aangewezen als woningbouwlocatie is afhankelijk van:

- Voortgang van de woningbouw op de huidige als kansrijk aangewezen woningbouwlocaties;
- De druk op de Zwolse woningmarkt;
- De uitkomst van genoemd onderzoek dat kansrijkheid van aanvullende woningbouwlocaties bepaalt.

Voorgaande leidt deels tot aanpassing van de omgevingsvisie. De aanvullende woningbouwlocaties IJsselvizieren en Stadsbroek blijven opgenomen in de omgevingsvisie. Wel nemen we beter op hoe deze locaties zich verhouden tot de status van de kansrijke locaties. Ook beschrijven we welke onderdelen meegenomen worden in het onderzoek. Daarin is ook expliciet aandacht voor de ontwikkelpotentie van een gebied zonder woningen.

2. In 2020 heeft het Goudplevierpad nieuwe verharding gekregen. Het asfalt is vervangen door nieuwe betonelementen. Het fietspad is hierdoor minder kwetsbaar voor wortelopdruk van bomen. Mede daardoor is er minder onderhoud nodig en stijgt het fietscomfort. Voor zover ons bekend is het fietspad niet of nauwelijks breder geworden. In zowel de oude als de nieuwe situatie is het fietspad ongeveer 2,5 meter breed. Mogelijk oogt het fietspad nu breder door de nieuwe verharding en het feit dat in de oude situatie het gras aan weerszijden van het fietspad soms wat over het asfalt groeide.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie:

- We hebben verduidelijkt hoe de aanvullende locaties voor woningbouw zich verhouden tot de kansrijke locaties. In het onderzoek naar de aanvullende woningbouwlocaties onderzoeken we ook de potentie van de gebieden in een situatie zonder woningbouw.

2.116 Zienswijze nummer 116

Samenvatting zienswijze:

1. De omgevingsvisie heeft een hoog gehalte aan structuurvisie-taal, veel beschouwingen, gedachten en wensen. Maar deze worden lang niet altijd vertaald in actiepunten/beleidsvoornemens. Algemene formuleringen over de diverse onderwerpen, die vaak kris/kras in het hele document/in beide documenten terug komen. Consistente aandacht van de verschillende onderwerpen is er niet.
2. Bezwaar wordt gemaakt tegen het uitkiezen van de vakantieperiode als periode om zienswijzen in te dienen tegen het ontwerp van de omgevingsvisie. Een college dat zich laat voorstaan op burgerparticipatie, doet dit gewoonweg niet.

3. Visie en omgevingseffectrapport geven een verwarrend beeld van de aantallen woningen die het gemeentebestuur denkt nodig te hebben. En de samenhang met beleidsdocumenten van eerdere – maar recente datum – zoals de Woonvisie Zwolle/Ruimte voor Wonen, ontbreekt. De omgevingsvisie geeft ten opzichte van die documenten een toename van het woningbouwprogramma met 40%; een aantal dat zomaar uit de duim gezogen is. In de omgevingsvisie zou de motivering van dit beleidsvoornemen moeten staan. Die motivering ontbreekt nagenoeg.
4. Alleen de inbreidingslocaties voor woningbouw komen in de visie aan de orde, de uitbreidingslocaties niet. Dit is dé omissie in de omgevingsvisie. Je legt een geweldige claim aan aantallen woningen op tafel. Maar vervolgens worden de locaties waar die gebouwd gaan worden, niet genoemd
5. Het omgevingseffectrapport stelt: “In dit geval is de m.e.r. verplicht, omdat er in de ontwerp omgevingsvisie keuzes gemaakt worden over waar en hoeveel woningen er komen”. Het “waar” blijft in de visie qua uitbreiding achterwege. Evenals de beleidsmatige voorkeuren van uitbreidingslocaties.
6. De benodigde ruimte voor de 25.000 woningen is moeilijk voor te stellen. Gevraagd wordt inzicht te geven welke hoeveelheid woningen is voorzien op de benoemde inbreidingslocaties, zodat duidelijk wordt hoeveel woningen op uitbreidingslocaties gerealiseerd moeten worden.
7. In het licht van de in de zienswijze beschreven schets van autonome ontwikkelingen van het laatste decennium, wordt de verbazing uitgesproken dat het gemeentebestuur weer inzet op “groei, groei, en nog eens groei”. Waar dienen leermomenten uit het verleden voor? Gepleit wordt voor een beheerste groei en niet weer een herhaling van zetten met torenhoge ambities die in de praktijk doorkruist gaan worden met onvoorspelbare ontwikkelingen.
8. “Groei en kwaliteit van wonen en leven gaan in Zwolle hand in hand.”, aldus de omgevingsvisie. Dit is geen voorbeeld van een transparante denkwijze. Zeg dan gewoon: “er is frictie tussen groei en het belang van groen en landschap. Maar we zullen onze stinkende best doen om de gevolgen van het een, voor het ander, waar mogelijk en dan zo goed mogelijk te ondervangen”.
9. “We groeien met behoud van onze unieke waarden, onze unieke ligging midden in een dynamische delta en ons koploperschap in klimaatbestendigheid. We zijn en blijven een klimaatbestendige groeiregio.” Dat koploperschap is een ambitie, maar wordt nu al verwoord alsof het een vanzelfsprekende praktijk is. De indiener van de zienswijze vindt die uitspraken nog lang niet passen bij de uitvoeringspraktijk. De ambitie is om in 2025 in Zwolle ruim 25 procent duurzame energie op te wekken. Zover is het nog lang niet, laat staan dat er nu al sprake is van koploperschap. Ook in het omgevingseffectrapport wordt met betrekking tot de CO2-reductie op twee momenten aangegeven dat de doelstellingen niet worden gehaald.
10. “Er is een toenemende tweedeling in de maatschappij zichtbaar. De mensen met de meeste armoede zijn over het algemeen ook de mensen met een lagere opleiding, mindere gezondheid, beperkte vaardigheden en hebben vaak kwalitatief minder goede woningen.” De vertaling hiervan naar de praktijk ontbreekt. Er zou meer moeten worden ingezet op de bouw van goedkopere appartementen en levensbestendige woningen.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

11. De aandacht voor toerisme blijft beperkt. Wil je Zwolle echt op de kaart zetten, dan zal je een aansprekende locatie voor toeristische informatie moeten realiseren. En ook moeten aangeven wat de ambities zijn om meer toeristen te trekken en hoe je dat gaat vormgeven.
12. Aandacht voor luchtkwaliteit ontbreekt in de omgevingsvisie. De visie rept met geen woord over gevolgen, als geluidhinder, van Lelystad Airport.
13. De omgevingsvisie bevat het plan om de ringwegen rond de binnenstad af te schalen. Dat is geen goede gedachte, tijdens de spits loopt het verkeer daar nu al vast. Zowel op de ringwegen als op de A28. De A28 krijgt weinig aandacht in de visie. En dat terwijl onderwerpen als eminent logistiek belang, geluid en fijnstof, daar wel dringend om vragen. Wil je heel veel vliegen in 1 klap vangen dan komt een tunnelplan in beeld. Het kost een slordige duist, maar dan heb je ook wat. Als we het verblijfsklimaat rond de A 28 fors willen verbeteren, de woningbouw een boost willen geven, en niet te vergeten ook de economie, dan is dit de uitgelezen uitdaging.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 5: Mate van concreetheid en leesbaarheid.
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode.
3. De definitieve omgevingsvisie gaat uit van het toevoegen van 10.000 woningen tot 2030. Dit is gebaseerd op 'Ontwikkelstrategie Wonen 2019-2024'. Deze is in 2019 vastgesteld. De definitieve omgevingsvisie bevat geen woningaantallen voor de periode na 2030. Momenteel wordt een regionaal verstedelijkingsonderzoek gedaan. Vanwege dit onderzoek is een voorspelling voor het aantal woningen na 2030 onzeker.
4. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle. In de omgevingsvisie staan de ontwikkellocaties benoemd, waar in totaal 10.000 woningen tot 2030 worden gerealiseerd. Het betreft onder andere de gebieden Spoorzone, Zwartewaterallee en -zone, Oosterenk, de schil rondom de binnenstad, De Tippe, Breezicht-noord, Breecamp-west, de voormalige Harculocentrale en bij de kernen Wijthmen en Windesheim. Voor de periode na 2030 worden in de definitieve omgevingsvisie geen locaties genoemd. Hiervoor loopt een onderzoek, zoals benoemd bij punt 3.
5. Zie beantwoording onder punt 4
6. Zie beantwoording onder punt 4
7. Zie beantwoording onder punt 4
8. Zie beantwoording onder punt 4
9. De omgevingsvisie beschrijft doelen en ambities die we nastreven. Uw constatering dat de doelen nog niet worden gehaald klopt. Desondanks spannen we ons volop in om deze doelen te realiseren.
10. Het woningbouwprogramma bestaat voor 30% uit goedkope woningen, 40% uit middeldure en 30% uit dure woningen. Hiermee beogen we een gevarieerd woonaanbod, zodat voor iedere inkomenscategorie een passende woning is te vinden; een ongedeelde stad voor iedereen. In de overspannen markt is het van belang strak te sturen op deze leidraad, zodat niet alleen voldoende sociale

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

huur en goedkope koop wordt toegevoegd in Zwolle, maar ook voldoende middeldure woningen.

11. De omgevingsvisie beschrijft doelen voor de langere termijn. De visie maakt praktische initiatieven, zoals toeristisch informatiepunt niet per se (on)mogelijk. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 5: Mate van concreetheid en leesbaarheid.
12. Wij begrijpen opmerkingen over de gevolgen van Lelystad Airport goed. Zwolle laat zich al jaren, samen met de provincie Overijssel en vele regiogemeenten, kritisch uit over de gevolgen van de routes van en naar Lelystad Airport voor deze regio en met name de noordkant van Zwolle. Juist vanwege de geluidseffecten en effecten op de luchtkwaliteit. Wij gaan uit van de nu bekende situatie: de opening van Lelystad Airport in november 2021 met de routes zoals die in het Ontwerp-luchthavenbesluit staan verwoord en met de aanpassingen die zijn aangekondigd door de minister in het Startbesluit Luchtruimherziening en met de regelgeving die daarbij hoort.
13. U geeft aan dat het autoluw maken van de binnenstad de drukte zal vergroten. Het doel van het autoluw maken van de binnenstad is juist om huidige drukte te verminderen door doorgaand verkeer uit het gebied rond de binnenstad niet meer mogelijk te maken. Onderzoek moet uitwijzen wat de precieze effecten voor het wegennet in de stad zijn. Een onderzoek naar de ondertunneling van de A28 loopt.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.117 Zienswijze nummer 117

Samenvatting zienswijze:

Er moeten heel veel huizen gebouwd worden de komende jaren, Zwolle moet groeien. In het gebied ten zuiden van de Vecht richting Herfte zijn tientallen hectares landbouwgrond opgekocht door de gemeente voor uitbreiding van de stad. Is dit deel van Zwolle nog in beeld voor uitbreiding?

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

De voorliggende omgevingsvisie gaat uit van het toevoegen van 10.000 woningen tot 2030. Vechtpoort maakt daar geen onderdeel van uit. Rijk, Regio en Provincie doen de komende jaren een verstedelijkingsonderzoek hoe Zwolle kan groeien na 2030. Verschillende scenario's en opties verkennen we daarbij. Daar worden ook de structuurvisielocaties Vechtpoort I en Vechtpoort II bij betrokken.

We kijken bij dat onderzoek niet alleen naar woningbouw, maar ook naar de maatschappelijke opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, landschaps- en natuurontwikkeling, mobiliteit en duurzame opwek van energie. Belangrijk aandachtspunt is ook hoe de groei van Zwolle de bestaande stad kan versterken, bijvoorbeeld op het gebied van leefbaarheid. De uitkomst van het verstedelijkingsonderzoek verwerken we in een actualisatie van de Zwolse

Datum 26 mei 2021
Titel Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

omgevingsvisie. Volgens planning wordt het verstedelijkingsonderzoek afgerond in 2021. Besluitvorming vindt plaats in 2022. Zie ook de beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.118 Zienswijze nummer 118

Samenvatting zienswijze:

1. Indiener van de zienswijze is betrokken bij een aantal vraagstukken binnen de gemeente Zwolle. De locaties voor de mobiliteitshubs langs de A28 en de N35 komen overeen met de locaties, zoals die besproken zijn.
2. Indiener van de zienswijze is betrokken bij de opgaven rond gebiedsgerichte mobiliteit en de verstedelijkingsstrategie. De gebiedsaanpak Zwolle heeft een groter aandachtsgebied dan de omgevingsvisie. Hoe werkt de gebiedsaanpak door in de omgevingsvisie?
3. De begrenzing van strategische ontwikkelzone Stadsruit loopt tot in het rivierbed. Dit klopt niet.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze.
2. Als de uitkomsten van de verstedelijkingsstrategie bekend zijn, doorlopen we een traject om onze omgevingsvisie te actualiseren.
3. Er zijn geen specifieke stedelijke ontwikkelingen voorzien in het rivierbed van de IJssel. De kaart waarom de stadsruit en stadskrans indicatief zijn aangegeven is in de definitieve visie aangepast.

Wat betekent dit voor de visie/OER

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie: de kaart met strategische ontwikkelzones is aangepast.

2.119 Zienswijze nummer 119

Samenvatting zienswijze:

1. De indiener van de zienswijze is eigenaar van een perceel aan de Maatgravenweg te Zwolle. Op dit perceel staat een (woon)boerderij. De nabijgelegen gronden (red. Vechtpoort 1) zouden in aanmerking kunnen komen voor de verdere ontwikkeling van woningbouw. De indiener van de zienswijze geeft aan dat een omgevingsvisie criteria geeft als basis voor ruimtelijke plannen, zoals een bestemmingsplan. De ontwerp-omgevingsvisie biedt daarvoor onvoldoende aanknopingspunten. In de ontwerp-Omgevingsvisie staan diverse locaties aangewezen die in aanmerking komen voor nieuwbouw. Onduidelijk is of daarbij ook de mogelijkheden om de binnenstedelijk zaken optimaal te herstructureren. Dit ook gelet op de huidige leegloop aan winkel- en

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

- kantoorpanden. Een optimale binnenstedelijke ontwikkeling heeft gevolgen voor de noodzaak om in het buitengebied te ontwikkelen;
2. Bevat de ontwerp-omgevingsvisie voldoende concrete doelstellingen om de belangen van de bewoners van het buitengebied te behartigen? Als voorbeeld noemt de indiener van de zienswijze de mogelijkheid voor bewoners om in geval van woningbouw de eigen percelen te vergroten en of groenpercelen aan te kunnen kopen;
 3. Voor wat betreft het gebied nabij de Maatgravenweg geldt dat rekening moet worden gehouden met ontwikkelingen in het kader van Natura2000, met name richting de Vecht. Dit onderwerp komt in de omgevingsvisie als uitgangspunt nog onvoldoende terug.
 4. De indiener heeft grote zorgen over de het handhaven van de biodiversiteit. Dit is een wereldwijd probleem, wat ook Zwolle aangaat. Waarom is het nodig te blijven groeien ten koste van groene gebieden? In de ontwerp-omgevingsvisie staan geen concrete maatregelen om de biodiversiteit te handhaven en te versterken. Het is van belang dat het vergroten van de biodiversiteit leidend is bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Ga niet uit van slechts monitoren ervan.
 5. Het verzoek is de Zwolse omgevingsvisie nog niet vast te stellen. Het is met de visie onvoldoende mogelijk ruimtelijk beleid te voeren.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. In de omgevingsvisie staan diverse binnenstedelijke locaties genoemd voor nieuwe woningbouw. We zetten in op binnenstedelijke locaties om de bestaande ruimte in de stad optimaal te benutten met behoud en ontwikkeling van een aantrekkelijke leefomgeving. Het gaat om locaties waar een maatschappelijke opgave is. Bijvoorbeeld het transformeren van vrijkomende kantoren naar woningen. (Gedeeltelijke) sloop en nieuwbouw met woningen kan ook een mogelijkheid zijn. Bijvoorbeeld op de locatie van de huidige IJsselhallen en in de Zwartewaterzone.
2. Het buitengebied maakt onderdeel uit van de Zwolse omgevingsvisie. In het hoofdstuk 'gebiedsprofielen' staan de gewenste ontwikkelingen op gebiedsniveau beschreven en staat binnen welke ruimtelijke kaders ontwikkelingen mogelijk zijn. Voor het buitengebied van Zwolle zijn onder andere de volgende gebiedsprofielen van toepassing: het natuurlandschap, het gemengd landelijk gebied en het agrarisch landschap.
3. Bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving dient inderdaad rekening gehouden te worden met natuurwaarden en (Europese) regelgeving over natura2000-gebieden. Daarom hebben we de Natura2000-gebieden in de omgevingsvisie opgenomen het raamwerk 'Fysiek kapitaal', deel 'Natuur'. De raamwerken gaan over het beschermen en ontwikkelen van de belangrijkste ruimtelijke structuren van Zwolle. In het raamwerk 'Fysiek kapitaal, deel 'Natuur' zijn de natura2000-gebieden benoemd als 'zeer waardevolle gebieden'. In het raamwerk 'landschap en hoofdgroenstructuur' staan deze bij naam genoemd.
4. De omgevingsvisie geeft een integraal toekomstbeeld van de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Zwolle. De thema's milieu, groen, biodiversiteit,

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

duurzaamheid hebben we op verschillende plekken geborgd in de visie. Met name in de zogenaamde raamwerken. Bij een aantal onderdelen van de omgevingsvisie ligt de nadruk op groei, terwijl dat niet de bedoeling is. De groei van Zwolle willen we juist gebruiken om de leefkwaliteit voor mens, plant en dier te vergroten. In de definitieve omgevingsvisie leggen we tekstueel meer de balans tussen groei en behoud/versterken van kwaliteit. Zoals we in de ontwerp-omgevingsvisie visie hebben staan is de stedelijke buitenruimte er niet alleen voor de mensen. "De stad wordt voor de natuur steeds belangrijker. De bermen van Zwolle staan vol met zeldzame planten die de leefruimte zijn voor insecten en andere dieren. Bomen en struiken geven voedsel en een plek om te schuilen en te nestelen. Deze natuur is op zichzelf belangrijk en is ook voor de leefbaarheid en gezondheid van mensen essentieel." Dit staat bij het raamwerk 'Van openbare ruimte naar buitengeluk!'

5. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 5: Mate van concreetheid en leesbaarheid en 6: participatie.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie. In de tekst is meer balans gebracht tussen groei en behoud/versterken van kwaliteit.

2.120 Zienswijze nummer 120

Samenvatting zienswijze:

1. Op 15 oktober heeft de gemeente namens 10 Zwolse wijkorganisaties een brief ontvangen over burgerparticipatie in de nieuwe omgevingsvisie. In deze brief staat aangekondigd dat de indiener van de zienswijze zich ook separaat tot de gemeente wendt. Bij de bespreking over dit onderwerp op 23 september 2020 was een vertegenwoordiging van het bestuur van de indiener van de zienswijze aanwezig. De brief van de 10 gezamenlijke organisaties onderschrijft de indiener van de zienswijze wat betreft het tekortschieten van het communicatie- en participatieproces over de omgevingsvisie. De brief namens de 10 organisaties bevat echter ook enkele punten, waarvan de stichting vindt dat die tot de competentie van college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad behoren.
2. Net als de andere 10 wijkorganisaties wijst de indiener van de zienswijze erop dat de voornemens beschreven in de ontwerp-omgevingsvisie ingrijpend zijn voor de woon- en leefomgeving in Zwolle. Ook voor de inwoners van de Aa-landen heeft het voorgenomen beleid gevolgen. De indiener van de zienswijze vindt de participatie rondom dit belangrijke onderwerp onvoldoende. Zo is bijvoorbeeld de bijeenkomst van 18 maart 2020 in de Bolder, vanwege corona niet doorgegaan. Ook de slecht aangekondigde digitale bijeenkomsten van 20 oktober en 21 oktober voor het stadsdeel Noord brengen weinig verandering in ons standpunt. De indiener van de zienswijze is van mening dat er een uitgebreid proces van informatieverstrekking en het ophalen van ideeën die leven in de samenleving sprake moet zijn, voordat een dergelijk belangrijke visie door het stadsbestuur wordt vastgesteld. De informatievoorziening moet

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

voor alle inwoners toegankelijk zijn en iedereen moet de gelegenheid krijgen zijn of haar mening te geven.

3. Bij het organiseren en faciliteren van een goed participatieproces voor de inwoners van de Aa-landen is de indiener van de zienswijze bereid een rol te spelen. Onze benadering hierbij is onafhankelijk en de indiener van de zienswijze neemt geen standpunten voor- of tegen voornemens of plannen in. Wel kan over verschillende standpunten gerapporteerd worden. De indiener van de zienswijze richt zich daarbij op problemen, beleidsvoornemens en plannen die in onze wijk spelen of daar gevolgen voor hebben.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze. Behandeling van de in de zienswijze genoemde brief verloopt via een separaat traject.
2. Na de bijeenkomsten van eind oktober hebben we contact met elkaar gehad en verdere afspraken gemaakt over de informatievoorziening over de omgevingsvisie naar uw wijkbewoners. Zie ook de beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode en 6: betrokkenheid belanghebbenden.
3. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze. We gaan graag verder in gesprek hoe we samen met de indiener van de zienswijze een participatietraject kunnen faciliteren bij de verdere uitwerking van de omgevingsvisie. Zie ook de beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 6: Betrokkenheid belanghebbenden

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.121 Zienswijze nummer 121

Samenvatting zienswijze:

1. Helaas is er voor burgers weinig gelegenheid geweest om inbreng te leveren en inspraak te hebben in deze omgevingsvisie. De termijn voor de Zienswijzen viel in de zomervakantie van 2020. Daarnaast waren de voorlichtingsavonden in oktober -november vooral "uitzendingen vanuit de gemeente" en was daar weinig ruimte om argumenten in te brengen en toe te lichten.
2. Er zijn grote vraagtekens of woningbouw wel wenselijk is in het tempo dat aangegeven wordt: 1000 woningen per jaar tot 2030 en 25 000 woningen extra per 2040. Het lijkt of al vaststaat dat Zwolle zo moet groeien, terwijl er nog geen publieke discussie over gevoerd is. Op dit moment kent Zwolle een overschot aan kantoren. Met de Corona ervaringen, is te verwachten dat mensen relatief meer zullen thuiswerken in beroepen waar dat mogelijk is, en het is dus ook te verwachten dat de behoefte aan grootschalige kantoren verder zal afnemen. Daarmee rijst de vraag of de ambitie van stedelijke groei van Zwolle met 25 000 woningen in 2040 wel een goede ambitie is. Misschien is inzetten op een deel van deze woning groei met meer aandacht voor de digitale transformatie in

onze samenleving wel een betere strategie. Ook is de vraag of leegstaande kantoren omgebouwd kunnen worden naar woonlocaties. Daarbij zal ook gekeken moeten worden om deze locaties te ontsluiten met openbaar vervoer en fietspaden, en ook zal gekeken moeten worden of deze locaties "groener" gemaakt kunnen worden. De ambitie voor realisatie van 1000 woningen per jaar tot 2030 en 25 000 woningen extra per 2040 heeft een negatief effect op de leefbaarheid in de stad, indien er geen concrete uitwerkingen en doelstellingen voor leefbaarheidsonderdelen geformuleerd worden om dit te voorkomen. Om balans te brengen in woningbouw en leefomgeving: zijn SMART doelstellingen nodig (specifiek, meetbaar, actiegericht, realistisch en tijdsgebonden).

3. Om woningbouw te realiseren wordt expliciet gerefereerd aan hoogbouw. Bij de hoogbouw staat in de omgevingsvisie een mooi plaatje met biodiversiteit: echter er zijn concrete regels en aanbevelingen nodig voor "groene hoogbouw". Dit moet nadrukkelijk uitgewerkt worden om de biodiversiteit (die al onder druk staat in de huidige situatie) niet nog verder achteruit te laten gaan.
4. Hoogbouw mag afhankelijk van de locatie variëren van 25-35/45 meter of zelfs tot 70 meter. Waar Zwolle nu vooral veel laagbouw in de wijken heeft, is dit een duidelijke verandering van koers. Daarmee rijst de vraag of dit aansluit bij de behoeften van de 'nieuwkomers' vooral gezinnen en ouderen die een nieuwe woning zoeken. Op dit moment zien we in Zwolle een aantal flats (= semi hoogbouw) waar juist de leefbaarheid achteruitgaat en sommige lijken zelfs te verloederen.
5. In de buitenwijken wordt als bouwhoogte 25 m toegestaan- omdat dit ongeveer de hoogte van bomen zou zijn en zo de overgang naar het rivierlandschap zou kunnen vormen. De indiener van de zienswijze constateert dat in de wijken Oud-IJtersum en in Zwolle-zuid de meeste bomen 8-15 m hoog zijn. Er zijn slechts op enkele plekken (Engelse werk/ bosje bij de voormalige IJsselcentrale) echt hoge bomen. De maximale bouwhoogte in die wijken zou rond de 8-15 meter moeten zijn. Daarnaast zouden 1 of 2 specifieke locaties een uitzondering kunnen krijgen naar 25 meter. Bijvoorbeeld langs de rondweg of bij een winkelcentrum. Hoogbouw in de stadskrans en in de wijken is geen goed idee;
6. Quote omgevingseffectrapportage: "In de Leefbaarometer (Leefbaarometer.nl) heeft de fysieke omgeving in Zwolle in 2018 een heel kleine positieve score. De huidige situatie is dus kwetsbaar." Het is dus van groot belang dat bijbouwen van woningen getoetst gaat worden aan concrete leefbaarheidsdoelstellingen om individuele (bouw) projecten te beoordelen, en "leefbaarheid verbeter projecten" dezelfde urgentie te geven als woningbouw.
7. De indiener van de zienswijze heeft bezwaar tegen wijzigingen die de gemeente voorstaat om burgers meer bouwmogelijkheden te geven op percelen of in achtertuinen. Het betreft een aanpassing van de aan/bijbouwregeling van 2007. In plaats van maximum bebouwingspercentages van 30%, 25% of 20% (afhankelijk van de grootte van het erf en daarbij behorende maximum oppervlakten van 40m², 50m² en 65 m² of tot 50 m², 60 m² en 75 m² na ontheffing), wordt nu uitgegaan van één maximum bebouwingspercentage van 50% en één maximum oppervlakte van 75 m² voor de zij- en achtererven buiten het bouwvlak. Het onderscheid tussen bijgebouwen voor een woonhuis, voor een woning en voor een aan huis

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

- verbonden beroep is nu geschrapt. Voornoemde bouwuitbreiding gaat ten koste van het nu al schaars aanwezige groen in onze wijk en is onwenselijk voor de biodiversiteit/ecologie leefomgeving/ beheer/waterberging en hittestress.
8. De aandacht voor natuur in de ontwerp-omgevingsvisie lijkt heel beperkt. Aanbeveling is om de openbare ruimte zodanig in te richten dat dit de biodiversiteit bevordert. Leg bloemstroken aan in plaats van alleen gras. Mogelijk ook gecombineerd met kinderspeelplaatsen onder de noemen van 'natuurlijk spelen';
 9. Het verdient aanbeveling per 2030 ook de realisatie van de Natura-2000 en NNN-gronden doelstellingen te halen naast de bouw van woningen. Qua biodiversiteit kunnen doelstellingen ook helpen: verbetering van 50% per 2025, en verbetering van 100% in 2030 (soorten aantallen), dit vraagt om concrete metingen en actieplannen.
 10. Groen, vergroening en beweging: de verdere verdichting van de stad brengt zowel kansen als risico's met zich mee: nieuwe elementen kunnen bij een zorgvuldige inpassing de ruimtelijke kwaliteit versterken, maar kunnen deze ook op diverse manieren verminderen." Hier is duidelijk meer concretisering nodig om de doelstelling dat de leefbaarheid intact blijft te waarborgen.
 11. Cultuur en cultureel erfgoed: Cultureel erfgoed is wel benoemd maar ook hier is geen actief behoud geformuleerd. Doelstelling zou kunnen zijn'. "Zwolle zet zich in om de rijke cultuurhistorie voor het nageslacht te bewaren en bewaken". Hiertoe zullen de bestaande cultuurhistorische gebieden, locaties en panden beschermd worden. Nieuwe stadsontwikkelingen qua bebouwing, vernieuwing, klimaatbeheersing en mobiliteit worden gerealiseerd op een zodanige wijze dat het culturele erfgoed intact blijft of verhoogd wordt.
 12. In de ontwerp-omgevingsvisie staat dat het behouden en beschermen van cultuurhistorie, biodiversiteit en landschap een belangrijke ambitie is. Gezondheid heeft raakvlakken met meerdere thema's, zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit en milieu. Ook beschrijft de ontwerp-omgevingsvisie het principe van 'Zwolle gezond' als leidend principe voor een toekomstbestendig Zwolle. Het is een handvat voor afwegingen in de fysieke leefomgeving. De indiener van de zienswijze wil weten wat de concrete doelstellingen hiervoor zijn. Het is belangrijk dat dit verder uitgewerkt wordt.
 13. Woningeigenaren kunnen zelf besluiten over isolatie en zonnepanelen, maar voor grotere ruimtelijke initiatieven zoals waterstof/aardwarmte zijn grootschaliger infrastructuur en keuzes nodig. Het verdient aanbeveling dat voor nieuwbouw/bestaande bouw per wijk hier meer structuur opgezet gaat worden met inventarisatie van opties en kosten, maar ook met inbreng van grote energiebedrijven die uiteindelijk elektra/waterstof/aardwarmte zullen leveren. Alleen een regierol van de gemeente lijkt hierin onvoldoende;
 14. Er zijn concrete actieplannen nodig om de emissie van broeikasgassen in Zwolle terug te dringen. Dit is nodig om voor 2030 een reductie te realiseren op dit punt van een reductie van CO2-uitstoot met 49%, conform het Klimaatakkoord;
 15. Waterbeheer en –berging is niet alleen nodig bij extreme neerslag maar anticiperend op droogte. Hiervoor zijn ondergrondse waterbekkens en mogelijk sluizen nodig.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

16. Hittestress: perioden met nachten boven de 20 graden Celcius van 1 week worden nu in 2020 al gehaald, zonder flinke aanpassingen zullen dit er in 2030/2040 nog veel meer zijn. Zonder aanpassingen neemt ook het gebruik van particuliere airco's (en daarmee het energieverbruik) toe. Dat zorgt voor een extra opgave op het gebied van opwek van duurzame energie.
17. Terugdringen van autoverkeer is een goede zaak. Daarnaast blijft het belangrijk de verkeersveiligheid te garanderen en te verbeteren. Bij het mobiliteitsplan zouden daarom ook zaken als 30 km-zones, hoofdstructuur fietspaden, beleid ten aanzien van elektrische fietsen (hoge snelheid ten opzichte van niet elektrische fietsen/ongelukken) aan bod moeten komen. Gemeente zet in op meer fietsen en lopen in de stad, uit de OER kan wordt opgemerkt dat het dan noodzakelijk is het onderhoud van de stoepen te verbeteren en het aantal fietsparkeerplaatsen richting 2025/2030 drastisch te verhogen om de bereikbaarheid te garanderen en overlast te beperken. Ten aanzien van verkeersveiligheid is terugdringen van autoverkeer een goede zaak.
18. Om balans te brengen in woningbouw en leefomgeving: zijn SMART doelstellingen nodig (specifiek, meetbaar, realistisch, actie gericht & tijdsgebonden) voor leefomgeving en daarnaast toetsing/handhaving van deze leefomgeving doelstellingen. Concrete doelstellingen voor leefbaarheid in Zwolle moeten niet per wijk of in onderliggende omgevingsplannen gedefinieerd worden, maar vragen gemeente regie op strategisch niveau vanuit de omgevingsvisie voor geheel Zwolle. Dit vraagt ook om multidisciplinaire toetsingscommissies die een omgevingsplan beoordeelt en bekijkt of dit past in zowel woningbouw als leefbaarheidsdoelstellingen.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Reactie van de gemeente:

1. In het kader van 'Tour de Zwolle' hebben wij hierover met u gesproken (voorjaar 2021). Zie verder beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 4: inzageperiode en 6: participatie.
2. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle.
3. De omgevingsvisie is niet het document om specifieke regels te stellen aan bebouwing (uitzondering is de algemene regel over maximale bouwhoogte). Als we hierover regels gaan stellen, leggen we deze vast in het bestemmingsplan en/of een beeldkwaliteitsplan. Een andere plaats waar beleid en/of regels over 'groene hoogbouw' terecht kunnen komen is het groenbeleid. Dit gaan we herzien/actualiseren. Daarbij besteden we aandacht aan natuurinclusief bouwen. Mogelijk sorteren we voor op concrete regels hierover. Relevante elementen daarvan verwerken we in de volgende versie van Zwolse omgevingsvisie.
4. Het is onjuist dat de nieuwe maximale hoogten een verandering van koers inhouden. Zie hiervoor de beantwoording van veel voorkomende zienswijze nummer 2: Hoogbouw. Tevens vraagt u zich af of hoogbouw aansluit bij de vraag in de woningmarkt. Wij doen voortdurend onderzoek naar de woningbehoefte. Zo zorgen we dat het nieuwe aanbod van woningen zo goed mogelijk aansluit bij de vraag. Meer informatie hierover vindt u op www.zwolle.nl/wooninzicht. U waarschuwt voor effecten op leefbaarheid en

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

zelfs verloedering. Door bij nieuwbouwprojecten verschillende typen woningen (en dus verschillende doelgroepen) te combineren verwachten we dat dergelijke effecten afwezig zullen zijn.

5. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 2: Hoogbouw. Een goede overgang van stad naar buitengebied is belangrijk. De stad moet het landschap op een subtiele manier ontmoeten. Vanuit landschappelijke overwegingen maar ook vanwege aspecten als hittestress en sponswerking van de bodem willen we het omliggende landschap meer in de stad brengen, en niet andersom. U noemt dat hoogbouw slechts op enkele plaatsen zou moeten plaatsvinden. Wij delen deze gedachtegang. De genoemde maxima (in de wijken 25 meter) zijn bedoeld voor slechts enkele plekken, vaak goed ontsloten via OV, fiets en weg. Voor het bepalen van deze plaatsen is maatwerk op wijkniveau noodzakelijk.
6. Naast de kwantitatieve normen voor hoogbouw zijn de kenmerken/kwaliteiten van een gebied ook van belang om te bepalen hoe hoog ergens gebouwd mag gaan worden. We gaan graag met de indiener van de zienswijze in gesprek hoe dit meer gebiedsgericht vorm kan krijgen in combinatie met andere opgaven die spelen in oud-Ittersum.
7. De omgevingsvisie voorziet niet in een wijziging van het maximaal te bouwen m² aan bijgebouwen in tuinen. De visie en de inhoud daarvan is basis voor het opstellen van een meer (op perceelsniveau) concreet omgevingsplan. Dit omgevingsplan gaat (op termijn) de bestemmingsplannen vervangen.
8. We willen in de definitieve omgevingsvisie de groei van Zwolle meer in balans brengen met het behouden en versterken van de leefomgeving. Natuur maakt daar ook onderdeel van uit. In de definitieve omgevingsvisie nemen we een natuurwaardenkaart op. Ook gaan we ons groenbeleid herijken. Daar besteden we onder andere aandacht aan natuurinclusief bouwen en het vergroten van biodiversiteit. Binnen de gemeente Zwolle voeren we op veel locaties in de openbare ruimte ecologisch bermbeheer. Daarnaast is de gemeente in 2020 begonnen met sinus-beheer op een aantal pilotlocaties. Dit om het leefgebied van insecten te vergroten.
9. Het behalen van de Natura2000-doelstellingen en de realisatie van de NNN, is de verantwoordelijkheid van de provincie Overijssel. De provincie heeft hiervoor per gebied een beheerplan opgesteld waarin doelstellingen zijn opgenomen. De gemeente is nauw betrokken bij de gebiedsprocessen om deze doelstellingen te behalen.
10. Zie beantwoording veel voorkomende zienswijze nummer 1: Groei Zwolle. Verstedelijking is meer dan het alleen het bouwen van woningen. Dat moet hand in hand gaan met het versterken van verblijfs- en leefkwaliteit. In de omgevingsvisie benoemen we een aantal plekken waar een nieuw park gewenst is. In de omgevingsvisie brengen we de ontwikkeling van Zwolle tekstueel meer in balans met het behouden en versterken van de buitenruimte.
11. Het Zwolse erfgoed met haar waardevolle gebouwen, structuren, landschappen en archeologische rijkdommen heeft naast de historische en identiteitswaarde een onderscheidende en aantrekkende kracht voor de stad. We richten ons op de instandhouding van en onderzoek naar historisch waardevolle objecten, complexen, stedenbouwkundige en landschappelijke structuren en archeologische waarden. We koesteren het Zwolse erfgoed en zetten het in als

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

één van de leidende en inspirerend principe bij (ruimtelijke) ontwikkelingen. Dit uitgangspunt is opgenomen in de ontwerp-omgevingsvisie en nemen we mee naar de definitieve visie.

12. In de ontwerp-omgevingsvisie staat reeds benoemd dat we er nog niet zijn met alleen het benoemen van de thema's die invloed hebben op een gezonde leefomgeving. Een nadere en meer concrete uitwerking is nodig. Bijvoorbeeld het opzetten van een monitoringssysteem. Dit vormt de basis voor een meer gebiedsgerichte aanpak. Dit is geen onderdeel van de visie, maar onderdeel van de concrete uitwerking ervan.
13. In juni 2017 is in het ambitiedocument "Zwolle geeft je energie" door de Zwolse gemeenteraad. Hierin is opgenomen wat onze ambitie is, waar Zwolle (in 2017) staat, welke uitgangspunten we hanteren en wat de te volgen strategie is. De Zwolse 'Transitievisie Warmte 2020' geeft richting en invulling aan de warmtetransitie in Zwolle. Daarin is aangegeven dat de warmtetransitie in stappen verloopt. De visie is het kader voor het opstellen van wijkuitvoeringsplannen. In een wijkuitvoeringsplan worden de gemaakte keuzes bij het stap voor stap van het aardgas af gaan vastgelegd. Het wijkuitvoeringsplan maken we samen met bewoners en andere betrokkenen in de wijk. Vervolgens stelt de gemeenteraad deze vast. De eerste stap is het treffen van de maatregelen in de woning of het gebouw (isoleren, ventileren en elektrisch koken). Na vaststelling van de visie zetten wij de stadsbrede communicatie en participatie voort. Het wijkuitvoeringsplan willen we niet als gemeente van bovenaf bedenken. In lijn met het algemene principe "stapsgewijze, flexibele planvorming" willen we na vaststelling van de Transitievisie Warmte een groep enthousiaste bewoners, ondernemers en organisaties actief laten meedenken over het vervolg. Het ambitiedocument 'Zwolle geeft je energie' en de Transitievisie Warmte 2020 waren input voor het opstellen van de omgevingsvisie.
14. Zie beantwoording onder punt 13.
15. We nemen kennis van dit onderdeel van de zienswijze. Op 23 september 2019 is door de Raad de Zwolse Adaptatiestrategie vastgesteld. De inhoud hiervan is opgenomen in de omgevingsvisie.
16. De ambitie van de gemeente Zwolle is om in 2050 energieneutraal te zijn. De extra behoefte aan elektriciteit vraagt om maatregelen om die duurzaam op te wekken of om op andere wijze te besparen. Bijvoorbeeld door beter isoleren van woningen, zodat warmte buiten de woningen blijft en het vergroenen van de leefomgeving. We benoemen hittestress in de omgevingsvisie en de gebieden waar hiervoor extra aandacht nodig is.
17. Verkeersveiligheid heeft voortdurend onze aandacht. Wij streven, net als de Rijksoverheid naar 0 verkeersslachtoffers in 2030. Dit staat in onze mobiliteitsvisie (vastgesteld 2019) en nemen we ook op in de definitieve omgevingsvisie. In de nota van aanvulling op het omgevingseffectrapport vindt u meer informatie over verkeersveiligheid. In de ontwerp-omgevingsvisie is op pagina 77 een kaart van het Fietsnetwerk opgenomen. Uiteraard is dit geen statische kaart, maar wordt periodiek gekeken of dit netwerk aanpassing behoeft. In de komende maanden willen we komen met twee actieplannen: actieplan Zwolle Wereldfietsstad en Actieplan verkeersveiligheid. Hierin staan concrete acties over fietsen en verkeersveiligheid. Fietsparkeren is zeker een

aandachtspunt. Naast nieuwe fietsenstalling onder het stationsplein wordt nu ook gekeken naar mogelijkheden om het aantal fietsparkeerplaatsen rondom de binnenstad uit te breiden.

18. De omgevingswet schrijft voor dat er straks één omgevingsplan komt voor de hele gemeente. Zo worden de ambities en doelen uit voorliggende omgevingsvisie in één keer vertaald in doelen en concrete regels voor de hele gemeente, anders dan de huidige praktijk met losse bestemmingsplannen. Zo is de gemeente beter in staat om op strategisch niveau regie te voeren op leefbaarheidsdoelstellingen. Zie verder onze beantwoording op veel voorkomende zienswijze nummer 5: Mate van concreetheid en leesbaarheid.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt tot aanpassing van de omgevingsvisie.

1. Er is een natuurwaardenkaart opgenomen.
2. De tekst over groei is meer in balans gebracht met behoud en versterking van leefbaarheid en kwaliteiten van de buitenruimte.
3. De nota van aanvulling op het OER bevat extra informatie over verkeersveiligheid.

2.122 Zienswijze nummer 122

Samenvatting zienswijze:

1. De indiener van de zienswijze woont in Zwolle Zuid, dichtbij de oude Energiecentrale Harculo en is op de hoogte van de plannen voor herontwikkeling van het gebied.
2. De omgeving heeft inbreng geleverd op het plan Harculo, dat door Engie wordt gemaakt. Deze inbreng is sterk gericht op groen. De indiener van de zienswijze vraagt zich af waar dit groen is gebleven?
3. Er is door de initiatiefnemer een concept-visie opgesteld voor het gebied, dat o.a. voorziet in 600-800 woningen. Dit is zeer omvangrijk. Het wordt gewoon een grote stedelijke woonwijk.
4. De plannen gaan uit van ontsluiting via de bestaande infrastructuur. Hiertegen bestaan veel bezwaren. Gevraagd is om in het aangekondigde verkeersonderzoek ook naar alternatieven te kijken.
5. In de omgevingsvisie wordt een verstedelijkingsonderzoek aangekondigd. De locatie Harculo dient daarin natuurlijk te worden meegenomen, zodat er een overwogen keuze kan worden gemaakt voor de meest geschikte woningbouwlocatie. Het heeft geen pas om daarop vooruitlopend Harculo als kansrijke ontwikkellocatie aan te duiden en al uit te werken, gelet op de leefbaarheid, natuurwaarden (natura 2000), landschap van de IJsselvallei, waterveiligheid, etc.
6. Tot slot wordt opgemerkt dat nu al activiteiten plaatsvinden die erop lijken dat er al besluiten zijn genomen, zoals snoei en kapwerkzaamheden.

Zienswijze heeft betrekking op: ontwerp-omgevingsvisie

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Reactie van de gemeente:

1. We nemen kennis van dit deel van de zienswijze;
2. In januari 2019 zijn er twee participatiebijeenkomsten gehouden waarin de buurt is gevraagd mee te denken over de invulling van het gebied. Een aantal omwonenden heeft gevraagd om een groene invulling. De initiatiefnemer heeft op deze avonden aangegeven dat een volledige groene invulling van de locatie financieel geen optie is. Het gaat om een locatie met een industriebestemming. Het toevoegen van openbaar toegankelijk groen is nadrukkelijk wel een belangrijke ambitie in de gebiedsvisie in wording.
3. Er is op dit moment nog geen concept-gebiedsvisie. In het najaar van 2020 is een eerste raamwerk voor een gebiedsvisie opgeleverd. Dit raamwerk was de basis voor diverse gesprekken en vijf webinars met belanghebbenden, omwonenden en andere belangstellenden. In de webinars in oktober 2020 is aangegeven dat er circa 400 tot 500 woningen gerealiseerd in kunnen worden. De gemeente voorziet hier nadrukkelijk een suburbane woonbuurt, met ongeveer 70 % grondgebonden woningen in een gemengd programma van goedkoop tot duur.
4. In het najaar van 2020 heeft de initiatiefnemer een onderzoek laten verrichten naar de betekenis van het toevoegen van 500 woningen voor de bestaande wegen naar de locatie toe. Op basis van dit onderzoek en gesprekken met omwonenden en belanghebbenden is het voornemen dat de ontsluiting voor autoverkeer via de IJsselcentraleweg zal plaatsvinden. De professor Feldmannweg krijgt een functie voor langzaam verkeer.
5. De woningbouwplannen voor Harculo voorzien, samen met een aantal andere locaties, in de woningbehoefte in de periode tot 2030. In 2019 besloot de gemeenteraad hier al over in de "ontwikkelingsstrategie wonen 2019-2024". Daarom zijn ze in deze omgevingsvisie genoemd. De verstedelijkingsstudie kijkt naar de plannen vanaf 2030. We verwachten dat de woningen op de locatie Harculo dan al zijn gerealiseerd. De door u aangegeven aspecten worden onderzocht en in de huidige planontwikkeling meegenomen. Daarbij moet u zich wel realiseren dat bij deze onderzoeken de toekomstige situatie veelal wordt vergeleken met de huidige industriële bestemming van het terrein. In sommige gevallen (zoals natuurwaarden, bodemkwaliteit) wordt ook de feitelijke situatie onderzocht (veldonderzoek).
6. De gemeente heeft inderdaad ook geconstateerd dat er illegale kapwerkzaamheden zijn geweest op het deelgebied Prof Feldmannweg. De eigenaar van de locatie is hierop aangesproken. Dit betekent niet dat er al besluiten zijn genomen.

Wat betekent dit voor de visie/OER?

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

3 Ambtshalve wijzigingen

3.1 Inleiding

In de definitieve omgevingsvisie zijn ten opzichte van de ontwerp-omgevingsvisie ambtshalve wijzigingen doorgevoerd. Zowel in tekst als op de verschillende kaarten. De betreffende wijzigingen zijn in de onderstaande overzichten weergegeven.

3.2 Tekstuele wijzigingen

Paragraaf	Wijziging
1.4	In de leeswijzer is een verwijzing naar ruimtelijkeplannen.nl opgenomen.
2.5	Zin toegevoegd: Onze veelzijdige stad, de unieke dorpen, de buurtschappen en het karakteristieke buitengebied vormen samen onze Zwolse fysieke leefomgeving.
2.5	Zin aangevuld, zie cursief gedrukt: Energietransitie betekent de overgang van stroom en <i>warmte</i> uit fossiele brandstoffen, zoals gas, kernenergie en steenkolen, naar volledig groene energie, zoals energie uit zon, wind, biomassa, <i>de diepe ondergrond</i> en water
2.7	Paragraaf toegevoegd met principes voor de verdere ontwikkeling van Zwolle: de Zwolse Zaken
2.7.5.	Toelichting over NOVI-gebied Zwolle toegevoegd (in tekstkader)
3.2.4.	Zin toegevoegd aan eerste alinea: We hechten veel belang aan een gezonde leefomgeving.
3.2.4.	Zin toegevoegd aan tweede alinea: Hoewel de omgevingsvisie niet de plek is om de tweedeling aan te pakken, heeft dat natuurlijk ook de volle aandacht van de gemeente.
3.2.7.	Passage toegevoegd: Daarbij hebben we ook te maken met reguliere vervanging van bijvoorbeeld schoolgebouwen of ontwikkeling van winkelcentra. We stemmen dat doorlopend af met betrokkenen en belanghebbenden zoals bijvoorbeeld schoolbesturen en ondernemersverenigingen. Als we aan de slag gaan in gebieden, wijken of buurten nemen we opgaven voor voorziening zoveel mogelijk mee.
3.2.9.	Zin aangevuld in eerste alinea, cursief gedrukt: Ook is er een trend gaande dat onderwijsgebouwen ook 's avonds gebruikt gaan worden voor andere <i>activiteiten dan onderwijsdoeleinden, passend bij het gebouw en de omgeving van de school. Het mag het woonplezier van omwonenden niet in de weg staan.</i>
3.2.11	Zin toegevoegd tweede alinea: Het is een kwaliteit die Zwolle moet blijven bieden, ook als er meer Zwollenaren bij komen
3.5.	Passage toegevoegd aan eerste alinea: Deze groei zet zich door mede door de inspanning vanuit gemeente en regio gericht op de ambities als

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

	economische topregio in Nederland. De economie in Zwolle is divers. Dat is een kracht. Tegelijkertijd zijn er specifieke aandachtsgebieden voor Zwolle in de komende 10 jaar. We lichten deze nader toe.
3.5.2.	Zin aangevuld tweede alinea: We spelen daar op in met de verdere ontwikkeling van Spoorzone en Voorsterpoort.
3.5.4.	Zin toegevoegd in eerste alinea: Er ontstaan meer kleinschalige kantoren of meerdere bedrijven vestigen zich in één kantoor.
3.5.5.	Zin aangevuld, zie cursief gedrukt: Zwolle ligt strategisch als logistieke draaischijf op de as tussen West (Randstad en de Nederlandse grote zeehavens) en Oost (Duitsland, <i>Noord Europa</i> , Baltische Staten en Rusland).
3.5.5.	Zin aangevuld tweede alinea: „mits het ook leidt tot werkgelegenheid waar Zwolle mee vooruit kan. Ook de leefomgeving moet baat hebben bij dergelijke ontwikkelingen.
3.5.6.	Passage toegevoegd in eerste alinea: Zwolle heeft op dit moment beide in huis. Zoals een groot bedrijf gericht op webwinkelen en een boeiende levendige binnenstad met een brede keur aan winkels, voor grootwinkelbedrijf tot de bijzondere speciaalzaak. Juist de regionale centrumfunctie maakt Zwolle tot een aansprekende winkelstad.
3.5.6.	Zin toegevoegd derde alinea: Daarbij is het belangrijk om juist stedelijke ontwikkeling rondom deze centra op gang te brengen. Dat vergroot het toekomstperspectief. Ook dat is een landelijke én Zwolse trend.
3.5.7.	Zin toegevoegd: We zien deze ontwikkeling in de komende jaren door blijven gaan en gaan daar bijvoorbeeld ook gericht beleid op maken, bijvoorbeeld voor waterrecreatie om het gebruik van onze leefomgeving in goede banen te leiden.
3.6.1.	Passage toegevoegd: Circulariteit is bezig aan een opmars en gaat er vanuit dat producten van nu de grondstoffen zijn voor later: na gebruik kunnen producten gedemonteerd worden en de materialen opnieuw gebruikt. Ook in Zwolle willen we vorm geven aan circulariteit. Get draagt bij aan de duurzame gemeente die we willen zijn.
3.7.2.	Paragraaf herschreven en kaart toegevoegd
3.7.3.	Paragraaf herschreven
3.9	Passage over positionering van Zwolle in Nederland toegevoegd
5.2.2.	De ligging van de stad Zwolle is bijzonder vanwege zijn fraaie ligging in het landschap <i>met bijbehorende natuurwaarden</i> . Cursief gedrukte tekst
5.4.4	We schrappen de passage over de laagvliegroute voor militaire vliegtuigen boven Zwolle. Het rijk heeft besloten die laagvliegroute te schrappen. Daarmee is dit onderwerp niet meer relevant voor de gemeente Zwolle.
5.4.7.	Paragraaf over het thema 'Bodem' toegevoegd.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

5.5.1.	Zin geschrapt: in minder dan 30 minuten vanaf Zwolle sta je ook in Hardenberg of Hoogeveen.
5.5.1.	Zin toegevoegd en geschrapt: Twee van drie Zwollenaren fietst dagelijks. Nergens ter wereld wordt zoveel gefietst als in Zwolle. Zwolle zit daarmee in de kopgroep van Nederlandse fietssteden en kan daarom met recht een wereldfietsstad genoemd worden.
5.5.1.	'Snelfietsroutes' vervangen door 'doorfietsroutes'
5.5.1.	Zin toegevoegd: we blijven de fietsinfrastructuur in Zwolle steeds verbeteren aan de toenemende en veranderende vraag en zetten in op grote bewaakte en in pandige fietsenstallingen in het centrum en bij het station en scheppen daarmee
5.5.1.	N23 geschrapt in de zin: De A28 vormt de belangrijkste verbindingssas tussen de randstad en Noord-Nederland en een belangrijke poort naar de stad en de Regio Zwolle voor vrachtverkeer. Dit geldt ook voor de verbindingen naar het oosten (N35) en het westen (N50 en de N23) van Zwolle.
5.5.2.	Passage over kleinschaliger zero emissie openbaar vervoer toegevoegd.
5.5.3	Zin over voorstations toegevoegd: Te denken valt aan de locaties Zwolle-Zuid en Hessenpoort. Hiermee kan de druk op het centraal station Zwolle ontlast worden en ontstaat een overstaplocatie van auto op trein.
5.5.4.	Passage over Mobiliteitsprogramma van Eisen toegevoegd: Om te waarborgen dat beide leidende principes ook daadwerkelijk worden toegepast leggen we bij alle toekomstige fysieke gebiedsontwikkelingen in de stad altijd verplicht een Mobiliteits Programma van Eisen (MPvE) op. Hiermee wordt gewaarborgd dat duurzame mobiliteit integraal bij de gebiedsontwikkeling wordt meegenomen. Het STOMP-principe en de Ladder vormen daarbij het uitgangspunt.
5.5.4.	Zin geschrapt en toegevoegd (cursief gedrukte). De buitenring van Zwolle wordt gevormd door de IJsselallee, Oldeneelallee, Ceintuurbaan, Zwartewaterallee en de Blaloweg. Op deze 4e drie wegen geldt grotendeels een snelheidsregime van 70 km/ uur en op deze wegen rijdt ook relatief veel doorgaand verkeer vanuit de stad en regio richting of vanaf de A28. Deze wegen hebben een functie voor het doorgaande en het stedelijk verkeer.
5.5.4.	Zin toegevoegd, cursief gedrukt: De buitenring (op korte termijn eerst de Zwartewaterallee) wordt in de toekomst de nieuwe binnenring. <i>Vanaf die ring zijn er rechtstreekse routes naar het centrum.</i>
5.5.4.	Zin toegevoegd, cursief gedrukte: Naast het afwikkelen van verkeer worden ook levendigheid, woon- en commerciële functies steeds meer onderdeel van de buitenring. Hierdoor worden wijken als Holtenbroek en Aa-landen verbonden met de binnenstad. <i>Een opgave is wel om meer</i>

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

	<i>stedelijkheid in combinatie met een toenemende verkeersdruk op de buitenring in goede banen te leiden. Dat kan forse investeringen in de infrastructuur geven.</i>
5.5.4.	Zin aangevuld, cursief gedrukte: Voor de leefbaarheid in dit gebied willen we deze ruimte realiseren door het doorgaand autoverkeer in de toekomst te verleiden om zo snel mogelijk naar de buitenring te rijden en daarmee meer ruimte te bieden voor fietsers en voetgangers.
5.5.4.	Passage aangepast, tekst geschrapd (doorgehaald) en toegevoegd (cursief): Zwolle is een fietsstad pur sang. <i>Om ervoor te zorgen dat dit ook richting de toekomst zo blijft, werken we samen met het Rijk en de Regio aan een landelijk dekkend netwerk van fietsinfrastructuur: het Nationaal Toekomstbeeld Fiets 2030. De ambitie van dit toekomstbeeld is om de fiets als volwaardige modaliteit en effectieve oplossing in te kunnen zetten voor de nationale opgaven op gebied van woningbouw en verstedelijking.</i> Zo maken we fietsen en wandelen nog aantrekkelijker en blijft de stad voor alle vervoersmiddelen uitstekend bereikbaar. zoals met doorfiets- en wandelroutes. Daarmee blijft de stad voor alle vervoersmiddelen uitstekend bereikbaar. Hiervoor is een netwerk van doorfietsroutes nodig. Meer fietsgebruik in plaats van de auto, vooral in de spitsuren zorgt voor het Zwolle-breed beperken van de verkeersdruk, optimaal ruimtegebruik en verbeteren van de gezondheid (minder uitlaatgassen en actieve mobiliteit). <i>Om het fietsen tussen de gemeenten in de regio te stimuleren is een netwerk van doorfietsroutes nodig.</i> Dit zijn regionale of lokale routes die direct en ongehinderd doorlopen tot in het centrum. <i>Hiermee moet een fietsnetwerk ontstaan dat voor afstanden tot 15 kilometer een vanzelfsprekend alternatief vormt naast het auto- en spoornetwerk,</i> waarbij je met de fiets straks misschien wel ergens sneller bent dan met de auto: Slow = Snel. Voor veel verplaatsingen willen we dat de fietser via deze routes straks ergens sneller is dan met de auto: Slow = Snel. Een doorfietsroute kan parallel lopen aan een belangrijke autoverbinding.
5.5.4.	Zin aangepast: tekst geschrapd (doorgehaald) en toegevoegd (cursief): <i>Ook realiseren we een fietsring in de Binnenstad rond een vergroot voetgangersgebied en het kernwinkelgebied.</i> het stadshart.
5.5.5.	Passage aangepast, tekst geschrapd (doorgehaald) en toegevoegd (cursief): Vooral in het centrumgebied ontstaat door de verstedelijking van onze stad een extra vraag naar parkeerplaatsen, zowel voor fietsen als voor auto's. We streven in eerste instantie naar het verlagen van de vraag naar parkeerplaatsen voor autoverkeer. Parkeerdruk willen we bijvoorbeeld verlagen door bij nieuwbouwwoningen <i>aantrekkelijke fietsenstallingen en mobihubs met deelauto's te realiseren.</i> Ook streven we ernaar <i>nieuwe woningen dicht bij bushaltes en het station te realiseren.</i> te bouwen voor bewoners die — evenals hun bezoekers — eerder kiezen voor alternatieve vervoersmiddelen, zoals de fiets, bus of

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

	de auto, of die meer waarde hechten aan een groene Hierdoor zorgen we voor een groene en aantrekkelijke woonomgeving.
5.5.5.	Passage aangepast, tekst geschrapt (doorgehaald) en toegevoegd (cursief): <i>We stimuleren dat parkeren van zowel auto's als fietsen op straat wordt vervangen door parkeren in gebouwde parkeervoorzieningen. Hiermee behouden we een hoge kwaliteit van de buitenruimte met veel plek voor groen, spelen, lopen en fietsen. In het centrum wordt straatparkeren van auto's en fietsen vervangen door parkeren in aantrekkelijke gebouwde (parkeer)voorzieningen. In de buitenruimte ontstaat hierdoor meer plek voor te toevoegen van kwaliteit in de vorm van groen-, of speelvoorzieningen, lopen en fietsen en daarmee voor het verbeteren van het buitengeluk. Parkeerregulering is daarbij een ordenend principe waarmee we ruimtelijke of maatschappelijke knelpunten op kunnen lossen en/of ruimte creëren waarmee we kwaliteit in de (woon)omgeving toe kunnen voegen. We investeren in grote bewaakte inpandige stallingen in de binnenstad waardoor er met name voor voetgangers meer ruimte ontstaat en er een prettiger leefklimaat ontstaat.</i>
5.5.5.	Passage aangepast, tekst geschrapt (doorgehaald) en toegevoegd (cursief): <i>We streven ernaar dat zowel huidige als toekomstige parkeergarages en fietsenstallingen uitgevoerd worden als mobihubs. Dit zijn aantrekkelijke, goed bereikbare voorzieningen waar auto- en fietsparkeren, al dan niet in combinatie met de overslag van goederen, gecombineerd worden met het aanbieden van deelfietsen en –auto's, bushaltes en andere voorzieningen als pakketkluizen en toiletten en laadmogelijkheden. Ook kan het opwekken van energie op deze mobihubs plaatsvinden. of opwek/ teruglevering van energie.</i>
5.5.5.	Passage toegevoegd: Een vierde categorie is de centrumhub. Dit is feitelijk een combinatie van categorie 2 en 3. Het zijn hubs op loopafstand van het centrum, waar OV, deelmobiliteit en autoparkeren samenkomen en waar reizigers comfortabel over kunnen stappen van het ene naar het andere vervoermiddel. Deze hubs hebben niet alleen een functie voor de wijk waar ze liggen, maar aanvullend daarop hebben ze door hun strategische ligging ook een belangrijke functie voor het parkeren voor bezoekers van het centrum. Katwolderplein en Diezerpoort zijn bestaande parkeergarages buiten de singels die door toevoeging van deelmobiliteit kunnen transformeren naar deze centrumhubs. Aan de oost- en zuidwestkant van het centrum ontbreken op dit moment nog goede voorzieningen en wordt bij herontwikkeling van gebieden gekeken naar kansen om dit te realiseren. Het streven is om Mobihubs aantrekkelijke en sociaal veilige nieuwe ontmoetingsplekken in de stad te laten worden. Afhankelijk van de ligging kunnen ze gecombineerd worden met een gebouw of parkeerplaats of stalling en kunnen er ook buurt- of wijkfuncties mee gecombineerd worden als werk- en studieplekken, kleinschalige horeca, winkels, e.d.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

	Deelmobiliteit zal in de toekomst een belangrijke rol kunnen spelen in de mobiliteit van Zwollenaren. We willen vastleggen dat corporaties en ontwikkelaars van woningen, kantoren en andere voorzieningen deelmobiliteit direct bij de realisatie aanbieden als alternatief voor de eigen auto. Dit kan in de vorm van het aanbieden van aantrekkelijke mobiliteit abonnementen en de beschikbaarheid van deelauto's en fietsen op maximaal 300 meter loopafstand.
5.5.6.	Passage aangepast, tekst geschraapt (doorgehaald) en toegevoegd (cursief): Om ruimte te geven aan alle ambities in de binnenstad is de ambitie uitgesproken om tot effectieve maatregelen te komen voor slimme en schone stadslogistiek met als ambitie: een emissievrije logistiek in de binnenstad in 2025. Dit vraagt om schoner en (mogelijk) ook kleiner transport, waarbij logistieke overslagpunten aan de randen van de (binnen)stad mogelijk kunnen bijdragen aan de doelstellingen. <i>Om ruimte te geven aan alle ambities in de binnenstad is de intentie uitgesproken om het gebied binnen de stadsgrachten (incl. Noordereiland) per 2025 aan te wijzen als een emissievrije zone voor stadslogistiek (bestel- en vrachtverkeer). De komende jaren word in nauw overleg met alle betrokkenen de stappen uitgestippeld op weg naar schone en minder stadslogistiek. Daarnaast draagt dit bij aan de ambities tot een aantrekkelijkere, leefbare en economisch vitale binnenstad en aan de doelen uit het landelijke Klimaatakkoord. Dit schonere en (mogelijk) ook kleinere transport vraagt om logistieke overslagpunten (hubs) aan de randen van de (binnen)stad. Zoekrichtingen voor deze logistieke hubs zijn: Oosterenk, Voorst en Hanzeland.</i>
5.7.3.	Paragraaf toegevoegd over 'Zwolle zonder afval'
5.8.2.	Paragraaf toegevoegd over 'Zorgplicht voor afval-, hemel- en grondwater'
5.8	Zin aangevuld, cursief gedeelte: De netwerklaag is de ondiepe ondergrond met de kabels en leidingen (<i>riolering en aardgasleidingen</i>).
5.9	De volgende tekstpassage is toegevoegd: <i>Hier ligt een relatie met de opgaven van bijvoorbeeld Klimaatadaptatie en de Energietransitie. Deze kunnen de kwaliteit van de buitenruimte versterken. Meer groen in de stad gaat hittestress tegen en houdt water vast. Het zorgt daarnaast voor een gezonde leefomgeving en geeft ruimte voor planten en dieren. Het vraagt ook ruimte, boven en ondergronds, voor bijvoorbeeld nieuwe energienetwerken en transformatorhuisjes.</i> En: <i>Het bieden van bescherming is een randvoorwaarde. Het gaat dan bijvoorbeeld om verkeersveiligheid, sociale veiligheid en bescherming</i>

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

	<i>tegen luchtverontreiniging. Zonder deze bescherming ga je niet naar buiten, tenzij het niet anders kan. Daarna is het bieden van comfort belangrijk. Comfort nodigt uit naar buiten te gaan; er is goede bestrating, ook voor rolstoel of wandelwagen. Het fietspad is comfortabel en je hoeft niet steeds te stoppen bij verkeerslichten. En er is een bankje om te zitten, kijken, luisteren of gesprekken te voeren. De laatste is dat de buitenruimte kwaliteiten heeft die plezier en buitengeluk geven. Tijdens het fietsen kom je langs plekken en gebouwen waar je van geniet, met een menselijke maat, met veel groen en een fijn klimaat (temperatuur / zon / schaduw / luwte).</i>
5.9.1.	In de omgevingsvisie nemen we een aantal standaard vragen op die we ons stellen bij projecten in de buitenruimte. Die vragen maakte in de ontwerp-omgevingsvisie onderdeel uit van de bijlage.
6.1	We nemen een passage op over het Buurt-voor-buurt-onderzoek 2020 en de gebiedsprofielen.
6.2.	Zin aangevuld, zie cursief gedrukte tekst: Mobiliteit: garanderen van optimale bereikbaarheid voor <i>bewoners en bezoekers</i> voor alle vervoersmiddelen (auto, openbaarvervoer, fiets en lopend) en het tegen gaan van <i>parkeeroverlast</i> .
6.2	Zin aangevuld, zie cursief gedrukte tekst: Het streven is om de dynamiek van de binnenstad verder uit te breiden naar de schil daaromheen, het Zwartewaterkwartier, <i>Weezenlanden, de nieuwe Veenmarkt</i> , delen van Voorsterpoort, de Spoorzonel/Hanzeland.
6.2.	Slimme vormen van vergroenen (behoud en uitbreiding) van <i>de buitenruimte</i> is nodig om water op een goede wijze op te vangen en af te voeren, de biodiversiteit te vergroten en om hittestress tegen te gaan. <i>De buitenruimte ook een impuls kan geven aan het bevorderen van de gezondheid van centrumbewoners en bezoekers.</i>
6.2.	De 'specifieke opgaven' zijn aangevuld met: • Ruimte bieden aan hoog stedelijke vormen van wonen (in de vorm van onderscheidende woonmilieus) en werken; • Meer mengen van functies om de dynamiek van het centrum te vergroten; • Zere emissie stadslogistiek.
6.3	Zin aangevuld, zie cursief gedrukte tekst: Het stedelijk gebied van Zwolle zijn de buurten <i>rondom</i> het centrum van Zwolle (Dieze Oost, Indische buurt, Pierik, Assendorp (deels), Veerallee, Kamperpoort en Wipstrik en Floresstraat).
6.3.	Zin aangevuld, cursief gedrukt: Waar mogelijk zijn buurten groener geworden door bomen toe te voegen en het parkeren meer op afstand te faciliteren (<i>bij zogenaamde 'buurthubs'</i>) en minder in de openbare ruimte.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

6.3.	Zin aangevuld, cursief gedrukt: <i>Verbeteren van de verkeersveiligheid en het stimuleren en bevorderen van lopen en fietsen, door verkeersbarrières te verzachten en de toegankelijkheid voor mensen met een beperking te verbeteren;</i>
6.3	Bij 'Waar gaan we voor in dit gebied de volgende zin toegevoegd: toevoegen van stedelijke woonkwaliteit en een diversiteit aan stedelijke woon en –werkmilieus;
6.4.3.	Paragraaf opgenomen met (grootschalige) evenementenlocaties. Op basis van bestaande beleid.
6.5.	Zin aangevuld, cursief gedrukt: Bijzondere aandacht voor behoud van ontmoetingsplekken als 'kloppende harten' van de buurten, waarbij onderwijslocaties in combinatie met andere functies, <i>zoals horeca</i> , als fundament kunnen dienen voor ontmoeting in de buurt
6.5.	Zin toegevoegd: Toevoeging van aanvullend suburbaan woonmilieus in aansluiting op de behoefte en in aanvulling op de bestaande suburbane woonmilieus
6.5.	Zin toegevoegd, cursief gedrukt: <i>Voorkom nieuwe doorgaande autoroutes door woongebieden, die de leefbaarheid en woongenot aantasten. Het verbeteren van de verkeersveiligheid is in deze gebieden een opgave;</i>
6.7.	Passage toegevoegd over transformatie van kantoren.
6.7.	In deze omgevingsvisie nemen we de huidige typering mee van de werklocaties en laten we zien wat de signatuur is van de werklocaties waar ook transformatie een rol zal spelen in de verdere gebiedsontwikkeling.
6.7.4.	Gebiedsprofiel 'Voorsterpoort' toegevoegd (inclusief Voorsterpoort-Oost als de nieuwe locatie voor een eventvoorziening in Zwolle)
6.8	Zin geschrapt: Bij uitbreiding van Hessenpoort bestaat de wens voor het doortrekken van de ecologische verbindingszone tussen de Vecht en de Ruiten.
6.9.	Zin aangevuld, cursief gedrukt en daaropvolgend een nieuwe zin, cursief gedrukt: <i>nieuwvestiging van agrarische bedrijven en daarmee het ontstaan van nieuwe bouwpercelen, wil Zwolle voorkomen. Dit geldt voor grondgebonden bedrijven, intensieve veehouderij, glastuinbouw en overige agrarische bedrijven.</i>
6.9.	Zin aangevuld, cursief gedrukt: in de agrarische sector zien we dat steeds meer agrariërs een slag maken naar kringlooplandbouw <i>en of het meer verduurzamen van het bedrijfsvoering proces.</i>
6.9.	Zin aangevuld, cursief gedrukt over het gebied Tolhuislanden: er liggen hier kansen voor de grootschalige opwek van duurzame energie uit zowel wind en zon, de uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

	Hessenpoort voor grootschalige logistiek, een railcontainerterminal en <i>het vergroten van de sponswerking van gebieden (klimaatadaptatie)</i> .
6.10	Zin aangevuld, cursief gedrukt: Daarom biedt de gemeente in het gemengd landelijk gebied ruimte voor een mix aan functies, biologische- en stadslandbouw, verbreding van landbouwbedrijven, recreatie, <i>hoogwaardige verblijfsaccommodaties</i> , landschap, natuur, cultuurhistorie, wonen, klimaatadaptatie en kleinschalige niet agrarische bedrijvigheid.
6.10	Passage aangevuld, cursief gedrukt: Uitgangspunt is daarom de ontwikkeling van bestaande erven. Extra nieuwbouw is in principe niet wenselijk, mits daar geen compensatie tegenover staat. Bijvoorbeeld in de vorm van overtollige, niet cultuurhistorisch, waardevolle bebouwing of aanleg van nieuw landschap. We zien in het buitengebied op bestaande erven de aanwezigheid van landschapontsierende gebouwen. <i>Sloop hiervan is wenselijk</i> . Daarnaast moet de extra nieuwbouw als functie een meerwaarde bieden aan de toekomstbestendigheid van een gebied en de bedrijfsvoering van bestaande agrarische bedrijven niet in de weg staan. <i>Behoud van cultuurhistorisch waardevolle panden (met een passende herbestemming) draagt bij aan behoud van de kwaliteit en identiteit van een plek</i> .
6.10	Zin toegevoegd bij passage over het multifunctionele waterlandschap: Zie hiervoor ook het raamwerk klimaatadaptatie.

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Bijlage: overzicht van indieners en zienswijzen

Er zijn 122 zienswijzen ingediend. Deze zijn in dit document op volgorde van binnenkomst samengevat en beantwoord. De oorspronkelijke zienswijzen zijn terug te vinden op de website van de gemeente Zwolle (www.zwolle.nl/omgevingsvisie) of <https://www.zwolle.nl/sites/default/files/overzicht-ingekeken-zienswijzen.pdf>

- 72 particulieren dienden een zienswijze in. Deze zijn in dit document geanonimiseerd.
- De overige 50 zienswijzen zijn door diverse organisaties ingediend. Hierbij is informatie die kan leiden tot natuurlijke personen geanonimiseerd.

Onderstaande tabel bevat een overzicht van organisaties. Deze zijn ingedeeld in een aantal categorieën. In de rechterkolom vindt u het volgnummer van de zienswijze.

Bedrijven/organisaties	Nr:
Spectrum 24	1
Autismehuis	27
Landgoed Schellerberg	39
Leenrent b.v.	41
Engie	43
Fietsgoed.nl / Scholten	78
SATL	85
Family Farming	94
Stadslanderijen	109
Bedrijven publieke dienstverlening	
NS Regio Noord-Oost	10
ProRail	13
Openbaar Belang	44
Tennet	56
Concilium	104
Belangenvereniging stedelijk / regionaal / landelijk	
Participatieraad	25
Natuurplatform & Milieuraad	29
Fietserbond	51
Gebiedscoöperatie IJsseldelta	77
Zwolle Fonds	81
Stichting Landschapsbelangen	82
Vrienden van de Stadskern	103
Erfgoedvereniging Heemschut	105
Belangenverenigingen wijken en buurten	
Buurtvereniging Schellerlanden	3

Datum
Titel

26 mei 2021
Omgevingsvisie: nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen

Bewonersbelang Deventerstraatweg	12
Plaatselijk belang Windesheim	18
Streekvereniging De Marsen	28
Vereniging Schelle Oldeneel	32
Bewoners ZwarteWaterZone	42
Wijkvereniging Berkum	46
Comité Stadsbroek Natuurlijk	47
Groep Kiekeboslaantje	61
Windesheim - Dirc Herxenweg - Veldweg	65
Wijkvereniging WVF	71
VVV Assendorp	74
Vrienden van de Oliemolen De Passiebloem	80
Stichtings Duurzaam Berkum	86
Plaatselijk Belang Wijthmen	90
Spoolderbelangen	96
Stadsbroek Natuurlijk	108
VVE Goudplevier	110
Wijkstichting Stadshagen Totaal	111
Wijkvereniging Aalanden	120
Wijkvereniging Oud Ittersum	121
Overheden	
Gemeente Raalte	36
Gemeente Zwartewaterland	55
Gemeente Kampen	59
Waterschap Drents-Overijsselse Delta	60
Gemeente Olst Wijhe	69
Gemeente Dalfsen	106
Rijkswaterstaat	118